

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับ
ปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย”
The Buddha Dhamma Principle and Local Wisdom with Social
Service Activities and Alcohol Drinking Problems : A case Study
of Youth Groups in Nong Khai Province.

โดย
พระครูปลัด เกษฎา ผาทอง, ดร. และคณะ

ธันวาคม 2562

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับ
ปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย”
The Buddha Dhamma Principle and Local Wisdom with Social
Service Activities and Alcohol Drinking Problems : A case Study
of Youth Groups in Nong Khai Province.

คณะผู้วิจัย

1. พระครูปลัดเกษภา ผาทอง, ดร.
2. พระมหาศสรัลล์ จันทะสุนย์
3. ดร.สมพงษ์ เกษานุช
4. ดร.สุกัณฑ์ แสงโชติ
5. ดร.ทองคำ ดวงชั้นเพชร
6. พระครูปลัดณัฐพงศ์ คำมาก
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผการัตน์ พินิจวัฒน์
8. นางสาวกุลชนิษฐ์ อติรุจโชติสิริ
9. นางศรีเสด็จ กองแกน

ที่ปรึกษาโครงการ

รศ.ดร.สัณญา เคนาภูมิ

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำโครงการ
พระราชรัตนาลงกรณ์, รศ., ดร.

สนับสนุนโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)
รายละเอียดโครงการ

สัญญาเลขที่ 61-02029-0039

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทาง
สังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

(ภาษาอังกฤษ) The Buddha Dhamma Principle and Local
Wisdom with Social Service Activities and Alcohol Drinking Problems : A
case Study of Youth Groups in Nong Khai Province.

หัวหน้าโครงการ พระครูปลัดเกษงา ผาทอง, ดร.

สังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

ระยะเวลา 10 เดือน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนจังหวัดหนองคาย 2) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย 3) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพฤติกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย 4) เพื่อนำเสนอตัวแบบพฤติกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย การวิจัยนี้เป็น การวิจัยแบบผสม คือ การเชิงปริมาณ โดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน อายุ 13-20 ปี จำนวน 234 คน ได้มาโดยการเลือกแบบกำหนดโควตา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ในรูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 56 รูป/คน การสนทนากลุ่ม เฉพาะ จำนวน 28 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลโดยใช้เทคนิคสามเส้า แล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความ และการอธิบายเชิงปฏิบัติการ จำนวน 3 อำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินผลการเข้าร่วมอบรม

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย (1) แรงจูงใจในการบริโภคสุราของเยาวชน พบว่า 1. ภาพรวมการดื่มสุรา ต้ม จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และ ไม่ต้ม จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 2. ความถี่การดื่มสุรา ส่วนใหญ่ 2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 3. การชวนเพื่อนดื่มสุรา ส่วนใหญ่เคย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 4. ผลของการชวนเพื่อนดื่มสุรา ส่วนใหญ่เพื่อนดื่ม จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 5. สาเหตุหลักที่ดื่มสุรา ส่วนใหญ่คลายเครียด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 6. ส่วนใหญ่ได้ยืมสื่อโฆษณาสุราจากโทรทัศน์ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 7. ส่วนใหญ่เพื่อนชอบดื่มสุรา นานๆครั้ง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 8. การตั้งใจจะคบเพื่อนดื่มสุรา ส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจ จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 (2) ลักษณะพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน พบว่า 1. เครื่องดื่มที่นิยมส่วนใหญ่เป็นเบียร์ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 2. ความถี่ในการดื่มสุรา ส่วนใหญ่ดื่ม 1 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 3. ปริมาณที่ดื่มสุรา ส่วนใหญ่ดื่มมากกว่า 1 ขวด/กระป๋อง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 4. เริ่มดื่มสุรา ส่วนใหญ่ ช่วงอายุ 16-20 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 5. ลักษณะการดื่มสุรา ส่วนใหญ่ ดื่มกับเพื่อน จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 6. สถานที่ดื่มสุราบ่อยที่สุด ส่วนใหญ่บ้านเพื่อน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 (3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุราของเยาวชน พบว่า โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีการรับรู้ผลกระทบด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 มีการรับรู้ผลกระทบต่อครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 มีการรับรู้ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.09 มีการรับรู้มีการรับรู้ผลกระทบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 และ มีการรับรู้ผลกระทบต่อคำสอนทางศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04

2) วิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย พบว่า (1) สภาพทั่วไปของเยาวชน ในภาพรวมของเยาวชนในจังหวัดหนองคายถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีโดยที่เยาวชนยังรู้จักภัยของตน ทั้งนี้ เยาวชนจะมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกที่อยู่ในสถานศึกษายังมีคุณครูที่คอยกำกับดูแลให้คำแนะนำในเรื่องโทษและพิษภัยของการดื่มสุรา กลุ่มที่สอง คือกลุ่มที่อยู่นอกสถานศึกษา และกลุ่มที่สาม คือกลุ่มใช้แรงงาน แต่กลุ่มนี้จะหนักที่สุดในเรื่องการดื่มสุรา (2) พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน เมื่อดื่มแล้วส่วนมากจะเป็นเรื่องอุบัติเหตุและการทะเลาะวิวาท นอกนั้นก็จะเป็นอาชญากรรม หากเปรียบเทียบชุมชนเมืองและตามเขตนอกเมือง ปัญหาของชุมชนเมืองจะมากกว่า ส่วนชุมชนตามเขตนอกเมืองนั้นก็จะมีกำนันผู้ใหญ่บ้านผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ที่คอยกำกับ ดูแล (3) สถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน เยาวชนจะมีการสังสรรค์กันในช่วงเวลาหัวค่ำหรือตามเทศกาลที่เจอบ่อย จะช่วงวัยประมาณมัธยมต้นและมัธยมปลาย ในลักษณะเป็นกลุ่มเล็กไม่เห็นเป็นสังคมใหญ่ แต่ถ้ามองในกรณีที่ไม่ใช่เทศกาลส่วนใหญ่จะพบเจอตามหมู่บ้านตามงานประเพณีไม่ว่าจะเป็นงานรื่นเริงตามหมู่บ้านหรืองานที่เป็นงานฌาปนกิจ ประเพณีแต่ละหมู่บ้านจะพบเห็นในลักษณะแบบนี้บ่อย (4) ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต จะเน้นส่งเสริมให้เยาวชนได้ตระหนักรู้ได้ว่าโทษของสุราเกิดผลอะไรบ้าง ตั้งแต่อนุบาล ประถม มัธยม จึงต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผสานความร่วมมือเข้าไปดูแลและให้คำแนะนำตั้งแต่อนุบาลมาเรื่อยๆ โดยทำการรวมกลุ่มหน่วยงาน เยาวชนจะได้เห็นความหลากหลายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (5) ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา การรณรงค์ มีด่านตรวจแอลกอฮอล์ มีการควบคุมอย่างจริงจัง ทั้งฝ่ายปกครอง สาธารณสุข สรรพสามิต แต่ก็ยังมีการลักลอบจำหน่ายสุราให้กับเด็กและเยาวชน (6) กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน มีการออกไปให้คำแนะนำกับเยาวชนเป็นประจำไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทางสาธารณสุขดูแลเรื่องของพระราชบัญญัติการดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งตำรวจลงไปที่สถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสอนเรื่องวินัยจราจร การปฏิบัติตนและรณรงค์ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกส่วนหนึ่งก็คือฝ่ายปกครองซึ่งฝ่ายปกครองจะมีโครงการอย่างเช่นนำเยาวชนเข้าไปร่วมเครือข่ายของแกนนำเยาวชนฝึกรบเพื่อที่จะส่งเขากลับเข้าไปในสถานศึกษาหรือเข้าไปในกลุ่มเยาวชนที่เขาอยู่เพื่อที่จะไปกระจายแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีแบบนี้ต่อไป (7) ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง เกี่ยวกับการดื่มสุราของเยาวชน มีหลายหน่วยงานดำเนินการแต่ไม่ได้บูรณาการร่วมกัน (8) หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมบริโภคสุราของเยาวชน ประเพณีวัฒนธรรมอีสานมีอยู่ 12 อย่างหรือฮีต 12 เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมในทุกๆกิจกรรมอยู่แล้วถือเป็นแนวทางการสอนเชิงพุทธที่ผสมผสานกับวิถีชีวิตของผู้คนในการใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท อีกทั้งเรื่องพื้นฐานคงจะเป็นศีล 5 เพราะศีล 5 สามารถช่วยแก้ไขได้ไม่ว่าจะเป็นวัยรุ่นหรือบุคคลที่ดื่มสุราชนิดต่างๆ อีกทั้งการเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม ถือว่าได้ผลดีมาก แต่ต้องให้ดำเนินการต่อเนื่อง อาจจะต้องนอนละ 1 ครั้ง หรือทุกไตรมาส เพื่อให้เยาวชนได้เข้าถึงคุณธรรมที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (9) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน แนวทางการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชนมีหลากหลาย เพียงแต่สถานการณ์ทางสังคมเปลี่ยน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเปลี่ยน จึงทำให้การดำเนินชีวิตของคนเปลี่ยนไปด้วย เช่น การกินข้าวร่วมกัน

ภายในครอบครัวพร้อมหน้าพร้อมตาและมีการพูดคุย อบรม ระหว่างกินข้าว แบบนี้เริ่มจะหายาก อีก ทั้งสมุนไพรรอบริวาร สาบานออกสุรา ฯลฯ ประการเหล่านี้หากมีการฟื้นฟูและให้ความสำคัญจะ กลับมามีบทบาทในวิถีชีวิตของคนอีก (10) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน มีหลากหลายกิจกรรม กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อ การสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การออกกำลังกาย การทำกิจกรรมจิตอาสา การหา อาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ สร้างสิ่งทดแทน ฯลฯ แต่บางกิจกรรมหากขาดการกำกับดูแลจากผู้ใหญ่ เช่น เล่นกีฬา แทนที่จะสร้างสรรคกลับกลายเป็นว่าเล่นกีฬาเสร็จดื่มสุราต่อ ซึ่งไม่เกิดผลดี หากเป็นไป ได้ทุกกิจกรรมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ สร้างขวัญและกำลังใจ อาจจะยกย่องเชิดชูเยาวชนต้นแบบประจำจังหวัด เพื่อให้เป็นฮีโร่เยาวชนคนดีต้นแบบ มีการรวมกลุ่ม เยาวชนทำกิจกรรมเยาวชนจิตอาสาทุกเดือน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน

3) การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทาง สังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย พบว่า (1) ตัว แบบพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย มี 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1. โทษของสุราเป็นเหตุแห่งความประมาท 2. พุทธธรรมที่เป็นแนวทาง ปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน 3. การแก้ไขปัญหาการดื่มสุราเชิงพุทธ บูรณาการ (2) ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่ม เยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้น มี 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1. ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน 2. วิธีการแก้ไขปัญหการดื่มสุราของ เยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (3) ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความ ต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้น มี 2 ประเด็น หลัก ประกอบด้วย 1. กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่ เหมาะสมสำหรับเยาวชน 2. วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

4. นำเสนอตัวแบบพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับ ปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย พบว่า ความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การ นำความรู้ไปใช้ ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมอบรม โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หาก พิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ก่อน การเข้าอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.35 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลัง การเข้าอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60

คำสำคัญ : พุทธธรรม, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, กิจกรรมบริการทางสังคม, ปัญหาการดื่มสุรา

Abstract

This research objectives were to 1) to study problem and behavior of alcohol consumption of youth groups in Nong Khai Province 2) to analyze buddha dhamma principle and local wisdom with social service activities and alcohol drinking problems among youth in Nong Khai Province 3) to strengthen the learning of buddha dhamma principle and local wisdom with social service activities and alcohol drinking problems among youth in Nong Khai Province 4) to present the model of buddha dhamma principle and local wisdom with social service activities and alcohol drinking problems among youth in Nong Khai Province. This study was a mixed method research. For the quantitative research, questionnaires were distributed to 234 sample youth aged 13-20 years. The quota was selected. the obtained data were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation. For the qualitative research, in action research model by doing in-depth interviews with 56 key informants / person, a focus group discussion of 28 photos / person, then the data was analyzed together with the consideration of the context by the means of Content Analysis Technique. And verify the integrity of the data by using a triangle technique and presenting descriptive and the workshop for 3 districts. data analyzed by evaluating the results of the training.

The research results were as follows.

1) problem and behavior of alcohol consumption of youth groups in Nong Khai Province consisted of (1) motivation for alcohol consumption of youth, found that 1. overall, 146 people drinking alcohol, representing 62.4 percent and not drinking 88 people. 37.6% 2. the frequency of drinking mostly 2 times / week, 71 people, representing 30.3% 3. the majority of friends were invited to drink, 143 people, or 61.1% 4. the effect of inviting friends to drink alcohol, majority of friends drink 148 people, representing 63.2 % 5. the main reason for drinking alcohol, most of them relieve stress, 68 people, representing 29.1% 6. most of the people heard of liquor advertising from television, in the number of 194 people, representing 17.1% 7. most of their friends like to drink alcohol for a long time, 99 people, representing 42.3 % 8. intending to associate with friends for drinking most of them were inadvertent number of 128 people, or 54.7%. (2) the behavior of alcohol consumption among young people found that 1. most popular drink was beer, 106 people, representing 45.3% 2. big drink 1 time / week of 58 people, representing 24.8 % 3. the amount of alcohol, most of the people drink more than 1 bottle / can of 133 people, representing 56.8% 4. most of the people who started drinking alcohol during the age of 16-20 years, the number of 100 people, accounting for 42.7% 5. the

nature of alcohol drinking most of them drink with friends of 152 people, accounting for 65.0% 6. the place to drink alcohol most often, most of the friends' houses were 81 people, accounting for 34.6% (3). the effects of alcohol use among young people were found that the overall perceived level was at a high level. If considered on a case-by-side order, the mean from high to low is as follows: perceptions of health effects the average was 4.14. The effects on the family were perceived, average value was 4.13. The impact on the economy was perceived, average value was 4.09. There were perceptions of social impact, average was 4.04 and had a perceived effect on religious teachings, mean is 4.04.

2) analyze buddha dhamma principle and local wisdom with social service activities and alcohol drinking problems among youth in Nong Khai Province were found that (1) the general condition of youths overall, the youth in Nong Khai Province is considered in good condition while the youth still know their age. There are 3 groups of youths: the first group in the school, there are also teachers who supervise and advise on dangers and poisoning. The second danger of drinking alcohol was those outside the school. And the third group is a labor force but this group is the heaviest when it comes to drinking alcohol (2) when drinking is often the subject of accidents and controversy. Otherwise it would be a crime. If comparing urban communities and by sub-urban areas urban problems will be greater as for the communities outside the city, there will be a village suburb village head, parent or supervising adult (3) situation impact on youth drinking. Youth are often socialized during the evening or at the most common festivals. Will be around the age of middle and high school in a small group, not a large society but if looking in the case of non-festivals, most of them will be found in villages and traditional festivals, whether they are village festivals or cremation events each village tradition is often seen in this way. (4) strategies, policies, work plans, projects on drinking alcohol among government agencies It will focus on promoting the youth to be aware of what consequences the harm of alcohol. Since kindergarten, elementary school, secondary school, the relevant departments must Combine cooperation to take care and give advice since kindergarten. By making up a group of departments Young people will be able to see a variety of departments involved. (5) Results of the actions of youth alcohol control over the past, alcohol checkpoints campaign, seriously regulated both governments, public health, excise but also smuggling alcohol to children and young people (6) laws and measures related to the drinking of youth. It is regularly issued advice to young people on public health matters, overseeing the alcohol drinking act. The police also went down to the school to

teach about traffic discipline, how to behave, and to campaign against drug and alcohol interference. Another part is the government, where the parent department will have projects such as bringing youth into a network of youth leaders (7) problems, obstacles, weaknesses, strengths related to alcohol use of youth several organizations operate, but not integrate (8) buddha dhamma principles that can change youth attitudes, behavior of alcohol consumption, there are 12 traditions of Isan culture, or heat 12, the youth have already participated in every activity, which is a Buddhist teaching approach that blends with the people's way of living in reckless life. In addition, the basic issue would be the five precepts, because the five precepts can help correct it, whether it is a teenager or a person who drinks different types of alcohol. In addition, attending the moral and ethical training camp is considered very effective. But it must be done continuously, maybe once a month or every quarter in order to give young people access to virtues that can be applied in daily life (9) local wisdom in solving problems of alcohol consumption among youths. Guidelines for applying local wisdom to solving the problem of alcohol consumption among youth are varied. But the social situation changed, the way of life of people has changed, as a result, people's lifestyles have changed as well, such as eating together within the family and being able to talk and train while eating. This is beginning to be difficult to find. In addition, herbs, boredom, swear off alcohol, etc. These aspects, if revitalized and focused, will revert to another role in people's lifestyles (10) social service activities for creativity and utilization of leisure time for youth, there are many activities social service for creativity and use of leisure time such as exercise, doing volunteer activities finding additional career to make money create substitutes, etc. But some activities, if lack of supervision from adults, such as sports instead of creativity, it turns out that the sport is finished drinking. Which does not produce good results If possible, all activities to the relevant departments to supervise, give advice, build morale and encouragement. May be praising the provincial model youth in order to be a prototype good youth hero There is a group of youths doing youth volunteer activities every month, to stimulate the awakening of one's role.

3) strengthen the learning of buddha dhamma principle and local wisdom with social service activities and alcohol drinking problems among youth in Nong Khai Province found that (1) the buddha dhamma principle model for solving the problem of alcohol consumption demand of youth groups in Nong Khai Province has 3 main issues as follows: 1. the punishment of alcohol is a cause of negligence 2. Buddha dhamma principle as a guideline for changing the attitude of alcohol consumption

behavior of youth 3. solving the problem of drinking alcohol as an integrated buddhist (2) model of local wisdom in solving the problem of alcohol consumption demand of youth groups in Nong Khai Province from what the researcher has studied, there are 2 main points which are: 1. local wisdom for solving problems of youth alcohol consumption 2. methods for solving youth drinking problems using local wisdom (3) model of medical service activities social in solving the problem of alcohol consumption demand of youth groups in Nong Khai Province according to the researcher, there are 2 main points which are: 1. social service activities for creativity and use of leisure time appropriately for youth. 2. how to lead social service activities for creativity and use of leisure time. Useful for youngsters.

4) present the model of buddha dhamma principle and local wisdom with social service activities and alcohol drinking problems among youth in Nong Khai Province were found that the satisfaction / knowledge and understanding / application of knowledge were found. Cognitive aspects of the participants overall, the perception was at a high level. If considered on a particular aspect, in order of the mean from high to low as follows, knowledge and understanding in this matter before training had a mean of 4.35, knowledge and understanding in this matter after training had a mean of 4.60.

Keyword : Buddha Dhamma Principle, Local Wisdom, Social Service Activities, Alcohol Drinking Problems

บทสรุปผู้บริหาร

ปัญหาการดื่มสุราเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจในวงกว้างทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ โดยเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าปัญหาการดื่มสุราไม่ได้มีผลกระทบเฉพาะตัวบุคคลที่ดื่มเท่านั้น ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว ต่อสังคมและประเทศ ผลกระทบที่เกิดจากการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยครอบครัวที่มีผู้ดื่มสุรา จะเกิดความรุนแรงมากกว่าครอบครัวที่ไม่ดื่มถึง 4 เท่า การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นั้นทำร้ายเราตั้งแต่สุขภาพภายในคือ ตับ สมออง หัวใจไปจนถึงรูปร่างหน้าตาภายนอกที่ฟุ้งออกมาในสภาพ อ้วน เผละ และแก่เกินอายุอย่างเป็นรูปธรรม สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นมีมาอย่างยาวนานส่งผลให้พฤติกรรมจากการบริโภคสุราเป็นไปในเชิงลบมากกว่าเชิงบวกโดยแนวโน้มของพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนไทยที่ชัดเจนที่สุด คือ ความชุกของผู้บริโภคสุราที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความชุกของผู้บริโภคประจำลดลงเล็กน้อยและปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อหัวประชากรต่อปีคงที่ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หน้าใหม่มีเพิ่มขึ้นและพฤติกรรมกรรมการดื่มเป็นนักดื่มแบบครั้งคราว (occasional drinker) ซึ่งน้อยกว่า 1 วันต่อสัปดาห์ แผนยุทธศาสตร์นโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงเน้นในการลดผู้บริโภคน้ำใหม่ ในทุกช่วงอายุรวมทั้งการบำบัดรักษาผู้ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันให้เลิกดื่ม

บนพื้นฐานของการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการดื่มสุรา ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า กลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 13-20 ปี เป็นกลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด เพราะไม่เพียงแต่การเริ่มดื่มสุราที่มีอายุน้อยลง และได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งเยาวชนชายและหญิง อีกทั้งการดื่มสุรามีความชุกมากขึ้น เกิดนักดื่มหน้าใหม่ ก่อให้เกิดผลกระทบมากมาย ทั้งต่อตัวผู้ดื่มสุรา ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ซึ่งผลเสียหรือผลกระทบที่เกิดจากของดื่มสุรามีมากมายหลายด้าน และเยาวชนเหล่านี้ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ การสร้างแนวทางและแนวคิดที่ถูกต้องในการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการบริโภคสุราจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

โครงการวิจัย เรื่อง พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษาในกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จึงเป็นกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการแก้ไขวิกฤตการบริโภคสุราของเยาวชนรวมถึงป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ โดยการศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการบริโภคสุราของเยาวชน ลักษณะการดื่มสุรา ผลกระทบจากการบริโภคสุราในเชิงลบและเชิงบวก ในลักษณะต่างๆ พฤติกรรมที่เป็นแรงจูงใจในการดื่ม และการสร้างแนวทางในการจัดหารูปแบบหรือกิจกรรมที่เหมาะสมภายใต้บริบทเชิงบูรณาการระหว่างหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมภายใต้บริบทของความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณีนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้จะไม่สามารถดำเนินการได้หากปราศจากการสนับสนุนของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยชี้แนะให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยตลอดมา รวมถึงผู้ประสานงานโครงการที่ช่วยดูแลให้คำแนะนำจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการวิจัย

นอกจากนี้ ขอขอบคุณหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย กรมการปกครองระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และผู้นำชุมชน ในการให้ความร่วมมือทั้งข้อมูลและการประสานงานประชาชนในพื้นที่ รวมถึงพระสังฆาธิการที่เป็นพระสงฆ์นักพัฒนา ได้อนุเคราะห์ทั้งสถานที่และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งประชาชนเจ้าของพื้นที่ ประชาชนชาวบ้าน เยาวชน ได้มีส่วนร่วมสำคัญในความร่วมมือให้ข้อมูลสำคัญต่อการทำวิจัย ท้ายสุดที่ไม่อาจลืมได้คือผู้ร่วมวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัยทุกท่านที่ได้ร่วมกันทำงานอย่างแข็งขันในการลงสนามครั้งนี้

พระครูปลัดเกษภา ฆาทอง, ดร.
หัวหน้าโครงการวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ง
บทสรุปผู้บริหาร	๗
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 หน่วยการวิเคราะห์	5
1.3 คำถามการวิจัย	6
1.4 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.5 สมมติฐานการวิจัย	7
1.6 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธธรรม	10
2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	19
2.3 องค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม	27
2.4 องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา	31
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	36
บทที่ 3 วิธีวิทยาการวิจัย	38
3.1 การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนจังหวัดหนองคาย	38
3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 ผลการวิจัย	51
4.1 ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของ เยาวชนจังหวัดหนองคาย	53
4.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุรา ของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย	78
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	142
5.1 สรุปผลการวิจัย	143
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	157
5.3 ข้อเสนอแนะ	160
บรรณานุกรม	161
ภาคผนวก	166

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 2.1	สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธธรรม	18
ภาพที่ 2.2	สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	26
ภาพที่ 2.3	สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม	30
ภาพที่ 2.4	สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา	35
ภาพที่ 2.5	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)	37
ภาพที่ 3.1	แสดงกระบวนการดำเนินการวิจัย (Research Process)	50
ภาพที่ 4.1	ตัวแบบพุทธธรรม ในการแก้ไขปัญหาค่าความต้องการบริโภคสุราของกลุ่ม เยาวชนในจังหวัดหนองคาย	130
ภาพที่ 4.2	ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาค่าความต้องการบริโภคสุราของ กลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย	132
ภาพที่ 4.3	ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาค่าความต้องการบริโภคสุรา ของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย	134
ภาพที่ 4.4	ผลจากการสร้างรูปแบบ/โมเดลพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรม บริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัด หนองคาย	136

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	สัดส่วนของกลุ่มเยาวชนที่มีพฤติกรรมการบริโภคสุราตามอำเภอแยกเป็นตำบล	39
ตารางที่ 4.1	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	55
ตารางที่ 4.2	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	55
ตารางที่ 4.3	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านศาสนาของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	56
ตารางที่ 4.4	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	56
ตารางที่ 4.5	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรสของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	57
ตารางที่ 4.6	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	57
ตารางที่ 4.7	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	58
ตารางที่ 4.8	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านความเพียงพอรายได้ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	58
ตารางที่ 4.9	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านชุมชนที่พักอาศัยของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	59
ตารางที่ 4.10	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการพักอยู่อาศัยของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	59
ตารางที่ 4.11	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านพี่น้องของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	60
ตารางที่ 4.12	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านกิจกรรมยามว่างของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	60
ตารางที่ 4.13	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาสูงสุดของพ่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	61
ตารางที่ 4.14	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาสูงสุดของแม่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	62
ตารางที่ 4.15	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพหลักของพ่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	62
ตารางที่ 4.16	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพหลักของแม่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	63
ตารางที่ 4.17	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของพ่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	64
ตารางที่ 4.18	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของแม่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	65
ตารางที่ 4.19	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของครอบครัวเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	65
ตารางที่ 4.20	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	66
ตารางที่ 4.21	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการดื่มสุราของพ่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	66
ตารางที่ 4.22	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการดื่มสุราของแม่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	67

ฉ

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่ 4.23	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านภาพรวมการดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	67
ตารางที่ 4.24	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านความถี่การดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	68
ตารางที่ 4.25	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการชวนเพื่อนดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	68
ตารางที่ 4.26	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านผลของการชวนเพื่อนดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	69
ตารางที่ 4.27	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านสาเหตุหลักที่ดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	69
ตารางที่ 4.28	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการได้ยินสื่อโฆษณาสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	70
ตารางที่ 4.29	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพื่อนชอบดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	70
ตารางที่ 4.30	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการตั้งใจจะคบเพื่อนดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	71
ตารางที่ 4.31	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเครื่องดื่มที่นิยมของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	71
ตารางที่ 4.32	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านความถี่ในการดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	72
ตารางที่ 4.33	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านปริมาณที่ดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	72
ตารางที่ 4.34	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเริ่มดื่มสุราเมื่ออายุของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	73
ตารางที่ 4.35	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	73
ตารางที่ 4.36	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานที่ดื่มสุราบ่อยที่สุดของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	74
ตารางที่ 4.37	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม	75
ตารางที่ 4.38	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนด้านสุขภาพ	75
ตารางที่ 4.39	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อครอบครัว	76

ฉ

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่ 4.40	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการ ดื่มสุราของเยาวชนต่อเศรษฐกิจ	76
ตารางที่ 4.41	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการ ดื่มสุราของเยาวชนต่อเศรษฐกิจ	77
ตารางที่ 4.42	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการ ดื่มสุราของเยาวชนต่อคำสอนทางศาสนา	78
ตารางที่ 4.43	ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	137
ตารางที่ 4.44	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความ พึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้	139
ตารางที่ 4.45	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความ พึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านวิทยาการ	139
ตารางที่ 4.46	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความ พึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านสถานที่ ระยะเวลา และอาหาร	140
ตารางที่ 4.47	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความ พึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านความรู้ความเข้าใจ ของผู้เข้าร่วมอบรม	140
ตารางที่ 4.48	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความ พึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านการนำความรู้ไปใช้	141

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการดื่มสุราเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจในวงกว้างทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ โดยเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าปัญหาการดื่มสุราไม่ได้มีผลกระทบเฉพาะตัวบุคคลที่ดื่มเท่านั้น (กมลลา วัฒนพรและคณะ, ม.ป.ป.) จากข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน พ.ศ. 2554 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประมาณ 17 ล้านคน หรือ คิดเป็นร้อยละ 31.5 ของประชากรรวมทั้งหมด 53.9 ล้านคน โดยมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มดื่มสุราที่ 20.3 ปี ผู้ชายเริ่มดื่มอายุเฉลี่ย 19.4 ปี และผู้หญิงอายุ 24.6 ปี ภาพรวมความชุกของนักดื่มมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ชายดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน 12 เดือนที่ผ่านมาในขณะที่ผู้หญิง ดื่มประมาณร้อยละ 11 ซึ่งเปรียบเทียบอย่างหยาบได้ว่า ความชุกของการดื่มสุราในเพศชายสูงกว่าเพศหญิงประมาณ 5 เท่า ซึ่งใน พ.ศ. 2554 กลุ่มประชากรที่มีความชุกของนักดื่มสูงที่สุด คือ ผู้ใหญ่อายุ 25-59 ปี โดยความชุกของการดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาเท่ากับร้อยละ 37.3 รองลงมา คือ กลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี มีร้อยละ 23.7 สำหรับวัยสูงอายุ (อายุ 60 ขึ้นไป) มีร้อยละ 16.6 โดยประชากรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีการดื่มสูงกว่าประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ 33.1 และร้อยละ 28.6 ตามลำดับ สำหรับทิศทาง การเปลี่ยนแปลง พบว่า ความชุกของนักดื่มในภาพรวมในช่วง พ.ศ. 2544-2554 นั้นค่อนข้างคงที่และลดลงเล็กน้อย คือ จาก ร้อยละ 32.7 ใน พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 31.5 ใน พ.ศ. 2554 โดยความชุกของนักดื่มชายลดลงเล็กน้อย คือ จากร้อยละ 55.9 ใน พ.ศ. 2544 เป็น ร้อยละ 53.4 ใน พ.ศ. 2554 อย่างไรก็ตาม แม้ว่า ความชุกในการดื่มของประชากรหญิงจะไม่สูงมาก แต่ก็มีทิศทางเพิ่มขึ้นในช่วงที่ ผ่านมา คือ จากร้อยละ 9.8 ใน พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 10.9 ใน พ.ศ. 2554 นอกจากนี้พบว่า ระหว่าง พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2554 ในขณะที่ความชุกของนักดื่มที่เป็นประชากรวัยทำงานลดลงร้อยละ 2 แต่การดื่มของ เยาวชนที่มีอายุ 15-24 ปี กลับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 21.6 ใน พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 23.7 ใน พ.ศ. 2554 หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 9.5 สำหรับปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรไทย เพิ่มขึ้นมากในช่วง พ.ศ. 2540-2554 คือ มีปริมาณการดื่มเพิ่มขึ้นจาก 37 ลิตรเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคนต่อปี ใน พ.ศ. 2540 เป็น 52 ลิตรเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคนต่อปี ใน พ.ศ. 2554 หรือคิดเป็น 7.1 ลิตร แอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อคนต่อปี ซึ่งเทียบได้กับการดื่มเบียร์ประมาณ 226 ขวดใหญ่ต่อปี หรือ 19 ขวดต่อเดือน หรือเทียบได้กับการดื่มสุราประมาณ 25 ขวดกลมต่อปี หรือประมาณ 2 ขวดกลม ต่อเดือน ถือเป็นรูปแบบการบริโภคที่มีความเสี่ยงสูงในการเกิดผลทางด้านสุขภาพและทางสังคม ทั้งใน ระยะเฉียบพลันและเรื้อรัง ใน พ.ศ. 2554 มีผู้ดื่มสุราในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาจำนวนกว่า 7.5 ล้าน คน หรือเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ดื่มเป็นผู้ดื่มประจำ (Regular drinker) ซึ่งดื่มทุกสัปดาห์ เมื่อพิจารณา การดื่มประจำ พบว่า มีผู้ดื่มทุกวัน และเกือบทุกวันเกือบ 2.8 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 18.3 ของผู้ดื่ม ทั้งหมด โดยในกลุ่มนักดื่มชายมีสัดส่วนนักดื่มทุกวันหรือเกือบทุกวันสูงกว่านักดื่ม หญิงอย่างชัดเจน

คือ ร้อยละ 20 และร้อยละ 10.2 โดยสัดส่วนของนักดื่มประจำ ทั้งหมดเพิ่มจาก ร้อยละ 35 ใน พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 44.2 ในพ.ศ. 2554 นอกจากนี้ในการสำรวจ พ.ศ. 2554 พบว่านักดื่มไทยดื่มหนักหรือการดื่มหัวราน้ำซึ่งเป็นการดื่มเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประมาณร้อยละ 35 ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา และกล่าวได้ว่านักดื่มไทยดื่มหนักเป็นประจำ หรือดื่มหนักอย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยผู้ชายมีการดื่มหนักหรือการดื่มหัวราน้ำมากกว่าผู้หญิง และกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปีมีสัดส่วนของผู้ดื่มหนักมากกว่ากลุ่มอายุอื่น โดย 2 ใน 5 ของนักดื่มเยาวชนเคยดื่มหนัก จากการดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา (กองสุขศึกษา, 2558)

ทั้งนี้ ประการสำคัญการดื่มสุราทำให้เกิดผลกระทบหลายประการ ซึ่งครอบคลุมเป็นกลุ่มแรกที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของบุคคลในครอบครัว (สมบัติ ตรีประเสริฐสุข, 2550) โดยการดื่มสุราส่งผลกระทบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคมและประเทศ ดังนี้

1. ผลกระทบต่อตนเอง การดื่มสุรามีผลกระทบต่อผู้ดื่มสุราในหลายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านสุขภาพ การดื่มสุราส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยผลกระทบต่อสุขภาพกายพบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากและยาวนานจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบต่างๆ ในร่างกายเช่น ระบบประสาท ระบบทางเดินอาหาร ระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบเมตาบอลิซึมและต่อมไร้ท่อ ทำให้เกิดโรคต่างๆ ตามมามากมาย เช่น ผู้ดื่มสุราจะมีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งกระเพาะอาหารเพิ่มขึ้น 4.47 เท่า (หากดื่มมากกว่า 10 ปี จะมีความเสี่ยง 1.67 เท่า และหากดื่มมากกว่า 187 มล. จะมีความเสี่ยง 8.72 เท่า) ผู้หญิงมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งตับสูงถึง 9.15 เท่า ในขณะที่เพศชายมีความเสี่ยง 1.62 เท่า ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งในช่องปากคือ 5.75 เท่า และต่อโรคมะเร็งหลอดอาหาร 4.23 เท่า สำหรับความเสี่ยงต่อความผิดปกติทางระบบประสาทที่พบมากที่สุดคือ ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคลมชัก ซึ่งสูงถึง 7.52 เท่า (ณัฐธัญญา เลอฟิลิแบร์ต, 2557) นอกจากนี้ยังพบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก มีความสัมพันธ์กับอุบัติการณ์โรคหลอดเลือดหัวใจตีบตันที่สูงขึ้น รวมถึงภาวะความดันโลหิตสูง ภาวะไขมันไตรกลีเซอไรด์ในเลือดสูง ภาวะกล้ามเนื้อหัวใจหนาผิดปกติ และภาวะหัวใจเต้นผิดปกติ หากยังคงดื่มไปเรื่อยๆจะทำให้เกิดภาวะหัวใจล้มเหลวและเสียชีวิตได้ (ดิโลก ภิชัยไทย์, 2550) อีกทั้งยังพบว่าโรคตับที่เกิดจากสุราเป็น 1 ใน 10 ของสาเหตุการตายที่สำคัญในประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศ (กาญจนา เลิศถาวรธรรม, สลิษา หลิมศิริโรรัตน์และวรเดช ช่างแก้ว, 2549) นอกจากนี้ การดื่มสุรายังส่งผลกระทบต่อด้านจิตใจ โดยทำให้เกิดความรู้สึกผิดหรือเสียใจหลังการดื่มสุรา (ณัฐธัญญา เลอฟิลิแบร์ต, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ความซึมเศร้าและความคิดอัตโนมัติด้านลบในผู้เสพติดสุราเรื้อรัง ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เสพติดสุราเรื้อรังที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยจิตเวชโรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี มีความซึมเศร้าในระดับน้อยถึงระดับรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 90 (อรัญญา บุญธรรม, วราภรณ์ จรเจริญ และพรรณี มงคลศิริ, 2549)

1.2 ด้านพฤติกรรมเสี่ยง การดื่มสุรามีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ หลายพฤติกรรม เช่น การเสพยาเสพติดชนิดอื่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชน (ณัฐธัญญา เลอฟิลิแบร์ต, 2557) เนื่องจากภาวะที่มึนเมาจากแอลกอฮอล์ มีผลต่อการควบคุมอารมณ์ ทำให้รู้สึกกล้าแข็ง คึกคัก ความวิตกกังวลลดลง และส่งผลให้การตัดสินใจบกพร่อง (พงษ์เดช สารการ และคณะ, 2552)

1.3 ด้านอื่นๆ ที่ไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าได้โดยตรง เช่น ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม เช่น ปัญหาการเงิน การไม่ได้รับความไว้วางใจ การขาดการยอมรับ

2. ผลกระทบต่อครอบครัว มีดังนี้

2.1 ผลกระทบทางตรง ในครอบครัวของผู้ดื่มสุรามักพบการทะเลาะเบาะแว้งและการกระทำรุนแรงในครอบครัว จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การดื่มสุราเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการถูกรายร่างกายของคนในครอบครัว และพบว่า การดื่มสุราของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กในครอบครัว นอกจากนี้ยังพบว่า ครอบครัวที่มีการดื่มสุรามีโอกาสเกิดความรุนแรงในครอบครัว คิดเป็น 3.84 เท่า ของครอบครัวที่ไม่มีการดื่มสุรา (ณัฐธินิชา เลอพิลแบร์ต, 2557)

2.2 ผลกระทบทางอ้อม จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า พฤติกรรมการดื่มสุราของบิดามารดา เป็นตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของบุตรเป็นอย่างมาก โดยพบว่า หากบิดามารดามีทัศนคติที่ดีต่อการดื่มสุรา บุตรจะมีความสนใจในการดื่มสุรา (อรัทัย วลีวงศ์, สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และทักษพล ธรรมรังสี, 2553) แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการดื่มสุราของบุคคลในครอบครัว เป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของสมาชิกอื่นในครอบครัว และพฤติกรรมการดื่มสุราเป็นลักษณะที่ส่งผ่านกันได้จากรุ่นสู่รุ่น

นอกจากนี้ยังพบว่า บุตรที่บิดามารดาติดสุราจะมีอัตราเสี่ยงต่อการติดสุราเพิ่มขึ้น จากการศึกษาพบว่า พันธุกรรมมีส่วนในการทำให้ป่วยเป็นโรคติดสุรา แต่ยังไม่ทราบยีนส์ที่ชัดเจน ผลการศึกษาในเรื่องยีนส์ที่เกี่ยวข้องกับการติดสุรานั้น ส่วนใหญ่พบว่า ยีนส์ที่มักเป็นสาเหตุคือ ยีนส์ที่เกี่ยวข้องกับเอนไซม์ที่มีหน้าที่ทำลายแอลกอฮอล์ เช่น เอนไซม์ alcohol dehydrogenase (ADH) และเอนไซม์ aldehyde dehydrogenase (ALDH) การที่สุราและสารเสพติด ชนิดอื่นส่งผลต่อสารสื่อประสาทหลายตัว และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานของระบบประสาทหลายประการ ทำให้คาดว่า ยีนส์ที่เกี่ยวข้องกับสารสื่อประสาทบางตัวอาจเกี่ยวข้องกับการติดสุราและสารเสพติดชนิดอื่นด้วย เช่น ยีนส์ที่เกี่ยวข้องกับกรดแกมมาอะมิโนบิวทีริก (gamma-aminobutyric acid หรือ GABA) โดปามีน (dopamine) และอะเซทิลโคลีน (acetylcholine) (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2558)

3. ผลกระทบต่อสังคมและประเทศ มีดังนี้ (ณัฐธินิชา เลอพิลแบร์ต, 2557)

3.1 ความรุนแรงในที่ทำงาน ผู้ดื่มสุราโดยเฉพาะผู้ชาย มักเป็นผู้กระทำความรุนแรงในที่ทำงาน โดยลักษณะการกระทำความรุนแรงคือ การคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ทั้งทางวาจาและไม่ใช้ทางวาจา รวมทั้งการคุกคามทางกาย

3.2 การกระทำผิดคดีอาญา พบว่าการดื่มสุรามีความเกี่ยวข้องกับคดีอาญาในฐานความผิดต่างๆ ได้แก่ ทำให้เสียทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อร่างกาย ความผิดฐานบุกรุก และความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

3.3 ความสูญเสียบนท้องถนน การดื่มสุราเป็นสาเหตุอันดับแรกของการเกิดความสูญเสียบนท้องถนน และยังพบว่า ประชากรไทยมีปัญหาด้านทัศนคติเกี่ยวกับการดื่มสุราและสมรรถภาพในการขับรถ โดยมีความเห็นว่า แม้จะดื่มสุรา ก็ยังสามารถขับรถได้อย่างปลอดภัย

3.4 การสูญเสียผลิตภาพและต้นทุนระดับมหภาค เช่น ต้นทุนจากการเสียชีวิตก่อนถึงวัยอันควร ต้นทุนจากการสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงาน และการสูญเสียประสิทธิภาพขณะทำงานในผู้ดื่มสุรา ผลกระทบจากการดื่มสุราไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในวันที่ยื่นดื่มเท่านั้น

แต่จะส่งผลกระทบระยะยาวแม้จะหยุดดื่มแล้ว โดยทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและต่อภาคเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ การดื่มสุรายังส่งผลให้ประเทศต้องเป็นภาระในการแบกรับค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยจากการดื่มสุราเป็นจำนวนมาก รวมทั้งค่าใช้จ่ายจากการบาดเจ็บอันเนื่องมาจากการดื่มสุรา ซึ่งเมื่อรวบรวมการประเมินมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยแล้ว พบว่าต้นทุนที่เกิดจากการดื่มสุราคิดเป็นมูลค่า 360 ล้านบาท หรือร้อยละ 1.99 ของรายได้ประชาชาติ

ผลกระทบที่เกิดจากการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยครอบครัวที่มีผู้ดื่มสุรา จะเกิดความรุนแรงมากกว่าครอบครัวที่ไม่ดื่มถึง 4 เท่า การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นั้นทำร้ายเราตั้งแต่สุขภาพภายในคือ ตับ สมออง หัวใจไปจนถึงรูปร่างหน้าตาภายนอกที่ฟ้องออกมาในสภาพ อ้วน เผละ และแก่เกินอายุอย่างเป็นรูปธรรมแต่ละปี ประเมินการความเสียหายที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูงขึ้นถึงปีละ 1.5 แสนล้านบาท ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราจะหยุด ประทุษร้ายร่างกายตัวเองด้วยการปรับพฤติกรรม ลด เลิกการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นมีมาอย่างยาวนานส่งผลให้พฤติกรรมจากการบริโภคสุราเป็นไปในเชิงลบมากกว่าเชิงบวกโดยแนวโน้มของพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนไทยที่ชัดเจนที่สุด คือ ความชุกของผู้บริโภคสุราที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความชุกของผู้บริโภคประจำลดลงเล็กน้อยและปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อหัวประชากรต่อปีคงที่ แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หน้าใหม่มีเพิ่มขึ้นและพฤติกรรมการดื่มเป็นนักดื่มแบบครั้งคราว (occasional drinker) ซึ่งน้อยกว่า 1 วันต่อสัปดาห์ ทั้งนี้แผนยุทธศาสตร์นโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงเน้นในการลดผู้บริโภคน้ำใหม่ ในทุกช่วงอายุรวมทั้งการบำบัดรักษาผู้ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันให้เลิกดื่ม (สาวิตริ อัจฉางค์กรชัย และคณะ, 2551)

ทั้งนี้ เนื่องด้วยจังหวัดหนองคาย เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของไทยเพื่อรองรับ AEC และเป็นพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ซึ่งมีการนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาดื่มได้โดยง่าย และจากรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ปี 2558 ในภาพรวมของจังหวัดหนองคาย พบว่า ประชากรในท้องถิ่นมีจำนวนทั้งสิ้น 509,890 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย เพศหญิง จำนวน 255,059 คน คิดเป็นร้อยละ 50.02 เพศชายจำนวน 254,831 คน คิดเป็นร้อยละ 49.98 ตามลำดับ และมีจำนวนครัวเรือนในท้องถิ่นทั้งสิ้น 157,573 ครัวเรือน ในปี 2558 มีประชาชนที่ติดสุรา จำนวน 1,912 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองคาย, 2558) อย่างไรก็ตาม จังหวัดหนองคาย โดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง ได้ทำการศึกษาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนจังหวัดหนองคาย พบว่า ประชาชนอายุ 15 -74 ปีขึ้นไปร้อยละ 18.3 (104,130 คน) ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มมีเมานเป็นประจำ และร้อยละ 4.97 (29,387 คน) ดื่มนาน ๆ ครั้ง ส่วนประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ประชากรนิยมดื่มมากที่สุด ได้แก่ เบียร์และสุราขาว คิดเป็นร้อยละ 33.0 และ 32.3 ตามลำดับ ขณะที่ผลสำรวจจากนักเรียนมัธยมศึกษาในหนองคาย พบว่า นักเรียนชายและหญิงที่ดื่มสุราระบุว่าเริ่มดื่มตั้งแต่อายุระหว่าง 13-14 ปี ด้วยอัตราส่วนสูงที่สุดประมาณร้อยละ 44 และ 46 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนชายและหญิงที่อายุ 17-20 ปี ระบุว่าเริ่มดื่มเมื่ออายุ 15-16 ปี สูงสุดด้วยอัตราใกล้เคียง

กันคือ ประมวลร้อยละ 43 และ 40 ตามลำดับ จึงมีแนวโน้มว่านักเรียนเริ่มหัดตีเครื่องตีม แอลกอฮอล์เมื่ออายุน้อยลงเรื่อย ๆ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย, 2553 : 36-51) และ ปัจจุบันการตีเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้ขยายเข้าสู่กลุ่มเด็กและเยาวชนมากขึ้น จากปัจจัยต่างๆ เช่น ความอยากรู้อยากลอง การเข้าถึงสื่อโฆษณา เป็นต้น จากข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการบริโภค เครื่องตีมแอลกอฮอล์ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2557 พบว่า ภาพรวมของนักตีมอายุ 15 ปีขึ้นไป ค่อนข้างคงที่ โดยมีทิศทางลดลงเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ.2557 มีความชุกอยู่ที่ร้อยละ 32.3 ซึ่งลดลง ร้อยละ 1.22 หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.09 ต่อปี อย่างไรก็ตาม การตีเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของ เยาวชนกลุ่ม อายุ 15 – 19 ปี ในช่วงเวลา 13 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นร้อยละ 64.5 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.96 ต่อปี นอกจากนี้ การสำรวจยังพบอีกว่าคนไทยใช้เวลาเฉลี่ยเพียง 4.5 นาที ในการเดินทางไป ร้านขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์

บนพื้นฐานของการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการตีมสุรา ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า กลุ่ม เยาวชนที่มีอายุ 13-20 ปี เป็นกลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด เพราะไม่เพียงแต่การเริ่มตีมสุราที่มีอายุน้อยลง และได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งเยาวชนชายและหญิง อีกทั้งการตีมสุรามีความชุกมากขึ้น เกิดนักตีมหน้าใหม่ ก่อให้เกิดผลกระทบมากมาย ทั้งต่อตัวผู้ตีมสุรา ครอบครัว สังคม และ ประเทศชาติ ซึ่งผลเสียหรือผลกระทบที่เกิดจากของตีมสุรามีมากมายหลายด้าน และเยาวชนเหล่านี้ ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ การสร้างแนวทางและแนวคิดที่ถูกต้องในการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการบริโภคสุราจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นโครงการวิจัย “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการตีมสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนใน จังหวัดหนองคาย” จึงเป็นกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการแก้ไขวิกฤตการบริโภคสุราของเยาวชน รวมถึงป้องกันนักตีมหน้าใหม่ โดยการศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการบริโภคสุราของเยาวชน ลักษณะการตีมสุรา ผลกระทบจากการบริโภคสุราในเชิงลบและเชิงบวก ในลักษณะต่างๆ พฤติกรรมที่เป็นแรงจูงใจในการตีม และการสร้างแนวทางในการจัดหารูปแบบหรือกิจกรรมที่เหมาะสมภายใต้ บริบทเชิงบูรณาการระหว่างหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมภายใต้บริบทของความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี นำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์

1.2 หน่วยการวิเคราะห์

บนพื้นฐานของการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการบริโภคสุราในจังหวัดหนองคาย ได้ชี้ให้เห็น อย่างชัดเจนว่า กลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด เพราะไม่เพียงแต่การบริโภคสุราที่มีอายุน้อยลง และการบริโภคสุรามีความชุกมากขึ้น แต่ผลเสียเชิงลบที่เกิดจากการบริโภคสุรามีมากมาย หลายด้าน และเยาวชนเหล่านี้ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ ด้วยเหตุ ดังนั้น โครงการวิจัยนี้ จึงเลือกใช้ กลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 13-20 ปี เป็น “หน่วยการวิเคราะห์” (Unit of Analysis)

1.3 คำถามการวิจัย

โครงการวิจัยที่เสนอนี้ต้องการคำตอบเกี่ยวกับสภาพ พฤติกรรม ผลกระทบของการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 13-20 ปี โดยแบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนจังหวัดหนองคาย เป็นอย่างไร โดยตั้งคำถามจากประเด็น ดังนี้

เพื่อให้ได้ “คำตอบ” เกี่ยวกับ “กลุ่มเยาวชนอายุ 13-20 ปี” ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ภูมิหลังด้านต่างๆ เป็นอย่างไร
- 2) แรงจูงใจในการบริโภคสุรา เป็นอย่างไร
- 3) ลักษณะการบริโภคสุรา เป็นอย่างไร
- 4) ผลกระทบที่เคยเกิดขึ้นจากการบริโภคสุรา เป็นอย่างไร

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย เป็นอย่างไร โดยตั้งคำถามจากประเด็น ดังนี้

เพื่อค้นหา “คำตอบ” เกี่ยวกับหลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน มีอะไรบ้าง
- 2) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน เป็นอย่างไร และมีแนวทางอย่างไรบ้าง
- 3) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นอย่างไร และมีอะไรบ้าง
- 4) การเสริมสร้างการเรียนรู้พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเข้าร่วมปฏิบัติการทางสังคมด้านการรวมกลุ่มจัดกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ การรวมกลุ่มบริการทางสังคม การรวมกลุ่มใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มีส่วนช่วยให้เยาวชนได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ระบบคุณค่าและพฤติกรรมการบริโภคสุราหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

1.4 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อวิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย
3. เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย
4. เพื่อนำเสนอตัวแบบพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

1.5 สมมติฐานการวิจัย

พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคม มีผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติระบบคุณค่าและพฤติกรรมการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 13-20 ปี

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชน อายุระหว่าง 13-20 ปี จำนวน 3 อำเภอ 26 ตำบล ใช้การเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า ได้จำนวน 234 คน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ทำการวิจัย ได้แก่ โครงการวิจัยนี้จะเลือกพื้นที่การทำวิจัย (Research Locale) จำนวน 3 อำเภอ 26 ตำบล ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอสังคม และอำเภอเฝ้าไร่ ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยเลือกพื้นที่ในการศึกษาโดยใช้อำเภอเมืองหนองคายเป็นศูนย์กลางและเว้นระยะห่าง 1 หน่วย คือ อำเภอเว้าอำเภอ โดยเริ่มนับจากจุดเริ่มต้น

3. ขอบเขตด้านเวลา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้กำหนดระยะเวลาตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2562 ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2563

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

จากการศึกษาวิจัย พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. พุทธธรรม หมายถึง คำสอนที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ และนำมาเผยแผ่สั่งสอนบุคคลทั่วไป พุทธธรรมในพระพุทธานามิเป็นจำนวนมากครอบคลุมตั้งแต่เรื่องพื้นฐานในการดำเนินชีวิต จนกระทั่งการเข้าถึงความหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด ให้เข้าใจเกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติของทุกข์และ วิธีการดับทุกข์ พุทธธรรม ของพระพุทธเจ้านั้นแต่เริ่มสืบทอดกันด้วยวิธีท่องจำแบบปากต่อปาก สมัยต่อมาจึงได้มีการบันทึกไว้เป็นตัวอักษร คัมภีร์ที่บันทึกพุทธธรรมนั้น เรียกว่า พระไตรปิฎก และมีคำอธิบายจัดไว้เป็นหมวดคัมภีร์ เรียกชื่อต่างๆ อาทิ อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา เป็นต้น

2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธีเป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

3. กิจกรรมบริการทางสังคม หมายถึง กิจกรรมแห่งความดีที่เกื้อกูลต่อส่วนรวม โดยเต็มใจ สัมผัสใจ อิ่มใจ ซาบซึ้งใจ ปิติสุข ที่พร้อมจะเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ ในการทำกิจกรรม หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน และมี

ความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่ไม่นิ่งดูตาย เมื่อพบเห็นปัญหา หรือความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับผู้คน

4. สุรา หมายถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวชนิดอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา (สูตร ไพศาล, 2546) ในการวิจัยในครั้งนี้สุราหมายถึง เหล้า เบียร์สุราขาวเหล้าปน สุราพื้นบ้าน เช่น สาโท สบาย ไวน์ เหล้ายาดอง เหล้าชาวผสมน้ำแดง ฯลฯ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนจังหวัดหนองคาย
2. ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคสุราที่เป็นเชิงบวกและเชิงลบรวมถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติความต้องการการบริโภคเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านสุขภาพและชุมชนเข้มแข็งของเยาวชนจังหวัดหนองคาย
3. ทำให้ได้ผลการวิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย
4. ทำให้ได้โมเดลเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ที่ค้นพบมาใช้ในจังหวัดหนองคายและพื้นที่อื่นๆ
5. นำโมเดลเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ที่ค้นพบไปเสนอบรรจุเข้ากับแผนพัฒนาสุขภาพระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ตลอดจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก่อให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนนำมาสู่การลด ละ เลิกสุรา สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เสริมสร้างสุขภาพชุมชนเข้มแข็ง มีความสุข ประองตอง สมานฉันท์ เกิดความมั่นคง ยั่งยืนของคนในชาติสืบไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย โดยทำการทบทวนวรรณกรรมดังต่อไปนี้

- 2.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธธรรม
 - 2.1.1 ที่มาของพุทธธรรม
 - 2.1.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพุทธธรรม
 - 2.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพุทธธรรม
 - 2.1.4 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพุทธธรรม
- 2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 2.2.1 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 2.2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 2.2.3 ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 2.2.5 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2.3 องค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม
 - 2.3.1 ความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม
 - 2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม
 - 2.3.3 ลักษณะกิจกรรมบริการทางสังคม
 - 2.3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบริการทางสังคม
 - 2.3.5 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม
- 2.4 องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา
 - 2.4.1 ที่มาของสุรา
 - 2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับสุรา
 - 2.4.3 สถานการณ์การดื่มสุรา
 - 2.4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา
 - 2.4.5 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธธรรม

พุทธธรรมมีหลักการว่าไม่ว่าพระพุทธเจ้าจะอุบัติขึ้นหรือไม่ก็ตามความจริงก็ดำรงอยู่ตามธรรมชาติของมันอย่างเป็นกลางๆ พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้คือ ค้นพบความจริงนั้นแล้วนำมาเปิดเผยไว้สาระของความจริงนี้ก็คือ (ความเป็นไปตาม) ธรรมดาแห่งเหตุปัจจัย หรือกระบวนการแห่งเหตุปัจจัย ผู้ที่มองสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็น ไม่ใช่มองตามที่ตนอยากหรือไม่อยากให้มันเป็น จึงจะเข้าใจความจริงที่เป็นกลางนี้ได้ เมื่อเข้าใจธรรมที่เป็นกลางนี้แล้ว ก็ย่อมมองเห็นความจริงอย่างกว้างๆ ครอบคลุมทั่วไปทั้งหมด มีทัศนะเปิดกว้าง หลุดพ้นเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยหลุดพ้นทั้งทางจิตคือจิตหลุดพ้นจากสิ่งบีบคั้นครอบงำที่เรียกว่ากิเลสและความทุกข์ กลายเป็นจิตที่ปลอดโปร่ง เบิกบาน เป็นสุข และด้านปัญญา คือ หลุดพ้นด้วยรู้เท่าทันธรรมดา แล้วมองเห็นตัวความจริงที่ล้วนๆ บริสุทธิ์ ไม่มีกิเลสเคลือบแคลงหรือทำให้เอนเอียงและรู้ชัดแจ้งที่ความจริงโดยตรง

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, 2542) กล่าวถึงหลักพุทธธรรมไว้ ดังนี้

1. คำสอนเป็นกลาง ปฏิบัติสายกลางหรือลักษณะที่เป็นสายกลาง ไม่สุดโต่งในทางความคิดหรือสุดโต่งในทางปฏิบัติ เห็นความสำคัญทางด้านจิตใจและทางด้านร่างกายซึ่งสัมพันธ์กัน อย่างแยกไม่ได้ จึงวางข้อปฏิบัติที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา แปลว่า ทางสายกลางหรือข้อปฏิบัติที่เป็นสายกลาง (มรรคมีองค์ 8) คือ ความพอดีและทัศนะเกี่ยวกับสังขารก็เป็นกลางความจริงที่เป็นกลาง ตามเหตุปัจจัยไม่ขึ้นกับใคร (เรียกว่า ปฏิจจสมุปบาท)

2. พุทธธรรมมีหลักการเป็นสากลหรือสอนหลักความจริงที่เป็นสากล ความจริงเป็นสิ่งที่มิอยู่ตามธรรมชาติ คือ ธรรมดาของสิ่งทั้งหลายเป็นเช่นนั้นเอง เรียกว่า เป็นกฎธรรมชาติในทางปฏิบัติ สอนให้คนมีเมตตากรุณาอย่างเป็นสากล ชาวพุทธต้องมีความเมตตากรุณาต่อสรรพสัตว์ทั่วกันหมด ไม่เลือกพวกเขาพวกใคร

3. พุทธธรรมให้ความสำคัญของสาระ (ธรรม) และรูปแบบ (วินัย) ธรรมวินัยจึงเป็นชื่อหนึ่งของพุทธศาสนา ต้องมีทั้งสองอย่างธรรมเป็นหลักความจริงซึ่งมีอยู่แล้วตามธรรมดาของมันและเป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาปฏิบัติสามารถเข้าถึงได้ ส่วนวินัยเป็นกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กติกา หรือข้อบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อให้คนในสังคมประพฤติ ปฏิบัติเพื่อความเจริญและความสงบสุข วินัยเปรียบได้กับศีล

4. พุทธธรรมสอนหลักกรรม พระพุทธศาสนายึดการกระทำหรือความประพฤติเป็นเครื่องจำแนกคน ไม่แบ่งแยกด้วยชาติกำเนิด ผิวพรรณ เน้นการรับผิดชอบต่อการกระทำของตนไม่ซัดทอดสิ่งภายนอก มีการสำรวจตนเองเป็นเบื้องต้นก่อน นอกจากนี้สอนหลักกรรมให้รู้จักพึ่งตนเองไม่ฝากไว้กับโชคชะตา กรรมสอนคู่กับความเพียร ความสำเร็จเกิดขึ้นได้จากความเพียรและการกระทำตามทางของเหตุและผล

5. สอนให้มองความจริงโดยแยกแยะจำแนกครบทุกด้านทุกมุม ตัวอย่างเช่น มีผู้ถามเรื่องการพูดว่าสิ่งใดควรพูด สิ่งใดไม่ควรพูด พระพุทธองค์ตรัสแยกแยะให้ฟังว่า “วาจาใดไม่จริงไม่เป็นประโยชน์ ไม่ถูกใจผู้ฟัง พระองค์ไม่ตรัส วาจาใดเป็นคำจริง ไม่เป็นประโยชน์ ไม่ถูกใจผู้ฟังพระองค์ไม่ตรัส วาจาใดเป็นคำจริง เป็นประโยชน์ ไม่ถูกใจผู้ฟัง พระองค์เลือกกาลที่จะตรัส วาจาใดไม่จริง ไม่เป็นประโยชน์ถูกใจผู้ฟัง พระองค์ไม่ตรัส วาจาใดเป็นคำจริง ไม่เป็นประโยชน์ถูกใจผู้ฟังพระองค์ ไม่ตรัส และวาจาใดเป็นคำจริง เป็นประโยชน์ ถูกใจผู้ฟัง พระองค์เลือกกาลที่จะตรัส” ลักษณะของการ

สนองตอบหรือปฏิกิริยาต่อสิ่งทั้งหลายแบบชาวพุทธต้องมองอย่างวิเคราะห์แยกแยะจำแนก แจกแจงครบทุกด้าน

6. หลักการสำคัญของพุทธศาสนา คือ มุ่งอิสรภาพ ดังพุทธพจน์ว่า “มหาสมุทรแม้จะกว้างใหญ่เพียงใดก็ตาม แต่น้ำในมหาสมุทรที่มากมายนั้น มีรสเดียวคือรสเค็มฉันใด ธรรมวินัยของพระองค์ที่สอนไว้มากมาย ทั้งหมดก็มีรสเดียว คือวิมุติรส ได้แก่ ความหลุดพ้นจากทุกข์และปวงกิเลสฉันนั้น”

7. เป็นศาสนาแห่งปัญญา ดังพุทธพจน์ว่า “ธรรมทั้งหลายทั้งปวงมีปัญหาเป็นยอดยิ่ง” หลักปัญญาคือ เพราะปัญญาเป็นตัวตัดสินในการเข้าถึงจุดหมายของพระพุทธศาสนา โดยให้ความสำคัญแก่ ศรัทธา ศีล สมาธิ ว่าเป็นปัจจัยที่ขาดไม่ได้เพื่อเข้าถึงจุดหมาย โดยมีปัญญาเป็นตัวตัดสินสูงสุด นั่นคือ ศรัทธาขาดปัญญาไม่ได้ ศีลเพื่อประคับประคองจนเกิดปัญญา สมาธิต้องนำไปสู่ปัญญา มิฉะนั้นจะหลงผิด หลงทาง ปัญญาจึงเป็นคุณธรรมสำคัญ เป็นเอกปัญญาในชั้นสูงสุดคือปัญญาในขั้นที่รู้เท่าทันสังขาร เรียกว่า วิปัสสนาปัญญา

8. สอนหลักอนัตตา พระพุทธศาสนาประกาศหลักสำคัญเกี่ยวกับความจริงของสิ่งทั้งหลายหรือของสภาวะธรรมต่างๆ คือ หลักอนัตตา เป็นหลักใหม่ที่โลกไม่เคยค้นพบมาก่อน ความยึดติดในอัตตาหรือตัวตนเป็นสิ่งฝังลึกแนบแน่นในจิตใจมนุษย์ แต่แท้จริงผู้มีปัญญาเห็นว่าสิ่งทั้งหลายที่ดำรงอยู่เป็นไปตามธรรมดาของมันไม่มีใครเป็นเจ้าของ ไม่สามารถบังคับให้เป็นไปตามใจปรารถนาได้เลย

9. การมีทัศนคติที่มองสิ่งทั้งหลายตามความสัมพันธ์แห่งเหตุและปัจจัยเชื่อมโยงกัน อิงอาศัยกันเป็นไปตามธรรมดาแห่งเหตุปัจจัยนั่นเอง

10. ยืนยันในศักยภาพสูงสุดของมนุษย์เชื่อว่า มนุษย์ประเสริฐด้วยการฝึกฝนพัฒนา เมื่อพัฒนาแล้วก็เป็นผู้ประเสริฐสุด ดังพุทธพจน์ว่า ผู้ที่ฝึกแล้วเป็นผู้ประเสริฐสุดในหมู่มนุษย์ (ทนต์ เสนุ โธมนุสเสสุ) และเมื่อฝึกดีแล้วมนุษย์ก็จะประเสริฐกว่าเทพทั้งหลาย พระพุทธองค์ฝึกพระองค์ดีแล้ว แม้เทพทั้งหลายก็น้อมนมัสการ

11. เป็นศาสนาแห่งการศึกษานำเอาการศึกษาเข้ามาเป็นสาระสำคัญ เป็นเนื้อแท้ของการดำเนินชีวิต หลักปฏิบัติทั้งหมดในพระพุทธศาสนาเรียกว่า มรรค หมายถึงทางดำเนินชีวิตดั่งนั้น วิถีชีวิตของชาวพุทธคือ การดำเนินชีวิตตามมรรคมีองค์ 8 เรียกว่า ศีล สมาธิ ปัญญา หรือไตรสิกขา ในที่สุดจะบรรลุจุดหมายแห่งชีวิตที่ดั่งงาม เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

12. ให้ความสำคัญทั้งแก่ปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยภายใน ได้แก่โยนิโสมนสิการ คือ การคิดใคร่ครวญในธรรมโดยแยบคาย ลึกซึ้งอย่างผู้มีปัญญา คือ รู้จักคิด คิดเป็นปัจจัยภายนอก ได้แก่ กัลยาณมิตรที่ดี มีครูอาจารย์ที่ดี มีพ่อแม่ที่ดี ให้ความรู้ที่ถูกต้อง เป็นตัวอย่างที่ดี มีแหล่งความรู้ มีสื่อมวลชนที่ให้สติปัญญา

13. สอนให้ตื่นตัวด้วยความไม่ประมาทโดยตรัสเป็นปัจฉิมวาจา คือ พระดำรัสสุดท้ายก่อนจะปรินิพพานว่า “สังขารทั้งหลายมี ความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา เธอทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด”

14. สอนให้เห็นทุกข์ แต่เป็นสุข นั่นคือ พระพุทธศาสนาสอนให้มองเห็นความทุกข์ แต่ให้ปฏิบัติด้วยความสุข (ทุกข์สอนไว้ในหลักไตรสิกขา คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา และ ทุกข์ในหลักอริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) เมื่อความทุกข์มีอยู่จริง พระพุทธศาสนาก็สอนให้เผชิญหน้า ความ

ทุกข์นั้นไม่เลียงหนีแต่ให้มองดูทุกข์นั้นด้วยความรู้เท่าทัน จึงทำให้มีจิตใจปลอดโปร่งเป็นอิสระ มีปัญญา ไม่ถูกทุกข์บีบคั้น

15. มุ่งประโยชน์สุขเพื่อมวลชน พระพุทธเจ้าทรงตรัสหลักนี้เสมอ เมื่อเริ่มประกาศ พระศาสนาทรงตรัสแก่ภิกษุว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงจาริกไป เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ชนทั้งหลาย เพื่อความสุขแก่ชนทั้งหลาย เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก” ดังนั้นการดำเนินชีวิตของชาวพุทธทั้งหลายจึงควรดำเนินตามพระดำรัสนี้คือ การทำประโยชน์แก่ผู้อื่นและแก่สังคม เมื่อทำความเข้าใจหลักพุทธธรรมที่สำคัญดังกล่าวแล้ว จะทำให้สามารถเข้าใจแนวทางการดำเนินชีวิตตามแบบวิถีพุทธได้กระจ่างชัดเจนนยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป หลักพุทธธรรมหมายถึง หลักธรรมที่เป็นคำ สั่งสอนของพระพุทธเจ้าและเป็นข้อปฏิบัติอันเป็นแนวทางที่จะทำให้มนุษย์มีความประพฤติดี ปฏิบัติชอบและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม เพื่อเข้าถึงสมดุลงของชีวิตทั้งทางกาย จิตและปัญญาของแต่ละบุคคลตามฐานะ และภาวะของตน เพื่อเข้าถึงซึ่งประโยชน์ตน ประโยชน์ต่อผู้อื่นและประโยชน์ทั้งสองฝ่ายหรือประโยชน์ต่อส่วนรวม อันนำไปสู่ความสงบสุขและสันติสุขของสังคม

2.1.1 ที่มาของพุทธธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 601) ให้คำ จำกัดความว่า “พุทธธรรม” หมายถึง ผู้ตรัสรู้, ผู้ตื่นแล้ว, ผู้เบิกบานแล้ว, คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่ทรงตรัสรู้โดยค้นพบความรู้เรื่องความจริงอันเป็นสัจธรรมแห่งชีวิตมาเปิดเผยไว้เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา “พุทธธรรม” หรือ “พระธรรม” คือ ธรรมะของพระพุทธเจ้านั้น มีมากมายถึง 84,000 พระธรรมชั้นร์ เกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ที่มีทั้งความทุกข์ และ วิธีการดับทุกข์ คำว่า “หลักพุทธธรรม” ในที่นี้หมายถึง หลักธรรม คำสอน ที่เชื่อกันว่า เป็นผลแห่งการค้นคว้า เป็นภูมิรู้ ภูมิปัญญา ของพระพุทธองค์ ที่ถูกถ่ายทอดสืบต่อมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2550 ปี แล้ว และได้ชื่อว่า เป็นภูมิปัญญาโลก เป็นภูมิปัญญาของมนุษยชาติ เป็นมรดกโลก ที่หาค่ามิได้ (สุภาคย์ อินทองคง, 2550) “พุทธธรรม หรือ พระธรรม หมายถึง ธรรม ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงค้นพบและนำออกเผยแผ่ หรือคำสอนของพระพุทธเจ้า เกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติของทุกข์และ วิธีการดับทุกข์ พุทธธรรม ของพระพุทธเจ้านั้นแต่เริ่มสืบทอดกันด้วยวิธีท่องจำแบบปากต่อปาก สมัยต่อมาจึงได้มีการบันทึกไว้เป็นตัวอักษร คัมภีร์ที่บันทึกพุทธธรรมนั้น เรียกว่า พระไตรปิฎก และมีคำอธิบายจัดไว้เป็นหมวดคัมภีร์ เรียกชื่อต่างๆ อาทิ อรรถกถา, ฎีกา, อนุฎีกา เป็นต้น ธรรม ที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบนั้น คำว่า “ค้นพบ” ย่อมหมายถึง “ธรรม” เป็นสิ่งที่มีอยู่เดิม มีมาก่อน ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมพระพุทธองค์ แต่เป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นก่อนที่พระพุทธองค์จะตรัสรู้ อาจพอกกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ ธรรม ก็คือการรับรู้ธรรมดาโลก เรียนรู้สิ่งที่เป็นปกติที่มีบ่อเกิดที่มาม่าอย่างไร และไปอย่างไร เพราะหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ตรัสสอนไว้กว่าสองพันปีที่ผ่านมา นั้น เป็น “สัจธรรม” เพราะ “คนเราจะล่วงพ้นความทุกข์ได้ เพราะความเพียรในการทำมาดี” ผู้ใส่ใจในธรรมเท่านั้น ถึงจะรู้ถ่องแท้

“พุทธธรรมนั้น จึงเป็นการรวบรวมคำสอนของพระพุทธศาสนาให้เป็นระบบอย่างที่คุณในปัจจุบันเข้าใจได้ง่าย (ประเวศ วะสี, 2538)

2.1.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพุทธธรรม

พระพุทธธรรมเป็นหลักธรรมที่ประมวลคำสั่งสอนของผู้ตรัสรู้หรือพระพุทธเจ้าเป็นหลักธรรมที่เป็นสากล ว่าด้วยกฎแห่งเหตุและผลตามกระบวนการของธรรมชาติ เป็นที่ยอมรับของพุทธศาสนิกชนและชาวโลกเป็นจำนวนมาก เป็นข้อปฏิบัติอันเป็นทางสายกลางที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” โดยเห็นความสำคัญของร่างกาย จิตใจและปัญญา ซึ่งมีความสัมพันธ์กันและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต, 2551 : 270-271) ได้ให้ความหมายของ พุทธธรรม โดยสรุปว่า พุทธธรรมเป็นธรรมของพระพุทธเจ้าหรือธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า ได้แก่ พุทธการกธรรม คือ บารมี 10 ประการ หรือธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ เช่น สติปัฏฐาน 4 มรรคมีองค์ 8 ชั้น 5 ปัจจัย 24 เป็นอาทิ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงลักษณะของพุทธธรรมไว้ ซึ่งสรุปได้ 2 ประการ คือ

1. แสดงหลักความจริงสายกลางที่เรียกว่า “มัชฌนธรรมเทศนา” ว่าด้วยความจริงตามแนวของเหตุผลบริสุทธิ์ตามกระบวนการของธรรมชาติ นำมาแสดงเพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติในชีวิตจริงเท่านั้น ไม่ส่งเสริมความพยายามที่จะเข้าถึงสัจธรรมด้วยวิธีถกเถียงสร้างทฤษฎีต่างๆ ขึ้นแล้วยึดมั่นปกป้องทฤษฎีนั้นๆ ด้วยการแก่งความเป็นจริงทางปรัชญา

2. แสดงข้อปฏิบัติทางสายกลางที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” อันเป็นหลักการครองชีวิตของผู้ฝึกอบรมตน ผู้รู้เท่าทันชีวิต ไม่หลงมกมาย มุ่งผลสำเร็จคือ ความสุข สะอาด สว่าง สงบเป็นอิสระที่สามารถมองเห็นได้ในชีวิตนี้ ในทางปฏิบัติความเป็นทางสายกลางนี้เป็นไปโดยสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น สภาพชีวิตของบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ เป็นต้น

พุทธทาสภิกขุ (2497 : ข) ได้ให้ความหมายของพุทธธรรมว่า พุทธธรรมคือสิ่งๆ หนึ่งที่จะทำให้คนธรรมดากลายเป็นพุทธะ คือ ผู้ตรัสรู้ ผู้เบิกบาน เป็นสิ่งธรรมดาอย่างหนึ่งซึ่งมีอยู่เบื้องหลังของชีวิตรุ่งเรือง สว่างไสวอยู่เสมอ ไม่รู้จักดับ ทรงตัวเองอยู่ได้ตลอดกาลและพร้อมอยู่เสมอที่จะสัมผัสกับใจ ถ้าหากลอกเอาเครื่องหุ้มห่อจิตออกเสียได้เมื่อใด ก็จะมีสิ่งๆ นั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ให้แต่ความสงบ เยือกเย็น ความสะอาด และความแจ่มแจ้งในปัญหาของชีวิตทุกอย่าง สิ่งนี้เป็นสัจธรรมอันเดียวที่สูงยิ่งกว่าสัจธรรมทั้งหลาย ตราบใดที่มนุษย์ยังไม่พบกับสัจธรรมนี้ ความปลอดภัยที่แท้จริงของชีวิตยังมีไม่ได้

ประเวศ วะสี (2541 : 9) ได้ให้ความหมายของ “พุทธธรรม” มีความหมายครอบคลุม เพราะพุทธธรรมสอนเรื่องความทุกข์ทั้งมวลของสาธารณชน พุทธธรรมนั้นเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องว่าเป็นการแก้ตรงสาเหตุและเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาซึ่งตรงกับหลักการที่ว่า “กันไว้ดีกว่าแก้” พุทธธรรมจึงเป็นการสาธารณสุขที่แท้จริง และคำว่า “ธรรม” หมายถึง ธรรมชาติหรือสภาวะของธรรมชาติหรือกฎของธรรมชาติ พุทธธรรมนั้นแม้จะกล่าวกันว่ามีมากถึง 84,000 พระธรรมชั้น 2 ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. หลักธรรมที่ว่าด้วยตัวสภาวะหรือความจริงของธรรมชาติ
2. หลักธรรมที่ว่าด้วยการปฏิบัติหรือการเกี่ยวข้องกับธรรมชาติอันได้ แก่มรรคมีองค์ 8

มันเกียรติ โกศลนริตติวงศ์ (2541 : 28-29) ได้ให้ความหมายของ พุทธธรรม หมายถึง บรมสัจจะหรือความจริงอันประเสริฐเกี่ยวกับโลกและชีวิตที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบและนำมาสั่งสอนเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขของมวลมนุษยชาติและกล่าวว่า พุทธธรรม เป็นอากาสิโก คือ ไม่ขึ้นต่อกาลเวลา ทันสมัยเสมอ เป็นประโยชน์ต่อทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชั้น ไม่ว่าผู้ครองเรือนหรือผู้

ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่ยังเกี่ยวข้องกับโลกติดอยู่ในวัฏฏะซึ่งเรียกว่า ระดับโลกียะและยังเหมาะสมอย่างยิ่งแก่ผู้มุ่งสู่ความหลุดพ้นที่เรียกว่าระดับโลกุตระโดยสละเรือนอกบวช พุทธธรรมจึงมีคุณค่าสำหรับมนุษยชาติโดยถ้วนหน้าตามระดับสติปัญญา ตามอรรถภาพของบุคคล ทำให้เกิดความสุขความเจริญและความมั่งคั่งในชีวิต

ประเวศ วะสี (2545 : 14) ได้ให้ความหมายของพุทธธรรมไว้ว่า ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบนั้น คำว่า “ค้นพบ” ย่อมหมายถึง “ธรรม” เป็นสิ่งที่มีอยู่เดิม มีมาก่อน ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมพระพุทธองค์ แต่เป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นก่อนที่พระพุทธองค์จะตรัสรู้ อาจพอกกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ ธรรมก็คือการรับรู้ธรรมตาโลก เรียนรู้สิ่งที่เป็นปกติที่มีบ่อเกิดที่มาจากมาอย่างไร และไปอย่างไร เพราะหลักธรรมคาสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ตรัสสอนไว้ว่าสองพันปีที่ผ่านมาเป็น “สังขธรรม” เพราะ “คนเราจะล่วงพ้นความทุกข์ได้ เพราะความเพียรในการทำความดี” ผู้ใส่ใจในธรรมเท่านั้นถึงจะรู้ถ่องแท้

อรรพร โยนิจ (2549 : 8) ได้ให้ความหมายของพุทธธรรมไว้ว่า พุทธธรรมเป็นธรรมที่เป็นอุปกรณ์เปรียบเหมือนยานพาหนะ เป็นธรรมที่คงตัวและปรับได้ เป็นกุศลธรรมและอกุศลธรรมซึ่งธรรมะตามที่ได้ศึกษามาแล้วมีความหมายว่า เป็นธรรมชาติ หรือเป็นสิ่งพื้น ๆ ที่มีอยู่ในตัวของแต่ละคนเมื่อครั้งพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมหรือเข้าถึงหลักธรรมชาติแล้ว พระองค์ก็ทรงนาฏของธรรมชาติมาตีแผ่ให้เห็นสภาพที่เป็นจริง

นันทวรรณ แดงน้อย (2552 : 12) ได้ให้ความหมายของพุทธธรรมไว้ว่า เป็นคำอธิบายคำสอนของพุทธศาสนาที่สมบูรณ์ที่สุดในโลกและเป็นวิชาการที่สุดในบรรดางานเขียนทางพระพุทธศาสนาในเมืองไทยในปัจจุบันนี้ พุทธธรรมนั้นเป็นการรวบรวมคำสอนของพระพุทธศาสนาให้เป็นระบบอย่างทีคนในปัจจุบันเข้าใจได้ง่าย

พระสามารถ อานนโท (2548 : 2) ได้ให้ความหมายของคำว่า “พุทธธรรม” หรือ “พระธรรม” คือ ธรรมะของพระพุทธเจ้านั้น มีมากมายถึง 84,000 พระธรรมขันธ์ เกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ที่มีทั้งความทุกข์ และวิธีการดับทุกข์ คำว่า “หลักพุทธธรรม” ในที่นี้หมายถึงหลักธรรมคาสอน ที่เชื่อกันว่า เป็นผลแห่งการค้นคว้า เป็นภูมิรู้ ภูมิปัญญา ของพระพุทธองค์ ที่ถูกถ่ายทอดสืบต่อมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2550 ปี แล้ว และได้ชื่อว่า เป็นภูมิปัญญาโลก เป็นภูมิปัญญาของมนุษยชาติ เป็นมรดกโลก ที่หาค่ามิได้ “พุทธธรรม หรือ พระธรรม” หมายถึง ธรรม ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงค้นพบและนำออกเผยแผ่ หรือคำสอนของพระพุทธเจ้า เกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติของทุกข์และวิธีการดับทุกข์ พุทธธรรม ของพระพุทธเจ้านั้นแต่เริ่มสืบทอดกันด้วยวิธีท่องจำแบบปากต่อปาก สมัยต่อมาจึงได้มีการบันทึกไว้เป็นตัวอักษร คัมภีร์ที่บันทึกพุทธธรรมนั้น เรียกว่า พระไตรปิฎก และมีคำอธิบายจัดไว้เป็นหมวดคัมภีร์ เรียกชื่อต่าง ๆ อาทิ อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา เป็นต้น

รัตนะ ปัญญาภา (2553 : 78) กล่าวถึงหลักพุทธธรรมว่า เนื่องจากพระพุทธศาสนาซึ่งสถาปนาโดยพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงเป็นนักบวชแสวงหาสัจธรรมเพื่อตรัสรู้โดยอาศัยสมาธิจิต แล้วนาคาสอนที่พระพุทธองค์ตรัสรู้นั้นมาสั่งสอน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติศึกษาด้วยความสุขและหลักเวียนโลกีย์ ได้เข้าถึงความสุขอย่างยิ่ง คือ นิพพานอันเป็นจุดหมายสูงสุด ซึ่งเน้นให้กับบุคคลมีความรู้ดี ประพฤติดีแล้วนำไปสอนแก่มนุษย์ชาติให้เกิดคุณสมบัติเช่นนั้นบ้าง เพื่อเข้าถึงความจริงอย่างแท้จริงที่เรียกว่า

“สังขธรรม” อันเป็นปัญญาชั้นโลกุตตระและจะเข้าถึงปัญญาขั้นนี้ได้ต้องอาศัยจิตเป็นสมาธิ ส่วนปรัชญาอาจเกิดจากความคิดค้นของนักบวชหรือฆราวาสก็ได้ เพราะแหล่งความรู้ทางปรัชญาจะเกิดความคิดตามหลักตรรกวิทยา โดยมุ่งให้ผู้ศึกษาสามารถอยู่ในโลกหรือสังคมได้อย่างมีเหตุผล บางลัทธิอาจวางทัศนะเน้นไปทางการเมือง ยั่วยุให้มีการปฏิวัติเพื่อสร้างความเป็นอภิมนุษย์ขึ้นให้แก่ตน ทัศนะเช่นนี้อาจทำให้โลกสับสนวุ่นวายจนทำให้เกิดสงครามขึ้นก็ได้ เพราะปรัชญาจะสอนเน้นหนักไปในทางสัมพัภาพหรือสังคมส่วนรวมว่า ทำอย่างไรสังคมจึงจะอยู่รอดได้ และมีอำนาจเหนือผู้อื่นหรือเหนือสังคมอื่นเพราะยึดมั่นอยู่ในปัญญาระดับโลกีย์ ตระหนักในวัตถุเป็นสำคัญกว่าจิตใจ ในขณะที่เดียวกันจะสำคัญว่าร่างกายหรือวัตถุจะต้องดีกว่าจิตใจ ในด้านศาสนพระพุทศศาสนาจะคำนึงถึงผู้ฟังหรือผู้ศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริง จึงจำเป็นต้องศึกษาจริตหรือจริยาอันหมายถึง จิตใจของผู้ฟังโน้มเอียงไปในทางใดที่เรียกว่า ผู้ฟังมีโทสจริต มีใจร้อน เกรงเครียดเป็นอาจิม มักมีโมโหโทโส พระพุทศองค์ก็จะสอนหนักไปในการปลูกฝังให้มีความเมตตา กรุณา เป็นต้น ดังนั้นลักษณะคำสอนของพระพุทศองค์จึงมี 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. คำสอนที่ทรงตั้งขึ้นมาเอง เช่น อริยสัจ, ปฏิจสุมุปาท เป็นต้น
2. คำสอนในลักษณะปฏิรูป โดยนำคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูซึ่งมีอยู่ก่อนมาปฏิรูปสอน เพื่อให้ผู้ที่เลื่อมใสในทางศาสนานั้นไม่มีปฏิกริยาต่อต้านหรือขัดแย้ง เช่น การทำบุญจะต้องทำกับผู้มีบริสุทธิ์ มีศีล มีธรรม จึงจะได้บุญ ไม่จำเป็นต้องเกิดในวรรณะใด ถ้ามีคุณธรรม ศีลธรรมสมบุรณ์ ศีลธรรมย่อมได้กุศลผลบุญสมบุรณ์เต็มที
3. คำสอนในลักษณะปฏิวัติ เช่น การฆ่าสัตว์บูชายัญที่พวกพราหมณ์-ฮินดูปฏิบัติกันอยู่พระพุทศองค์ไม่เห็นด้วยเพราะการฆ่าสัตว์หรือการทำร้ายชีวิตของสัตว์อื่น เพื่อมาสร้างสุขให้แก่ตนย่อมเป็นบาปทั้งนั้น เนื่องจากชีวิตใคร ๆ ก็รักหวงแหน ไม่อยากให้ใครมาเบียดเบียนหรือทำร้าย

กล่าวโดยสรุป หลักพุทศธรรมหมายถึง หลักธรรมที่เป็นคำ สั่งสอนของพระพุทศเจ้าและเป็นข้อปฏิบัติอันเป็นแนวทางที่จะทำให้มนุษย์มีความประพฤติดี ปฏิบัติชอบและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม เพื่อเข้าถึงสมดุลของชีวิตทั้งทางกาย จิตและปัญญาของแต่ละบุคคลตามฐานะและภาวะของตน เพื่อเข้าถึงซึ่งประโยชน์ตน ประโยชน์ต่อผู้อื่นและประโยชน์ทั้งสองฝ่ายหรือประโยชน์ต่อส่วนรวม อันนำไปสู่ความสงบสุขและสันติสุขของสังคม

2.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพุทศธรรม

พุทศธรรม คือ คำสอนที่พระพุทศเจ้าตรัสรู้ และนำมาเผยแผ่สั่งสอนบุคคล ทั่วไปพุทศธรรมในพระพุทศศาสนามีเป็นจำนวนมากครอบคลุมตั้งแต่เรื่องพื้นฐานในการดำเนินชีวิตจนกระทั่งถึงเรื่องสูงสุดที่เป็นจุดหมายของพุทศศาสนา คือ นิพพาน พุทศธรรมทุกเรื่องล้วนแต่มีคุณค่าต่อชีวิตและสังคมทั้งสิ้นเช่นทำให้เกิดความสุข ความเจริญ แก่ผู้ปฏิบัติเกิดความสงบเรียบร้อยแก่สังคม ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนวัตกรรม ดังนี้

เจริญ นุชนิยม (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการประยุกต์ใช้หลักพุทศธรรมในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักพุทศธรรมมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปางนั้นเริ่มต้นด้วยพัฒนากาย พัฒนาจิตใจ พัฒนาด้านปัญญาและการพัฒนาด้านสังคม ตามหลักของพุทศธรรมช่วยให้เป็นคนรู้ระเบียบชีวิตของตนเอง รู้จักการอยู่ร่วมกับคนอื่นด้วยการไม่

เบียดเบียน ไม่ทำความเดือดร้อน ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลรวมถึงให้ความเอื้ออาทรต่อสังคม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่นไม่ทำตัวเองให้เป็นคนที่เห็นแก่ตัว แบ่งปันความรักให้กับเพื่อนสมาชิกมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เนื่องจากสังคมของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมสุขภาพนอกจากจะมีกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพแล้ว ทางศูนย์ก็ยังมีกิจกรรมอื่นอีกมากมายที่จะต้องบริหารจัดการให้กับสมาชิกทุกคนได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ จำเป็นต้องมีการแบ่งงานให้เหมาะสมกับสมาชิกที่มีความถนัด เช่น กิจกรรมด้านงานสงฆ์ กิจกรรมด้านกายบริหารสุขภาพกิจกรรมเยี่ยมผู้สูงอายุรวมถึงผู้ป่วยตามสถานที่ต่างๆ เมื่อนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้แล้วทำให้สมาชิกทุกคนต่างมีความพึงพอใจ ต่างก็ได้ให้ความช่วยเหลือ ช่วยกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยความยินดีและพร้อมเพียง ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายใจที่แข็งแรงพร้อมที่จะนำพาสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมสุขภาพวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง ไปสู่การพัฒนาสุขภาพที่ดีต่อไป

พระครูใบฎีกาโสภณ กิจจสาโร (จันทร์เพ็ญ, 2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้สูงอายุในเขต ตำบลบ้านหว้า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลจากการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุได้ปฏิบัติตนเองเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นทั้งทางครอบครัว ร่างกายและจิตใจ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ประจำวัน ได้แก่ผู้สูงอายุได้ปฏิบัติตนเพื่อให้เข้าถึงความจริงหรือคำสอนที่เป็นแก่นพุทธธรรม ซึ่งจะช่วยให้ตนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข กล่าวคือ ผู้สูงอายุได้ประยุกต์หลักพุทธธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันมีดังต่อไปนี้ 1) หลักไตรลักษณ์ 3 ความไม่เที่ยง ความเป็นทุกข์และความไม่ใช่อัตน 2) หลักอริยสัจ 4 คือ รู้ปัญหา รู้เหตุของปัญหา รู้วิธีแก้ปัญหาและรู้ผลดีของการแก้ปัญหา 3) หลักบุญบาป/หลักกรรมมีความเชื่อว่าทำบุญได้สุจริตทำชั่วไปสุจริต แล้วรีบบำเพ็ญตนด้วยทาน ศีลและภาวนา 4) หลักพรหมวิหารธรรม รู้จักมีเมตตาต่อสมาชิกในครอบครัวและรู้จักวางตนอย่างเหมาะสม 5) ปฏิบัติตนในหลักเบญจศีล-เบญจธรรม เช่น ไม่ทำร้ายคนและสัตว์อื่น ไม่ดื่มสิ่งมีเมา ขณะเดียวกัน ก็มีเมตตาประกอบอาชีพสุจริต 6) หลักอบายมุข 6 ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน เช่น ไม่เล่นหวย และ 7) หลักสังคหวัตถุ 4 รู้จักช่วยเหลือผู้สูงอายุด้วยกัน รู้จักพูดให้กำลังใจ รู้จักบำเพ็ญสาธารณกุศลและรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียงนอกจากนั้น ผู้สูงอายุได้ปฏิบัติตนตามหลักสติปัญญา 4 คือ มีการพิจารณากาย เวทนา จิต และธรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแก้ปัญหาในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาร่างกายหรือสุขภาพ และปัญหาด้านจิตใจ ดังนั้น บุตรหลานจึงควรเข้าใจในการปฏิบัติต่อท่านว่าสิ่งใดควรให้และไม่ควรให้ เช่น งดเครื่องดื่มมีเมา ให้ออกกำลังกายเบาๆ พูดให้เสียกำลังใจ ให้ความรักและความเคารพต่อท่าน คือ ดูแลทั้งทางร่างกายและจิตใจ

นิตา ตั้งวินิต (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรมกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นรูปธรรม การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุให้สมบูรณ์ทั้ง 4 มิติดังกล่าว สามารถนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กล่าวคือ มิติทางกายต้องมีความเข้าใจหลักอริยสัจ 4 หลักไตรลักษณ์ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ผู้สูงอายุด้านจิตวิญญาณ และต้องรักษาศีลมิให้ต่างพร้อย มิติทางใจและปัญญาต้องเติมเต็มให้สมบูรณ์ให้ได้มากที่สุดด้วยหลักโพธิปักขิยธรรม 37 ส่วนมิติทางสังคมต้องเอื้อหนุนสภาวะแวดล้อมด้วยหลักพรหมวิหาร 4 และสังคหวัตถุ 4 ซึ่งหลักธรรมดังกล่าวนี้หากมอง

โดยรวมแล้วสามารถย่อเป็นหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา ซึ่งก็คือการดูแลสุขภาพทางกาย และใจ และเมื่อทุกมิติ ทางกาย ทางใจ และปัญญาดีแล้วย่อมจะส่งผลต่อมิติทางสังคมที่ดีตามมา

สุรัตน์ มุ่งอิงกลาง (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณธรรมตามแนวพุทธธรรม ในการครองตน ครองคน และครองงาน ของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของ ครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรม ตามแนวพุทธธรรมในการครองตน ครองคน และ ครองงาน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมตามแนวพุทธ ธรรมในการครองตน ครองคน และครองงาน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า คุณธรรมตามแนวพุทธธรรมในการครองตน ครองคนและครองงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของ ครูฝ่ายกิจการ นักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มากด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คุณธรรมในการครองตน รองลงมาคือ คุณธรรมในการครอง คนและคุณธรรมในการครองงาน อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมในการ ครองตน ครองคน และครองงาน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณา ความสัมพันธ์เป็นรายคู่ของคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมทั้งสามด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกคู่

เพ็ญญา พิสิท (2556) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหาร สถานศึกษา: กรณีศึกษาผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักพุทธธรรมมา ประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาและใช้เป็นตัวขับเคลื่อนที่จะนำพาตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชาให้ เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ได้แก่ หลักสัปปริสธรรม 7 ในด้านการครองตน หลักสังคหวัตถุ 4 ในด้านการ ครองคน และหลักอิทธิบาท 4 ในด้านการครองงาน ความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมใน การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการประยุกต์ใช้หลักสัปปริสธรรม 7 ในด้านการครองตน หลักสังคหวัตถุ 4 ในด้านการครองคน และหลักอิทธิบาท 4 ในด้านการครองงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ปัญหา อุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลัก พุทธธรรมในการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ยังคงมีบางสถานศึกษา ที่ประสบกับปัญหาต่าง ๆ คือ ความรู้สึกท้อแท้และเบื่อหน่ายเมื่อเผชิญปัญหาต่าง ๆ ทำให้ขาดความ ละเอียตรอบคอบ ในการวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ บุคลากรใน

สถานศึกษาไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเนื่องจากความเคยชินที่ได้รับ และผู้ได้บังคับบัญชา บางคนขาดจรรยาบรรณในวิชาชีพ ขาดคุณธรรมตามหลักพุทธธรรมจึงทำให้ไม่ตั้งใจในการทำงานและบางคนยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่และภาระงานของตน

2.1.4 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธธรรม

ภาพที่ 2.1 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธธรรม

กล่าวโดยสรุป องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธธรรม เป็นการประมวลผลองค์รวมภายหลังจากเจ้าชายสิทธัตถะตรัสรู้ธรรมเป็นพระพุทธเจ้าหลักจากนั้นก่อเกิดพระธรรม และพระสงฆ์ ซึ่งรวมเรียกว่า พระรัตนตรัย พระพุทธธรรมมีหลักการว่าไม่ว่าพระพุทธเจ้าจะอุบัติขึ้นหรือไม่ก็ตามความจริงก็ดำรงอยู่ตามธรรมดาของมันเป็นกลางๆ พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้คือ ค้นพบความจริงนั้นแล้วนำมาเปิดเผยไว้ สาระของความจริงนี้ก็คือ (ความเป็นไปตาม) ธรรมดาแห่งเหตุปัจจัย หรือกระบวนการแห่งเหตุปัจจัย ผู้ที่มองสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็น ไม่ใช่มองตามที่ตนอยากหรือไม่อยากให้มันเป็น จึงจะเข้าใจความจริงที่เป็นกลางนี้ได้ เมื่อเข้าใจธรรมที่เป็นกลางนี้แล้ว ก็ย่อมมองเห็นความจริงอย่างกว้างๆ ครอบคลุมทั่วไปทั้งหมด มีทัศนะเปิดกว้าง หลุดพ้นเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยหลุดพ้นทั้งทางจิต คือจิตหลุดพ้นจากสิ่งบีบคั้นครอบงำที่เรียกว่ากิเลสและความทุกข์ กลายเป็นจิตที่ปลอดโปร่ง เบิกบาน เป็นสุข และด้านปัญญา คือ หลุดพ้นด้วยรู้เท่าทันธรรมดา แล้วมองเห็นตัวความจริงที่ล้วนๆ บริสุทธิ์ ไม่มีกิเลสเคลือบแคลงหรือทำให้เอนเอียงและรู้ชัดแจ้งที่ความจริงโดยตรง

ทั้งนี้ พุทธธรรมเป็นความคาดหวังของมวลมนุษยชาติ โดยความหลังเพื่อความหลุดพ้นจากวัฏสงสาร คือ การเวียนว่ายตายเกิด ตามที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ ต่อมาเพื่อนำหลักธรรมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต อีกทั้งเพื่อการปัญหาสังคมรวมถึงการสร้างสันติภาพด้วยพุทธธรรม

2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาเป็นพื้นความรู้ของประชาชนในสังคมที่รับรู้และเข้าใจร่วมกันว่าภูมิปัญญานั้น เรียกต่าง ๆ กัน เช่น ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้มีการกล่าวถึงและมีความสำคัญมากในยุคปัจจุบัน ภูมิปัญญาจัดเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญยิ่งของมนุษย์ สิ่งดังกล่าวสั่งสมงอกงามขึ้นจากความรอบรู้ประสบการณ์ ผงกด้วยความเฉียบคมในการหยั่งรู้อย่างลุ่มลึก เพื่อการปรับเปลี่ยนสภาพทรัพยากรและองค์ความรู้ที่มีอยู่ เดิมให้เพิ่มพูนคุณค่าขึ้นอย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ของชุมชน ท้องถิ่น และ สังคมของตน นอกจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเจนจัดของ กลุ่มชน ได้จากประสบการณ์ในสังคมด้วยการปรับตัว และดำรงชีพในสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมกับกลุ่มอื่น จากพื้นที่และสิ่งแวดล้อมอื่นที่ได้มีการติดต่อสัมพันธ์กันและรับเอาหรือ ปรับเปลี่ยนมาใช้ประโยชน์ หรือแก้ปัญหาในสิ่งแวดล้อม และบริบททางสังคมวัฒนธรรมของ ชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ มีผู้กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ของการดำเนินชีวิต ถ่ายทอดสืบต่อกันมาช้านานจนกระทั่ง ถึงปัจจุบัน องค์ความรู้ของภูมิปัญญา คือ ส่วนที่เป็นศาสตร์ สำหรับส่วนที่เป็นศิลป์ คือ เป็นความรู้ที่มีคุณค่าทั้งดีและงาม และผู้คนคิดค้นขึ้นมา ไม่ใช่สมอง เพียงอย่างเดียว แต่ด้วยอารมณ์ ความรู้สึก และจิตวิญญาณ ดังนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นความ เข้าใจเกี่ยวกับโลกและชีวิตที่สัมพันธ์กับ วิธีคิด วิธีปฏิบัติ และวิธีให้คุณค่าของกลุ่มชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ใช่ความรู้เฉพาะเรื่อง แต่เป็นความรู้ที่เป็นองค์รวม ซึ่งรวบรวม ความรู้ต่างๆ ให้มาสัมพันธ์กันจนทำให้เกิดมิติรอบด้าน หรือเห็นวิถีชุมชนนั่นเอง กล่าวคือ ภูมิปัญญาจะสะท้อนความคิด ความเชื่อ ความใฝ่ฝัน ซึ่งจะเห็นได้จากกฎเกณฑ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว คนในชุมชนท้องถิ่น และจารีตประเพณีต่างๆ จะเห็นได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นรากฐานการดำรงชีวิตของกลุ่มชนที่สำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสรรพวิชาความรู้ทั้งหมดที่ชุมชนท้องถิ่นใช้แก้ปัญหาหรือจรรโลงชีวิตของเขา ไม่ว่าจะเป็น ความรู้ที่มีการสั่งสม มีการประยุกต์ใช้มายาวนาน หรือความรู้ที่ชุมชนท้องถิ่นรับมาจากภายนอก ล้วนแต่ เป็นความรู้ที่ผ่านการพิสูจน์มาแล้วว่าเข้ากันได้กับวิถีด้านอื่นๆ ของชุมชนท้องถิ่นล้วนแต่ เป็นประโยชน์ในการเลี้ยงชีพ หรือประโยชน์ด้านอื่นๆ ในการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นและปัจเจกชน (ชวน เพชรแก้ว, 2547)

2.2.1 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local wisdom หรือ Indigenous Knowledge) เป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาขึ้นในบริบททางกายภาพและวัฒนธรรมทางปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมเป็นความรู้ของชุมชน กลุ่มคนต่างๆ ที่ได้สั่งสมมาสืบทอดมาเป็นเวลานานร้อยพันปี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์คือเป็นองค์ความรู้ที่ได้ผ่านการพิสูจน์ทดลองและผ่านกระบวนการคัดสรรปรับปรุงและพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบมาแล้ว แต่ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างกันจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์ตรงที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะจำเพาะเจาะจงเฉพาะท้องถิ่น (บุญชัย งามวิทย์โรจน์, 2552 : 17) อีกทั้ง “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาเป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ทั้งกว้างทั้งลึกที่ชาวบ้านสามารถคิดเองทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตได้ในท้องถิ่นอย่างสมสมัย (สามารถ จันทร์สุรย์, 2543) อีกทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิต

ของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้อะไรหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่ช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา (กรมวิชาการ, 2538) ตลอดถึงกระบวนการทัศน์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการทัศน์ดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอด สั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล (รัตนะ บัวสนธ์, 2535)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายคำว่า “ภูมิปัญญา” ว่าหมายถึง พื้นฐานความรู้ความสามารถ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายดังนี้ “ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดจากการสะสมการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลายาวนานมีลักษณะเชื่อมโยงกันไปหมดทุกสาขาวิชา ไม่แยกเป็นวิชาแบบที่เราเรียน ผสมกลมกลืนเชื่อมโยงกันหมด”

พัทยา สายหู (2534) ให้ความหมายของคำว่าภูมิปัญญาไว้ว่า คือ “ความรู้ ความคิด ที่ได้สั่งสมไว้” ชาวบ้านคือ “คนธรรมดาหรือสามัญชน” หากรวมความหมายก็อาจนิยามไว้ว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน “ความรู้ ความคิดของคนธรรมดาหรือสามัญชนที่ได้สั่งสมไว้” ส่วนอีกคำหนึ่งคือคำว่า “วัฒนธรรม” หมายถึง “เครื่องมืออุปกรณ์การดำรงชีวิตของหมู่คณะ”

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2543) ให้ความหมายคำว่า “ภูมิปัญญา” ว่าหมายถึง (1) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใด ๆ มีลักษณะเป็นข้อมูลเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับมนุษย์ เกี่ยวกับผู้หญิง ผู้ชาย ฯลฯ (2) ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ หรือหน่วยสังคมใด ๆ ความเชื่อดังกล่าวอาจยังไม่มีข้อพิสูจน์ยืนยันว่าถูกต้อง หากพิสูจน์แล้วความเชื่อก็กลายเป็นความรู้ ความเชื่อบางอย่างอาจพิสูจน์ไม่ได้ เช่น เรื่องนรก สวรรค์ตายแล้วไปไหน ผีมีจริงหรือไม่ และ (3) ความสามารถหรือแนวทางในการแก้ปัญหาป้องกันปัญหา เช่น ความสามารถในการสร้างหรือดำรงความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว เป็นต้น

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2540) นิยาม “ภูมิปัญญา” ว่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอันล้ำค่าของท้องถิ่น หรืออีกนัยหนึ่งว่า เป็นพื้นฐานความรู้ ความสามารถของบุคคลในท้องถิ่น และความสัมพันธ์กับแบบแผนการดำรงชีวิต ที่ผสมกลมกลืนกับธรรมชาติแวดล้อม และกระบวนการทางสังคมเสมือนเป็นแกนหลักของการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

เสรี พงศ์พิศ (2533) ให้ความหมายว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” หรือ “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” หมายถึง “รากฐานของความรู้ของชาวบ้าน ซึ่งเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมีเอกภาพ ภูมิปัญญาทั้งสองลักษณะ คือ ส่วนที่เป็นนามธรรม เป็นโลกทัศน์ ชีวทัศน์ ปรัชญาการดำเนินชีวิต คุณค่า และความหมายของทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตประจำวันกับส่วนที่เป็นรูปธรรม เช่น การทำมาหากิน ทัศนคติ ศิลปะ ดนตรี”

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542) ภูมิปัญญาชาวบ้านหมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน ไม่ว่าจะปัญหาของชุมชน ปัญหาในการดำรงชีวิต และปัญหาในการประกอบอาชีพ โดยที่ปราชญ์ชาวบ้านนี้ต้องมีกระบวนการวิเคราะห์และสั่งสมประสบการณ์มาเป็นเวลานาน เป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไป

อังกูล สมคะเนย์ (2542) กล่าวว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง มวลความรู้และมวลประสบการณ์ของชาวบ้านที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ให้เป็นสุขโดยได้รับการถ่ายทอด สัมพันธ์กันมาโดยผ่านกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับกาลสมัย

ลักษณะ รอดสน (2540) ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของชาวบ้านที่ได้รับการถ่ายทอดกันจากบรรพบุรุษ เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตให้เป็นสุขในแต่ละสภาพแวดล้อม โดยการประสมประสานความรู้ ความคิด เข้าด้วยกันในการใช้แก้ปัญหาต่างๆล้วนเป็นสิ่งที่มีความค่า โดยผ่านกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับกาลสมัย

รัตนะ บัวสนธิ์ (2542) ได้ให้มุมมองอีกมิติว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่บุคคลที่มีต่อตนเองต่อโลกและสิ่งแวดล้อมซึ่งกระบวนการที่คนดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา ศาสนา คติ จารีตประเพณีที่ได้รับการถ่ายทอดสั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลง แต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสงบสุขของในส่วนที่เป็นชุมชนและปัจเจกบุคคลซึ่งกระบวนการที่คนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นจำแนกออกได้ 3 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการจัดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติแวดล้อม

ลักษณะที่ 2 ภูมิปัญญาเกี่ยวกับระบบสังคมหรือการจัดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ลักษณะที่ 3 ภูมิปัญญาเกี่ยวกับระบบการผลิตหรือการประกอบอาชีพที่มีลักษณะมุ่งเน้นระบบการผลิตเพื่อพึ่งพาตนเองจากการศึกษาความหมายภูมิปัญญาข้างต้น สรุปว่าภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้ ความสามารถของบุคคลในท้องถิ่นที่ได้เรียนรู้มีประสบการณ์สั่งสมเลือกสรรปรับตัวจนเป็นความรู้ที่สามารถนำไปแก้ปัญหา หรือสร้างเสริมให้มีการดำรงชีวิตประจำวันที่ดีขึ้น จากนั้นนำไปถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ ทั้งวิธีการบอกเล่าสั่งสอน และการปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่างการพัฒนาภูมิปัญญาชาวบ้าน

กฤษณา วงษาสันต์ และคณะ (2542) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่บุคคลที่มีต่อตนเองต่อโลกและสิ่งแวดล้อมซึ่งกระบวนการที่คนดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติ จารีตประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอดสั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสงบสุขของคนในส่วนที่เป็นชุมชนและปัจเจกบุคคล

อย่างไรก็ตาม พิสิฐ นาคธาไพ (2537) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้แนะว่าการจะใช้ชีวิตอย่างไรยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณ์ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีชีวิต สัตว์ พืช และมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

อีกทั้ง ประเวศ วะสี (2536) ได้กล่าวถึงความหมายภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นหนึ่งๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากข้างนอก ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกาย ใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าว่าวัตรธรรม

เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงองค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

2.2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ไว้หลายความหมาย สามารถสรุปได้ดังนี้

ชลทิพย์ เอี่ยมสาอังก์ และวิศนี ศิลาตระกูล (2534 : 211) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ประสบการณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งได้รับการศึกษาอบรมสั่งสมและถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ หรือเป็นความรู้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงของตนเองซึ่งได้เรียนรู้จากการทำงาน จากธรรมชาติแวดล้อม สิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่มีความค่าเสริมสร้างความสามารถ ทำให้คนมีชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นความรู้ที่สร้างสรรค์และมีส่วนเสริมสร้างการผลิต

อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2544 : 170-171) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดเวลา และในภูมิปัญญาท้องถิ่นมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจึงอาจเรียกได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็น Situated Knowledge หมายความว่า เป็นความรู้ที่ขึ้นอยู่กับปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ หากในสังคมต่าง ๆ ปราศจากกระบวนการเรียนรู้ ถึงแม้จะมีปัญญาที่ใช้ไม่ได้กับการพัฒนา เพราะการพัฒนา หมายถึง สถานการณ์ที่ไม่คงที่ สถานการณ์ที่ผันแปรตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ถ้าหากความรู้มิได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ก็ไม่สามารถที่จะเท่าทันการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะภูมิปัญญา มีระบบความรู้ที่ผสมผสานอยู่ อันนี้เป็นลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกอย่างหนึ่ง

อเนก นาคะบุตร (2536 : 82-83) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยขึ้นนำ และเป็นทางเลือกที่เหมาะสมต่อสภาวะท้องถิ่นและเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่เข้ามากระทบ
2. ความรู้ ภูมิปัญญา และระบบคุณค่าต่าง ๆ ได้รับการประยุกต์ และสืบสานอย่างต่อเนื่องโดยสมาชิกของชุมชน ด้วยกระบวนการเรียนรู้หลายรูปลักษณะ ผ่านประเพณี พิธีกรรมตัวบุคคล และการปฏิบัติซ้ำมีการเลือกสรรและผสมผสานกับความรู้ที่เข้ามาจากภายนอก
3. ผู้นำปัญญาชนชาวบ้าน นักเทคนิคพื้นบ้าน เครือข่ายของกลุ่มบุคคลและองค์กรชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาการพิทักษ์ปกป้องชุมชนและขยายแนวร่วมในการพัฒนาชุมชน

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงความรู้ ความสามารถ หรือระบบของความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมจากประสบการณ์ที่มีคุณค่าของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวให้เหมาะแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคม เป็นความรู้ที่สร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

2.2.3 ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเทศไทยมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละภูมิภาคตามลักษณะของพื้นที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นความรู้ที่สั่งสมสืบทอดกันมาได้ถูกจำแนกประเภทใน 2 ลักษณะ คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จำแนกออกเป็น 4 ประเภทและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จำแนกออกเป็น 10 ประเภท สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จำแนกออกเป็น 4 กลุ่มย่อย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ภูมิปัญญาด้านคติธรรม ความคิด ความเชื่อ หลักการที่เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งถ่ายทอดกันมา

2. ภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา

3. ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ที่ยึดหลักการพึ่งตนเองและได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย

4. ภูมิปัญญาด้านแนวความคิด หลักปฏิบัติ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่ชาวบ้านนำมาดัดแปลงใช้ในชุมชนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ ขณะเดียวกันภูมิปัญญาท้องถิ่นยังสามารถจำแนกประเภทตามลักษณะได้ 10 ประเภทดังนี้ (จิราภรณ์ เวฬุวนารักษ์, 2556)

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา จากความหลากหลายทางการนับถือศาสนาและพื้นฐานทางความเชื่อที่ต่างกันในประเทศไทย ทำให้ภูมิปัญญาประเภทนี้มีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาเป็นหลักจะช่วยสร้างสรรค์สังคมด้วยการผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น ความเชื่อเรื่องผีควบคู่กับการนับถือศาสนาพุทธ

2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม ภูมิปัญญาประเภทนี้มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมโดยเฉพาะประเพณีและพิธีกรรมที่เป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจนับเป็นสิ่งที่ดีงามที่คนไทยในท้องถิ่นสร้างขึ้นเพื่อเอื้อต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมอย่างมีความสุข

3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน เพื่อถ่ายทอดงานศิลปะที่มีลักษณะที่มีคุณค่าเฉพาะถิ่นด้วยการสร้างสรรค์งานจากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ใช้

4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้าน การนำเทคนิคการถนอมอาหารและการปรุงอาหารมาใช้เป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตเพื่อให้อาหารที่มีมากเกินความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานานยิ่งขึ้น

5. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน ส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์ในการเล่นที่ประดิษฐ์มาจากธรรมชาติซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ การละเล่นพื้นบ้านถือว่าเป็นการผ่อนคลายโดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน

6. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม เกิดจากการสร้างสรรค์ของคนในท้องถิ่น ซึ่งแต่ละภาคในประเทศไทยสามารถพบหลักฐานจากร่องรอยของศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏกระจายตัวอยู่ทั่วไป เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม เป็นต้น เป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงเทคนิคความคิด ความเชื่อของบรรพชนได้เป็นอย่างดี

7. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน ภูมิปัญญานี้ส่วนใหญ่จะแสดงออกถึงความสนุกสนาน และยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละภูมิภาคสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้นๆ

8. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาสำคัญเพราะเป็นปัจจัยที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ ภูมิปัญญาประเภทนี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในอดีตและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลัง มีการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาอาการเจ็บป่วยควบคู่กับการรักษาทางการแพทย์สมัยใหม่

9. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน เครื่องมือหรือสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้นถือเป็นประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ซึ่งในชุมชนบ้านแม่กองคำ มีหัตถกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน เป็นต้น

10. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติคนไทยจำนวนมากไม่น้อยมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะการทำนา ทำไร่จึงทำให้เกิดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในการดำรงชีวิตเพื่อแก้ปัญหาหรืออ่อนวอนให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก และเพื่อเพิ่มผลิตผลทางการเกษตร เช่น พิธีกรรมเลี้ยงผีไร่

พัชรินทร์ สิริสุนทร (2550 : 18) ได้ศึกษาถึงประเภทของภูมิปัญญา ทำให้ทราบว่าคุณลักษณะที่สำคัญของภูมิปัญญาสามารถจำแนกได้ 2 ประการ ได้แก่ ลักษณะภูมิปัญญาที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม ซึ่งลักษณะภูมิปัญญาที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความเชื่อ แนวคิด ค่านิยมปรัชญา การดำเนินชีวิต เป็นต้น ส่วนลักษณะภูมิปัญญาที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ เครื่องดนตรีศิลปหัตถกรรม อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาเหล่านี้จะถูกส่งต่อผ่านกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษสู่คนรุ่นลูกหลานโดยผ่านการขัดเกลาทางสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญา

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ธิดารัตน์ วรพิมพ์รัตน์ (2551) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อทางศาสนา ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านศิลปกรรม ด้านการละเล่น ดนตรีและพักผ่อนหย่อนใจ ด้านชีวิตความเป็นอยู่และวิทยาการ โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นงคราญ กาญจนประเสริฐ (2545) ได้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสิ่งของเครื่องใช้โดยใช้เทคโนโลยีชาวบ้านของประชากรในจังหวัดพิษณุโลก และสุโขทัย โดยจำแนกการผลิตเป็น 6 ประเภท ได้แก่ ประเภทสิ่งประดิษฐ์ ประเภทจักสาน ประเภทสิ่งทอ ประเภทแกะสลักไม้ ประเภทแปรรูปอาหาร และประเภทอื่น ๆ ซึ่งประชากรทั้ง 2 จังหวัด ผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยีและถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

สุจิต บัวพิมพ์ (2545 : 27-32) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยพื้นฐาน: บทบาทต่อศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นพื้นถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาถึงปัจจัยพื้นฐานที่มีบทบาทต่อรูปแบบศิลปกรรม

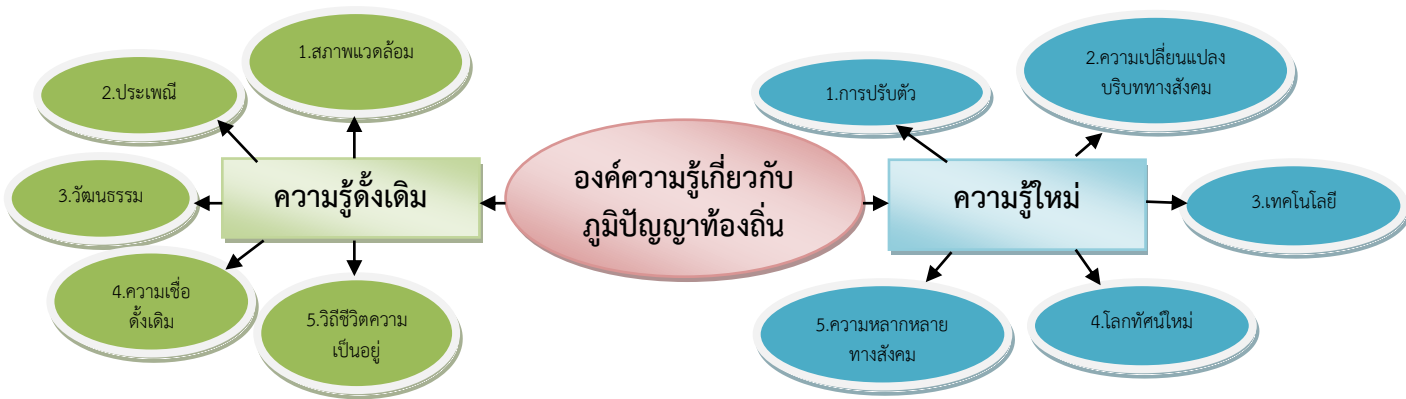
และศิลปหัตถกรรมในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า พื้นที่ของแหล่งทางศิลปวัฒนธรรมและแหล่งอารยธรรมตั้งอยู่บนเขตพื้นที่ของชุมชนเมือง และชุมชนนอกเมืองที่กระจายตัวอยู่ทั่วไปและเป็นแหล่งข้อมูลที่มีหลักฐานความเป็นที่ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน และในปัจจุบันได้มีการพัฒนาความก้าวหน้าและความเจริญของสังคมยุคอุตสาหกรรมใหม่ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และได้มีการก่อสร้างอาคาร ก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม การสร้างท่าเรือขนาดใหญ่ และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ตามแนวชายฝั่งทะเลปัญหาเหล่านี้ ก่อให้เกิดความเสียหายสะสมตามธรรมชาติ และเขตพื้นที่ทางศิลปะและวัฒนธรรมแหล่งโบราณคดีที่มีคุณค่าของชุมชนดั้งเดิมย่อมมีผลทำลายหลักฐานทางวัฒนธรรมของชุมชนให้สูญหาย เพื่อตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม จึงได้มีการระบุดำเนินการปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นโดยการจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่น (เทศบาล-อบต.) มีความพร้อมที่จะดำเนินการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตนเองได้ทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยแนวทางการจัดการศึกษามีเรื่องที่เกี่ยวข้องคือต้องให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศาสนา การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา โดยเนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง

สมพร พุทธาพิทักษ์ผล และคณะ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนันทบุรีศึกษาเพื่อส่งเสริมบริการห้องสมุดสู่ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนันทบุรีศึกษา การพัฒนาต้นแบบการจัดการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น และการเผยแพร่สารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนันทบุรีศึกษาแก่ชุมชน โดยการรวบรวม จัดเก็บและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสารสนเทศที่เกี่ยวกับจังหวัดนันทบุรี ตามหลักการทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์อย่างเป็นระบบและได้มาตรฐาน ดำเนินการรวบรวมสารสนเทศโดยการเสาะแสวงหาสารสนเทศที่กระจายอยู่ทั่วไปทั้งที่มีการบันทึกไว้และจากการสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้เล่น ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาเว็บไซต์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นนันทบุรีศึกษา พบว่า ในการรวบรวมและจัดเก็บสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นตัวอักษร เสียง ภาพ และภาพกราฟิกอยู่ในรูปแบบห้องสมุดดิจิทัล ใช้มาตรฐานการลงรายการเมตาดาตาตามแบบแผนของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ใน 3 มาตรฐานสำคัญ ได้แก่ Metadata Encoding and Transmission Standard (METS), Metadata Object Description Schema (MODS) and Metadata Authority Description Schema (MADS) และใช้โปรแกรม Greenstone Digital Library Software (GSDL) ในการค้นและให้บริการบนระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้ทั่วไปสามารถเข้าถึงและค้นข้อมูลสารสนเทศในระบบห้องสมุดดิจิทัลได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ปรีชา จันศรีแก้ว และคณะ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการวิจัยแนวทางการฟื้นฟูการทำนาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านท่าช้างและบ้านทะเลน้อย ตำบลพนางตุง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ได้ศึกษาหาแนวทางการฟื้นฟูการทำนา พบว่า การทำนาในปัจจุบันชาวนาเริ่มสนใจในการลดต้นทุน ลดการพึ่งพิงปัจจัยทางการผลิตจากภายนอก และกลับมาใช้ภูมิปัญญาในอดีตมากขึ้น การทำกิจกรรมเก็บข้อมูลและนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน ทำให้ชุมชนมีความตื่นตัว เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาดั้งเดิม และการเอื้อเฟื้อต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงให้การสนับสนุนการวิจัยด้วยดี และนำข้อมูลบางส่วนที่ได้จากการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนบ้างแล้ว อีกทั้งภาครัฐเริ่มมีการ

สนับสนุนให้ทำนาอินทรีย์ซึ่งเป็นทางออกในการลดต้นทุนการผลิตได้อีกวิธีหนึ่งด้วย นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้แนวคิดอีกว่า ในการประสานงานและประสานความร่วมมือกับชุมชนจะต้องมีจุดยืนที่หนักแน่น ไม่มีแนวคิดแบบสำเร็จรูป เนื่องจากแนวคิดแบบสำเร็จรูปมักคำนึงถึงผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจมากกว่ามองในแง่อื่น ส่วนชุมชนมักมองในแง่วัฒนธรรม การดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดความสมดุล

2.2.5 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาพที่ 2.2 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาขึ้นในบริบททางกายภาพและวัฒนธรรมทางปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมเป็นความรู้ของชุมชน กลุ่มคนต่างๆ ที่ได้สั่งสมมาสืบทอดมาเป็นเวลานานร้อยพันปี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์คือเป็นองค์ความรู้ที่ได้ผ่านการพิสูจน์ทดลองและผ่านกระบวนการคัดสรรปรับปรุงและพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบมาแล้ว แต่ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างกันจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์ตรงที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะจำเพาะเจาะจงเฉพาะท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความหลากหลาย ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ภูมิปัญญาด้านคติธรรม ความคิด ความเชื่อ หลักการที่เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งถ่ายทอดกันมา
2. ภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา
3. ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ที่ยึดหลักการพึ่งตนเองและได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย
4. ภูมิปัญญาด้านแนวความคิด หลักปฏิบัติ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่ชาวบ้านนำมาดัดแปลงใช้ในชุมชนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่

2.3 องค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม

กิจกรรมทางสังคม คือ การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรภายใต้หลักจริยธรรม ได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กร การประกอบธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อผู้บริโภครวมถึงผู้ถือหุ้นขององค์กร การร่วมพัฒนาชุมชน และสังคมขององค์กร และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมขององค์กร เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ในการศึกษาครั้งนี้ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมขององค์กร หมายถึง การดำเนินงานของธุรกิจให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากระบบการผลิตสินค้าและบริการ โดยการแสดงตัวเป็นพลเมืองที่ดี พร้อมกับคิดค้นวิธีการที่จะลดและหยุดผลกระทบในทางลบต่อชุมชนและสังคม ได้แก่ บริษัทที่ผลิตสินค้าและบริการมีนโยบายช่วยส่งเสริมสถาบันครอบครัว สนับสนุนการศึกษาและส่งเสริมการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน เปิดโอกาสและช่วยเหลือสังคม เช่น การเสริมสร้างอาชีพ รวมไปถึงบรรเทาทุกข์ ปลูกจิตสำนึกให้ผู้บริโภคช่วยเหลือพัฒนาชุมชนและสังคม ปัจจุบันเนื่องจากปัญหาภาวะโลกร้อนจะกระทบต่อมนุษย์และระบบนิเวศน์ ธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม จึงเริ่มเข้ามามีบทบาทและหน้าที่ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคมด้วยการจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยถือว่าการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ร่วมกันของทุกคนในสังคม ซึ่งกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บริษัทที่ผลิตสินค้าและบริการให้ความรู้เพื่อปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จัดนโยบายรักษาสิ่งแวดล้อม รมณรงค์เพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน และมีการจัดการสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.3.1 ความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม

M. Penelope Hall (1995) อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์ของ University of Liverpool ได้กล่าวถึงคำว่าบริการสังคมไว้ในตอนหนึ่งของหนังสือ The Social Services of Modern England เมื่อหลายสิบปีก่อนว่า บริการสังคมเป็นคำที่ยังมีความหมายคลุมเครือไม่มีนิยามใดนิยามหนึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเป็นความหมายหนึ่งเดียวของคำว่า “บริการสังคม” แต่เป้าหมายของสิ่งที่เรียกว่าบริการสังคมก็ตรงกันคือการมุ่งหวังที่จะให้ผู้รับมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

ระพีพรรณ คำหอม (2549) ให้ความหมายหรือความเห็นในเชิงให้ความหมายของคำว่า “บริการสังคม” ไว้ค่อนข้างสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาจากการให้ความหมายและความเห็นในเชิงให้ความหมายของบรรดานักวิชาการที่มีชื่อเสียงดังกล่าวแล้วก็พอจะประมวลได้ว่า บริการสังคม คือ สิ่งที่จัดให้มีขึ้นเพื่อให้ผู้รับมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนี้ บริการสังคมยังมีความหมายครอบคลุมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จัดให้มีอันประกอบด้วย การนำส่งสิ่งที่จัดให้มีขึ้นไปยังกลุ่มเป้าหมาย การทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิ่งที่จัดให้มีขึ้น และการให้บริการสิ่งที่จัดให้มีขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมาย

สรุปได้ว่า การจัดการบริการสังคมที่ดีจึงต้องให้ความสำคัญกับทุกองค์ประกอบของบริการสังคม ไม่ว่าจะเป็นผู้ปฏิบัติงานบริการ องค์การบริการ ผลิตภัณฑ์บริการ การบริการ และสภาพแวดล้อมของการบริการ เมื่อองค์ประกอบเหล่านี้ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบแล้ว ผลิตภัณฑ์บริการหรือบริการสังคมที่ออกมาก็น่าจะเป็นบริการสังคมที่มีคุณภาพ

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (2546) คือข้อกำหนดคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมายคำว่าสวัสดิการสังคมไว้ว่า “สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสมเป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้มั่นคง การกระบวนกรยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ”

สรุปได้ว่า การบริการสังคมและองค์กรภาคเอกชนที่ได้รับการรับรองให้ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมบริการสังคมจัดให้มีขึ้น ก็เพื่อให้ผู้รับหรือใช้บริการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ โดยบริการสังคมเป็นสิทธิพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนจะได้รับเสมอกัน ส่วนประกันสังคม ผู้รับประโยชน์ต้องร่วมสมทบจ่ายตามข้อกำหนดที่กองทุนนั้นๆ กำหนด ขณะที่การช่วยเหลือทางสังคม ผู้รับการช่วยเหลือต้องถูกตรวจสอบก่อนว่าจนจริง เดือดร้อนจริงจึงได้รับการช่วยเหลือ

2.3.3 ลักษณะกิจกรรมบริการทางสังคม

จากการศึกษาขอบเขตของบริการสังคมในอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และประเทศกำลังพัฒนาของ ศรีทัชทิม พานิชพันธ์ (2534 : 35-40) พบว่า

ในอังกฤษ: บริการสังคมมีขอบเขตครอบคลุมบริการด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย บริการสังคมส่วนบุคคลหรือ Personal Social Service และบริการความมั่นคงทางสังคมและสุขภาพ เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยและการกินดีอยู่ดีของประชาชน ตลอดจนปรับปรุงสภาพแวดล้อมอันเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนให้ดีขึ้นโดยมีแรงจูงใจในการจัดบริการสังคมที่สำคัญคือ การเน้นให้ประชาชนมีความตระหนักว่าทุกชุมชนต้องรับผิดชอบในการช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า รวมถึงผู้ที่มีโชควาสนาน้อยกว่าและจะต้องช่วยจัดหาบริการต่างๆ ให้แก่บุคคลที่ไม่สามารถจัดหาบริการเหล่านั้นได้ด้วยตนเอง

ในสหรัฐอเมริกา: บริการสังคมมีขอบเขตครอบคลุมบริการต่างๆ ที่จัดให้แก่แต่ละบุคคล ตลอดจนครอบครัวภายใต้ความอุปถัมภ์ของสังคม รวมทั้งบริการอิสระสาขาอื่นๆ อันได้แก่ สุขภาพอนามัย การศึกษา ที่อยู่อาศัย การประกันสังคมแก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัย การศึกษา และสวัสดิภาพดี สามารถปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละบุคคลได้ บุคคลที่ประสบความยุ่งยากและต้องการบริการต่างๆ รู้จักใช้สิทธิในการใช้บริการ

ในประเทศกำลังพัฒนา: บริการสังคม มีขอบเขตครอบคลุมถึง (1) การสังคมสงเคราะห์หรือการช่วยเหลือกันในสังคม เป็นบริการประเภทปลีกย่อยที่เรียกว่าบริการสวัสดิการสังคม หรือ Social Welfare Services เน้นการช่วยเหลือบุคคลและครอบครัวที่ประสบปัญหา (2) แผนงานเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทุกประเภท ยกเว้นบริการทางการแพทย์ของเอกชน (3) บริการของรัฐด้านการศึกษา (4) กิจกรรมของรัฐด้านที่อยู่อาศัยทุกประเภทหรือเรียกว่าการอาคารสงเคราะห์ และ (5) แผนงานเกี่ยวกับกำลังคน

สำหรับประเทศไทย ถ้าพิจารณาจากความหมายของคำว่าสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 และข้อกำหนดคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมพ.ศ. 2550 ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า องค์ประกอบ/ขอบเขตของสวัสดิการสังคมในส่วนที่เป็นบริการสังคมตามกฎหมายไทย ประกอบด้วยบริการสังคม 7 ด้านคือ บริการสังคมด้านการศึกษา บริการสังคมด้านสุขภาพอนามัย บริการสังคมด้านที่อยู่อาศัย บริการสังคมด้านการทำงานและการมีรายได้ บริการสังคมด้านนันทนาการ บริการสังคมด้านกระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป ที่นอกเหนือจากนี้ถือว่าเป็นบริการสังคมที่ไม่ใช่บริการสังคมตามความหมายนี้ อาทิ การที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติกำหนดให้ผู้กระทำความผิดในคดีอาญาทำงานบริการสังคมให้แก่ชุมชนหรือองค์กรสาธารณกุศลแทนวิธีการลงโทษจำคุกหรือเสียค่าปรับโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือการทำงานบริการสังคมของอาสาสมัครผู้ที่มีจิตอาสาที่ไม่เกี่ยวกับบริการทั้ง 7 ด้านดังกล่าวข้างต้น ส่วนการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐที่ไม่เกี่ยวกับบริการทั้ง 7 ด้านดังกล่าวข้างต้น ก็ไม่ถือว่าเป็นบริการสังคมที่เป็น Social Services แต่น่าจะเรียกว่าเป็นบริการสาธารณะ หรือ Public Services มากกว่า

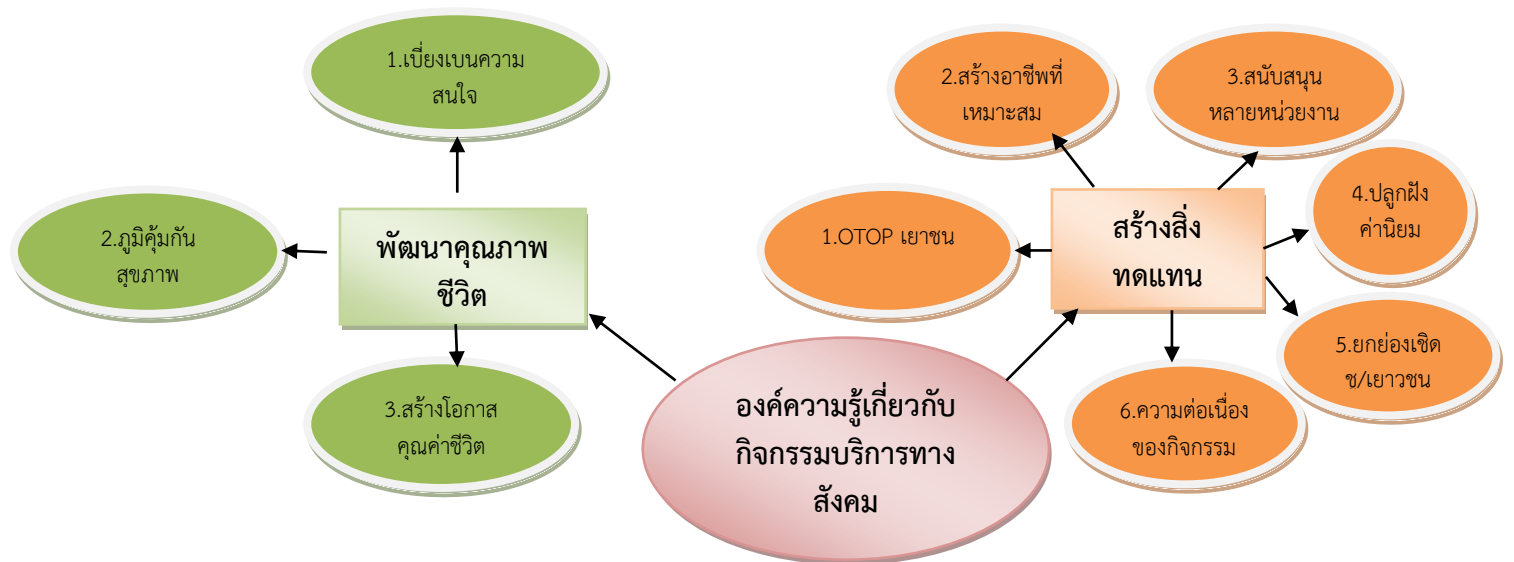
2.3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบริการทางสังคม

ประจักษ์ น้าประสานไทย (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการบริการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า บริการสังคมที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จัดให้แก่ประชาชนในพื้นที่คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความสำคัญต่อการจัดการบริการสังคมมากที่สุดคือ ความต้องการและความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ วิธีการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการบริการสังคมคือ การนำเอาความพึงพอใจและความต้องการของผู้รับหรือใช้บริการมาเป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงานส่วนสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการบริการสังคมมากที่สุดคือ การขาดงบประมาณหรืองบประมาณไม่เพียงพอ ด้านความพึงพอใจต่อบริการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางส่วนแนวคิดการจัดบริการสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวคิดการจัดบริการสังคมสอดคล้องกับแนวคิดสังคมประชาธิปไตย

วรานิษฐ์ โชคนิธิรินทร์ (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุในกรุงเทพฯ ประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่า ภาครัฐมีนโยบายและแผนงานระยะยาว 3 ปีที่ชัดเจน ในการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ สถานักงานเขตเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนงานไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบาย การดำเนินการจัดกิจกรรมทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ การกำหนดทุกกิจกรรมจะเน้นผู้สูงอายุเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งมีสถานที่และงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมของผู้สูงอายุในชุมชน มีการจัดตั้งเป็นสมาคมผู้สูงอายุและชมรมผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุสมัครเป็นสมาชิกสมาคมผู้สูงอายุและชมรมผู้สูงอายุในแต่ละเขต ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม มีการจัดกิจกรรมหลากหลายให้เหมาะสมตามสภาพของผู้สูงอายุ ได้แก่ ประเภทกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ 1. กิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุที่แข็งแรง 2. กิจกรรมที่ใช้อุปกรณ์ช่วยในการออกกำลังกาย 3. กิจกรรมตามความถนัดหรือความต้องการ 4. กิจกรรมจิตอาสา ส่วนการสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุนั้น ครอบครัวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม

ของผู้สูงอายุ ด้วยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม จึงประจักษ์ชัดว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ ได้รับการสนับสนุนจากหลายทาง ได้แก่ จากการมีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนของภาครัฐ และปัจจัยที่สำคัญคือการสนับสนุนจากชุมชนและครอบครัว

2.3.5 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม

ภาพที่ 2.3 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคม

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมบริการทางสังคม คือ สิ่งที่ดีให้มีขึ้นเพื่อให้ผู้รับมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ บริการสังคมยังมีความหมายครอบคลุมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จัดให้มี อันประกอบด้วย การนำส่งสิ่งที่จัดให้มีขึ้นไปยังกลุ่มเป้าหมาย การทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิ่งที่จัดให้มีขึ้น และการให้บริการสิ่งที่จัดให้มีขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึงเหมาะสมเป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป

2.4 องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา

2.4.1 ที่มาของสุรา

สูตร ไพศาล (2546) สุรา หมายถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวชนิดอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา

อรรถรรณ หุ่นดี (2536) สุรา หมายถึง เครื่องดื่มชนิดหนึ่งซึ่งมีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) ผสมอยู่เรียกสั้นๆ ว่าแอลกอฮอล์

สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย (2541) สุรา หมายถึง เหล้าหรือน้ำเมาที่กลั่นแล้ว สุราทำมาจากพืชหรือผลไม้ที่มีแป้งหรือน้ำตาลโดยใช้การหมัก

สูตร ไพศาล (2546) สุรา หมายถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2549) สุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแรงแอลกอฮอล์เกิน 0.5 ดีกรี แต่ไม่เกิน 80 ดีกรี

อำนาจ พิรุณสาร (2537) เหล้า หมายถึง ของเหลวที่สามารถดื่มกินได้ มีส่วนประกอบของแอลกอฮอล์เมื่อดื่มกินแล้วทำให้เกิดความมึนเมา ซึ่งความมึนเมานี้ขึ้นอยู่กับปริมาณและความแรงของแอลกอฮอล์ ที่เป็นส่วนประกอบของเหล้า

ราชบัณฑิตยสถาน (2530) สุรา มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต แปลว่า เหล้า หรือน้ำเมาที่กลั่นแล้ว ซึ่งหมายถึงสารอินทรีย์ชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นของเหลวใส กลิ่นฉุน ระเหยง่ายมีจุดเดือด 78.58 องศาเซลเซียสซึ่งมีชื่อเต็มว่า เอทิลแอลกอฮอล์ แต่มักเรียกสั้นๆ ว่า แอลกอฮอล์ ซึ่งเกิดจากการหมักสารประเภทแป้ง หรือน้ำตาลผสมยีสต์

จากความหมายสุรา สรุปได้ว่า สุราจึงหมายถึง เหล้า เบียร์ สุราขาว เหล้าปั่น สุราพื้นบ้าน เช่น สาโท สบาย ไวน์ เหล้ายาดอง เหล้าขาวผสมน้ำแดง

2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับสุรา

พระราชบัญญัติสุรา (2493, 2546) สุรา หมายถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา

เกษนภา กิ่งก้าน (2554) สุรา คือ เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ผสมอยู่ปริมาณไม่เกิน 60 ดีกรี (Vol%) ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่คนสามารถใช้ดื่มได้ สุราจัดเป็นสิ่งเสพติดประเภทหนึ่ง เมื่อดื่มสุราจนมีการสะสมในระดับหนึ่งจะติดสุราและเมื่อหยุดการดื่มแล้วจะมีปฏิกิริยาของร่างกายที่เรียกว่า อากาการลงแดง

อรรถรรณ หุ่นดี (2536) สุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแรงแอลกอฮอล์เกิน 0.5 ดีกรี แต่ไม่เกิน 80 ดีกรี โดยปริมาตรแต่ไม่ถึง 80% และสามารถดื่มได้

อารีกุล พวงสุวรรณ (2553) สุรา หรือ เหล้า คือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (ชนิดเอทิลแอลกอฮอล์) เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ โดยแอลกอฮอล์มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง ผู้ที่กินเหล้าในปริมาณไม่มาก จะรู้สึกผ่อนคลาย เนื่องจากแอลกอฮอล์ไปกดจิตได้สำนึกที่คอยควบคุม

ตนเอง ทำให้กล้ามเนื้อแสดงออกมากขึ้นแต่เมื่อกินมากขึ้นก็จะกดสมองบริเวณอื่น ๆ ทำให้เสียการทรงตัว พุดไม่ชัด จนแม้กระทั่งหมดสติในที่สุด

นพตล กรรณิกา (2552) สุรา (อังกฤษ: Liquor หรือ Spirit) หมายถึง น้ำเมาที่ได้จากการกลั่นสารบางประเภทอาทิ เอทิลแอลกอฮอล์ และเมรัย คือ น้ำเมาที่เกิดจากการหมักหรือแช่ให้เกิดสารบางประเภทเมื่อดื่มแล้วสารนั้นจะออกฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง หากดื่มไม่มากอาจรู้สึกอ่อนคลายเนื่องจากสารกดจิตได้สำนึกที่คอยควบคุมตนเองทำให้กล้ามเนื้อแสดงออกมากขึ้น แต่เมื่อดื่มมากขึ้นก็จะกดสมองบริเวณอื่น ๆ ทำให้เสียการทรงตัว พุดไม่ชัด จนแม้กระทั่งหมดสติในที่สุด ทั้งสุราและเมรัยเรียกโดยภาษาปากว่า “เหล้า”

เชษฐ รัชดาพรธรรณิกุล (2552) สุรา ไม่ได้แปลว่า “เหล้า” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 และพ.ศ. 2525 แต่แปลว่า “น้ำเมาที่กลั่น” เพิ่งจะมาแปลว่าเหล้าในฉบับปี พ.ศ. 2542 แล้วแปลคำว่า “เหล้า” หมายความว่า “น้ำเมาที่กลั่นหรือหมักแล้ว” เหล้า คือ เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ชนิดเอทิลแอลกอฮอล์ เป็นส่วนประกอบสำคัญออกฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลางผู้ดื่มเหล้าปริมาณไม่มาก จะรู้สึกอ่อนคลาย และเปล็ดเพลินเนื่องจากแอลกอฮอล์ไปกดจิตได้สำนึกที่คอยควบคุมตนเองทำให้กล้ามเนื้อแสดงออกมากขึ้น แต่ถ้าดื่มปริมาณมากจะกดสมองบริเวณอื่น ๆ ทำให้เสียการทรงตัว พุดไม่ชัด และอาจหมดสติหรือตายได้

2.4.3 สถานการณ์การดื่มสุรา

จากหลักฐานทางวิชาการทั้งในประเทศและทั่วโลก ในการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อุบัติเหตุอันตรายต่างๆ ทั้งทางกาย และจิตใจ การทำร้ายร่างกายและเกิดความรุนแรงต่างๆปรากฏชัดเจนว่าการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม ไม่ว่าจะในรูปแบบใด เช่น เบียร์ สุรา ไวน์ ฯลฯ เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดภาวะและโรคต่างๆ ดังกล่าว ทำให้คนไทยป่วยและตายก่อนวัยอันควรจำนวนมากในแต่ละปี และประเทศชาติต้องสูญเสียทรัพยากรมนุษย์อันมีคุณค่ายิ่ง กระทรวงสาธารณสุขจึงออกคำแนะนำ กลุ่มบุคคลดังต่อไปนี้ ไม่ควรดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. เด็กและเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี
2. หญิงตั้งครรภ์ทุกระยะและหญิงที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่
3. ผู้มีอาชีพขับขี่ยานพาหนะทุกประเภท และผู้มีอาชีพทำงานกับ เครื่องจักรกลหรือเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ บาดเจ็บ พิการและการเสียชีวิตของตนเอง และผู้อื่น โดยผู้ที่ขับขี่ยานพาหนะในกิจวัตรส่วนตัว ควรงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อน 6 ชั่วโมง และขณะขับขี่
4. ผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้มีโรคประจำตัว หรือกำลังใช้ยารักษาโรค
5. ประชาชนทุกเพศทุกวัย การไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย เป็นแนวปฏิบัติที่ปลอดภัยที่สุดต่อสุขภาพ ครอบครัว และสังคม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากระบบภาษี และการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ในปี พ.ศ. 2557-2560 พบว่า ปริมาณแอลกอฮอล์ที่ดื่มเฉลี่ยต่อหัวประชากรไทยค่อนข้างคงที่ โดยอยู่ที่ประมาณ 6.8 ถึง 7.1 ลิตรของแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อคนต่อปี ทั้งนี้ จากข้อมูลการสำรวจ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2557 ประชากรชายไทยร้อยละ 47.03 และหญิงร้อยละ 87.08 ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใน

รอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ดังนั้น ถ้าคิดเฉพาะคนที่ดื่มปริมาณแอลกอฮอล์ ที่ดื่มเฉลี่ยต่อหัวประชากร เท่ากับ 21.03 ลิตรต่อผู้ดื่มหนึ่งคนต่อปี ประชากรไทยนิยมดื่มเหล้า (รวมถึงสุราขาว สุราสี สุรากลั่น ชุมชน และสุราแช่พื้นบ้าน) มากที่สุด โดยคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 81.21 ของปริมาณแอลกอฮอล์ บริสุทธิ์ที่ดื่มเฉลี่ยต่อหัวประชากร ส่วนเบียร์ คิดเป็นร้อยละ 18.23 และไวน์, ไวน์คูลเลอร์ แชมเปญ เหล้าปั่น สุราผสมน้ำผลไม้ ยาตองเหล้ารวมกันเป็นร้อยละ 0.56

จากการสำรวจดังกล่าวในปี พ.ศ. 2557 พบว่า คนไทยประมาณครึ่งหนึ่ง เคยดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชีวิต และประมาณหนึ่งในสามคนดื่มในปัจจุบัน

1. ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 17.70 ล้านคน (ร้อยละ 34.5 ของประชากร วัยผู้ใหญ่) เป็นผู้ดื่มปัจจุบัน หรือผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกเป็น ประชากรชาย 14.05 ล้านคน (ร้อยละ 52.97 ของประชากรชายอายุ 15 ปีขึ้นไป) และประชากรหญิง 3.66 ล้าน คน (ร้อยละ 12.92 ของประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป)

2. ประชากรประมาณ 29.89 ล้านคน (ร้อยละ 54.51) ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เลยในชีวิต

3. ประชากรประมาณ 7.23 ล้านคน (ร้อยละ 13.2) เป็นผู้ที่เคยดื่มแต่ไม่ได้ดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา

4. ประชากรประมาณ 7.51 ล้านคน (ร้อยละ 13.69 ของประชากรวัยผู้ใหญ่) เป็นผู้ดื่ม ประจำ หรือดื่มอย่างน้อย หนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งจำแนกเป็นนักดื่มประจำชาย 6.85 ล้านคน (ร้อยละ 25.82 ของประชากรชาย) และนักดื่มประจำหญิง 0.66 ล้านคน (ร้อยละ 2.33 ของประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป)

5. ประชากรประมาณ 1.22 ล้านคน (ร้อยละ 16.25 ของนักดื่มปัจจุบัน) เป็นผู้ดื่มทุกวัน หรือเกือบทุกวัน

6. ประชากรประมาณ 2.33 ล้านคน (ร้อยละ 3.98 ของนักดื่มปัจจุบัน) เป็นผู้ดื่มหนัก ซึ่งหมายถึงการดื่มปริมาณมาก (ประมาณห้าหน่วยดื่มมาตรฐานขึ้นไป) ในครั้งเดียว อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ต่อสัปดาห์ และ 5.32 ล้านคน (ร้อยละ 30.04 ของนักดื่มปัจจุบัน) เป็นผู้ดื่มหนักนานๆครั้ง

7. นักดื่มปัจจุบันร้อยละ 39.12 และร้อยละ 31.72 นิยมดื่มที่บ้านตนเองและบ้านของ คนอื่น ร้อยละ 16.19 ดื่มที่สโมสรหรืองานเลี้ยงต่างๆ ส่วนอีก ร้อยละ 8.34 และ ร้อยละ 1.81 นิยม ดื่มที่ร้านอาหารและในผับ/บาร์/คาราโอเกะ ตามลำดับ

8. อายุเฉลี่ยในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกของนักดื่มประจำเท่ากับ 20.52 ปี (พิสัย 7-72 ปี)

9. เหตุผลที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรก ได้แก่ เพื่อเข้าสังคมและการ สังสรรค์ร้อยละ 42 ตามมาอย่างเพื่อนหรือเพื่อนชวนดื่ม ร้อยละ 27 และอยากทดลองดื่มร้อยละ 24

เมื่อดูตามดัชนีคะแนนแบบแผนการดื่ม (Patterns of drinking score) ซึ่งเป็นคะแนน ที่สะท้อนว่า ประชาชนในประเทศนั้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไรและดื่มมากน้อยเพียงไร โดยวัด จากตัวแปรหกตัว ได้แก่ 1. ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มในช่วงปกติต่อครั้ง 2. การดื่มในเทศกาล

3. สัดส่วนของกิจกรรมการดื่มที่มีคนดื่มแล้วเมา 4. สัดส่วนของผู้ดื่มซึ่งดื่มทุกวัน หรือเกือบทุกวัน 5. การดื่มพร้อมมื้ออาหาร และ 6. การดื่มในที่สาธารณะ

คะแนนสูงสุดเท่ากับ 5 แสดงว่าประเทศนั้นมีแบบแผนการ ดื่มแบบเสี่ยงอันตรายสูงมาก ซึ่งสัมพันธ์กับภาวะโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย และคะแนน 1 เท่ากับแบบแผนการดื่มที่เสี่ยงอันตรายน้อยที่สุด องค์การอนามัยโลกได้จัดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีคะแนนดัชนีแบบแผนการดื่มนี้เท่ากับ 3 ซึ่ง เทียบเท่าแบบแผนการดื่มที่เสี่ยงในระดับปานกลาง

ดังนั้นการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับสถานการณ์การทำการตลาดและการโฆษณา จะต้องประกอบไปด้วยการทบทวนกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องและองค์ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน ซึ่งจะนำมาสู่มาตรการในการควบคุมการตลาดและการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ตรงหรือใกล้เคียงกับหัวข้อวิจัย พบว่ามีเอกสารงานวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

ชลธิชา โรจนแสง (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2550 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ดื่มสุราในโอกาสที่ไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน เพราะเพื่อนชวน โดยซื้อสุราจากร้านสะดวกซื้อซึ่งเปิดขายตลอด 24 ชั่วโมง ในแต่ละครั้งของการดื่มสุราจะมีค่าใช้จ่ายประมาณ 100-200 บาท โดยเงินที่ใช้ในการดื่มสุราเป็นเงินส่วนตัวที่เก็บสะสมไว้และใช้เวลาในการดื่มสุราแต่ละครั้งประมาณ 2-3 ชั่วโมง กิจกรรมที่นักศึกษาส่วนใหญ่ทำหลังจากดื่มสุราแล้วคือนอนหลับ ส่วนใหญ่บอกว่าการดื่มสุราไม่มีผลกระทบต่อการเรียน (ร้อยละ 80.2) และในอนาคตก็ยังคงดื่มสุราเป็นบางครั้งบางคราวต่อไป (ร้อยละ 80.2)

อ้อยทิพย์ ถานันตะ (2550) ได้ศึกษาทัศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีทัศนคติในทางบวกต่อการดื่มสุรา (\bar{x}) = 141.6, S.D = 24.7) นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการดื่มสุราในทางบวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกลุ่มที่ดื่มสุรมีทัศนคติทางบวกค่อนข้างสูง (\bar{x}) = 158.3, S.D = 12.2) ต่อการดื่มสุรา ในขณะที่นักศึกษากลุ่มที่ไม่ดื่มสุรมีทัศนคติทางลบเล็กน้อย (\bar{x}) = 113.6, S.D = 11.4) ต่อการดื่มสุรา และทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อการดื่มสุราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

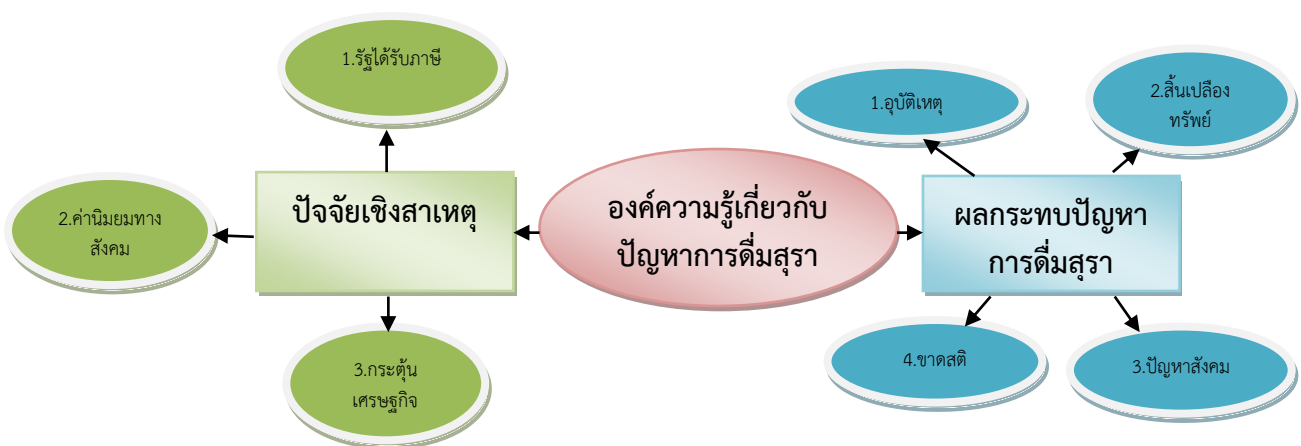
นภาพรณ์ เต่งแก้ว (2543) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุรา เบียร์ และบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่านักศึกษาที่ดื่มสุรามากที่สุดคือกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 80.0) รองลงมาคือกลุ่มคณะสังคมและมานุษยวิทยา และเหตุผลที่ทำให้นักศึกษาไม่ดื่มเพราะทำลายสุขภาพ (ร้อยละ 56.5) และทำให้สิ้นเปลือง (ร้อยละ 43.5) และความถี่ในการดื่มนาน ๆ ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 80.5) และรองลงมาคือสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง (ร้อยละ 15.6) ซึ่งความถี่ของทั้งสามคณะไม่แตกต่างกันนัก ซึ่งอาจมาจากรายได้ที่ไม่มากนัก และโอกาสในการดื่มเพื่อความสนุกสนาน (ร้อยละ 52.0) รองลงมาคือการดื่มเมื่อไปเที่ยวกลางคืน (ร้อยละ 36.3) น้อยที่สุดคือการดื่มหลังจากสอบเสร็จ (ร้อยละ 11.7) ซึ่งทั้งสามกลุ่มมีโอกาสในการดื่มเมื่อเที่ยวกลางคืนในดิสโกเธค (ร้อยละ 42.9) รองลงมาคือดื่มในร้านอาหาร (ร้อยละ 28.6) และดื่มในหอพัก (ร้อยละ 25.9)และในการดื่มสุรา

นิยมดื่มสินค้าในประเทศมากกว่าเนื่องจากมีราคาที่ถูกลงกว่า (ร้อยละ 71.4) และนิยมดื่มสุราต่างประเทศด้วยรสนิยมที่ดีกว่าและรสชาติดีกว่าแม้จะมีราคาแพงกว่า (ร้อยละ 61.9)

สุทธิรักษ์ ไชยรักษ์ และคณะ (2553) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่าในอนาคตนักศึกษาส่วนใหญ่จะยังดื่มสุราเหมือนเดิม (ร้อยละ 44.0) และคาดหวังว่าการดื่มสุราจะไม่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียน (ร้อยละ 71.4) รับรู้คือ การสัมผัสที่มีความหมาย การรู้เป็นการแปลหรือตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายหรือที่รู้จักเข้าใจ ซึ่งในการแปลหรือตีความนี้จำเป็นที่อินทรีย์จะต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมหรือความชัดเจนที่เคยมีมาแต่หนหลัง ถ้าไม่มีความรู้เดิมก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งเร้านั้น ๆ จะมีแต่เพียงการสัมผัสสิ่งเร้าแทน

สุภาวิตา นิมอร่าม (2553) ได้ทำการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการเปิดรับสารเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อของวัยรุ่นหญิงในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ แบบวัดผลครั้งเดียว โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นหญิง อายุ 15-25 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นนักศึกษา จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต และทรัพย์สิน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการสิ้นเปลือง เห็นด้วยว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิทธิส่วนบุคคลไม่เห็นด้วยว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ว่าที่ใดเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ สมควรเลิก ไม่เห็นด้วยกับความคิดอยากเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในส่วนของพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า ส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2 - 3 ครั้งต่อสัปดาห์ มีปริมาณในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 5 - 10 แก้วต่อสัปดาห์ ส่วนสถานที่ที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ มากที่สุด ได้แก่ ผับ / ผับกึ่งเรค / ดิสโก้เธค จะดื่มเนื่องในโอกาสงานเลี้ยงฉลอง ส่วนปัจจัยภายในหรือแรงจูงใจในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยให้บรรยากาศในการสังสรรค์มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ส่วนปัจจัยภายนอกหรือแหล่งข้อมูลที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า สื่อมวลชนที่มีการเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับมากที่สุดคือ โทรทัศน์

2.4.5 สรุปผังมโนทัศน์องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา

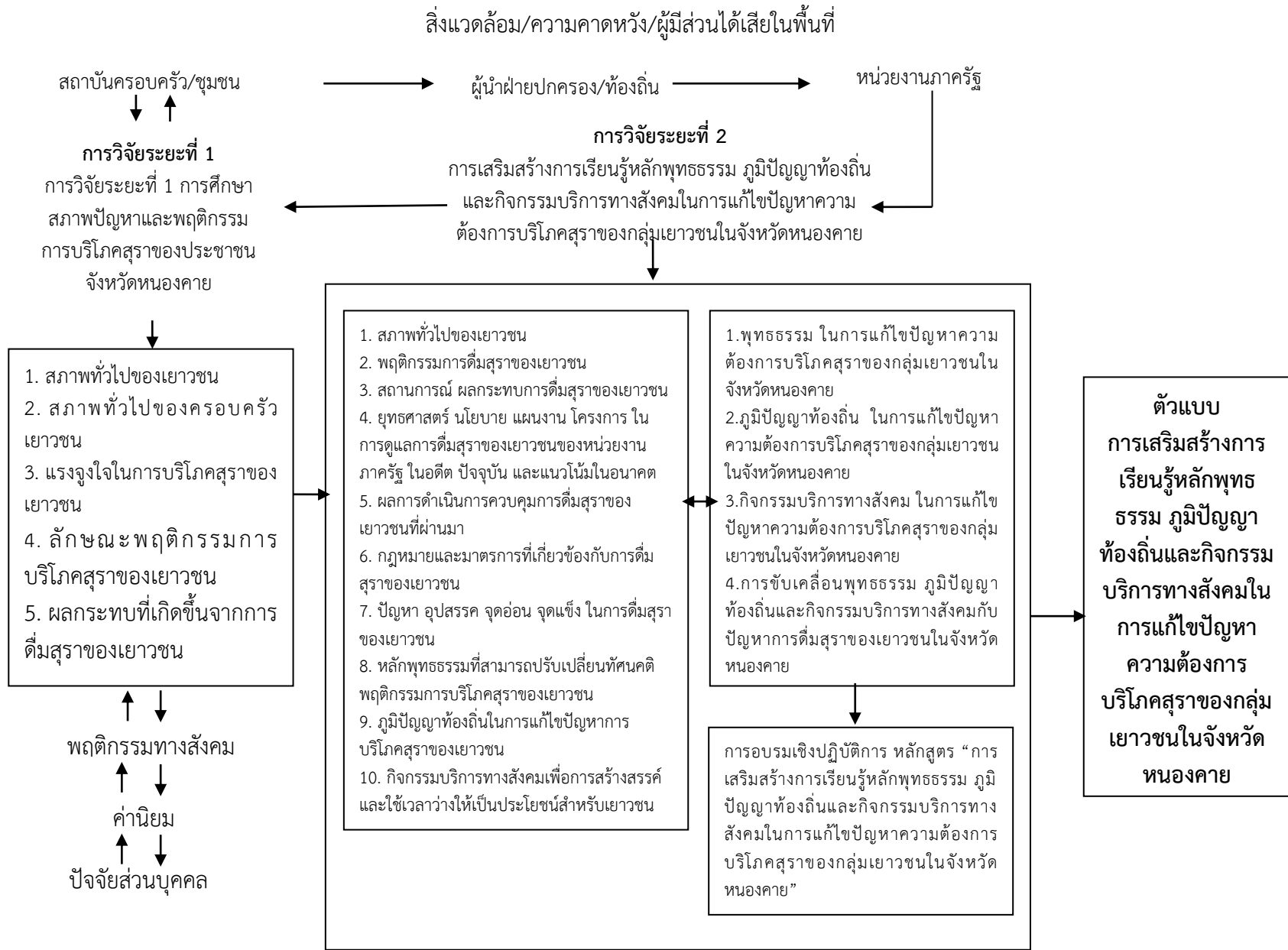

ภาพที่ 2.4 สรุปลักษณะสำคัญของความรู้เกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา

กล่าวโดยสรุป องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการดื่มสุรา จากหลักฐานทางวิชาการทั้งในประเทศและทั่วโลก ในการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อุบัติเหตุ อันตรายต่างๆ ทั้งทางกาย และจิตใจ การทำร้ายร่างกายและเกิดความรุนแรงต่างๆ ปรากฏชัดเจนว่า การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม ไม่ว่าจะในรูปแบบใด เช่น เบียร์ สุรา ไวน์ ฯลฯ เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดภาวะและโรคต่างๆ ดังกล่าว ทำให้คนไทยป่วยและตายก่อนวัยอันควรจำนวนมากในแต่ละปี และประเทศชาติต้องสูญเสียทรัพยากรมนุษย์อันมีคุณค่ายิ่ง

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” จากการพัฒนาทฤษฎีและการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดฐานคติในการพิจารณาทางด้านองค์ประกอบการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการบูรณาการและนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ดังปรากฏในแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.5 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย

เพื่อให้ได้ “คำตอบ” ต่อคำถามการวิจัยในระยะเวลาที่ 1 และระยะเวลาที่ 2 โครงการนี้ ได้เลือกใช้ “วิธีวิทยาการวิจัย” ดังนี้ (1) การค้นหาตอบของการวิจัยของระยะเวลาที่ 1 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และ (2) การค้นหาคำตอบการวิจัยของระยะเวลาที่ 2 ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) สำหรับรายละเอียดของวิธีวิทยาการวิจัย จะนำเสนอเป็นระยะของการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ดังต่อไปนี้

3.1 การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนจังหวัดหนองคาย

3.1.1 แหล่งข้อมูลการวิจัย

1) แหล่งข้อมูลเอกสาร

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ศึกษาพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และอื่นๆ ทั้งฉบับภาษาบาลีและภาษาไทย

1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) เป็นการมุ่งศึกษาเนื้อหาทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ คือ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และอื่นๆ ทั้งฉบับภาษาบาลีและภาษาไทย งานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญๆ ในทางพระพุทธศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชน จากเอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเอกสารรายงานต่างๆ ตามขอบเขตเนื้อหาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) แหล่งข้อมูลที่เป็นบริบทของพื้นที่หรือชุมชนที่เกี่ยวข้อง

3) แหล่งข้อมูลที่เป็นคน ได้แก่ เยาวชน จำนวน 3 อำเภอ 26 ตำบล ในจังหวัดหนองคาย ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอสังคม และอำเภอเฝ้าไร่ ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยเลือกพื้นที่ในการศึกษาโดยใช้อำเภอเมืองหนองคายเป็นศูนย์กลางและเว้นระยะห่าง 1 หน่วย คือ อำเภอเวินอำเภอ โดยเริ่มนับจากจุดเริ่มต้น และได้เยาวชนอายุระหว่าง 13-20 ปี ใช้การเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า ได้จำนวน 234 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนของกลุ่มเยาวชนตามอำเภอแยกเป็นตำบล

อำเภอ	ตำบล	จำนวนเยาวชนอายุ 13-20 ปี
1. อำเภอเมือง หนองคาย	1. ในเมือง	9
	2. มีชัย	9
	3. โพธิ์ชัย	9
	4. กวนวัน	9
	5. เวียงคุก	9
	6. วัดธาตุ	9
	7. หาดคำ	9
	8. หินโงม	9
	9. บ้านเตื่อ	9
	10. ค่ายบกหวาน	9
	11. โพนสว่าง	9
	12. พระธาตุบังพวน	9
	13. หนองกอมเกาะ	9
	14. ปะโค	9
	15. เมืองหมี่	9
	16. สีกาย	9
	รวม	144
2. อำเภอสังคม	1. แก้งไก่อ	9
	2. ผาตั้ง	9
	3. บ้านม่วง	9
	4. นาजू	9
	5. สังคม	9
		รวม
3. อำเภอเฝ้าไร่	1. เฝ้าไร่	9
	2. นาดี	9
	3. หนองหลวง	9
	4. วังหลวง	9
	5. อุดมพร	9
		รวม
รวมทั้งสิ้น		234

3.1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1) **ประเภทของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล** การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น

2) **การสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)** ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชนจังหวัดหนองคาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชนจังหวัดหนองคาย จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.3) เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับหน่วยการวัดที่มีใช้ประชากรในการวิจัย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

3) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้ ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนโดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มเยาวชน อายุ 13-15 ปี สุ่มคัดเลือกพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดหนองคาย

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ โดยการใช้ประมวลผลข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจะวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ใช้สถิติร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์สภาพปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยแรงจูงใจในการบริโภคสุรา ลักษณะการบริโภคสุรา และ ผลกระทบเชิงลบต่อชีวิตของเยาวชน จะใช้สถิติพื้นฐานด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ กิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัด หนองคาย

3.2.1 แหล่งข้อมูลการวิจัย

- 1) แหล่งข้อมูลที่เป็นคน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 1.1) กลุ่มที่ 1 ได้แก่ วิทยากรผู้ให้การอบรม ผู้นำหรือพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมใน
เวลาว่างและการจัดกิจกรรมด้านการบริการแก่สังคม
 - 1.2) กลุ่มที่ 2 ได้แก่ เยาวชนและผู้สนใจทั่วไปมาจำนวนหนึ่ง โดยให้มีลักษณะ
ด้านต่างๆ คละกัน
- 2) แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร เช่น การบันทึกและรายงานการทำกิจกรรมของ
เยาวชนในโครงการ เป็นต้น
- 3) แหล่งข้อมูลที่เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของเยาวชน เช่น พฤติกรรมก่อนเข้า
ร่วม ระหว่างเข้าร่วม หลังเข้าร่วมโครงการ

3.2.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ประเภทของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลระยะนี้จะใช้การ
สัมภาษณ์/สนทนากลุ่มเฉพาะ กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่รู้เรื่องข้อมูลที่นักวิจัย
ต้องการได้อย่างน่าเชื่อถือมากที่สุด ซึ่งนักวิจัยจะต้องแสวงหาเมื่อลงทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบการสัมภาษณ์/สนทนากลุ่มเฉพาะ
การสร้างเครื่องมือเพื่อค้นหาร่างหลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับ
ปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ที่เหมาะสม ครอบคลุมลักษณะของพื้นที่
ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนดังนี้
 - 2.1) นำข้อค้นพบจากการวิจัยที่ผ่านมา นำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ให้เห็นแนวทาง
นำมากำหนดประเด็นพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญห
ความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย
 - 2.2) วิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับ
ปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ที่ครอบคลุมลักษณะของพื้นที่ มาออกแบบ
กิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม
 - 2.3) การสร้างเครื่องมือที่เป็นข้อคำถามประเด็นหลักสำหรับการสัมภาษณ์/
สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และร่างวิเคราะห์พุทธ
ธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัด
หนองคาย ที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นประเด็นหลักในการสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม จากนั้นร่างข้อคำถามที่
จะใช้ในการสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อพิจารณาชี้แนะปรับปรุง
หรือแก้ไข หลังจากนั้นนำไปเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

3.2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับจังหวัด

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับจังหวัด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรือตามคุณสมบัติ จำนวน 19 รูป/คน สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานภาครัฐ คือ บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงการกำกับดูแล และกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน จำนวน 10 คน ได้แก่

1) นางสาวลักษณ สัจจา พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลหนองคาย

2) นายชวการ มาชะวงค์ สรรพสามิตจังหวัดหนองคาย

3) นางจรินธรณ์ ชันโพธิ์น้อย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเหล่าทองหลาง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

4) นายสุวัฒน์ กระจ่างมนตรี หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยโมง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

5) นายชินินทร์ แก่นอินทร์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย

6) ดร.เผด็จ สุขเกษม วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย

7) นายพิชัย พรหมดี พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองคาย

8) ส.ต.ต. อรรถพล ทีเหล็ก ผบ.หมู่ สภ. บ้านเตื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

9) นายอรรถพล ชัยยะ กองอาสารักษาดินแดนจังหวัดหนองคาย

10) นายอดุลย์ นามแสง ปลัดฝ่ายป้องกันจังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา/พระสงฆ์นักพัฒนา คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับหลักธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทัศนคติความต้องการบริโภคสุรา เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนา มีผลงานในการบูรณาการหลักธรรมกับศาสตร์สมัยใหม่เป็นที่ประจักษ์ จำนวน 3 รูป ได้แก่

1) พระราชรัตนาลงกรณ์ เจ้าคณะจังหวัดหนองคาย

2) พระครูสิริสมาจารย์ ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอโพนพิสัย/ศูนย์ปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด

3) พระครูสุธรรมรัตนารักษ์ เจ้าคณะตำบลจุมพล เขต1/พระวิทยากรประจำจังหวัด

กลุ่มที่ 3 ผู้ประกอบการ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับสถานการณ์และพฤติกรรมบริโภคสุราของเยาวชนจังหวัดหนองคาย จำนวน 1 คน

1) นายคมสันต์ อินทะนิล ผู้จัดการเซเว่น สาขาหนองคาย

กลุ่มที่ 4 ภาคชุมชน ประกอบด้วย ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 2 คน

1) นายอาทิตย์ มหาฤทธิ์ หมอธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

2) นายสุวิทย์ ฌ หนองคาย ประชาชนชาวบ้าน อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 5 เยาวชน คือ ผู้มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราเป็นบางครั้งและเป็นประจำ แบ่งออกเป็น ชาย 2 คน หญิง 1 คน รวมจำนวน 3 คน

1) นายเจริญชัย ผาลือคำ นิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

2) นายศุภมงคล ศรีพิกุล เยาวชน ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

3) นางสาวนิตยา พนาสิกุล เยาวชน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับอำเภอ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับอำเภอจำนวน 3 อำเภอ ประกอบไปด้วย อำเภอเมืองหนองคาย จำนวน 12 รูป/คน อำเภอเฝ้าไร่ จำนวน 12 รูป/คน และอำเภอสังคม จำนวน 13 รูป/คน ได้อำเภอละ 13 รูป/คน รวมจำนวน 37 รูป/คน ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยระบุไว้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มประกอบด้วย

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญอำเภอเมืองหนองคาย จำนวน 12 รูป/คน สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานภาครัฐ คือ ตัวแทนกรมการปกครองอำเภอ ตัวแทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 คน

1) นายเดชมন্ত্রী ผิวเหลือง ปลัดอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2) นางสาวพิมพ์พรรณ โพธิ์นักษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 2 พระสงฆ์นักพัฒนา คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 2 รูป

1) พระประกาศ สมมะโนหมาย พระธรรมวิทยากรอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2) พระครูสุตรัตนารักษ์ รองเจ้าคณะอำเภอเมืองหนองคาย

กลุ่มที่ 3 ภาคชุมชน ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ปกครองฝ่ายท้องที่ อสม. ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 4 คน

1) จำเริญภูติศ พงศ์เดชวัฒนา หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2) นางตั้ง นาคา ประธานชุมชนจอมมณี ตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

3) นายคำ จูประมะนัย ประชาญ์ชาวบ้าน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

4) นายวินัย นาคา ประชาญ์ชาวบ้าน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
กลุ่มที่ 4 กลุ่มเยาวชน คือ ผู้มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราเป็นบางครั้งและเป็นประจำจากการคัดเลือกในระยะที่ 1 โดยแบ่งออกเป็น ชาย 2 คน หญิง 1 คน รวมจำนวน 3 คน

1) นางสาวสรันยา เหล่าจันทร์ นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย
 2) นายพัชรดนัย เดชสุทธิ เยาวชนตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

3) นายจิรเมธ นาคา เยาวชนตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 5 ผู้ประกอบการ คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนสุรา จำนวน 1 คน

1) นางสาวจิรนนท์ สำลีขาว อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญอำเภอเฝ้าไร่ จำนวน 12 รูป/คน สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่มประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานภาครัฐ คือ ตัวแทนกรมการปกครองอำเภอ ตัวแทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 3 คน

1) นางลำยองค์ เมฆวัน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

2) นางณตยา พุทธิโคตร นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

3) นางสาวปรียาวดี บุญแฮด พัฒนาการอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 2 พระสงฆ์นักพัฒนา คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 1 รูป

1) พระครูพิพัฒน์จันทรังษี เจ้าคณะอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 3 ภาคชุมชน ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ปกครองฝ่ายท้องถิ่น อสม. ประชาญ์ชาวบ้าน จำนวน 3 คน

1) นายไพรวัด ยางคง กำนันตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

2) นางสุพาพันธ์ กิจเกวียน กำนันตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

3) นายคำพันธ์ ปัจจายา ประชาญ์ชาวบ้านตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

หนองคาย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มเยาวชน คือ ผู้มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราเป็นบางครั้งและเป็นประจำจากการคัดเลือกในระยะที่ 1 โดยแบ่งออกเป็น ชาย 2 คน หญิง 2 คน รวมจำนวน 4 คน

1) นางสาวณาลี ปกพันธ์ุ เยาวชน ตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

2) นายอานนท์ นามสง่า เยาวชน ตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

3) นายสรารุทธิ โพธิ์ศรี เยาวชน ตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

4) นางสาวพรชิตา มลิวัลย์ เยาวชน ตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 5 ผู้ประกอบการ คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนสุรา จำนวน 1 คน

1) นางวาสนา มงคล ผู้ประกอบการอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญอำเภอสังคม จำนวน 13 รูป/คน สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่มประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานภาครัฐ คือ ตัวแทนกรมการปกครองอำเภอ ตัวแทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 คน

1) นางหนูพิทธ์ ผดุงรัตน์ ปลัดอำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

2) นางจิระพรรณ สิ้นภัย พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาจิว อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 2 พระสงฆ์นักพัฒนา คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 2 รูป

1) พระครูบรรพตธรรมานุวัตร เจ้าคณะอำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

2) พระอธิการพิทักษ์ชัย จารุธมโม เจ้าคณะตำบลสังคม/พระสงฆ์นักพัฒนาอำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 3 ภาคชุมชน ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ปกครองฝ่ายท้องถิ่น อสม. ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 4 คน

1) นายณกรณ์ แชนา กำนันตำบลแก้งไก่อ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

2) นางสนม แสงสีอ่อน อสม. บ้านนาจิว อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

3) นางสุวรรณา กัลยาบุตร ประชาชนชาวบ้าน อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

4) นางไหม สารมะโน ประชาชนชาวบ้าน อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มเยาวชน คือ ผู้มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราเป็นบางครั้งและเป็นประจำจากการคัดเลือกในระยะที่ 1 โดยแบ่งออกเป็น ชาย 2 คน หญิง 2 คน รวมจำนวน 4 คน

1) นายบรรจง โคตรพันธุ์ เยาวชนตำบลนาจิว อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

2) เด็กชายพีระพัฒน์ กั้วชมภู เยาวชนตำบลนาจิว อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

3) นางสาวสุทธิดา สวัสดิ์ภักดิ์ เยาวชนตำบลนาจิว อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

4) เด็กหญิงสิริยา สวัสดิ์ภักดิ์ เยาวชนตำบลนาจิว อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 5 ผู้ประกอบการ คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนสุรา จำนวน 1 คน

1) นางพัชรินทร์ รอมรส อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย

3) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

การสนทนากลุ่มเฉพาะกลุ่มใหญ่ (Focus Group Discussion) ระดมสมอง (Brain Storming) โดยต้องการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะหาลักษณะร่วม (Common Character) รวมถึงหาข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ผู้วิจัยได้พิจารณากำหนดเลือกบุคคลที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเชี่ยวชาญด้านพฤติกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาเลือก

แบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 26 รูป/คน โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม คือ **กลุ่มที่ 1** ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 7 รูป **กลุ่มที่ 2** กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข จำนวน 3 คน **กลุ่มที่ 3** กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน **กลุ่มที่ 4** กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถานศึกษา จำนวน 8 คน **กลุ่มที่ 5** กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ จำนวน 4 คน **กลุ่มที่ 6** กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 3 คน

ดังมีรายนาม ต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 7 รูป

- 1) พระราชรัตนาลงกรณ์, รศ.ดร. เจ้าคณะจังหวัดหนองคาย
- 2) พระครูสุธรรมรัตนารักษ์ เจ้าคณะตำบลจุมพล/พระธรรมวิทยากร จังหวัดหนองคาย
- 3) พระวินัย นาคา พระสงฆ์นักพัฒนาจังหวัดหนองคาย
- 4) พระมหาธิติวัฒน์ ฐิตวฑฒโน พระสงฆ์นักพัฒนาจังหวัดหนองคาย
- 5) พระมหาจำนงค์ สิริวิณโณ เจ้าอาวาสวัดบ้านนาคลอง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
- 6) พระมหาอำพล ธนปญโญ เลขานุการเจ้าคณะตำบลก่องนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
- 7) พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข จำนวน 3 คน

- 1) นางสาวลักษณ สัจจา พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลหนองคาย
- 2) นางสาวพิมพ์พรรณ โพธิ์นักษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
- 3) นางสาววารารักษ์ แสนทวี อสม.บ้านจอมมณี ตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน

- 1) นายสมร สิงหานิล ปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถานศึกษา จำนวน 8 รูป/คน

- 1) พระมหาประหยัด ปญญาวโร ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ มจร.วิทยาเขตหนองคาย
- 2) พระครูพิศาลสารบัณฑิต, รศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย
- 3) พระครูปริยัติสุวรรณวัฒน์, ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร มจร.วิทยาเขตหนองคาย
- 4) ผศ.ดร.คิด วรณดี หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ มจร.วิทยาเขตหนองคาย
- 5) ผศ.ดร.วิวัฒน์ ทองวาด หัวหน้าภาควิชาภาษาอังกฤษ มจร.วิทยาเขตหนองคาย

- 6) นายวิเชียร ศรีวงษา ครูประจำวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย
- 7) นางสาวอนัญญา พงษ์ไพรัตน์ ครูประจำโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโพธิสมภาร
- 8) นายธนุฤทธิ์ ดวงดี ครูประจำโรงเรียนบาลีสาธิตศึกษาหนองคาย

กลุ่มที่ 5 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ จำนวน 4 คน

- 1) ดร.เรียงดาว ทวะชาลี มจร.วิทยาเขตขอนแก่น
- 2) ดร.ภูษิต ปุสันรัมย์ มจร.วิทยาเขตขอนแก่น
- 3) นางสาวกุลชนิษฐ์ อติรุจโชติสิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- 4) ผศ.ผการัตน์ พินิจวัฒน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

กลุ่มที่ 6 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 3 คน

- 1) รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 2) ดร.สมพงษ์ เกษานุช อาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
- 3) นางศรีเสด็จ กองแกน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลา และสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากโครงการเพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยกับนายอำเภอทั้ง 3 อำเภอ
- 3) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยโครงการวิจัย ไปยังนายอำเภอในพื้นที่การวิจัยได้รับทราบและขอความร่วมมือไปยังกำนันแต่ละตำบล เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้นำชุมชนในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งประสานทางโทรศัพท์มือถือเพื่อนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ให้ชัดเจน
- 4) ดำเนินการสัมภาษณ์ วิทยากรผู้ให้การอบรม พี่เลี้ยงหรือผู้นำในการจัดกิจกรรมต่างๆในการใช้เวลาว่างและกิจกรรมด้านการบริการสังคม
- 5) ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมของเยาวชนในช่วงรับการอบรม และการเข้าร่วมกิจกรรมและในช่วงหลังการอบรมและช่วงหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม โดยการนำเอาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ว่าการบูรณาการระหว่างหลักสูตรธรรมในทางพระพุทธศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราจะสามารถนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติการบริโภคสุราอย่างไร โดยนำไปใช้กับกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis) ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของไมล์ และฮูเบอร์แมน (M.B.

Miles, & A.M. Huberman, 1994 : 10-11) ที่ได้เสนอแนะถึงขั้นตอนการจัดการกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิจัย ในรายละเอียดว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การลดข้อมูล (Data Reduction) การจัดรูปข้อมูล (Data Display) และ การร่างข้อสรุป และการยืนยัน (Conclusion Drawing and Verification) โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) การลดข้อมูล หมายถึง กระบวนการคัดเลือก การเน้น การทำให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย การย่อความ และการแปลงข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูลดิบให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้ในขั้นต่อไป การจัดกระทำกับข้อมูลด้วยการลดข้อมูลนี้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดการทำวิจัย รวมถึงก่อนที่จะเริ่มทำการวิจัยก็ต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับแนวการลดข้อมูล นับตั้งแต่การระบุนกรอบแนวคิดการวิจัย กรณีศึกษาที่ต้องการทำวิจัย ปัญหาการวิจัย และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม สิ่งที่ผู้วิจัยกระทำในการลดข้อมูล คือ การเขียนสรุป การให้รหัส การร่างหัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้อง การจัดกลุ่ม การสร้างหลักในการจำแนกกลุ่มของข้อมูล และการเขียนบันทึกเพื่อเตือนความจำหรือความคิดที่ร่างไว้

2) การจัดรูปข้อมูล หมายถึง การสร้างรูปแบบข้อมูลที่สามารถสื่อสารกับผู้อ่านให้เข้าใจได้โดยง่าย เช่น การแสดงข้อมูลด้วยตาราง แผนภาพ เป็นต้น

3) การร่างข้อสรุปและการยืนยัน หมายถึง การตีความ การทำความเข้าใจถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ผู้วิจัยจะได้นำเสนอเป็นรูปเล่มในรายงานการวิจัย โดยเป็นข้อสรุปที่ได้รับการตรวจสอบยืนยันถึงความเที่ยงตรงแล้วด้วยวิธีการต่างๆ รวมถึงข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

3.1) วิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม/การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสัมภาษณ์เชิงลึก ประชุมผู้เชี่ยวชาญ การสนทนากลุ่มใหญ่ และถอดเทป

3.2) นำข้อมูลมาจัดกลุ่มตามประเด็นหลัก หากมีประเด็นที่ไม่ชัดเจนผู้วิจัยใช้วิธีการจัดกลุ่มประเด็นข้อความ (Word Grouping) แล้วทำการอธิบายขยายความ (Explanation) โดยเรียบเรียงถ้อยคำขึ้นใหม่จากข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลมา ทำการตีความ (Interpretation) บางประโยคหรือบางถ้อยคำที่ผู้ให้ข้อมูลให้มาจำเป็นต้องตีความหรือแปลความหมายแฝง ผู้วิจัยจะทำการตีความถ้อยคำ ดังกล่าวโดยอาศัยบริบททางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงจากการสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม มาสนับสนุนการตีความ และทำการพรรณนาความ (Description) เป็นการเรียบเรียงถ้อยคำ โดยการจัดระบบการเกิดขึ้นก่อน-หลังของเนื้อหาสาระจากการวิเคราะห์ พร้อมกับการพรรณนาเชื่อมโยงแต่ละเนื้อหาหรือเหตุการณ์ให้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน และตรงตามประเด็นที่ดำเนินการสนทนากลุ่ม

3.2.6 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย โดยผู้วิจัยดำเนินการ

ในลักษณะการวิจัยที่เรียกว่า “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ” (Action Research) ซึ่งกำหนดไว้ 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่

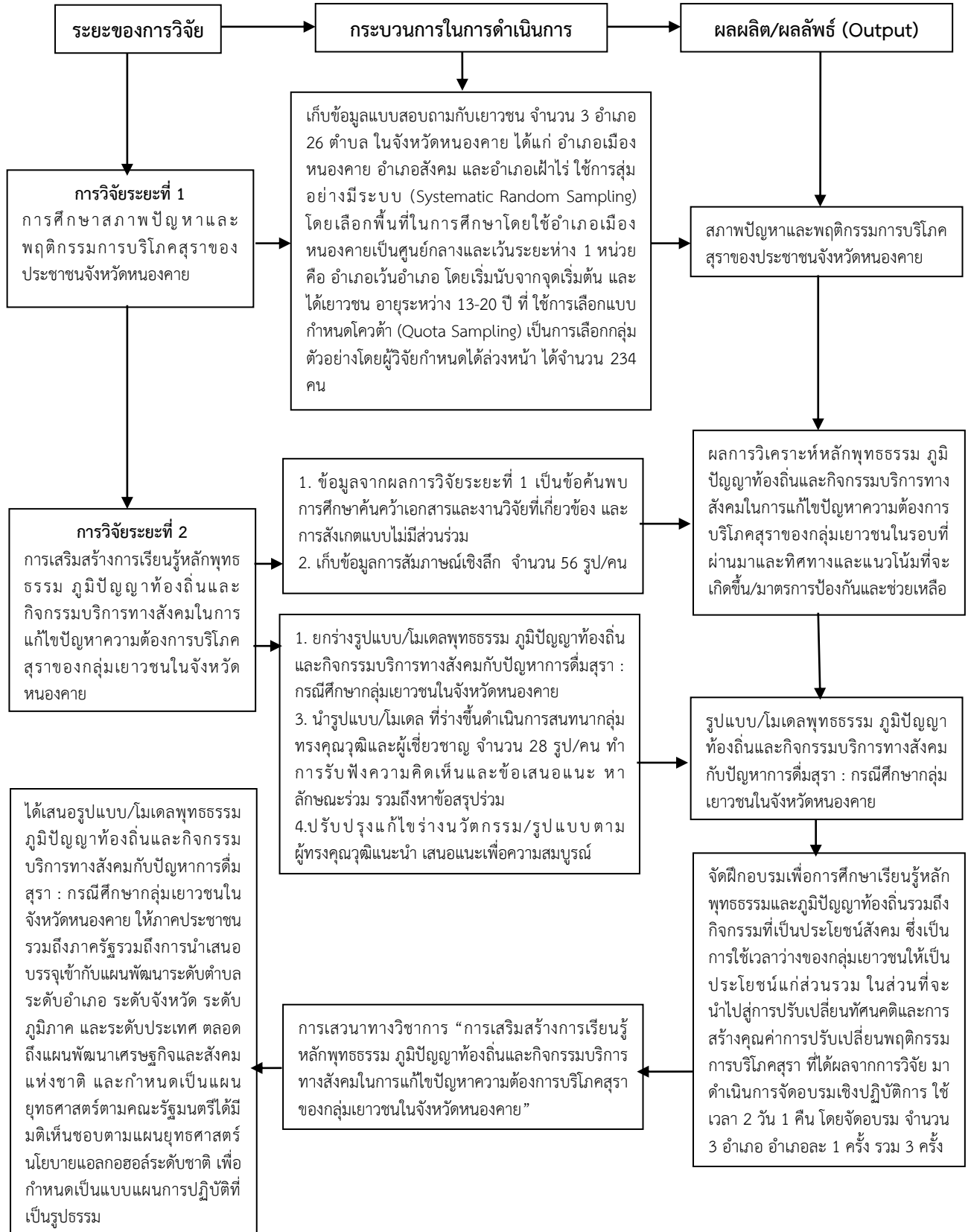
1) จัดฝึกอบรมเพื่อการศึกษาเรียนรู้หลักพุทธธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงกิจกรรมที่เป็นประโยชน์สังคม ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างของกลุ่มเยาวชนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ในส่วนที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติและการสร้างคุณค่าการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคสุราที่ได้ผลจากการวิจัย มาดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน โดยจัดอบรม จำนวน 3 อำเภอ อำเภอละ 1 ครั้ง รวม 3 ครั้ง

2) การนำเสนอการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย โดยดำเนินกิจกรรม ดังนี้

2.1) การจัดนิทรรศการ “การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย”

2.2) การเสวนาทางวิชาการ “การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย”

กระบวนการวิจัยเพื่อศึกษาวิจัย เรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคม กับปัญหาการติ่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” แสดงไว้ดังแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 3.1 แสดงกระบวนการดำเนินการวิจัย (Research Process)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

อิมสุมิ สติ อิท โทติ : เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้จึงมี
อิมสุมิ ปาธา อิท อูปุชชติ : เพราะสิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น
อิมสุมิ อสติ อิท น โทติ : เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้ก็ไม่มี
อิมสุมิ นิโรธา อิท นิรุชชติ : เพราะสิ่งนี้ดับ สิ่งนี้ก็ดับ (ด้วย)
ส.นิ. (ไทย) 16/20/31-33.

การวิจัยเรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนจังหวัดหนองคาย (2) เพื่อวิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย (3) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย (4) เพื่อนำเสนอตัวแบบพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) คือ การเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มเยาวชนที่มีพฤติกรรมบริโภคสุรา อายุ 13-20 ปี และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษาระดับเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการระดมสมอง (Brainstorming) จากหลายกลุ่มทางสังคมในการขับเคลื่อนพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราหลากหลายมิติ เพื่อลดแนวโน้มความลำเอียง (Bias) ของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะที่ศึกษาได้ และสามารถที่จะสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเป็นไปได้ของงานวิจัย

เนื่องด้วยกลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 13-20 ปี เป็นกลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด เพราะไม่เพียงแต่การเริ่มดื่มสุราที่มีอายุน้อยลง และได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งเยาวชนชายและหญิง อีกทั้งการดื่มสุรามีความชุกมากขึ้น เกิดนักดื่มหน้าใหม่ ก่อให้เกิดผลกระทบมากมาย ทั้งต่อตัวผู้ดื่มสุรา ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ซึ่งผลเสียหรือผลกระทบที่เกิดจากของดื่มสุรามีมากมายหลายด้าน และเยาวชนเหล่านี้ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ การสร้างแนวทางและแนวคิดที่ถูกต้องในการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการบริโภคสุราจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยการศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการบริโภคสุราของเยาวชน ลักษณะการดื่มสุรา ผลกระทบจากการ

บริโภคนิสัยในเชิงลบและเชิงบวก ในลักษณะต่างๆ พฤติกรรมที่เป็นแรงจูงใจในการดื่ม และการสร้างแนวทางในการจัดหารูปแบบหรือกิจกรรมที่เหมาะสมภายใต้บริบทเชิงบูรณาการระหว่างหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมภายใต้บริบทของความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณีนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคนิสัยของกลุ่มเยาวชนและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เพื่อให้ได้ “คำตอบ” ต่อคำถามการวิจัยในระยะเวลาที่ 1 และระยะที่ 2 โครงการนี้ ได้เลือกใช้ “วิธีวิทยาการวิจัย” คือ (1) การค้นหาตอบของการวิจัยของระยะที่ 1 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และ (2) การค้นหาคำตอบการวิจัยของระยะที่ 2 ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) สำหรับรายละเอียดของวิธีวิทยาการวิจัย จะนำเสนอเป็นระยะของการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษาออกเป็น 2 ระยะของการวิจัย ได้แก่ **การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคนิสัยของประชาชนจังหวัดหนองคาย** ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มเยาวชนที่มีพฤติกรรมการบริโภคนิสัย จำนวน 3 อำเภอ 26 ตำบล ในจังหวัดหนองคาย ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอสังคม และอำเภอเฝ้าไร่ ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยเลือกพื้นที่ในการศึกษาโดยใช้อำเภอเมืองหนองคายเป็นศูนย์กลางและเว้นระยะห่าง 1 หน่วย คือ อำเภอเว้งอำเภอ โดยเริ่มนับจากจุดเริ่มต้น และได้เยาวชน อายุระหว่าง 13-20 ปี ใช้การเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า ได้จำนวน 234 คน **การวิจัยระยะที่ 2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาคาความต้องการบริโภคนิสัยของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย** โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับจังหวัดโดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือตามคุณสมบัติ จำนวน 32 รูป/คน แบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญระดับอำเภอ จำนวน 3 อำเภอ ประกอบไปด้วย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอสังคม และอำเภอเฝ้าไร่ ได้อำเภอละ 13 รูป/คน รวมจำนวน 39 รูป/คน สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม การสนทนากลุ่มเฉพาะกลุ่มใหญ่ ระดมสมองจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 รูป/คน โดยมีวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม 2 ประการ คือ 1) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันวิเคราะห์ พิจารณาหาแนวทางและเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาคาความต้องการบริโภคนิสัยของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย 2) เพื่อนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญไปพัฒนา แก้ไขปรับปรุงวิจัยเรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการติ่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” ดังกล่าวนี้ให้สมบูรณ์ต่อไป และการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาคาความต้องการบริโภคนิสัยของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

จากที่มาของการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และประมวลผลจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มใหญ่ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)

รวมทั้งกรณีศึกษาเฉพาะในพื้นที่วิจัย (Case study) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะของการวิจัย ดังนี้

4.1 ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนจังหวัดหนองคาย

4.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

รายละเอียดดังจะได้นำเสนอต่อไปนี้

4.1 ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชนจังหวัดหนองคาย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1 เป็นผลจากการศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
a	แทน	สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

วิเคราะห์ข้อมูลระดับปฏิบัติโดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นของเบสท์ (อ้างถึงในสุภาพเพ็ญ จริยะเศรษฐ์, 2542 : 122) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) = 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับการรับรู้ที่น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) = 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับการรับรู้ที่น้อย

คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) = 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับการรับรู้ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) = 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับการรับรู้มาก

คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับการรับรู้มากที่สุด

2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในระยะของการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมการบริโภคสุราของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุราของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของเยาวชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ที่มี รายได้ที่ได้รับต่อเดือน ลักษณะชุมชนที่พักอาศัย ที่พักปัจจุบัน พี่น้อง กิจกรรมยามว่างที่ทำเป็นประจำ แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	146	62.4
หญิง	88	37.6
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาคือเพศหญิง มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6

ตารางที่ 4.2 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
13 ปี	6	2.6
14 ปี	12	5.1
15 ปี	37	15.8
16 ปี	24	10.3
17 ปี	25	10.7
18 ปี	21	9.0
19 ปี	28	12.0
20 ปี	81	34.6
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา มีอายุ 15 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ

15.8 มีอายุ 19 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 มีอายุ 17 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 มีอายุ 16 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 มีอายุ 18 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 มีอายุ 14 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 และมีอายุ 13 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

ตารางที่ 4.3 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านศาสนาของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ศาสนา		
พุทธ	233	99.6
คริสต์	1	.4
อิสลาม	-	-
ไม่มีศาสนา	-	-
อื่นๆ	-	-
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 99.6 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตารางที่ 4.4 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	40	17.1
ประถมศึกษา	30	12.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	60	25.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	72	30.8
อนุปริญญา/ปวส.	19	8.1
ปริญญาตรี	13	5.6
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมาเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 ไม่ได้เรียน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 เรียนระดับอนุปริญา/ปวส. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และเรียนระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 4.5 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรสของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. สถานภาพสมรส		
โสด	171	73.1
คู่	55	23.5
หม้าย	3	1.3
หย่าร้าง / แยก	5	2.1
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่โสด จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1 รองลงมาใช้ชีวิตคู่ มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 เป็นหม้าย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และหย่าร้าง / แยก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 4.6 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	28	12.0
นักเรียน	109	46.6
รับจ้าง	70	29.9
เกษตรกร	27	11.5
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5

ตารางที่ 4.7 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. รายได้^๑		
พ่อ	24	10.3
แม่	36	15.4
พ่อและแม่	119	50.9
ทำงานหารรายได้เอง	99	42.3
รายได้ที่มีมาจากอื่นๆ	15	6.4
รวม	293	100

(^๑ สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้จากพ่อและแม่ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมาทำงานหารรายได้เอง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 มีรายได้จากแม่ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 มีรายได้จากพ่อ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และมีรายได้ที่มีมาจากอื่นๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

ตารางที่ 4.8 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านความเพียงพอรายได้ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. ความเพียงพอรายได้		
เพียงพอ	141	60.3
ไม่เพียงพอ	93	39.7
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 และมีรายได้ไม่เพียงพอ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7

ตารางที่ 4.9 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านชุมชนที่พักอาศัยของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. ชุมชนที่พักอาศัย		
หมู่บ้าน/ชุมชน	202	86.3
บ้านจัดสรร	20	8.5
อาคารพาณิชย์	5	2.1
ชุมชนแออัด	3	1.3
หอพัก/ห้องเช่า	3	1.3
อื่นๆ	1	.4
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 86.3 รองลงมาพักอาศัยอยู่บ้านจัดสรร จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 พักอาศัยอยู่อาคารพาณิชย์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 1 พักอาศัยอยู่ในหอพัก/ห้องเช่า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และ 1 พักอาศัยอยู่ในที่อื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตารางที่ 4.10 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการพักอยู่อาศัยของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10. การพักอยู่อาศัย		
พ่อและแม่	162	69.2
พ่อ	10	4.3
แม่	15	6.4
ญาติพี่น้อง	21	9.0
พักอยู่กับเพื่อน	11	4.7
พักอยู่คนเดียว	5	2.1
อื่นๆ	10	4.3
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่พักอยู่กับพ่อและแม่ จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 รองลงมาญาติพี่น้อง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 9.0 พักอยู่กับแม่ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 พักอยู่กับพ่อ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 พักอยู่ในที่อื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 และพักอยู่คนเดียว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 4.11 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านพี่น้องของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
11. พี่น้อง		
1 คน	79	33.8
2 คน	81	34.6
3 คน	26	11.1
4 คน	29	12.4
มากกว่า 4 คน	19	8.1
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีพี่น้อง 2 คน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมามีพี่น้อง 1 คน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 มีพี่น้อง 4 คน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 มีพี่น้อง 3 คน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และมีพี่น้อง 4 คน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

ตารางที่ 4.12 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านกิจกรรมยามว่างของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
12. กิจกรรมยามว่าง		
ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี	102	43.6
เล่นกีฬา	37	15.8
เล่นคอมพิวเตอร์/เน็ตบุ๊ก	49	20.9
อ่านหนังสือ	13	5.6
เที่ยว	19	8.1
อื่นๆ	14	6.0
รวม	234	100

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาเล่นคอมพิวเตอร์/เน็ตบุ๊ก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 เล่นกีฬา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 เที๋ยว จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 คน อื่นๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และ อ่านหนังสือ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย การศึกษาสูงสุดของพ่อ การศึกษาสูงสุดของแม่ อาชีพหลักของพ่อ อาชีพหลักของแม่ รายได้ของพ่อ รายได้ของแม่ รายได้ของครอบครัว ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว การดื่มสุราของพ่อ การดื่มสุราของแม่ แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาสูงสุดของพ่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การศึกษาสูงสุดของพ่อ		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	20	8.5
ประถมศึกษา	129	55.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	33	14.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	37	15.8
อนุปริญญา/ปวส.	4	1.7
ปริญญาตรี	9	3.8
อื่นๆ	2	.9
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 37 คิดเป็นร้อยละ 15.8 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 33 คิดเป็นร้อยละ 14.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 20 คิดเป็นร้อยละ 8.5 ปริญญาตรี จำนวน 9 คิดเป็นร้อยละ 3.8 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 4 คิดเป็นร้อยละ 1.7 และ อื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.14 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาสูงสุดของแม่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. การศึกษาสูงสุดของแม่		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	20	8.5
ประถมศึกษา	133	56.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	31	13.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	36	15.4
อนุปริญญา/ปวส.	6	2.6
ปริญญาตรี	6	2.6
อื่นๆ	2	.9
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และ อื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.15 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพหลักของพ่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อาชีพหลักของพ่อ		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	39	16.7
ทำเกษตร	92	39.3
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	15	6.4
รับจ้างทั่วไป	65	27.8
ลูกจ้างเอกชน/งานบริษัท	12	5.1
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	8	3.4
อื่นๆ	3	1.3
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทำเกษตร จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 รับจ้างทั่วไป จำนวน 65 คน คิดเป็น ร้อยละ 27.8 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 และ อื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 4.16 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพหลักของแม่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. อาชีพหลักของแม่		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	46	19.7
ทำเกษตร	90	38.5
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	24	10.3
รับจ้างทั่วไป	49	20.9
ลูกจ้างเอกชน/งานบริษัท	9	3.8
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	11	4.7
อื่นๆ	5	2.1
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทำเกษตร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รับจ้างทั่วไป จำนวน 49 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.9 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และ อื่นๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 4.17 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของพ่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. รายได้ของพ่อ		
น้อยกว่า 5,000 บาท	67	28.6
5,000 – 10,000 บาท	95	40.6
10,001 – 20,000 บาท	25	10.7
20,001 – 30,000 บาท	8	3.4
มากกว่า 30,000 บาท	4	1.7
ไม่ทราบ/ไม่คงที่	32	13.7
อื่นๆ	3	1.3
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ไม่ทราบ/ไม่คงที่ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และ อื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 4.18 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของแม่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายได้ของแม่		
น้อยกว่า 5,000 บาท	71	30.3
5,000 – 10,000 บาท	100	42.7
10,001 – 20,000 บาท	19	8.1
20,001 – 30,000 บาท	8	3.4
มากกว่า 30,000 บาท	2	.9
ไม่ทราบ/ไม่คงที่	30	12.8
อื่นๆ	4	1.7
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 ไม่ทราบ/ไม่คงที่ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 อื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และ มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.19 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ของครอบครัวเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. รายได้ของครอบครัว		
เพียงพอและเหลือเก็บ	82	35.0
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	107	45.7
ไม่เพียงพอ	45	19.2
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่รายได้ของครอบครัว เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 เพียงพอและเหลือเก็บ จำนวน 82 คิดเป็นร้อยละ 35.0 และไม่เพียงพอ จำนวน 45 คิดเป็นร้อยละ 19.2

ตารางที่ 4.20 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว		
ดี	132	56.4
พอใช้	90	38.5
ไม่ดี	12	5.1
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 พอใช้ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และ ไม่ดี จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 5.1

ตารางที่ 4.21 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการดื่มสุราของพ่อเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. การดื่มสุราของพ่อ		
เป็นประจำ	31	13.2
บางครั้ง	95	40.6
เฉพาะโอกาสพิเศษ/เทศกาล	69	29.5
ไม่ดื่มสุรา	39	16.7
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่พ่อดื่มสุรา บางครั้ง จำนวน 95 คิดเป็นร้อยละ 40.6 เฉพาะโอกาสพิเศษ/เทศกาล จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 ไม่ดื่มสุรา จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ เป็นประจำ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2

ตารางที่ 4.22 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการดื่มสุราของแม่เยาวยุคชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. การดื่มสุราของแม่		
เป็นประจำ	9	3.8
บางครั้ง	52	22.2
เฉพาะโอกาสพิเศษ/เทศกาล	74	31.6
ไม่ดื่มสุรา	99	42.3
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวยุคชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่ดื่มสุรา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 เฉพาะโอกาสพิเศษ/เทศกาล จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 บางครั้ง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และเป็นประจำ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ภาพรวมการดื่มสุรา ความถี่การดื่มสุรา การชวนเพื่อนดื่มสุรา ผลของการชวนเพื่อนดื่มสุรา สาเหตุหลักที่ดื่มสุรา ได้ยินสื่อโฆษณาสุรา เพื่อนชอบดื่มสุรา ตั้งใจจะคบเพื่อนดื่มสุรา แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.23 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านภาพรวมการดื่มสุราของเยาวยุคชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ภาพรวมการดื่มสุรา		
ไม่ดื่ม	88	37.6
ดื่ม	146	62.4
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวยุคชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ภาพรวมการดื่มสุรา ดื่ม จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และไม่ดื่ม จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6

ตารางที่ 4.24 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านความถี่การดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ความถี่การดื่มสุรา		
1 ครั้ง/สัปดาห์	57	24.4
2 ครั้ง/สัปดาห์	71	30.3
3 ครั้ง/สัปดาห์	30	12.8
4 ครั้ง/สัปดาห์	5	2.1
5 ครั้ง/สัปดาห์	17	7.3
6 ครั้ง/สัปดาห์	2	.9
ดื่มทุกวัน	11	4.7
ไม่ดื่ม	41	17.5
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ความถี่การดื่มสุรา ส่วนใหญ่ 2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 71คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 1 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 ไม่ดื่ม จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 5 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ดื่มทุกวัน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 และ 6 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.25 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการชวนเพื่อนดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. การชวนเพื่อนดื่มสุรา		
ไม่เคย	91	38.9
เคย	143	61.1
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง การชวนเพื่อนดื่มสุรา ส่วนใหญ่เคย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 และ ไม่เคย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9

ตารางที่ 4.26 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านผลของการชวนเพื่อนดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ผลของการชวนเพื่อนดื่มสุรา		
ดื่ม	148	63.2
ไม่ดื่ม	86	36.8
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลของการชวนเพื่อนดื่มสุรา ส่วนใหญ่เพื่อนดื่ม จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 และ ไม่ดื่ม จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8

ตารางที่ 4.27 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านสาเหตุหลักที่ดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. สาเหตุหลักที่ดื่มสุรา		
คลายเครียด	68	29.1
อยากทดลองดื่ม/เพื่อนชวนดื่ม	35	15.0
ดื่มตามเทศกาล	42	17.9
เพื่อการสังสรรค์/เข้าสังคม	37	15.8
ดื่มแล้วทำให้ดูเท่	1	.4
ดื่มแล้วทำให้ดูเป็นผู้ใหญ่	2	.9
เห็นรุ่นพี่ทำ	10	4.3
อื่นๆ	39	16.7
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สาเหตุหลักที่ดื่มสุรา ส่วนใหญ่คลายเครียด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 ดื่มตามเทศกาล จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 อื่นๆ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 เพื่อการสังสรรค์/เข้าสังคม จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 อยากทดลองดื่ม/เพื่อนชวนดื่ม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 เห็นรุ่นพี่ทำ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 ดื่มแล้วทำให้ดูเป็นผู้ใหญ่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และ ดื่มแล้วทำให้ดูเท่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตารางที่ 4.28 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการได้ยืมสื่อโฆษณาสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. การได้ยืมสื่อโฆษณาสุรา^a		
วิทยุ	56	23.9
โทรทัศน์	194	17.1
หนังสือพิมพ์	58	24.8
นิตยสาร	31	13.2
อื่นๆ	19	8.1
รวม	358	100.0

(^a สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ได้ยืมสื่อโฆษณาสุราจากโทรทัศน์ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 หนังสือพิมพ์ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 วิทยุ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 นิตยสาร จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และ อื่นๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

ตารางที่ 4.29 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพื่อนชอบดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. เพื่อนชอบดื่มสุรา		
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	65	27.8
3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	29	12.4
1-2 ครั้งต่อเดือน	20	8.5
เป็นประจำทุกวัน	21	9.0
นานๆครั้ง	99	42.3
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เพื่อนชอบดื่มสุรา นานๆครั้ง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 ชอบดื่ม 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 ชอบดื่ม 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ชอบดื่มเป็นประจำทุกวัน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ชอบดื่ม 1-2 ครั้งต่อเดือน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5

ตารางที่ 4.30 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านการตั้งใจจะคบเพื่อนดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. การตั้งใจจะคบเพื่อนดื่มสุรา		
ตั้งใจ	106	45.3
ไม่ตั้งใจ	128	54.7
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง การตั้งใจจะคบเพื่อนดื่มสุรา ส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจ จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 และตั้งใจ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพฤติกรรมการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เครื่องดื่มที่นิยม ความถี่ในการดื่มสุรา ปริมาณที่ดื่มสุรา เริ่มดื่มสุราเมื่ออายุ ลักษณะการดื่มสุรา สถานที่ดื่มสุราบ่อยที่สุด โอกาสที่ดื่มสุรา แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.31 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเครื่องดื่มที่นิยมของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เครื่องดื่มที่นิยม		
สุรา (เช่น แม็โขง แสงโสม เป็นต้น)	81	34.6
เบียร์	106	45.3
ไวน์	11	4.7
อื่นๆ	36	15.4
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องดื่มที่นิยม ส่วนใหญ่เป็นเบียร์ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 สุรา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 อื่นๆ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และ ไวน์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ตารางที่ 4.32 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านความถี่ในการดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ความถี่ในการดื่มสุรา		
1 ครั้ง/สัปดาห์	58	24.8
2 ครั้ง/สัปดาห์	41	17.5
3 ครั้ง/สัปดาห์	36	15.4
4 ครั้ง/สัปดาห์	15	6.4
5 ครั้ง/สัปดาห์	21	9.0
6 ครั้ง/สัปดาห์	5	2.1
ดื่มทุกวัน	10	4.3
ไม่เคย	48	20.5
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ความถี่ในการดื่มสุรา ส่วนใหญ่ดื่ม 1 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 ไม่เคย 48 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 5 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ดื่มทุกวัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และ 6 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 4.33 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านปริมาณที่ดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ปริมาณที่ดื่มสุรา		
ไม่เคย	47	20.1
1 ขวด/กระป๋อง	54	23.1
มากกว่า 1 ขวด/กระป๋อง	133	56.8
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปริมาณที่ดื่มสุรา ส่วนใหญ่ดื่มมากกว่า 1 ขวด/กระป๋อง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 1 ขวด/กระป๋อง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และไม่เคย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1

ตารางที่ 4.34 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านเริ่มดื่มสุราเมื่ออายุของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. เริ่มดื่มสุราเมื่ออายุ		
ไม่เคย	39	16.7
5-10 ปี	5	2.1
11-15 ปี	90	38.5
16-20 ปี	100	42.7
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เริ่มดื่มสุรา ส่วนใหญ่ ช่วงอายุ 16-20 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 ช่วงอายุ 11-15 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 ไม่เคย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และช่วงอายุ 5-10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตารางที่ 4.35 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการดื่มสุราของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ลักษณะการดื่มสุรา		
ดื่มคนเดียว	34	14.5
ดื่มกับเพื่อน	152	65.0
ดื่มกับคนในครอบครัว/ญาติ	11	4.7
ดื่มในงานสังคม	17	7.3
อื่นๆ	20	8.5
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะการดื่มสุรา ส่วนใหญ่ดื่มกับเพื่อน จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 ดื่มคนเดียว จำนวน 34 คน คิดเป็น

ร้อยละ 14.5 อื่นๆ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ต่อมในงานสังคม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และตีมกับคนในครอบครัว/ญาติ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ตารางที่ 4.36 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานที่ตีมสุราบ่อยที่สุดของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. สถานที่ตีมสุราบ่อยที่สุด		
บ้านตนเอง	80	34.2
สถานบันเทิง	24	10.3
บ้านเพื่อน	81	34.6
งานเลี้ยงสังสรรค์	20	8.5
ร้านอาหาร	4	1.7
สวนสาธารณะ/แหล่งท่องเที่ยว	4	1.7
อื่นๆ	21	9.0
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สถานที่ตีมสุราบ่อยที่สุด ส่วนใหญ่บ้านเพื่อน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 บ้านตนเอง จำนวน 80 คิดเป็นร้อยละ 34.2 สถานบันเทิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 อื่นๆ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 สวนสาธารณะ/แหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และร้านอาหาร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เครื่องดื่มที่นิยม ความถี่ในการดื่มสุรา ปริมาณที่ดื่มสุรา เริ่มดื่มสุราเมื่ออายุ ลักษณะการดื่มสุรา สถานที่ดื่มสุราบ่อยที่สุด โอกาสที่ดื่มสุรา แสดงจำนวนความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม

การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุรา	ระดับการรับรู้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ผลกระทบด้านสุขภาพ	4.14	.80	1	มาก
2. ผลกระทบต่อครอบครัว	4.13	.88	2	มาก
3. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ	4.09	.89	3	มาก
4. ผลกระทบต่อสังคม	4.04	.90	4	มาก
5. ผลกระทบต่อคำสอนทางศาสนา	4.04	.90	5	มาก
เฉลี่ย	4.09	.80		มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชน โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีการรับรู้ผลกระทบด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 มีการรับรู้ผลกระทบต่อครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 มีการรับรู้ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.09 มีการรับรู้มีการรับรู้ผลกระทบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 และ มีการรับรู้ผลกระทบต่อคำสอนทางศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนด้านสุขภาพ

การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราด้านสุขภาพ	ระดับการรับรู้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. การดื่มสุรามีผลเสียต่อสุขภาพ	4.39	.93	2	มาก
2. การดื่มสุราทำให้เกิดอุบัติเหตุ	4.50	.79	1	มากที่สุด
3. การดื่มสุราทำให้ความจำเสื่อม	4.11	1.03	3	มาก
4. การดื่มสุราทำให้สรรถภาพทางเพศเสื่อม	3.88	1.10	4	มาก
5. การดื่มสุราทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร	3.84	1.29	5	มาก
เฉลี่ย	4.14	.80		มาก

จากตารางที่ 4.38 พบว่า การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนด้านสุขภาพ โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้

การดื่มสุราทำให้เกิดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 การดื่มสุรามีผลเสียต่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.39 การดื่มสุราทำให้ความจำเสื่อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.11 การดื่มสุราทำให้สรรพภาพทางเพศเสื่อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88 และการดื่มสุราทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อครอบครัว

การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราต่อครอบครัว	ระดับการรับรู้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. การดื่มสุราเกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว	4.16	1.11	2	มาก
2. การดื่มสุราทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยก	4.10	1.07	4	มาก
3. การดื่มสุราทำให้สิ้นเปลืองทรัพย์สิน	4.30	.91	1	มาก
4. การดื่มสุราทำให้เกิดการทำร้ายกันในครอบครัว	4.13	1.03	3	มาก
5. การดื่มสุราทำให้ตนและครอบครัวเดือดร้อน	3.98	1.15	5	มาก
เฉลี่ย	4.13	.88		มาก

จากตารางที่ 4.39 พบว่า การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราต่อครอบครัว โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การดื่มสุราทำให้สิ้นเปลืองทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.30 การดื่มสุราเกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16 การดื่มสุราทำให้เกิดการทำร้ายกันในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 การดื่มสุราทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 และการดื่มสุราทำให้ตนและครอบครัวเดือดร้อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.98

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อเศรษฐกิจ

การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อเศรษฐกิจ	ระดับการรับรู้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. การดื่มสุราทำให้เสียค่าใช้จ่ายโดยใช่เหตุ	4.16	1.05	2	มาก
2. การดื่มสุราทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาร่างกาย	4.05	.98	4	มาก
3. การดื่มสุราทำให้รายได้จากการประกอบอาชีพลดลง	3.89	1.20	5	มาก
4. หากลด ละ เลิกสุรา จะทำให้ครอบครัวมีรายได้คงเหลือเพิ่มขึ้น	4.26	.94	1	มาก
5. การดื่มสุราทำให้ค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น	4.10	1.16	3	มาก
เฉลี่ย	4.09	.89		มาก

จากตารางที่ 4.40 พบว่า การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อเศรษฐกิจ โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้

หากลด ละ เลิกสุรา จะทำให้ครอบครัวมีรายได้คงเหลือเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.26 การดื่มสุราทำให้เสียค่าใช้จ่ายโดยใช่เหตุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16 การดื่มสุราทำให้ค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 การดื่มสุราทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาร่างกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.05 และการดื่มสุราทำให้รายได้จากการประกอบอาชีพลดลง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อสังคม

การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อสังคม	ระดับการรับรู้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. การดื่มสุราทำให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก	4.22	.96	2	มาก
2. การดื่มสุราทำให้เกิดการข่มขืนกระทำชำเรา	3.97	1.09	5	มาก
3. การดื่มสุราทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายกันในสังคม	4.04	1.11	3	มาก
4. การดื่มสุราเป็นปัญหาสังคม	4.00	1.14	4	มาก
5. การดื่มสุราทำให้ขาดสติ สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน	4.36	.96	1	มาก
เฉลี่ย	4.04	.90		มาก

จากตารางที่ 4.41 พบว่า การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อสังคมโดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การดื่มสุราทำให้ขาดสติ สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.36 การดื่มสุราทำให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.22 การดื่มสุราทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายกันในสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 การดื่มสุราเป็นปัญหาสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00 และการดื่มสุราทำให้เกิดการข่มขืนกระทำชำเรา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อคำสอนทางศาสนา

การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อคำสอนทางศาสนา	ระดับการรับรู้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. การดื่มสุราทำให้เกิดการเบียดเบียนชีวิต	3.92	1.22	5	มาก
2. การดื่มสุราทำให้เกิดการลัก ขโมย	3.89	1.17	6	มาก
3. การดื่มสุราประพฤตินอกในกาม	4.02	1.08	4	มาก
4. การดื่มสุราทำให้เกิดการพุดปลด พุดเท็จ พุดสื่อเสียด พุดเพื่อเจ้า	4.11	1.07	2	มาก
5. การดื่มสุราเป็นสารเสพติดประเภททำให้ขาดสติ	4.09	1.06	3	มาก
6. การดื่มสุราทำให้ผิดศีลธรรม	4.20	1.09	1	มาก
เฉลี่ย	4.04	.90		มาก

จากตารางที่ 4.42 พบว่า การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อคำสอนทางศาสนา โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การดื่มสุราทำให้ผิดศีลธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.20 การดื่มสุราทำให้เกิดการพุดปลด พุดเท็จ พุดสื่อเสียด พุดเพื่อเจ้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.11 การดื่มสุราเป็นสารเสพติดประเภททำให้ขาดสติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.09 การดื่มสุราประพฤตินอกในกาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.02 การดื่มสุราทำให้เกิดการเบียดเบียนชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 และการดื่มสุราทำให้เกิดการลักขโมย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89

4.2 ผลการวิจัยระยะที่ 2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ในส่วนของการวิจัยระยะที่ 2 เป็นการมุ่งศึกษาวิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ กิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย เสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ กิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย และนำเสนอตัวแบบพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ กิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นส่วนการศึกษาในวัตถุประสงค์ข้อ 2,3,4 โดยอาศัยข้อมูลการสัมภาษณ์จากสภาพทั่วไปของเยาวชน พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน สถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง ในการดื่มสุราของเยาวชน หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมบริโภคสุราของเยาวชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน และกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน เป็นตัวกำหนดแนวทางศึกษา

รวมถึงการกำหนดประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างตัวแบบเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ด้วยการสนทนากลุ่ม และนำสู่การนำตัวแบบดังกล่าวไปใช้เป็นหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ทั้งนี้ จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มใหญ่ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านพระพุทธศาสนา นักวิชาการ นักวิจัย หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนทำให้ได้ผลการศึกษารูปแบบตัวแบบการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ซึ่งแต่ละด้านมีประเด็นที่น่าสนใจ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2 ผลการสร้างตัวแบบเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.3 ผลการนำเสนอตัวแบบพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ก่อนเข้าสู่เนื้อหาสรรพสามิตหนองคาย ได้กล่าวถึงเรื่องสุราจากหน่วยงานของรัฐ หากมีมาตรการจริงๆ ที่จะสามารถควบคุมสุราได้นั้น หน่วยงานของรัฐไม่ยากให้มีการควบคุมเพราะมันเป็นรายได้มหาศาลของรัฐ เพราะรายได้เกิดจากภาษีสรรพสามิตแค่เอาน้ำผสมกับแอลกอฮอล์และปรับกลิ่นใส่สีก็ทำให้เป็นแอลกอฮอล์ออกมาให้เราดื่มและซื้อได้กำไรแบบไม่สามารถคำนวณได้ ต้นทุนไม่ถึง 30 500 แต่จำหน่าย 2,000 ถึง 3,000 บาทและแต่ละเดือนแต่ละปีจำหน่ายได้เป็นเงินที่ไม่สามารถคำนวณออกมาได้ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐจะควบคุมต้องเป็นมาตรการระดับประเทศจึงจะสามารถควบคุมได้หรือให้รัฐมอบงานให้กับ ธกส. เข้ามาดูแลอย่างเข้มงวดหรือให้สาธารณสุขเข้ามาจัดการดูแลคงจะเอามาใช้ได้ไม่ครอบคลุม เพราะว่ากฎหมายที่ไทยนำมาใช้เป็นกฎหมายที่ Copy มาจากต่างประเทศ หากเอาความจริงคือไม่ต้องผลิต ไม่ต้องให้รัฐมีการจำหน่ายสุราเข้ามาในพื้นที่ถ้าคนในพื้นที่หรือครอบครัวนั้นอย่างดื่มให้ครอบครัวนั้นทำเหล้าสาโทหรือเหล้าพื้นบ้านทำดื่มเองไม่ต้องมีการจำหน่าย จะสามารถแก้ไขปัญหาการดื่มสุราไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชนผู้ใหญ่และบุคคลอื่นๆที่ต้องการดื่มสุราลดลงได้ แต่ที่ควรแก้ไขปัญหามากกว่าสุราคือยาเสพติดเพราะเป็นค่านิยมใหม่ที่หาซื้อได้ง่ายและราคาถูกเพราะยาเสพติดเป็นค่านิยมตัวใหม่ที่วัยรุ่นในปัจจุบันนำมาใช้มาเล่นเยอะกว่าการดื่มสุราและปัญหาที่เกิดขึ้นที่พบบ่อยหรือมีความรุนแรงมากกว่าสุราก็คือยาเสพติดแต่วิธีการที่จะแก้ไขปัญหาอันนั้นจะต้องแก้ไขควบคู่กันไปแต่ปัญหาหลักคือยาเสพติดเพราะเด็กสมัยนี้ไม่เอาตั้งค้ไปซื้อสุราแต่เอาตั้งค้ไปซื้อยาเสพติด มาเสพเพื่อความสนุกและเป็นค่านิยมใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน

ประการดังกล่าวเป็นข้อเสนอเบื้องต้น ส่วนผลการศึกษาวิจัยจะได้นำเสนอสาระสำคัญดังต่อไปนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการติ่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

จากการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับพฤติกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการติ่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้สรุปสาระสำคัญ นำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 สภาพทั่วไปของเยาวชน

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงภาพรวมของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) สภาพทั่วไปของเยาวชน 2) ลักษณะวิถีการดำเนินชีวิตของเยาวชนในชุมชน 3) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการติ่มสุราของเยาวชน 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชน ดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) สภาพทั่วไปของเยาวชน

สภาพทั่วไปของเยาวชนในปัจจุบันนั้น ในภาพรวม ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีในความที่เขายังรู้จักวัยของเขาแต่ยังมีเยาวชนบางกลุ่มคล้ายกับว่าไปทำในสิ่งที่กฎหมายห้าม หากมองโดยทั่วไปเยาวชนจะมีอยู่ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง เป็นกลุ่มที่เรียนหนังสือ กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่ไม่เรียนหนังสือ กลุ่มที่สาม เป็นผู้ใช้แรงงาน กลุ่มที่อยู่ในสถานศึกษาจะมีปัญหาทางสังคมน้อย เพราะที่โรงเรียนมีคุณครูที่คอยกำกับดูแลให้คำแนะนำในเรื่องโทษและพิษภัยของการติ่มสุรา ส่วนกลุ่มที่สอง คือกลุ่มที่อยู่นอกสถานศึกษาจะเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง และกลุ่มใช้แรงงาน จะมีอยู่ประมาณนี้แต่ถามว่ากลุ่มไหนที่จะมีปัญหาที่สุดก็จะเป็นกลุ่มที่ใช้แรงงานส่วนมาก มีการติ่มแอลกอฮอล์กันเป็นจำนวนมาก แต่หากเปรียบเทียบในสมัยก่อนการติ่มแอลกอฮอล์ถือว่าเป็นเรื่องปกติแต่ไม่ได้หนักเหมือนปัจจุบันเพราะสมัยก่อนหรือจากอดีตนั้นสุรามีทุกบ้านเพราะแต่ละบ้านจะติ่มสุราไว้ดื่มเอง ปัจจุบันเยาวชนเข้าถึงสุราหรือแอลกอฮอล์ได้เร็วเกินอายุของตนเองซึ่งจากที่เคยได้ยิน จะมีกฎหมายเข้ามาควบคุมแต่ก็ไม่สามารถควบคุมเยาวชนในชุมชนได้ โดยเฉพาะพื้นที่ชุมชนชนบทการเข้าถึงแอลกอฮอล์เข้าถึงได้ง่ายมากและร้านค้ามีการแอบจำหน่ายให้กับเด็กที่อายุไม่ถึง 20 ปี ในปัจจุบันปัญหาการติ่มสุรามีเยอะกว่าอดีตเพราะสุราหาซื้อได้ง่ายและเหมือนมีการควบคุมแต่ไม่สามารถควบคุมได้จริงจึงเช่นอายุต่ำกว่า 18 ปีหรือ 20 ปี ไม่สามารถติ่มสุราหรือซื้อสุราได้แต่ก็ยังมียี่ห้อที่แอบขายให้กับวัยรุ่นแล้ว หรือในชุมชนของเราที่มีโรงกลั่นเหล้าขาวและบางร้านมีการแอบจำหน่ายด้วยการกรอกใส่ถุงถุงละ 20 ถึง 50 บาท ซึ่งทำให้เยาวชนที่อายุยังไม่ถึงนั้นสามารถซื้อไปบริโภคหรือติ่มได้ ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่น่าห่วงมากเพราะถือว่ารู้จักสุราเร็วกว่าอายุที่ควรตั้งแต่อายุ 13 ปี 14 ปี ก็เริ่มติ่มสุราแล้ว ส่วนใหญ่เพราะถ้าพูดถึงสมัยก่อนจะชวนกันไปเล่นอย่างอื่น แต่ในปัจจุบันรู้จักสุราหรือของมีเงินมาได้เร็วกว่าเด็กสมัยก่อนเมื่อมีการติ่มสุราแล้วก็จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทกับคนในชุมชนอื่นส่วนใหญ่ เรื่องชู้สาวเกิดการทำทายนนำไปสู่เหตุทะเลาะวิวาท เพราะเยาวชนในชุมชนส่วนมากมีการติ่มสุราแทบจะทุกวันและมีเรื่องของสิ่งเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ในชุมชนจะนิยมกินเหล้าขาวไม่ว่าจะเป็นเด็กเริ่มตั้งแต่อายุ 12-13 ปีขึ้นไปเริ่มมีการมั่วสุมเกี่ยวกับสุราและยังมีเรื่องการดูดบุหรี่เข้ามาด้วย แต่ที่หนักไปกว่านั้นก็มีเรื่องของยาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ส่วนมากเมื่อติ่มหรือเสพจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวชอบใช้ความรุนแรงไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ จากที่เราสังเกตได้จากร่างกายคือจะมีอาการผอม

โทรมไบหน้าเริ่มบวมและหน้าตาดูหม่นหมองพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปคือจะก้าวร้าวชอบใช้ความรุนแรงกับกลุ่มเพื่อนเพื่อนจะชอบตั้งกลุ่มกินเหล้าในเวลาหัวค่ำประมาณ 5 โมงถึง 19.00 น

การแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนที่แก้ไม่ได้ ส่วนหนึ่งร้านค้ามีส่วนสำคัญเพราะไม่รักษามาตรการทางกฎหมาย มีการลักลอบจำหน่ายสุราให้กับเยาวชนที่อายุไม่ถึง 20 ปี อีกทั้ง สถานบริการบันเทิงก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เด็กเข้าไปเกี่ยวข้องกับ alcohol แต่ในส่วนเรื่องของร้านจำหน่ายสุราหรือสถานบันเทิงนี้ มีการควบคุมในส่วนหนึ่งตามนโยบายของภาครัฐแต่ถ้าเป็นเรื่องงานประเพณีตามหมู่บ้านหรือตามงานหมอลำที่มีวงดนตรีเพราะในช่วงนี้จะเป็นรณแห่งที่กำลังมาแรง จะเข้าไปควบคุมดูแลยากระดับหนึ่งเพราะเมื่อเยาวชนมาพบปะกันจะมีการจับกลุ่มดื่มสุราแต่บางร้านค้าก็มีการคัดกรองเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีในการซื้อสุรา บางร้านก็ไม่มี แต่ที่เห็นใช้มาตรการกวดขันเข้มจะเป็นในส่วนของเซเวน อีเลฟเว่น จะกำหนดเวลาการขายและจะคัดกรองการขายเป็นพิเศษ

แต่หากพิจารณาเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจแล้วการดื่มสุราของเยาวชนที่นำไปสู่ก่อเหตุนั้น จากสถิติในปี 2558 2559 และ 2560 จะเป็นในลักษณะของครอบครัวที่เกิน 50% ที่ไม่ได้อยู่กับผู้ปกครองหรือพ่อแม่หรือผู้ปกครองอาจจะเลิกกันแล้วอาศัยอยู่กับตายายปู่ย่า อาจจะเป็นหย่าร้างหรือไปทำงานที่อื่นจะได้อาศัยอยู่กับตายายหรืออาจจะอยู่กับพ่อหรือบางคนก็อยู่กับแม่คือไม่ได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตาเป็นครอบครัวขาดความอบอุ่นก็ว่าได้ จึงถูกจับกุมมาสถานพินิจเพราะเกิดจากสภาพทางครอบครัวโดยส่วนใหญ่แล้วเยาวชนที่ถูกจับมาสถานพินิจนั้นจะมีพฤติกรรมที่ติดยาเสพติดด้วย แต่ถ้าเรามองย้อนกลับไปคือเกิดจากสภาพครอบครัวเริ่มต้นจากการติดเพื่อนแล้วติดแอลกอฮอล์นี่คือสาเหตุการกระตุ้นหรือสาเหตุหลักเพราะการดื่มสุรานั้นถือเป็นเหตุสนับสนุนสาเหตุหลักเกิดจากสภาพครอบครัวจากนั้นก็จะเป็นสาเหตุกระตุ้นไม่ว่าจะเป็นแอลกอฮอล์การติดยาเสพติดและอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบสภาพทั่วไปของเยาวชนในพื้นที่เมืองกับนอกเมืองจะมีสภาพทั่วไปที่แตกต่างกันมาก พื้นที่ในเมืองมีสถานท่องเที่ยว สถานบันเทิงค่อนข้างเยอะ ถึงมีการตรวจบัตรประชาชนก่อนเข้าไป ก็ยังมีการเล็ดลอดเข้าไปได้ แต่ถ้าในพื้นที่นอกเมืองจะมีการดื่มในช่วงงานตำบลหรืองานประเพณีที่มีมหรสพก็มีการรวมกลุ่มกันดื่มสุราค่อนข้างที่จะเยอะ พื้นที่นอกเมืองจะเห็นได้ชัด คือ ถึงเวลาประมาณ 19:00- 20:00 น. หากใครไม่ซื้อกับข้าวไปก็กตุนไว้นั้นจะไม่มีร้านค้าหรือที่ซื้อ ถ้าพูดถึงช่วงหัวค่ำนี้คือเจ็บบมากแต่ถ้าหลังเที่ยงคืนไปนานตามสวนยางจะเต็มไปด้วยผู้คนเพราะคนส่วนใหญ่จะดื่มกันในช่วงงานประเพณีถ้าพูดถึงพฤติกรรมของการดื่มสุราในช่วงประเพณีนั้นก็คงจะคล้ายกันกับพื้นที่อื่นอาจจะเกิดจากการคบเพื่อนที่มีนิสัยก้าวร้าวเพราะเพื่อนอยากแสดงการเป็นผู้นำของกลุ่มเพื่อนแสดงการ การยอมรับของกันในกลุ่มหรืออาจจะมีการเสพยาเสพติดเข้าไปก็จะเกิดพฤติกรรมอีกรูปแบบหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป สภาพทั่วไปของเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จะมีความแตกต่างกันในส่วน of พื้นที่ระหว่างพื้นที่ในเมืองกับพื้นที่นอกเมือง พื้นที่ในเมืองความหลากหลายของผู้คนทำให้มีการเข้าถึงสุราได้ง่าย อีกทั้งมีสถานบันเทิงถึงแม้จะมีการกวดขันตรวจสอบดูแลเป็นอย่างดีก็ตามยังมีการแอบหรือหาวิธีการในการเข้าไปร่วมในสถานบันเทิงหรือแอบซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายอีกอย่าง กำลังในการซื้อของเยาวชนในเมืองจะกำลังดีกว่านอกเมือง ส่วนเยาวชนที่อยู่นอกเมืองนั้นวิถีชีวิตจะเป็นกลุ่มที่เรียกว่างานประเพณีมีบ่อย เกิดการรวมกลุ่มพบปะเพื่อนงานบุญประเพณีตามหมู่บ้านต่างๆ อีกทั้งมีการลักลอบขายสุราแบบผิดกฎหมาย หลีกเลี้ยงภาษาอากร ขายเป็นถุง ถุงละ 20-50 บาท แต่

กำลังในการซื้อของเยาวชนนอกพื้นที่เมืองยังถือว่าน้อย เพราะส่วนมากหากเป็นกลุ่มที่เรียนจะไม่ค่อยสนใจ แต่กลุ่มที่ไม่ได้เรียนหรือกลุ่มที่ทำงาน กลุ่มนี้ค่อนข้างจะต็มทุกวัน

2) ลักษณะวิถีการดำเนินชีวิตของเยาวชนในชุมชน

ลักษณะวิถีการดำเนินชีวิตของเยาวชนในชุมชน จะเห็นได้จากสองส่วน ส่วนที่หนึ่งคือ เยาวชนที่อยู่เขตเมือง ส่วนที่สองคือเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตนอกเมือง เยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองพบว่า เยาวชนทั่วไปอาจจะต่ำกว่า 13 ปีหรือมากกว่า 13 ปีขึ้นไปจนถึง 20 ปีนี้การดื่มสุราก็เป็นเหมือนกับเรื่องปกติในชีวิตของเขาไม่ใช่ว่าติดแต่เป็นปกติถึงแม้ว่าไม่ใช่เทศกาลแต่กลายเป็นว่าทุกคนตั้งแต่เด็กจนถึงวัยรุ่นผู้ใหญ่การดื่มสุราก็เป็นเรื่องปกติของทุกคนที่สามารถจับต้องได้ถึงแม้ในฉลากจะบอกว่าห้ามจำหน่ายให้กับคนอายุไม่ถึง 20 ปีหรือห้ามบริโภคแต่ทุกคนก็ยังดื่มโดยไม่เกรงกลัวกฎหมายหรือกลัวการตักเตือนจากผู้ใหญ่เพราะบางครอบครัวก็ดื่มกันเป็นครอบครัวพ่อแม่ลูกก็จะวนอยู่แบบนี้ เป็นปกติของสังคมชุมชนซึ่งอาจจะลอกเลียนแบบจากสื่อโซเชียลเพื่อนเพราะเขามองเห็นในกลุ่มเหล่านี้ว่าเป็นปกติซึ่งแทนที่เขาจะไปดูโทษหรือสิ่งที่มันผิดกฎหมายตามกฎหมายระเบียบของการดื่มแต่เขาไม่ได้มองเห็นส่วนนี้เลยถึงแม้จะรู้ว่าโทษของการดื่มสุราหรือผลเสียที่จะตามมามันมีอะไรบ้างแต่เขาก็ไม่ได้คำนึงถึงส่วนนี้จึงทำให้สุราเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน ส่วนพื้นที่นอกเมืองปัจจุบันไม่ว่าจะในเมืองหรือเขตนอกเมืองจะมีพฤติกรรมที่เหมือนๆ กันสามารถจับต้องสุราได้ง่าย

หากกล่าวถึงลักษณะของการศึกษาและการประกอบอาชีพของเยาวชนส่วนใหญ่นั้นยังเน้นการศึกษาสามารถมองได้ 2 อย่างคือ 1. ศึกษาเพื่อเข้าระบบ และ 2. การศึกษาเพื่อการเจริญเติบโตในอนาคตข้างหน้า หากเป็นชาวบ้านทั่วไปหรือเกษตรกรไม่ได้คำนึงถึงการศึกษาซึ่งถ้าคนที่อยู่ในเขตเมืองจะคำนึงถึงการศึกษาว่าจะต้องนำวุฒิการศึกษานั้นไปประกอบอาชีพหรือรับราชการอย่างกรณีพื้นที่ของอำเภอเฝ้าไร่เป็นพื้นที่ของการทำเกษตรเป็นส่วนใหญ่วิถีชีวิตนั้นจะเป็นทำงานที่ต่างจังหวัดวิถีชีวิตของเยาวชนจะมี 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือกลุ่มเดียวกับผู้ปกครองที่ทำสวนยาง อีกกลุ่มหนึ่งก็คืออยู่กับตากับยายบางครอบครัวก็อยู่กับญาติพี่น้องจะเป็น 2 กลุ่มนี้ แต่การที่กลุ่มที่อยู่กับผู้ปกครองนั้นผู้ปกครองไม่ค่อยได้อยู่กับบุตรหลานเท่าไรตื่นเช้ามาก็จะต้องออกไปทำนาทำไร่มาๆ เพราะถ้าพูดถึงเยาวชน 13 ถึง 20 ปี จะเป็นกลุ่มที่กำลังศึกษาอยู่ส่วนใหญ่ในชุมชนนั้นเรียนไม่ค่อยจบ ส่วนคนที่เรียนไม่จบนั้นก็เข้าไปเรียน กศน. ส่วนมากนั้นผู้ปกครองไปทำงานต่างจังหวัดคิดเป็น 80% ส่วน 20% นั้นเป็นคนที่อยู่กับผู้ปกครอง อยู่กับตายายการอบรมกล่อมเกล่าอาจจะจะมีบ้างแต่ก็ตามที่ได้พูดมาแล้วคือไม่ใช่พ่อแม่โดยตรง ขนาดพ่อแม่แท้ๆ ยังยากที่จะฟัง หากพ่อแม่ไปรับจ้างกรีดยางไม่ค่อยนิยมเรียนหนังสือส่วนมากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ออกไปทำงานหรือไปต่างประเทศหรือบางคนที่บ้านทำการเกษตรก็ทำไร่ทำนาช่วยผู้ปกครองอยู่ที่บ้านแต่ส่วนน้อยมากที่วัยรุ่นจะอยู่ที่บ้านกับผู้ปกครองเพราะต้องออกไปทำงานต่างจังหวัด แต่ถ้าในเรื่องของการดื่มสุราก็กินในแค่ช่วงเทศกาลหรือมีกิจกรรมแค่นั้นส่วนในเรื่องทะเลาะเบาะแว้งไม่ค่อยเกิดขึ้นเพราะไม่ค่อยมีวัยรุ่นต่างถิ่นเข้ามาหรือเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท กลุ่มเยาวชนจะดื่มเพื่อคลายเครียด ส่วนผลกระทบที่ตามมานั้นก็จะเป็นปัญหาที่เห็นได้ชัดก็คือเมาแล้วขับหรือเกิดการทะเลาะวิวาทแต่จะเกิดขึ้นในแคว้นบุญประเพณีหรือช่วงเทศกาลแค่นั้นถ้าเป็นวันปกติจะไม่มีเรื่องแบบนี้เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป ลักษณะวิถีการดำเนินชีวิตของเยาวชนในชุมชนจะเห็นได้สองส่วน ส่วนที่หนึ่งอาศัยอยู่ในเขตเมือง จะมีการดื่มสุราตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 13 ปี การดื่มสุราก็เป็นเรื่องปกติ แต่ไม่

ถึงกับตีทุกวันจนเป็นเรื่องปกติ ส่วนที่สองกลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเมือง จะมีปัญหาค่อนข้างเยอะเนื่องด้วยสภาพทางครอบครัวอาจจะไม่สมบูรณ์ เช่น พ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัด ปล่อยให้ลูกอยู่กับตายาย บางคนพ่อเสียชีวิตหรือแม่เสียชีวิต หรือพ่อแม่ทำการเกษตรไม่ค่อยมีเวลาได้อบรมสั่งสอนลูก ปล่อยให้ลูกอยู่เพียงตามลำพังก็จะเกิดปัญหา หรือเรื่องของการศึกษาส่วนมากจะเรียนเพียงภาคบังคับตามที่รัฐบาลกำหนด บางครั้งเรียนไม่จบก็เยอะ เพราะสถานการณ์ปัจจุบันไม่ได้มีแค่สุรา มียาเสพติด ประเททยาบำบัดบำบัดหนักในชุมชนด้วย

3) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดื่มสุราของเยาวชน

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดื่มสุราของเยาวชนในชุมชน ซึ่งจากที่พบเห็นจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. เยาวชนที่ศึกษาเล่าเรียนและเยาวชนที่ไม่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเยาวชนที่ศึกษาเล่าเรียนนั้นจะเป็นเยาวชนที่ครอบครัวอบอุ่นผู้ปกครองมีรายได้หรือได้รับทุนการศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐหรือผู้ที่ได้รับความอนุเคราะห์ 2. เยาวชนที่ไม่ได้รับการศึกษานั้นจะเป็นเยาวชนที่ผู้ปกครองไม่มีเงินส่งเรียนหรือเกิดจากพฤติกรรมของเด็กเองที่ไม่อยากเรียนและอีกส่วนนี้อาจจะเป็นเด็กติดเพื่อน ซึ่งเพื่อนเป็นเพื่อนมีตังค์ หมูบ้านหรือมีสิ่งมาช่วยยู่ให้เด็กไม่ไปโรงเรียนเช่นติดโทรศัพท์ติดเกมส์หรืออาจจะติดสิ่งยั่วทางอบายมุขเยาวชนในชุมชนจะมีการจับกลุ่มการดื่มสุราในช่วงค่ำประมาณ 18:00 - 20:00 น. ซึ่งเยาวชนในชุมชนจะมีการดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อายุ 12 ปีขึ้นไปเพราะเยาวชนในชุมชนเป็นเยาวชนที่บางคนไม่ได้อยู่กับผู้ปกครองบางคนติดเพื่อนและถูกการชักจูงจากกลุ่มเพื่อนหรือต้องการความเป็นหนึ่งในกลุ่มเพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้ปกครองเพราะชุมชนเป็นชุมชนที่สามารถเข้าหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายไม่ว่าจะเป็นในช่วงงานบุญประเพณีหรือช่วงเทศกาลต่างๆซึ่งทางผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานภาครัฐก็ได้มีการประชาสัมพันธ์หรือตั้งกฎหมายกระเปียบไม่ให้จำหน่ายให้กับเด็กที่อายุไม่ถึง 20 ปีแต่ก็มีบางร้านค้าที่แอบขายให้กับเด็กที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย ซึ่งในชุมชนมีโรงเหล้ากั้นหรือเป็นโรงเหล้าที่ถูกกฎหมายทางกรมสรรพสามิตที่มีฉลากติดข้างขวดอย่างดีแต่ก็มีการลักลอบจำหน่ายสุราแบบใส่ถุงให้กับเยาวชนซึ่งทางโรงเหล้ากั้นไม่ได้จำหน่ายให้กับเด็กที่อายุต่ำกว่า 20 ปี แต่จำหน่ายให้กับร้านค้าและร้านค้าเป็นผู้นำไปจำหน่ายให้กับเด็กและเยาวชนต่อไปซึ่งตอนนี้ทางหน่วยงานภาครัฐหรือทางตำรวจเข้ามาตั้งกฎระเบียบหรือจับกุมร้านค้าอย่างจริงจัง

ถ้าเปรียบเทียบกับอดีตถึงปัจจุบันสมัยก่อนเยาวชนยังไม่พึ่งพาสุรามากเพราะยังกลัวในเรื่องคำสั่งสอนตักเตือนของบิดามารดาแต่ในปัจจุบันนี้ถึงแม้ว่าตักเตือนหรือห้าม ก็จะไม่เชื่อเข้ามาอ้างเพราะเขาเกิดการลอกเลียนแบบจากสภาพสังคมในปัจจุบันเพราะวัยรุ่นเมื่อเมาแล้วไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตัวเองได้หรือกล่าวตักเตือนไม่ได้ยาก เพราะในสมัยก่อนยังสามารถสั่งสอนหรือตามวุฒิภาวะของสังคมได้ เด็กในปัจจุบันนั้นเรียกว่าเป็นค่านิยมของการดื่มสุราหรือลอกเลียนแบบจากกลุ่มเพื่อนสังคมและการชักจูงจากผู้ใหญ่ถ้ามียาเสพติดเข้ามาช่วยด้วยยิ่งเป็นสิ่งที่น่ากลัวมากขึ้น

อีกทั้ง เยาวชนที่เป็นนักศึกษา การดำเนินชีวิตของเยาวชนในชุมชนจะมีความประมาทในการใช้ชีวิต ติดแฟนติดเพื่อนการเที่ยวสถานบันเทิงที่เรียกว่าพฤติกรรมเลียนแบบของเยาวชน รวมถึงการทะเลาะวิวาทนั้นเป็นสาเหตุเกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์หรือดื่มแอลกอฮอล์ แต่หากมองในมุมกว้างก็เป็นไปตามวัยของเยาวชน

แต่การดื่มสุรากล้ามาแล้วก็จะเสียผู้เสียคนเพราะถึงแม้ว่าทางหน่วยงานภาครัฐจะห้ามจำหน่ายแต่ก็ยังมี การแอบขายอยู่เหมือนเดิม เหมือนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่มีโครงการมาแต่ก็ยังไม่สามารถถือได้เหมือนเดิม ภายในชุมชนถือว่าเป็นชุมชนที่มีการดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติคนที่ดื่มสุรารส่วนใหญ่จะดื่มทุกคนเพราะผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างให้กับเด็กๆ ได้ทำตามลอกเลียนแบบเพราะชาวบ้านไม่มีรายได้ก็หารายได้จากการเล่นการพนันและมีฐานะเข้ามาร่วมด้วยผู้นำชุมชนก็มีการประกาศออกทางหอกระจายข่าวห้ามจำหน่ายสุราหรือห้ามดื่มสุราแต่ก็คนในชุมชนไม่ปฏิบัติตาม เมื่อมีการดื่มสุราแล้วจะเกิดพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทดื่มแล้วขับในช่วงประเพณีหรืองานประเพณีประจำปีนั้นก็มีการทะเลาะวิวาทกันเกิดขึ้นซึ่งทางผู้นำชุมชนไม่สามารถควบคุมดูแลลูกบ้านได้แน่นอน ถ้านำหน่วยงานภาครัฐตำรวจหรือทางทหารปกครองต่างๆ เข้ามาดูแลจะสามารถควบคุมได้ในระดับหนึ่ง ในชุมชนมีทั้งเหล้าภาษีเหล้าต้มหรือเหล้าสาโท ร้านค้าที่แอบขายจะขายให้กับบุคคลที่อยู่ในหมู่บ้านของตนเองแต่ถ้าเป็นคนนอกชุมชนร้านค้าก็จะไม่จำหน่ายให้เพราะกลัวถูกตำรวจจับ ก็เหมือนกับทางชุมชนมีการจัดโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 แต่คนในชุมชนก็ไม่สามารถปฏิบัติได้บางคนรับศีล 5 ไปก็ไม่สามารถปฏิบัติได้เหมือนเดิมก็ทำให้ทางศาสนาเสื่อมไปด้วย

แต่อีกมุมมองหนึ่งการดื่มสุรามันไม่ค่อยมีผลกระทบเท่าไร ถ้าเทียบกับสิ่งเร้าอย่างอื่น เช่น ยาเสพติดเพราะการดื่มสุรานี้จะดื่มขวดถึง 2 ขวดเพราะถ้าเมาเขาก็จะกลับเข้าไปนอนหรือถ้ามีงานมหรสพเขาก็จะดื่มเพื่อความสนุกแต่ถ้ามีสิ่งเร้าอื่นอื่นเข้ามามันก็จะทำให้ปัญหาเยอะเพราะเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความใจกล้าการลักเล็กขโมยน้อยความคึกคะนองไม่สามารถควบคุมสติได้พูดต่างๆ ว่าสุรายังดีกว่ายาเสพติด

กล่าวโดยสรุป สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดื่มสุราของเยาวชน โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่โลกเปลี่ยนแปลง วิธีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไปจากสมัยก่อนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะโลกโซเชียล ที่โน้มเอียงทัศนคติของเยาวชนไปในทางที่ผิด ทั้งจากสื่อโฆษณา ละคร สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งเร้าต่อพฤติกรรมของเยาวชน หรือแม้กระทั่งพฤติกรรมการมีแฟนในวัยเรียน การเที่ยวผับ เที่ยวบาร์ การรวมกลุ่มกับเพื่อนสังสรรค์ ซึ่งเยาวชนเหล่านี้ไม่ได้ทราบถึงผลกระทบที่ตามมาในภายหลัง ทั้งผู้ปกครองส่งเงินให้ใช้ บางคนเรียนไม่จบ หรือดื่มแล้วมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท เป็นต้น

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชน

ส่วนมากจะเป็นการมั่วสุมจับกลุ่มกันตามสะพานจะเป็นพวกจับกลุ่มดื่มสุราและแต่งรถซึ่งแต่ถ้าเป็นมั่วสุมธรรมดาแบบนี้ไม่มีปัญหา แต่เมื่อดื่มสุราเข้าไปด้วยทำให้เกิดอาการคึกคะนอง ผู้สัญจรผ่านไปมาเกิดความกลัว บางครั้งมีการทำร้ายร่างกายผู้สัญจรบนถนน ส่วนมากมีแต่เยาวชนที่อายุประมาณ 15 ถึง 18

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชน อยากให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ากำกับดูแล ตรวจสอบตราดูความเรียบร้อยให้ครอบคลุมในพื้นที่รับผิดชอบ เพราะเยาวชนในปัจจุบันอารมณ์ร้อน นากล้ากว่าในสมัยก่อนเป็นอย่างมาก

4.2.1.2 พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) พฤติกรรม

การดื่มสุราของเยาวชน 2) ช่วงเวลาที่เยาวชนส่วนมากชอบดื่มสุรา 3) พฤติกรรมหลังการดื่มสุราของเยาวชน 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน ดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน

พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน เบื้องต้นจากการให้ข้อมูลของทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแต่ละอำเภอ มองในภาพรวมส่วนมากจะเป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นวัยกำลังศึกษาค้นคว้า ยังไม่ค่อยมีสติในการประพฤติตนโดยเฉพาะเมื่อดื่มสุราจะพากันรวมกลุ่ม แต่ทางฝ่ายปกครองหมู่บ้านมีการตักเตือนในเรื่องพฤติกรรมการดื่มสุรา แต่ก็ทำให้พฤติกรรมการดื่มสุราของเด็กดีขึ้น เพราะเน้นไปที่ร้านค้าร้านขายที่วางกฎระเบียบบังคับของหมู่บ้านไม่ให้จำหน่ายให้กับเด็กที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี ซื้อสุราหรือซื้อของมีเมาและเน้นไปที่ผู้ปกครองหรือในส่วนของครอบครัวบอกถึงกฎระเบียบและข้อบังคับการจำหน่ายสุราให้กับเยาวชนถ้าครอบครัวไหนมีการใช้เด็กไปซื้อสุราจะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย แต่ก็ยังมีเด็กบางคนที่แอบไปซื้อหรือบางร้านค้าแอบจำหน่ายให้กับกลุ่มวัยรุ่นที่อายุไม่ถึง 18 ปี ซึ่งทางชุมชนของเราก็มีการประชุมกันภายในชุมชนตั้งกฎระเบียบการจำหน่ายการดื่มสุราและให้ผู้นำแต่ละหมู่บ้านหรือให้ผู้นำชุมชนสอดส่องดูแลเด็กวัยรุ่นกลุ่มนั้นที่จะทำการดื่มสุรา ส่วนสาเหตุของการดื่มสุรานั้นเกิดจากการติดเพื่อน เพราะถ้าไม่มีเพื่อน เด็กก็จะไม่ดื่มจะต้องมีการจับกุม ถึงรวมตัวกันเด็กถึงจะดื่มสุรา พลังชุมชนถือมีส่วนสำคัญจะมีการออกตรวจในช่วงเวลากลางคืนไม่ให้จับกลุ่มกันดื่มสุราไม่ว่าจะเป็นเรื่องดื่มแล้วขับการทะเลาะวิวาทและสารเสพติดก็ทำให้การจับกลุ่มดื่มสุราในช่วงค่ำลดลงและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นเพราะถ้าเราเห็นพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นจะทำการจับกลุ่มดื่มสุราแล้วก็จะไปบอกผู้ปกครองเพราะทางผู้นำสามารถจะจับได้แค่ทางเบื้องต้นแค่นั้น ตามที่ออกตรวจในตำบลช่วงเวลากลางคืนซึ่งถ้าชุมชนไหนมีการจับกลุ่มแล้วมีคนแจ้งมาก็สามารถติดต่อมายังหน่วยงานปกครองอำเภอได้

แต่ในส่วนในพื้นที่เมืองการรวมกลุ่มดื่มสุราของเยาวชนส่วนมากนั้นก็จะมีเรื่องอุบัติเหตุเป็นส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งก็คือการทะเลาะวิวาทเพราะดื่มสุราจะทำให้เกิดความฮึกเหิมจึงทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น นอกนั้นก็จะเป็นอาชญากรรมอย่างอื่นแต่ก็มีน้อยที่เกิดขึ้นในจังหวัดหนองคายของส่วนใหญ่จะเป็นทะเลาะวิวาทและอุบัติเหตุเพราะสองอย่างนี้ใกล้เคียงกัน ถ้าในชุมชนเมืองและตามเขตนอกเมืองดูแล้วปัญหาของชุมชนเมืองจะมากกว่า สาเหตุเพราะว่าการที่ชุมชนดูแลชุมชนเองอย่างน้อยๆชุมชนตามเขตนอกเมืองนั้นก็จะมีผู้ใหญ่บ้านผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ที่คอยรู้ว่าบุคคลที่เข้ามาหรือคนที่อยู่ชุมชนเป็นใครจึงจะสามารถบอกกล่าวตักเตือนกันได้ แต่อยู่ในเมืองเป็นเขตสังคมเมืองส่วนใหญ่จะไม่ค่อยรู้จักกัน ขาดการดูแลและทางฝ่ายปกครองก็ไม่สามารถที่จะไปกำกับดูแลได้ทั่วถึงส่วนมากจะเป็นเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายปกครองที่เข้าไปดูแลในเรื่องเมาแล้วขับหรือขับรถเสี่ยงดัง ช่วงเวลาของการจับกลุ่มดื่มสุราของเยาวชนนั้นส่วนมากจะเป็นช่วงกลางคืนแถวริมโขงแถวร้านอาหารเพราะถ้าเด็กอายุซัก 18 19 20 ก็ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กฎหมายอนุญาตให้จำหน่ายสุราได้แล้วนั้นก็จะเป็นพวกหลบไปที่ร้านจำหน่ายสุราสถานบันเทิงแต่ถ้าทางรัฐเราเข้าไปดูแลก็จะเป็นการควบคุมกำกับดูแลไม่ให้เกิดกฎหมายกฎระเบียบ

หากมองในภาพรวมแล้ว เยาวชนที่ติดสุราจะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวไม่แตกต่างกันเท่าไร เพราะการดื่มสุราเรารู้อยู่แล้วว่าจะไปทำลายสมองและเซลล์ต่างๆ ในร่างกายให้มีความผิดปกติถ้า

พูดถึงการดื่มสุราของคนในชุมชนจะดื่มในช่วงงานบุญช่วงประเพณีหรือเทศกาลซึ่งถ้าพูดถึงเยาวชนในปัจจุบันที่มีการดื่มสุราเกิดจากการลอกเลียนแบบจากผู้ใหญ่พระผู้ใหญ่เรานั้นคิดว่า การดื่มสุราในช่วงหลังเลิกงานหรือการกระทำกิจกรรมต่างๆ จะช่วยให้คลายเครียดส่วนผลกระทบก็จะทำให้คนรอบข้างไม่กล้าที่จะเข้าหาเพราะฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ ถ้าสมมุติว่าติดก็จะทำให้เสียสุขภาพเสียเพื่อนเสียงานไปด้วยเพราะบุคคลเหล่านี้จะไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ เพราะบางคนเมื่อดื่มสุราเข้าไปก็จะมีบุคลิกภาพที่เปลี่ยนไปรื่นเริงเกินเหตุหรือก้าวร้าวเกินไม่สามารถที่จะควบคุมตนเองได้

อย่างไรก็ตาม หากกล่าวถึงเยาวชนส่วนใหญ่จะดื่มตามเพื่อน เพื่อนชวนแล้วก็ดื่ม อีกทั้งสื่อที่มีการกระตุ้นให้เยาวชนเกิดแรงจูงใจหรือการชักจูงไปดื่มและการทดลอง นอกจากนี้ การเข้าถึงยังสามารถไปซื้อที่ไหนก็ได้สะดวกในการซื้อเพราะวัยรุ่นในปัจจุบันไม่ได้กลัวกฎหมายเวลาในการดื่มสุราของเยาวชนนั้นจะดื่มในช่วงเย็นหรือทุกวันศุกร์จะจับกลุ่มนั้นเป็นวง เยาวชนส่วนใหญ่จะดื่มเหล้าขาวสามารถซื้อได้ง่ายและราคาถูกและเยาวชนส่วนใหญ่จะนำเหล้าขาวมาผสมเอมร้อยและกระเทียมแดง พฤติกรรมหลังการดื่มสุราก็จะเกิดการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่อยู่ในวัยเรียนอายุประมาณ 16 ถึง 20 ปีแต่อายุต่ำกว่านี้ยังไม่พบเห็น ส่วนเยาวชนที่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง มีเพียงตัวอย่างคือผู้ปกครองดื่มสุราแล้วเมื่อเด็กโตมาเด็กก็ทำพฤติกรรมเลียนแบบแล้วบุคคลนั้นก็จะเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง อีกทั้งการลอกเลียนแบบแก่ผู้ใหญ่เพื่อเป็นการอ้างหรือแสดงความอยากรู้อยากเห็นของตนเองส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัวด้วยและสภาพแวดล้อมการคบเพื่อนและการลอกเลียนแบบจากผู้ใหญ่

ในส่วนของโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนมีเยาวชนที่ดื่มสุราแต่ไม่ถึง 100 เปอร์เซ็นต์แต่ถ้าพูดถึงคมีแน่ๆ ที่อายุไม่ถึง 13 ปี แต่เราไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ เด็กจะไม่นำสุราเข้ามาดื่มในเขตโรงเรียนเพราะโรงเรียนเป็นเขตปลอดสุราเด็กจะแอบไปเดินตามบ้านเพราะบางครั้งครอบครัวพ่อแม่ออกไปทำงานและลูกก็จะซื้อสุราเข้ามาดื่มไม่ว่าจะเป็นช่วงเทศกาลหรืองานบุญวันเกิดหรือจัดงานเลี้ยงพบปะสังสรรค์กันในกลุ่มเพื่อน ซึ่งที่เห็นในปัจจุบันก็จะเริ่มเห็น คืออายุ 11-12 ปี ส่วนสาเหตุการดื่มสุราคงจะเป็นความอยากรู้อยากลองของวัยรุ่นเพราะเขาจะคิดว่าทำไมคนที่มียุหรือทำไมรุ่นพี่รุ่นพ่อถึงดื่มสุราได้ เพราะการเรียนรู้ของเยาวชนทั่วไปคืออยากรู้อยากเห็นอยากลองเขาจึงทดลองดื่มดูว่าจะเป็นอย่างไร มีอาการอย่างไร และจะเกิดผลกระทบอย่างไรแต่ในเมื่อยังไม่บรรลุนิติภาวะยังไม่เพียงพอต่อการดื่มสุราจึงไม่แยกแยะได้ว่าดีชั่วอย่างไรและควรกระทำตนอย่างไรเพราะเขายังเป็นผู้ใหญ่ไม่พอเพราะเขาดื่มแค่เพียงความสนุก ถ้าดื่มมากเกินไปจึงทำให้เด็กวัยรุ่นขาดสติเพราะแอลกอฮอล์จึงคิดว่ายังไม่เป็นแอลกอฮอล์หรือสิ่งที่รุนแรงต่อวัยรุ่น อีกทั้งอาจจะเกิดพฤติกรรม การเรียนแบบจากกลุ่มเพื่อนเพื่อยกตนเป็นหนึ่งหรือเป็นฮีโร่ซึ่งเอายาเสพติดหรือสุราเข้ามาเป็นตัวตั้งในกลุ่มนำมาแลกเปลี่ยนเพื่อนในกลุ่มของตนเองซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผิดพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ทำให้พบเห็นได้บ่อยในกลุ่มวัยรุ่นไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครองบางครั้งอาจจะขาดการใส่ใจการดูแลหรือไม่มีความรู้ในเรื่องของการสั่งสอนลูกเพราะผู้ปกครองบางคนต้องไปประกอบวิชาชีพหรือทำงานต่างจังหวัดจึงทำให้เด็กติดเพื่อนขาดความอบอุ่นจากครอบครัวซึ่งบางครั้งครอบครัวไม่ได้อยู่กับพ่อแม่อยู่กับตายายปู่ย่าหรืออยู่กับญาติซึ่งไม่ได้ดูแลอย่างใกล้ชิดเหมือนพ่อแม่ที่เราเรียกว่าความสัมพันธ์ จึงทำให้ปัญหาเหล่านี้เข้ามาแทรกในกลุ่มวัยรุ่นได้และเป็นปัญหาต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบันที่เราเห็นกันอยู่ทั่วไป ถึงอย่างไรก็ตามถึงแม้คำเตือนและคำสั่งสอนของครูก็ไม่รู้ว่าเด็กจะเชื่อ

ฟังหรือไม่เพราะคำว่าวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่อยากรู้อยากลองและมีการติดเพื่อนจึงทำให้อาจจะมีการดื่มอยู่บ้าง ถ้าในส่วนของหน่วยงานทางตำรวจที่เข้ามาดูแลไม่ค่อยจะเห็นเข้ามาให้คำแนะนำ

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน โดยส่วนมากจะเป็นการสังสรรค์กับเพื่อน ดื่มเพื่ออยากรู้อยากลอง หรือเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ แต่การที่เยาวชนดื่มและลองสุราทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนทำให้เกิดความอึดอัด ก้าวร้าว โดยเฉพาะเมื่อดื่มกับกลุ่มเพื่อน จะทำตัวเป็นฮีโร่ แสดงพฤติกรรมอวดเก่ง พาเพื่อนไปก่อเหตุทะเลาะวิวาทกัน บางครั้งชิงรถ แข่งรถ ส่งเสียงรบกวนชาวบ้าน แม้กระทั่งในโรงเรียน บางครั้งยังมีการแอบนำสุราเข้าไปดื่ม แต่จะเทใส่ขวดน้ำโค้ก หรือใส่ขวดน้ำเปล่าแทน

2) ช่วงเวลาที่เยาวชนส่วนมากชอบดื่มสุรา

ช่วงเวลาที่เยาวชนส่วนมากชอบจะดื่มในช่วงประมาณหัวค่ำหรือในช่วงเทศกาลงานวันเกิดหรืองานบุญประเพณีหรืออาจจะเข้าไปร่วมกันทำกิจกรรมอะไรต่างๆหรือเล่นกีฬาจะมีการจับกลุ่มกันดื่มสุราแค่นั้นในช่วงบางครั้งแค่นั้นเพื่อเป็นการสังสรรค์หรือเพื่อความสนุกสนานของตัวเองแค่นั้น แต่ในบางชุมชนปัญหาที่เกิดขึ้นของการดื่มสุรานั้นมีน้อยเพราะในชุมชนมีเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนไม่มีคนทางอื่นเข้ามาก่อวุ่นด้วยการดื่มสุราของวัยรุ่นในชุมชนจะดื่มหลังเลิกเรียนประมาณ 17:00 น ถึง 20:00 น จะแตกต่างจากผู้ใหญ่ที่จะดื่มตั้งแต่เวลาหัวค่ำไปเรื่อยๆเพื่อเป็นการคลายเครียด

กล่าวโดยสรุป ช่วงเวลาที่วัยรุ่นชอบดื่มสุรา ส่วนมากจะเป็นหลังเลิกเรียนหรือเลิกงาน การดื่มของเยาวชน หากดื่มเฉพาะกลุ่มเพื่อนจะไม่ค่อยมีปัญหา แต่หากดื่มแล้วมีวัยรุ่นหมู่บ้านอื่นเข้ามาด้วยความคึกคะนอง จะไล่ทำร้ายร่างกายกัน ส่วนในงานประเพณีดื่มแล้วจะมีปัญหาแทบทุกครั้ง โดยเฉพาะมีมหรสพคบงันเข้ามาเกี่ยวข้อง

3) พฤติกรรมหลังการดื่มสุราของเยาวชน

พฤติกรรมหลังการดื่มสุราของเยาวชน เมื่อดื่มสุราแล้วเป็นชนวนที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทนั้นมีแน่นอน เพราะโดยทั่วไปตามงานมหรสพหรืองานบุญหน้าเวทีหมอลำหรือวงดนตรีแคว้นองหน้ากันก็เริ่มเกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น เหตุผลหลักก็เกิดจากการดื่มสุราเพราะไม่สามารถควบคุมสติตนเองได้เมื่อมีสุราเข้าสู่ร่างกายก็จะเกิดการอยากรู้อยากลองทั้งเรื่องของยาเสพติดก็เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ผลอาจจะเกิดจากผู้ใหญ่หรือคนที่มายุเยาะกว่าเอามาทดลองและผู้ที่อายุน้อยก็ได้ทดลองหรือลองเพื่อความอยากรู้อยากเห็นเมื่อดื่มสุราหรือยาเสพติดแล้วก็มีผลกระทบตามมาก็คือการลักเล็กขโมยน้อยหรือปล้นชิงทรัพย์เพื่อนำเงินไปซื้อยา กรณีบางโรงเรียนมีนักเรียนอายุ 11 ปี ที่มีปัญหาทางด้านครอบครัวคือ เด็กขาดความอบอุ่นขาดการสั่งสอนจากครอบครัวเพราะบิดามารดาแยกทางกันและอยู่กับผู้ที่ไม่ใช่แม่ของตน หรืออยู่กับพ่อผู้ที่ขาดการเลี้ยงดูอย่างเต็มที่เพราะผู้ปกครองต้องออกไปทำงานรับจ้างตัดอ้อยจึงไม่มีเวลาดูแลก็ปล่อยปละละเลยทำให้เด็กเริ่มเข้าสู่สภาวะที่เลวร้ายคือเป็นสายส่งยาเสพติด แต่เด็กบางคนเป็นลูกติดมาจากแม่หรือติดมาจากพ่อแล้วแม่ก็ไปแต่งงานใหม่ก็ทิ้งลูกติดไว้กับคนนี้ ซึ่งคนนี้เป็นไม่ใช่ญาติของพ่อหรือญาติของแม่จึงทำให้เด็กเกิดปัญหาทางครอบครัวเมื่อเด็กมีเพื่อนเด็กก็ไปตามเพื่อนเชื่อเพื่อนมากกว่าเชื่อผู้ปกครองหรือคนอื่น อีกทั้งทุกวันนี้มี Social เข้ามาเกี่ยวข้องเพราะการดื่มของเยาวชนจะเป็นการสร้างกระแสให้ตัวเองดื่มแล้วโชว์โพสต์ลงเฟสบุ๊คหรือทวิตเตอร์ ฯลฯ เพราะเกิดจากการคึกคะนองของตนเองแต่จะมีบางกลุ่มที่ดื่มแต่ไม่ลง Social แต่ถ้ามองในอีกด้านหนึ่งการที่มี Social เข้ามาในปัจจุบันก็ทำให้เห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลง

ของเยาวชนคือเด็กติดเกมส์หรือติดโซเชียลจะไม่ค่อยออกไปพบปะสังสรรค์จับกลุ่มกันกับเพื่อนเท่าไรหรือนักหรือในช่วงนี้อยู่ในช่วงโรคระบาดของไวรัสโคโรนาหรือโควิดในทันที ถือเป็นด้านที่ดีเพราะการที่มีโซเชียลเข้ามาทำให้เด็กใช้เวลากับตัวเองและอยู่ที่บ้านมากกว่าออกไปสังสรรค์กับเพื่อน เพราะโซเชียลจะทำให้วัยรุ่นกลุ่มนี้คุยกันผ่านข้อความหรือใช้อินเตอร์เน็ตมากกว่าการเจอหน้ากัน ซึ่งถ้าพูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเด็กจะดื่มแล้วชอบขับจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุได้บ่อย หรือเกิดเหตุทะเลาะวิวาท

อีกทั้งเป็นพฤติกรรมเลียนแบบหรือเพราะความอยากรู้อยากลองที่เห็นผู้ใหญ่หรือเพื่อนรอบข้างตนเองดื่มแล้วทำไมตนถึงไม่สามารถดื่มได้ เพราะเขาคิดว่าถ้าเขาดื่มสุราเขาจะมีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นเขาอยากให้สังคมมองเขาว่าเขาเป็นผู้ใหญ่สามารถดื่มสุราได้สามารถดูแลตนเองได้ดีจะเป็นความคิดของวัยรุ่น หลังจากที่ได้ดื่มสุรานั้นจะมีพฤติกรรมที่ไปในทางที่เสียเพราะถ้าดื่มมากไม่ว่าจะเป็นวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่เพราะถ้าดื่มมากก็จะทำให้ขาดสติเพราะสุราก็ทำให้สติสัมปชัญญะไม่เต็มร้อยคิดอะไรไม่ครบถ้วนเพราะมันเกิดความสุขของกลุ่มวัยรุ่นแต่ถ้าดื่มบ่อยๆจะทำให้ติดจึงทำให้เป็นความเคยชินและก็จะทำให้วัยรุ่นติดไปโดยปริยาย

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมหลังการดื่มสุราของเยาวชนคงหนีไม่พ้นเรื่องของการเกิดปัญหาทางด้านสังคมที่เป็นวงกว้าง ทั้งระดับบุคคล คือตัวเยาวชนเอง ระดับครอบครัว เกิดความระส่ำระสายในครอบครัว เพราะเยาวชนใจร้อนยิ่งดื่มสุราเข้าไปทำให้นิสัยเปลี่ยน และผลกระทบต่อสังคม บางคนดื่มแล้วคึกคะนอง ก่อเรื่องเป็นอันธพาล หรือดื่มแล้วขับ ทำให้เสียสติ ขับรถเกิดอุบัติเหตุ หากมีปัญหาแค่ตนเองไม่ยากเท่าไร แต่หากมาแล้วขับไปชนบุคคลอื่นเสียชีวิตก็ยิ่งจะมีปัญหาต่อสังคมเป็นอย่างมาก

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน คงเน้นที่การสอนการบอกกล่าวความผูกพันทางครอบครัว เพราะถึงแม้ว่าบุคคลอื่นบอกไปเขาฟังเราแต่เราไม่สามารถอยู่กับเขาได้ตลอดเวลานั้นก็จะทำให้เขาเลือกปฏิบัติแต่ที่เราสั่งสอนไปเราไม่รู้ว่าเขาเชื่อฟังคำเราสอนหรือไม่ ทางที่ดี ไม่อยากให้คบเพื่อนที่เขาดื่มสุราแต่ลูกติดเพื่อนอยากรู้อยากลองจึงทำให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องสุราและสารเสพติดบางชนิดแต่พ่อแม่ก็มีการสั่งสอน เปรียบเทียบบอกสิ่งที่ไม่ดีแก่ลูกก็ขึ้นอยู่กับลูกว่าจะรับฟังหรือไม่ฟัง

กล่าวโดยสรุป การบอกกล่าวสั่งสอนของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นผู้ใกล้ชิดกับเยาวชน การกล่อมเกล่าในระดับครอบครัว พ่อแม่ต้องให้ความสำคัญกับลูก แสดงความรักที่นอกเหนือจากการส่งเงินให้ใช้ จะทำให้เยาวชนรู้สึกอบอุ่นใจ ไม่หลงใหลกับเพื่อนที่จะนำพาไปดื่มสุรา

4.2.1.3 สถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงสถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) สถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน 2) สถานการณ์การเพิ่มจำนวนนักดื่มหน้าใหม่ของเยาวชน 3) สถานการณ์การดื่มสุราทำให้เกิดผลในเชิงลบ เชิงบวก 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชนดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) สถานการณ์ ผลกระทบการตีมูลค่าของเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน

สถานการณ์ ผลกระทบการตีมูลค่าของเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน ที่ผ่านมามีการสังสรรค์กันในช่วงเวลาหัวค่ำตามเทศกาลที่เจอบ่อยจะช่วงวัยประมาณมัธยมตอนต้นและมัธยมปลาย ลักษณะเป็นกลุ่มไม่เห็นเป็นสังคมใหญ่ แต่ถ้ามองในกรณีที่ไม่ใช่เทศกาลส่วนใหญ่จะพบเจอตามหมู่บ้านตามงานประเพณีไม่ว่าจะเป็นงานรื่นเริงตามหมู่บ้านหรืองานที่เป็นงานฌาปนกิจประเพณีแต่ละหมู่บ้านก็จะพบเห็นในลักษณะแบบนี้บ่อย ซึ่งพื้นฐานอาจจะอยู่กับครอบครัวหรืออยู่ในวัยที่ติดเพื่อนหรืออาจจะจบการศึกษาแล้วแต่อยู่ในช่วงของเยาวชนก็จะมีการรวมตัวกันดื่มแต่ถ้าออกไปนอกเขตอำเภอเมืองนอกเขตจังหวัดก็จะเห็นในลักษณะเป็นการสังสรรค์ตามงานเทศกาลในหมู่บ้านในเรื่องของการสังสรรค์ แต่เมื่อเยาวชนมีการตีมูลค่าก็จะเกิดผลกระทบในเรื่องของเมาแล้วขับและการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นเป็นประจำปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาในทางลบ การเกิดปัญหาแบบนี้ อาจจะเป็นในเรื่องของโซเซี่ยลและการลอกเลียนแบบของผู้ใหญ่ก็เกิดขึ้นได้เป็นประจำจึงทำให้มีนักตีมูลค่าใหม่เกิดขึ้นมาเรื่อยๆ

กล่าวโดยสรุป สถานการณ์ ผลกระทบการตีมูลค่าของเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน มีความเปลี่ยนแปลงกันโดยสิ้นเชิง อดีตไม่มีสื่อที่จะเป็นสิ่งเร้าให้เยาวชนสร้างกระแสการลอกเลียนแบบ แต่ปัจจุบันสื่อค่อนข้างที่จะเปิดพื้นที่ให้คนทุกกลุ่มทุกวัยได้แสดงพฤติกรรมในเชิงลบ ถึงแม้จะมี พรบ. คอมพิวเตอร์ก็ตามแต่ก็ไม่สามารถตรวจสอบได้ครบทุกคน

2) สถานการณ์การเพิ่มจำนวนนักตีมูลค่าใหม่ของเยาวชน

สถานการณ์การเพิ่มจำนวนนักตีมูลค่าใหม่ของเยาวชนในปัจจุบันเด็กสมัยนี้เกิดการลอกเลียนแบบจากผู้ใหญ่ได้เร็วมาก เด็ก ป.4-5 ก็รู้จักสุราและจับกลุ่มตีมูลค่าทำให้เกิดการลอกเลียนแบบจากผู้ใหญ่หรืออยากรู้อยากลองเพื่อเป็นการสร้างค่าในตัวเอง ค่าในที่นี้ก็คือทำให้ในกลุ่มเพื่อนยกย่องตนเองว่าสามารถตีมูลค่าและดูแลตัวเองได้แต่ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้นเงินที่นำมาซื้อสุราก็แบมือขอจากผู้ปกครองและก็แอบกิน ซึ่งผู้ปกครองไม่รู้ว่าเป็นบุตรหลานหรือลูกของตนเองแอบตีมูลค่าหรือทำสิ่งที่ไม่ถูกกฎหมายส่วนนี้ต้องไปดูพื้นฐานของครอบครัวด้วยว่าครอบครัวอยู่ในสภาพแบบไหนเพราะเด็กบางคนเกิดจากพ่อแม่ที่ดื่มเหล้าหรือประกอบอาชีพที่ไม่ถูกกฎหมายเด็กเลยเกิดการลอกเลียนแบบและอยู่ในสภาพที่เป็นแบบนี้จึงทำให้เขาไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงจากจุดนี้ไปได้

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมการลอกเลียนแบบถือเป็นสิ่งสำคัญ อันเนื่องมาจากการเห็นผู้ใหญ่ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง สังเกตได้จากครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ตีมูลค่า ลูกส่วนมากจะไม่ตีมูลค่า เพราะเขาถือว่าตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน

3) สถานการณ์การตีมูลค่าทำให้เกิดผลในเชิงลบ เชิงบวก

สถานการณ์การตีมูลค่าทำให้เกิดผลในเชิงลบ ในเรื่องผลกระทบเศรษฐกิจสังคมคือถ้ามองในเรื่องของเยาวชนตีมูลค่านั้นอันดับแรกก็คือในเรื่องของการควบคุมอารมณ์ควบคุมสติในช่วงที่มีการตีมูลค่าหรือมีเมาเพราะเยาวชนอาจจะไม่สามารถควบคุมตนเองได้หรือมีภาวะการควบคุมอารมณ์น้อยขึ้นอยู่กับวัยวุฒิและคุณวุฒิของแต่ละคนด้วยเพราะแต่ละคนมีการควบคุมอารมณ์ที่ไม่เหมือนกันจึงทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทและผลกระทบที่ตามมาต่างๆส่วนภาวะเศรษฐกิจสังคมนั้นก็เช่นการเข้ารับการรักษาพยาบาลกระทบกระเทือนไปถึงผู้ปกครองในเรื่องเศรษฐกิจของเด็กที่เชื่อมโยงกับผู้ปกครอง

ในการดื่มสุราเด็กก็ต้องไปเอาตั้งค์จากผู้ปกครองมาซื้อสุราอยู่แล้วซึ่งภาษีของสุราก็มีราคาแพงพอสมควรเพราะผู้ปกครองก็บางครอบครัวไม่มีตั้งค์เงินที่ผู้ปกครองให้อาจจะเป็นเงินที่ไว้ใช้สำหรับศึกษาเล่าเรียน ในอีกกรณีหนึ่งที่เห็นล่าสุดก็คือชาวที่ห่างเอเชียพิคมีการจัดงานภายในและมีกลุ่มวัยรุ่นเยาวชนที่เหตุเกิดจากสุราคือเมาก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้มีทหารเข้าไปประจันเหตุจากนั้นเยาวชนควบคุมสติอารมณ์ของตนเองไม่ได้ใช้ขวดเปียร์ที่เป็นปากฉลามแทงทหารเสียชีวิตนี่ก็เป็นเหตุของสุราที่ทำให้เกิดความรุนแรงจึงทำให้มีการสูญเสียเกิดขึ้นทางเยาวชนนั้นก็ถูกลงโทษด้วยการดำเนินคดีทางกฎหมายต่อไปซึ่งในส่วนของเศรษฐกิจก็กระทบกระเทือนไปถึงห้างที่ถูกสั่งปิดเป็นระยะเวลา 5 ปี

ส่วนสถานการณ์การดื่มสุราทำให้เกิดผลในเชิงบวก หากรู้จักปริมาณในการดื่มจะเป็นผลดีต่อร่างกาย โดยเฉพาะคนที่ไม่ม่เวลาในการออกกำลังกาย เช่น ดื่มเปียร์ อาทิย่ลระกระบอง เพื่อให้การไหลเวียนของเลือดฉูดฉิด ทำให้ระบบร่างกายสร้างความสมดุลได้ แต่ทุกวันนี้ไม่ใช่เป็นการดื่มแล้วยาว ไม่เมา ไม่เลิก ถึงเมาแล้วเกิดความคึกคะนองพากันไปทำกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์

กล่าวโดยสรุป เหยียญมีสองด้าน ทุกสิ่งทุกอย่างมีสิ่งคู่กันเสมอแฉกเช่นเดียวกับปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน มีทั้งด้านดีและไม่ดี ขึ้นอยู่กับบุคคลที่จะเลือกใช้ด้านดีหรือไม่ดี

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน

สถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชนมีมากมายหลายประการ ทั้งเรื่องการทะเลาะวิวาท เกิดนักดื่มหน้าใหม่ที่เกิดจากการลอกเลียนแบบจากผู้ใหญ่และถูกปล่อยปละละเลยจากผู้ปกครอง ทางที่ดีต้องเริ่มจากครอบครัวเพราะครอบครัวต้องเป็นจุดสำคัญในเรื่องของสภาพจิตใจและสภาพครอบครัวด้วย เพราะครอบครัวเป็นจุดที่สร้างความอบอุ่น เพราะคำว่าติดสุราเพราะในวัยรุ่นตอนต้นจะมีการติดเพื่อนก็จะเกิดการจับกลุ่มดื่มสุราถ้าเด็กกลุ่มนั้นดื่มทุกวันก็จะเกิดการเสพติดขึ้นแต่ถ้ามีการคบเพื่อนที่ดีหรือครอบครัวชักจูงไปในทางที่ดีก็จะไปในทางที่ดีได้เพราะถ้าสภาพครอบครัวไม่แข็งแรงพอสภาพเด็กก็จะเป็นไปตามสภาพแวดล้อมสังคมในปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป ครอบครัวอบอุ่นถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะส่งผลถึงถึงพฤติกรรมเยาวชนที่ได้รับความอบอุ่น จะไม่สนใจเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสุรา

4.2.1.4 ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ประเด็นหลัก คือ 1) ยุทธศาสตร์ ในการควบคุม ดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต 2) นโยบายในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต 3) แผนงานในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต 4) โครงการในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต 5) ข้อเสนอแนะและแนวทางการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) ยุทธศาสตร์ ในการควบคุม ดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

ยุทธศาสตร์ ในการควบคุม ดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ในส่วนโรงพยาบาลมีแผนยุทธศาสตร์ คือ โครงการทูปีนัมเบอร์วัน และการสำรวจประชากรวัยรุ่นอายุ 15 ปี ขึ้นไป การดื่มเหล้าจะให้ อสม. เป็นผู้นำข้อมูลตัวนี้มาส่ง แล้วทางโรงพยาบาลจะเข้าไปให้คำปรึกษาในครอบครัว และเด็กส่วนใหญ่ก็จะเป็นเด็กไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและเด็กส่วนใหญ่ที่เห็นพบบ่อยในลักษณะแบบนี้คือจะเป็นเด็กที่ครอบครัวขาดความอบอุ่นหรือครอบครัวไม่สมบูรณ์เกิดการชักจูงจากกลุ่มเพื่อนได้ง่ายผลการขับเคลื่อนที่ผ่านมาของทางโรงพยาบาลนั้น มีมาตรการตรวจรณรงค์ในชุมชนไว้เลยว่าห้ามจำหน่ายสุราให้กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีและก็มีการประชุมในชุมชนด้วยว่าถ้ากระทำผิดหรือจำหน่ายให้กับคนที่อายุไม่ถึงจะปรับตามกฎหมายคือปรับ 2,000 บาท สามารถเห็นผลได้เพราะกระทำจริง แต่ถ้านอกเมืองและตามชนบทไม่ได้ผลไม่สามารถนำกฎหมายตัวนี้ไปใช้ได้ยากเพราะมีการแอบขายให้เหมือนเดิม เพราะถ้าเห็นใครกระทำผิดแจ้งไปยังตำรวจให้เข้ามาดูแลและจับปรับตามกฎหมายได้เลย ซึ่งก็ไปร่วมกับชุมชนสร้างมาตรการตัวนี้ขึ้นมา จัดทำเป็นโครงการ โครงการตัวนี้คือโครงการต่อต้านยาเสพติดสามารถใช้คู่กับตัวนี้ได้เพราะมองในภาพรวมและมี อสม. เป็นหูเป็นตาสอดส่องในชุมชน อาจจะมีการเข้าไปอบรมเกี่ยวกับตัวนี้ก่อนที่จะนำมาขยายผลใช้ในชุมชน ซึ่งจะใช้ อสม. เป็นหลักเพราะ อสม. ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติทั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ สาธารณสุข สามารถเข้าไปตักเตือนหรือแจ้งความจับได้เลย ถ้าพูดถึงอุปสรรคของการขับเคลื่อนโครงการนี้ไม่ค่อยจะเห็นเพราะจะเน้นการสร้าง ความเข้าใจให้กับคนในชุมชนเป็นหูเป็นตาช่วยกันคนในชุมชนไม่สามารถต่อต้านการรณรงค์ของได้เพราะถ้ากระทำผิดก็ปรับ 2,000 บาทต่อคน และในชุมชนไม่มีใครกล้าจำหน่ายสุราให้กับคนที่อายุไม่ถึงเพราะทางหน่วยงาน ก็เคยล่อซื้อสุรากับทางร้านค้าแต่ร้านค้าก็ไม่จำหน่ายให้ก็ถือว่าการค้ามีจรรยาบรรณและปฏิบัติตามกฎข้อบังคับที่วางไว้

อีกทั้งในส่วนของห้างสรรพสินค้า เช่น เซเว่น ถ้าพูดถึงเรื่องการจำหน่ายสุราถ้าอายุไม่ถึงทางพนักงานก็ไม่สามารถขายสุราให้ได้ ถ้าไม่มั่นใจว่าบุคคลไหนอายุไม่ถึงหรือเป็นเด็กเกินไปทางพนักงานก็จะขอบัตรประชาชน คนส่วนใหญ่ที่มาซื้อจะเป็นวัยรุ่นวัยกลางคนหรือวัยทำงาน อีกทั้งภาครัฐมีกฎหมายที่ให้ร้านที่ได้รับอนุญาตขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นี้ให้ขายได้ตั้งแต่ 11.00 น. ถึง 14.00 น. เป็นแค่ช่วงเวลาหนึ่งและอีกช่วงหนึ่งก็คือจาก 17.00 – 24.00 น. จะมีอยู่ 2 ช่วง ถ้าก่อนเวลานี้หรือช่วงหลังจาก 14.00 น. ก็ห้ามจำหน่ายถ้าจำหน่ายก็มีความผิดก็อยากห่างแม่คโคโรอย่างนี้ ถ้าทำก็จะติดถ้าซื้อก็ต้องซื้อตามเวลาที่ทางกฎหมายได้กำหนดไว้และจะมีการกำหนดอายุอีกถ้าอายุต่ำกว่า 20 ปีก็ไม่สามารถที่จะซื้อได้อันนี้จะ เป็นกฎหมายของสาธารณสุขสาธารณสุขก็จะควบคุมหลายอย่างในส่วนของสรรพสามิตนี้จะควบคุมแค่การจำหน่ายเท่านั้นแต่สาธารณสุขเขาจะมีเรื่องกฎหมายอายุถ้าทำผิดกฎหมาย ก็จะมีการตั้งปรับ

ในส่วนของฝ่ายปกครอง ระดับอำเภอจะมีชุดปฏิบัติการในระดับของการรวมระหว่างฝ่ายปกครองตำรวจ สาธารณสุขที่จะเข้าไปดูแลในพื้นที่ของตน ถ้าในระดับจังหวัดในส่วนของฝ่ายปกครองก็จะร่วมกับทางตำรวจและทางสาธารณสุข พัฒนาสังคม เพราะเป็นสหวิชาชีพที่จะออกไปกำกับดูแลตรวจสอบในส่วนในพื้นที่เสี่ยงอย่างเช่นริมโขงสถานบันเทิงสถานประกอบการที่เป็นพวกร้าน

จำหน่ายสุราหรือสถานที่ที่ก่อให้เกิดการมั่วสุม จับกลุ่มซึ่งเป็นไปตามกฎหมายที่ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีหรือ 20 ปีเข้าสถานบริการนี้ก็เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ ในส่วนหนึ่งก็สามารถแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่งแต่ว่าจริงๆ แล้วนั้น ถ้าจะแก้ปัญหาได้ทั้งหมดนั้นภาครัฐและภาคเอกชนและผู้ประกอบการก็ต้องมีส่วนร่วมด้วยและรวมไปถึงผู้ปกครองของเด็กด้วยในการที่จะต้องไม่ให้ได้รู้สึกว่าการดื่มสุรานั้นมันเป็นเรื่องทั่วไป

ในส่วนของสถานพินิจมี 1 โครงการ 1 สถานศึกษาเป็นโครงการเกี่ยวกับอาชญากรรมในโรงเรียนเน้นไปทางโรงเรียนเพราะถ้าเป็นโครงการอื่นจะไปซ้ำกับหน่วยงานอื่น จะเน้นการป้องกันซึ่งอาชญากรรมในโรงเรียนจะรวมไปทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นยาเสพติดหรือแอลกอฮอล์และอื่นๆ การที่ออกไปในสถานศึกษานั้นเป็นกิจกรรมโครงการต่อเนื่องแต่จะขยายไปเรื่อยๆแต่จะมีการต่อเนื่องจากโรงเรียนเดิมและสืบทอดไปกับโรงเรียนอื่นแต่โรงเรียนเดิมนั้นก็ยังต่อเนื่องโครงการนั้นอยู่เหมือนเดิมซึ่งถ้ามีกิจกรรมหรือการอบรมอื่นๆก็จะไปสอดแทรกให้กับโรงเรียนนั้นและโรงเรียนที่ขยายออกไปเรียกว่าขยายฐานแต่จากที่สังเกตนั้นจะดูว่าโรงเรียนนั้นมีปัญหาอาชญากรรมหรือมีปัญหาในเรื่องของเด็กนักเรียนหรือไม่

หากมองในภาพรวม ซึ่งจริงๆ แล้วในเรื่องยุทธศาสตร์จะเน้นในเรื่องทั่วไปมองในภาพกว้างคือยาเสพติดอย่างเช่นพวกจะมองว่าสิ่งที่ทำให้เข้าไปยังไปส่งเสริมให้เยาวชนได้ตระหนักรู้ได้ว่าโทษของแอลกอฮอล์ยาเสพติดหรือสิ่งต่างๆเกิดผลอะไรบ้างถ้ากินเข้าไปทุกวันจะทำให้เกิดอะไรขึ้นและเป็นอย่างไรและทำให้เขารู้ว่าเมื่อกินเข้าไปทุกวันจะรู้ได้อย่างไรว่าคุณเป็นการติดแอลกอฮอล์แล้วหรือเป็นบุคคลที่มีฤทธิ์แอลกอฮอล์ในร่างกายถึง 80 90 เปอร์เซ็นต์ เพื่อให้คนเข้าใจว่านั่นคือการติดซึ่งมีบางคนก็บอกว่ากินเข้าไปทุกวันแล้วไม่เป็นอะไรตั้งแต่อนุบาลประถมมัธยมซึ่งตอนกินมันก็ไม่เป็นอะไรอารมณ์ดีมีความสุขแต่เมื่อกินเข้าไปนานๆหรือต่อเนื่องกันจนเป็นกิจวัตรประจำวันก็มีผลระยะยาวจึงต้องให้หน่วยงานเข้าไปดูแลและให้คำแนะนำตั้งแต่อนุบาลมาเรื่อยๆแต่เด็กในปัจจุบันไม่ค่อยเชื่อในเรื่องพวกนี้เพราะเหมือนเด็กบางคนก็ดื่มเข้าไปแล้วรู้สึกไม่ได้มีอะไรเกิดขึ้นในตัวเองเลยเราจะทำอย่างไรให้เด็กรู้และแยกแยะได้ว่าโทษของการดื่มสุราและยาเสพติดนั้นเป็นอย่างไรแต่ในสมัยก่อนนั้นเด็กกลัวพ่อแม่เมื่อเข้าโรงเรียนหรือโตขึ้นมากก็จะกลัวครูจะเด็กในปัจจุบันนั้นไม่กลัวอะไรเลยเพราะเขาไม่มีการจินตนาการเขาเชื่อโซเซียลมากกว่าคำเตือนเลยตักเตือนจากผู้ปกครองและทุกคน

กล่าวโดยสรุป ยุทธศาสตร์ ในการควบคุม ดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องพยายามกำกับดูแลติดตามอย่างเคร่งครัด แต่อาจจะไม่ทั่วถึงโดยเฉพาะในพื้นที่เขตนอกเมือง ร้านค้ามีการลักลอบจำหน่ายให้กับเยาวชนที่อายุยังไม่ถึง

2) นโยบายในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

นโยบายในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ในส่วนของฝ่ายปกครองจะเป็นรอบตามแนวทางในการจัดระเบียบสังคมอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง จะต้องไปดูสถานบริการ สถานประกอบการถ้าไม่มีในเรื่องของการป้องกันก็จะมี การตั้งด่านเข้าไปดูแหล่งมั่วสุมที่สาธารณะอีกประเด็นหนึ่งก็จะร่วมมือกับทางสาธารณสุข ตำรวจไปแนะนำร้านค้าซึ่งจะทำทุกครั้งอยู่แล้วทางวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก็จะเข้าไปแนะนำห้ามไม่ให้

จำหน่ายสุราตั้งแต่เวลาเที่ยงคืนวันนี้ถึงเที่ยงคืนวันพรุ่งนี้ ถ้านอกเวลาก็จะมีห้วงระยะเวลาที่ห้ามจำหน่ายก็คือ 11.00 - 14.00 น. และ 16.00 - 24.00 น. นี่คือนโยบายที่ทางปกครองกำหนด

ในส่วนของโรงเรียนก็จะมีตำรวจเข้ามาให้ความรู้ มาให้การอบรมและก็มีโรงพยาบาลหน่วยงานสาธารณสุขก็เข้ามาอบรมเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพที่เกิดจากการดื่มสุราและก็มีโครงการครูพระสอนศีลธรรมก็ได้เข้ามาอบรมกับทางโรงเรียน ก็จะมีเนื้อหาในส่วนนี้แต่ถ้าเป็นเรื่องแผนยุทธศาสตร์เราก็มามาแตกเป็นแผนปฏิบัติการโรงเรียน มีแผนปฏิบัติการที่แยกย่อยออกมาเกี่ยวกับยาเสพติดก็อย่างเช่นโครงการกีฬาต้านภัยยาเสพติดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ จะเอามาช่วยในส่วนของกิจกรรมตัวนี้ด้วย เด็กบางคนลักษณะที่ว่าโรงเรียนไม่มาก็ไม่ขาดตรงนี้ก็เคยช่วยให้เขาห่างไกลจากการไปมั่วสุมดื่มสุราหรือทำกิจกรรมอะไรที่ไม่ให้เกิดประโยชน์

ในส่วนของชุมชนจะให้ผู้นำแต่ละหมู่บ้านนำมาตรการหรือข้อกฎหมายบังคับไปประกาศกระจายข่าวให้แก่เยาวชนหรือชุมชนแต่ละชุมชนได้ทราบถึงข้อบังคับและกฎระเบียบของการจำหน่ายสุราและการดื่มสุราในช่วงเทศกาลหรือกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

กล่าวโดยสรุป นโยบายในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต จะเป็นนโยบายในเชิงบูรณาการโดยอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเข้ามาอบรม ให้ความรู้ ชี้โทษ ชี้ภัย ในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ทั้งปัญหาที่ผ่านมา สถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงนโยบายจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหา

3) แผนงานในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

แผนงานในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ในส่วนของผู้เกี่ยวข้องกับแผนงานโดยทั่วไปผู้ประกอบการสุรามีใบอนุญาตที่จะต้องมีการยื่นขอถ้าเป็นหนองคายก็จะมีโรงจำหน่ายสุราขนาดเล็กซึ่งถ้าโรงใหญ่ก็จะมีอยู่ 1 ที่ คือ เทพอรุโณทัยจะมีการเสียภาษีหลายพันล้านต่อปีอันนี้จะมีโรงงานที่เจ้าหน้าที่ไปควบคุมส่วนโรงงานทางชุมชนก็จะมีพลังแรงม้าที่ต่ำเป็นโรงงานที่ทางชาวบ้านหรือคนในชุมชนใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านต้มเองทำเองตรงนี้ก็มีการขออนุญาตก่อนที่จะขออนุญาตต้องมีการทำตามเงื่อนไขว่าห่างจากที่ชุมชนห่างตามลำคลองกี่เมตรเพื่อเป็นการป้องกันว่าถ้ามีน้ำเสียก็ไม่ให้ปล่อยลงตามลำห้วยและเรื่องของคุณภาพด้วยมีการส่งตัวอย่างให้ทางสรรพสามิตออกไปตรวจสอบก่อนว่ามีสารหรือมีพิษอะไรที่ตกค้างในสุราหรือไม่เพราะถ้าตรวจวิเคราะห์แล้วถ้าผ่านหมดทุกอย่างก็มาซื้อแอสแตมป์เสียภาษีและก็ไปติดที่โรงงานและเมื่อเสร็จก็สามารถนำมาจำหน่ายได้เพราะในที่หนองคายก็มีหลายที่ ส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจหรือเหล่าชาวถ้าเป็นอย่างอื่นนี้ไม่มี 40 ดิกรีอันอื่นเขาทำมันจะไม่ได้มาตรฐานและขายไม่ดีก็จะเลิกผลิตไปแต่ก่อนจะมีโรงผลิตไวน์ก็คือสุราขภู เป็นการทำน้ำผลไม้มาหมักทำให้เกิดเป็นแอลกอฮอล์มันไม่เกิดคุณภาพผู้ต่างประเทศไม่ได้จึงต้องนำจากต่างประเทศเข้ามาขายเพราะคุณภาพมันต่างกันมันได้มาตรฐานกว่าของไทยทำมาแล้วใช้ลูกของผลไม้ต่างๆแต่ทำออกมาแล้วมีสารพิษตกค้าง ก็ไปซื้อวัตถุดิบที่เขาใช้ยามาแมลงฉีดเมื่อเข้าออกมาแล้วทำการตรวจสอบออกมาแล้วก็มีสารที่เป็นพิษตกค้างอยู่ในระยะบัยก็จะไม่ผ่านจึงไม่เกิดมาตรฐานเขาก็ต้องเลิกผลิตและปิดโรงงานเองเพราะเขาเอามาขายในราคา 200-300 คนที่บริโภคก็จะท้องเสียก็จะเจ็บไปที่เหลือก็จะเหลือแค่เหล่าชาวหรือ 40 ดิกรี ก็ต้องเสียภาษีก็ต้องได้รับอนุญาตมีเงื่อนไขขั้นต้นต้องทำให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าผิดก็

จะถูกจับจะต้องมีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายวัตถุดิบต่างๆที่ใช้ต้องทำเป็นบัญชีไว้เพราะทางสรรพสามิตมีการเข้าไปตรวจในเรื่องของการลักลอบพาเลทไม่ค่อยมีเพราะถ้าไม่มีใบอนุญาตก็จะโดนจับเพราะที่ไหนที่ไปตรวจแล้วนั้นลักลอบผลิตก็จะดำเนินคดีให้ถึงที่สุดเพราะเขาไม่มีแสตมป์การที่ผลิตต้องมีการขอแสตมป์หรือการจำหน่ายแบบเป็นลูกค้าเจ้าหน้าที่ไปเจอก็จะถูกจับ 1 ลิตรก็จะปรับอยู่ที่ 20,000 - 40,000 บาท บางครั้งก็ 50,000 บาทหรือที่เรียกว่าเหล้าเถื่อนแต่ในปัจจุบันนี้น้อยลงเพราะว่าโทษหนักถ้าโดนจับแล้วจะไม่คุ้มหลังจากมาแล้วเด็กรุ่นใหม่ไม่ค่อยนิยมกินเหล้าเถื่อนเขาก็จะกินเหล้าที่รัฐบาลรับรองหรือเหล้าภาษีที่มีขายตามห้างแม็คโครและ 7 เพราะพวกนี้มีการตรวจวิเคราะห์ได้มาตรฐานกว่าเด็กรุ่นใหม่ไม่ค่อยชอบเหล้าขาวจะนิยมกิน Black กิน Red ของต่างประเทศ และกินเบียร์ซึ่งบางที่ร้านที่เปิดตอนดึกๆก็จะจำหน่ายเบียร์หรือมีโปรโมชันต่างๆ แต่พวกนี้ก็มีการห้ามไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีเข้าไปถ้าจับได้ก็จะถูกแบนหรือถูกปิดไปเพราะฝ่ายปกครองของทางจังหวัดก็มีการไปตรวจตลอดในเวลากลางคืนเขาก็จะบูรณาการร่วมกันทางปกครองทหารได้ตรวจตามร้านอาหารต่างๆ ตอนกลางคืนถ้าเขาตรวจแล้วก็จะมีการขอตรวจบัตรประชาชนถ้าร้านนั้นมีเด็กอายุไม่ถึงก็จะถูกสั่งปิดถูกสั่งปิด 5 ปีเพราะฉะนั้นตามร้านต่างๆ เขาก็จะต้องระมัดระวังบางที่เขาตรวจไม่ใช่ไม่เช็คคู่มือประชาชนดูแต่หน้าบางที่อายุไม่ถึงเมื่อตรวจแล้วก็จะโดนจับเดี๋ยวนี้หน่วยงานเขาก็เข้มขึ้นขึ้น แต่หากความเป็นจริงกฎหมายมีแต่ไม่สามารถควบคุมกับกลุ่มวัยรุ่นตามชุมชนได้

ในส่วนของฝ่ายปกครอง งานความมั่นคงจะดูแลให้ความสะดวกความเรียบร้อยในการจัดงานประเพณีของทางชุมชนเป็นประจำอยู่แล้ว ส่วนแผนที่ทางอำเภอได้ดำเนินก็ยังไม่มีเพราะจะเป็นแค่การระงับเหตุบางเหตุแค่นั้น จะเน้นไปที่ทางร้านค้ามากกว่าคือการตั้งข้อระเบียบการจำหน่ายสุราให้แก่เยาวชนและทางร้านค้าก็ให้ความร่วมมือในส่วนนี้เป็นอย่างดีเพราะมีมาตรการที่เข้มงวดส่วนการตั้งมาตรการก็จะมีมาตรการของบางหมู่บ้านเขาจะมีการตั้งกฎระเบียบหรือตั้งมาตรการของชุมชนหมู่บ้านของเขาเองหรือเรียกว่าความตกลงของหมู่บ้านทำเป็นกรดเป็นข้อระเบียบบังคับขึ้นมา

อีกทั้งยังมี แผนงานของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มาตรการของหน่วยงานภาครัฐที่มีมาตรการเข้ามาควบคุมดูแลการจำหน่ายสุราจะสามารถบังคับใช้ได้ในช่วงต้นแค่นั้น เพราะการที่จะรณรงค์การดื่มสุรานั้นจะต้องมีบุคคลที่ทำให้เป็นตัวอย่างและจริงจังในการจัดทำโครงการนี้ขึ้นสามารถประกาศตนเองได้เลยว่ากระผมหรือดิฉันไม่ดื่มสุรา ตำรวจก็ได้จัดทำจุดตรวจเป่าวัดแอลกอฮอล์ทำงานคู่กับ รพสต. แต่ไม่เคร่งครัดเท่าไรไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาที่ไม่เข้มงวดในเรื่องการบอกโทษของการดื่มสุรา เพราะครูดื่มเป็นตัวอย่าง ถ้าพูดถึงในชุมชนแล้วนั้นถ้าพูดถึงการสร้างกฎระเบียบของชุมชนจะมีแค่ช่วงเฉพาะกิจหรือช่วงงานบุญประจำปีคือตั้งกฎข้อระเบียบใครก่อให้เกิดทะเลาะวิวาทขึ้นจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้นแต่ถ้าพูดถึงหมู่บ้านไหนหรือทางชุมชนที่ตั้งกฎข้อระเบียบมามาตรการบังคับห้ามจำหน่ายและดื่มสุรานั้นยังไม่เห็นให้แน่ชัดมีแค่ใช้หรือจัดตั้งขึ้นไว้ชั่วคราว

อย่างไรก็ตาม การที่จะห้ามให้เลิกเป็นเรื่องที่ยาก ก็คงจะบอกว่าถ้าดื่มเยอะก็ให้ทุเลาลงบ้างหรือถ้าเลิกได้ก็ควรจะเลิกเพราะผลที่ตามมาจากการดื่มสุราเกิดได้หลายอย่าง เช่น ถ้าไม่มีตั้งค้ำไม้สามารถที่จะดื่มสุราได้สมมุติถ้าเกิดการคลังต้องการที่จะดื่มสุราก็จะเกิดการทำร้ายร่างกายบุคคลในครอบครัวเพื่อต้องการที่จะนำเงินไปซื้อสุรา อีกทั้ง สภาพจิตใจย่ำแย่ รวมถึงร่างกายชুবวมเพริ้วเวลาไปทำงานทำอะไรทำนาไม่สามารถที่จะไปทำได้จึงอยากให้ลูกหลานหรือเยาวชนห่างไกลจากการดื่ม

สุรามองเห็นโทษมากกว่าความสุขก็อยากจะให้ทางหน่วยงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้เข้ามาให้คำแนะนำกับเยาวชน

นอกจากนี้ กำนันผู้ใหญ่บ้านควรประชาสัมพันธ์บอกผู้ตรวจการตำบลเข้าไปดูเข้าไปแนะนำก็จะมีปลัดอำเภอตำรวจมีสาธารณสุขหรืออนามัยในพื้นที่เข้าไปแนะนำตามร้านตัวนี้ก็เป็นเชิงประชาสัมพันธ์และแนะนำส่วนกลางรอบใหม่นั้นก็มีอยู่ 2 แบบคือให้ความร่วมมือและไม่ให้ความร่วมมือส่วนใหญ่ถ้าเป็นร้านใหญ่ๆเขาก็จะให้ความร่วมมือส่วนร้านเล็กๆก็อาจจะมีบ้างและไม่บ้าง

กล่าวโดยสรุป แผนงานในการดูแลการติ่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสุราจะมีแผนดำเนินการเป็นปกติอยู่แล้ว แต่หากเป็นไปได้ นอกจากภาครัฐ ผู้ประกอบการต้องให้ความร่วมมือในการถือตามแผนของภาครัฐถึงจะควบคุมการติ่มสุราของเยาวชนได้

4) โครงการในการดูแลการติ่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

โครงการในการดูแลการติ่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต โครงการทางหน่วยงานภาครัฐ ในส่วนของท้องถิ่นแก้ปัญหาการติ่มสุราของมีนมาได้ผลน้อยมาก เช่น การจัดกิจกรรมกีฬาระดับตำบลส่งเสริมให้เยาวชนออกกำลังกายต้านภัยยาเสพติด แต่หลังจากเล่นกีฬาเสร็จก็มีการสังสรรค์เหมือนเดิมมันไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เพราะมันเป็นวัฒนธรรมที่เป็นมาแต่นานแล้ว ซึ่งโครงการก็เขียนบอกนะว่าห่างไกลยาเสพติดแต่ก็ไม่สามารถควบคุมได้เหตุของสุราก็อาจเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้บางคนเข้าถึงยาเสพติดได้ไม่ใช่เราไม่มีช่องทางในการควบคุมแต่ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ซึ่งในท้องถิ่นของบางตำบลจะมีศูนย์ดูแลเด็กเยาวชนในท้องถิ่นตามหน้าที่จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาเยาวชนในท้องถิ่นเพื่อให้เด็กได้ถ่ายทอดความเป็นเยาวชนหรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัยรุ่นให้เขาได้แสดงออกพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของเขาออกมาได้อย่างชัดเจนและแลกเปลี่ยนความรู้ในแต่ละด้านของแต่ละชุมชน อย่างเช่นโครงการ To Be Number One ซึ่งพักหลังมาก็ได้เริ่มเบาบางลงเพราะขึ้นอยู่กับกลุ่มและการสนับสนุนของแต่ละท้องถิ่นด้วยซึ่งก็ช่วยได้ถึง 70 80 เปอร์เซ็นต์แต่ไม่สามารถควบคุมเด็กได้ถึง 100 เปอร์เซ็นต์เพราะมันค่อนข้างยากด้วยสังคมปัจจุบันหรือวิถีชีวิตแต่ละครอบครัวแตกต่างกันออกไป ซึ่งบางที่การติ่มสุราก็จะเป็นเรื่องธรรมดาของเด็ก

ทั้งนี้ การกำหนดโครงการส่วนของฝ่ายปกครองปัจจุบันแตกต่างจากอดีตมาก ซึ่งเป็เห็นภาพได้ชัดในกรณีก่อนรัฐประหารปี 2557 พฤติกรรมการติ่มสุราของเยาวชนเป็นไปอย่างกว้างขวาง มีการติ่มแล้วจับกลุ่มกันตามถนน สร้างความเดือดร้อนให้ผู้สัญจรไปมา ภายหลังกการรัฐประหาร ทหารเข้ามาดูแล มีการกวาดล้างเรื่องความสงบเรียบร้อยในทุกพื้นที่ และมีการลงโทษตามกฎหมายอย่างจริงจังทำให้เยาวชนเกิดความกลัวไม่กล้าออกมาติ่มสุราตามถนน โดยอาศัยความร่วมมือกับผู้นำชุมชนเข้าไปให้คำแนะนำก่อนถ้าบอกไม่ฟังจะแจ้งมาที่อำเภอและให้ปกครองหรือตำรวจออกไป ส่วนมากจะให้ผู้นำกำนันผู้ใหญ่บ้านเข้าไปให้การดูแลชุมชนก่อนถ้าบอกแล้วไม่ฟังแต่ส่วนใหญ่ก็จะให้ความร่วมมือแต่ถ้าเป็นเมาสุรานั้นก็จะเมาในแบบอาละวาดถ้าเป็นมั่วสุมาก็เป็นเหตุที่น้อยมากสามารถบอกกล่าวตักเตือนกันได้

กล่าวโดยสรุป โครงการในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ถือว่าแตกต่างกันมาก อดีตไม่มีการดูแลหรือควบคุมเยาวชนดื่มสุรา มีแต่ไม่เข้มงวด ทำให้พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชนเป็นไปอย่างกว้างขวาง แต่ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐเข้ามากำกับดูแลและโดยตรงโดยเฉพาะคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ที่มีการควบคุมความไม่สงบภายในประเทศ ได้ร่วมมือไปยังทุกหน่วยงานกวดขันการกระทำที่ผิดกฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีการนำโครงการที่เป็นการพัฒนาเข้าสู่ชุมชนเกิดการแก้ปัญหาทั้งเยาวชนและส่วนรวม

5) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

นอกจากการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ประการเริ่มต้น ผู้ปกครองควรชี้โทษของการดื่มน้ำเมาทำให้เสียสุขภาพเสียการเรียนเกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ครอบครัวจะต้องให้การสั่งสอนตั้งแต่เบื้องต้นของการดื่มสุราและการไม่กระทำสิ่งที่ไม่ดีให้กับเด็ก

กล่าวโดยสรุป การที่จะให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามากำหนดยุทธศาสตร์ช่วยเหลือผู้ปกครองเยาวชนควรที่จะกำกับติดตามพฤติกรรมลูกของตนก่อน หรือไม่ก็ทำการอบรม สั่งสอน ชี้คุณชี้โทษเยาวชนได้เข้าใจและเห็นโทษภัยของพิษสุรา

4.2.1.5 ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา 2) ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา 3) ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนก่อให้เกิดผลในลักษณะ 4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมาดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา

ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา ต่างจังหวัดก็มีการรณรงค์ตอนนี้มีด่านตรวจแอลกอฮอล์เป็นทุกช่วงของการเดินทาง จะเข้มงวดเพราะทางจังหวัด ผู้ว่าจะรับนโยบายควบคุมจากทางส่วนกลาง จะมีนโยบายเข้ามาคือจะต้องลดการดื่มแอลกอฮอล์เรื่องเมาแล้วขับให้ได้ว่าปีต่อไปเป็นอย่างไรรายอดจะต้องน้อยลง ไม่เพิ่มถ้ายอดเพิ่มทางผู้ว่าก็จะได้รับการตักเตือนจากผู้ใหญ่อีกชั้นหนึ่งมีการตั้งด่านพวกจิตอาสาขึ้นรณรงค์เมาแล้วไม่ขับ จะให้พักก่อนถ้าวัดแอลกอฮอล์แล้วมีปริมาณที่เยอะก็ไม่ให้ขับต่ออุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเป็นเมาแล้วขับของมอเตอร์ไซค์เฉี่ยวชนแล้วก็เสียชีวิตต่อมาในช่วงหลังๆนี้ก็น้อยเพราะมันมาเจอกับ covid

ในส่วนจังหวัดหนองคาย ผลการควบคุมสุราส่วนใหญ่คนบริโภคเหล้าขาวหรือ 40 ดีกรีส่งไปจำหน่ายอุดรสถลหรือต่างจังหวัดสามารถส่งขายได้เยอะเพราะคนที่ดื่มเหล้าขาวส่วนมากจะเป็นเกษตรกรชาวไร่ชาวนาหรือผู้ที่ก่อสร้างทำงานรายวันเพราะมีราคาถูกสามารถซื้อจำหน่ายได้ตามร้านทั่วไปเมื่อดื่มเข้าไปแล้วก็จะทำให้หลับสบายไม่ปวดเมื่อยสามารถตื่นขึ้นมาทำงานได้ปกติหนองคายเป็นเขตติดชายแดนบางคนจะมีการลักลอบเหล้าต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายก็เลยนำเหล้าของจังหวัด

หนองคายไปจำหน่ายที่ต่างจังหวัด เพราะจังหวัดที่ติดชายแดนจะมีทางเลือกเยอะสามารถข้ามไปซื้อเหล้าต่างประเทศได้เพราะไม่มีภาษีราคาก็จะถูกกว่ากันเป็นครั้งก็เลยลดปริมาณการดื่มเหล้าขาวของหนองคายเหล้าขาวของหนองคายก็มีการส่งจำหน่ายไปต่างประเทศไปสิงคโปร์ อิสราเอลด้วย การป้องกันและปราบปรามของหมู่บ้าน ชรบ. ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้านกำนันจะเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่จากที่ผ่านมาก็ถือว่าบรรลุตามเป้าหมาย 60-80 เปอร์เซ็นต์ เพราะใน 90% มีผลตอบรับที่ดี

กล่าวโดยสรุป ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมามีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่จะห้ามให้เด็กไม่แตะเลยเป็นไปไม่ได้นอกจากสั่งเลิกผลิต ถึงสั่งเลิกผลิตก็แอบผลิตเหมือนเดิม อย่างกรณีของยาบ้าที่รัฐห้ามผลิตและจัดจำหน่ายก็ยังมีมีการแอบผลิตและแอบจำหน่ายเหมือนเดิม แต่หน้าที่ของรัฐเมื่อเข้าใจบริบทเช่นนี้แล้วก็ทำหน้าที่ในการหาวิธีในการแก้ไขปัญหาให้ได้

2) ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา

ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา คือกฎหมายก็บังคับอยู่แล้วในส่วนงานราชการต่างๆ ก็มีแต่อยู่ที่ความต่าง สถานบริการบันเทิงต่างๆ นั้นเข้าไปกำกับดูแล แต่เด็กก็อยากรู้ อยากเห็นมีความอยากรู้อยากลองถึงแม้ว่าจะไปปิดสถานบริการ 3-4 แห่งเมื่อเปิดเด็กก็เข้าไปเหมือนเดิม ก็ขึ้นอยู่กับ การชี้แนะของผู้ใหญ่อยู่แล้วว่าเด็กอายุไม่ถึงยังเข้าไปในสถานบันเทิงแต่เมื่อเข้าไปตรวจบัตรก็เจอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอยู่กับผู้ประกอบการว่าจะเล็งเห็นโทษกฎหมายของจริงหรือไม่ ต้องวางระบบตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่และสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้เขารู้โทษไม่เข้าไปมั่วสุมกับสิ่งเหล่านั้นซึ่งนโยบายเหล่านี้มันก็จะครบรอบด้านอยู่แล้วแม้จะเรื่องสาธารณสุขก็มีการรณรงค์สิ่งเหล่านี้เหมือนกันแต่สมัยนี้ไม่ได้แบ่งผู้ช่วยผู้หญิงดื่มกันได้ทุกวัย

อย่างไรก็ตาม หากชุมชนไม่เข้มแข็ง ไม่ให้ความร่วมมือทั้งระดับชุมชน หรือความร่วมมือระหว่างรัฐ ก็จะทำให้ปัญหายาก ทั้งนี้ภาคชุมชนอยากจะทำให้ในช่วงวันสำคัญให้ทางพระพุทธศาสนาจัดการอบรมแก่เยาวชนอาจจะปีละครั้งสองครั้งแต่ถ้าให้เกิดขึ้นในวันสำคัญของทางพระพุทธศาสนาเพื่อช่วยเป็นการขัดเกลาวัยรุ่นเพื่อให้อยู่ในกฎระเบียบของหมู่บ้านและกฎหมายบ้านเมืองเพื่อนำคำสั่งสอนหรือหลักคำสอนของทางพระพุทธศาสนา มาช่วยขัดเกลาเยาวชนวัยรุ่นให้หลีกเลี่ยงอบายมุขและสุรา ช่วยขัดเกลาพฤติกรรมในหลายๆ เรื่องของเยาวชนที่อาจส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม เพราะในบางพื้นที่ก็มีการให้ความสำคัญในเรื่องของศาสนาเพราะวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาก็จะมีการบังคับไม่ให้ร้านค้าจำหน่ายเครื่องดื่มสุราส่วนในเรื่องของกฎหมายในเรื่องการบังคับหรือออกระเบียบการจำหน่ายสุราและในส่วนของการระดับตำบลหากดื่มสุราแล้วเกิดการทะเลาะวิวาททางผู้นำชุมชนจะทำการจับหรือนำไปปรับส่วนในกฎของหมู่บ้านจะนำไปปรับพฤติกรรมและให้ไปจ่ายค่าเสียหายกับทางผู้นำหมู่บ้าน หากพฤติกรรมเข้าขั้นรุนแรงจะแจ้งหน่วยงานภาครัฐให้เข้ามาจับกุม

กล่าวโดยสรุป ความเข้มแข็งของชุมชนถือว่าเป็นกำลังหลักในการสอดส่องดูแลพฤติกรรม การดื่มสุราของเยาวชนโดยตรง อย่างกรณีเห็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลังจากการดื่มแล้วจะแจ้งผู้นำชุมชนเข้าไปตักเตือนหากไม่ฟังจะแจ้งตำรวจเข้าจับกุม รวมถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จะพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชนในพื้นที่ชาวบ้านจะเสนอเพื่อพิจารณานำไปปฏิบัติให้เกิดผลในเชิงบวกต่อไป

3) ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนก่อให้เกิดผลในลักษณะต่างๆ

ความเข้มแข็งของชุมชนถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐทางชุมชนถ้าผู้นำไม่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้เขาก็จะรู้สึกเฉยๆ แต่ถ้าผู้นำจริงจังเขาก็จะดึงภาครัฐที่เหนือกว่าเขาเข้ามาดูแลตั้งกฎระเบียบติดตามก็จะส่งผลดีแก่ทางชุมชนและเยาวชน แต่ถ้าเข้าไปตักเตือนมากๆ เขาก็จะไม่พอใจ ในทางผู้นำต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐที่สูงกว่าทำงานเป็นทีม เขาจะได้รู้สึกกระตือรือร้นในเรื่องของกฎหมายและข้อบังคับมากขึ้นต้องบูรณาการแบบทีมใหญ่เข้าไป

กล่าวโดยสรุป ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนก่อให้เกิดผลในลักษณะของการประสานงาน หากเกิดเหตุความไม่สงบหรือพบเห็นเยาวชนที่ดื่มสุราเป็นกลุ่มมีพฤติกรรมก้าวร้าวควบคุมไม่ได้ก็จะประสานไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองออกมาทำการจับกุม

4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา

การดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนจะให้เกิดผลดีผู้นำต้องทำเป็นตัวอย่างจะต้องเริ่มจากตัวผู้นำก่อน จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีเพราะการดื่มสุรามีแต่ผลเสีย ถ้าผู้นำประพฤติตัวดีทำตัวดีไม่ดื่มสุราให้เยาวชนเห็นก็จะสร้างความน่าเชื่อถือได้ ส่วนอีกวิธี คือ ต้องสร้างแกนนำวัยรุ่นขึ้นมาตั้งชมรมเยาวชนประจำหมู่บ้าน หรือระดับตำบล ในการสร้างสรรคกิจกรรมเพื่อเยาวชนเอง เพราะเยาวชนเขาจะเข้าใจกลุ่มเขาเอง การที่เขาจะพัฒนาเยาวชนน่าจะเป็นผลดี ผู้ใหญ่ให้คำแนะนำและให้การสนับสนุน

กล่าวโดยสรุป ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราที่ผ่านมาถือว่าอยู่ในระดับดี แต่หากจะให้ดีกว่านั้น นอกจากความร่วมมือจากภาครัฐต้องสร้างแกนนำเยาวชนขึ้นมาให้เป็นหูเป็นตาสอดส่องดูแล และเป็นเยาวชนต้นแบบให้กับเยาวชนคนอื่นๆ ด้วย

4.2.1.6 กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ชุมชนมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดื่มสุราของเยาวชน 4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ปกติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จะมีการบังคับใช้ตามปกติอยู่แล้ว โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตเมืองค่อนข้างจะทั่วถึง แต่พื้นที่นอกเมืองอาจจะไม่ทั่วถึง เนื่องด้วยจำกัดในเรื่องบุคลากรภาครัฐ แต่พื้นที่นอกเมืองจะมีฝ่ายปกครองหมู่บ้านดูแลอยู่แล้วจึงไม่มีเรื่องให้นำห่วง

กล่าวโดยสรุป กฎหมายทางภาครัฐก็ออกมาบังคับใช้เป็นรูปธรรม ทั้งในการตีป้ายประกาศ การรณรงค์ แต่การปฏิบัติจริงอาจไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะอย่างกรณี ตัดบ้านห้ามดื่มสุรา หรือสูบบุหรี่ภายในบริเวณวัด ก็ยังมีเหมือนเดิม เพราะตีป้ายไว้หลอกไม่มาปรับจริง จึงทำให้คนเห็นเป็นนท้วไปไม่เก็บมาใส่ใจ

2) มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตามหลักการต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัว ผู้ปกครองรวมถึงผู้นำในท้องถิ่นท้องถิ่นที่ไม่ว่าจะเป็นนายก อบต. นายกเทศบาล ก็ต้องมีการส่งเสริมหรือรณรงค์ให้เด็กได้รู้ถึงสิ่งที่ยังไม่เหมาะไม่ควรไม่ติดต่อตนเองและครอบครัวถ้าในเรื่องของภาคส่วนต่างๆนั้นในการขับเคลื่อนก็ยังได้รับการสนับสนุนหรือการมีส่วนร่วมที่น้อยอยู่เพราะตัวอย่างเช่นงานประเพณีต่างๆ ที่จัดขึ้นในท้องถิ่นในชุมชนตามหมู่บ้านต่างๆ และผู้ใหญ่เป็นผู้ที่ทำให้เด็กเห็นว่าการดื่มสุรานั้นเป็นเรื่องปกติ เพราะไม่ได้ถูกตำหนิจากชุมชน ภาครัฐหรือท้องถิ่นส่วนนี้เป็นจุดหลักเลยเพราะถ้าเอาเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานจากกรมใหญ่เข้าไปดูแลก็จะเข้าไม่ถึงถึง

ในส่วนของการสร้างมาตรการทางสาธารณสุขมีการรณรงค์ให้คนได้รู้จักโทษของการดื่มสุราอยู่แล้ว ถ้าติดสุราแล้วจะเกิดปัญหาอะไรขึ้นและยังมีการรณรงค์การดูแลด้วยวิธีโทษของการดื่มสุราประชาสัมพันธ์ไปยังโรงเรียนและให้ผู้ดื่มสุราหรือผู้ปกครองสอนบุตรหลานหรือบุตรหลานก็นำเรื่องที่ได้รับรู้มาไปบอกให้กับผู้ปกครองเป็นการบอกช่วยกันหรือเรียกว่ารณรงค์ช่วยกันแต่อาจจะมีเล็กละเอียดเพราะเป็นตัวที่สามารถช่วยให้เขาคลายเครียดจากการทำงานหรือเรื่องต่างๆ ซึ่งทางสรรพสามิตได้เก็บภาษีกับทางเหล้าแต่ทางสาธารณสุขก็มีการรณรงค์ไม่ให้ดื่ม เพราะว่าผลกระทบมันเยอะเวลาเกิดอะไรขึ้นทางรัฐบาลก็ต้องได้นำเงินหรือนางบมาช่วยรักษาคนที่ติดเหล้าติดบุหรี่และแต่ละปีหลายหมื่นล้าน เพราะฉะนั้นทางสาธารณสุขสร้างมาตรการต่อต้านหรือรณรงค์การดื่มสุรา ส่วนทางกรมสรรพสามิตก็ได้เงินภาษีจากสุราปีละหลายหมื่นล้าน เก็บจากภาษีเหล้าสุราในแต่ละปีเพราะรู้ว่ามียาเสพติดก็ยังมีคนบริโภคที่เยอะ ซึ่งจริงๆ ไม่ได้เกิดประโยชน์อะไรกับผู้ดื่มหรือบริโภค

กล่าวโดยสรุป การสร้างมาตรการกำกับดูแลการดื่มสุราของเยาวชน ทางสาธารณสุขได้พยายามรณรงค์โทษภัยของสุราให้เยาวชนได้รับทราบ รวมถึงการเข้าไปในพื้นที่ร่วมกับ อสม. เข้าไปในสถานศึกษาและชุมชน ทั้งการคัดกรอง และให้คำปรึกษา ส่วนสรรพสามิตมีหน้าที่เก็บภาษาค่อนข้างสูงแต่ผู้บริโภคยังมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นเหมือนเดิม

3) ชุมชนมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดื่มสุราของเยาวชน

ที่เห็นชัดเจนคือรัฐบาลออกระเบียบ ออกกฎหมาย ข้อบังคับในเรื่องของการห้ามเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปีห้ามเข้าสถานบันเทิง ห้ามซื้อขายสุรานี้เป็นกฎระเบียบของเยาวชน แต่ถ้าเป็นเรื่องของบุคคลทั่วไปก็จะมีการกำหนดระยะเวลาจำหน่ายล่าสุดไปงานภาครัฐได้มีระเบียบคือห้ามดื่มสุราในส่วนราชการไม่ว่ากรณีใดๆก็เว้นว่าสถานที่สำหรับไว้ดื่มโดยเฉพาะในช่วงเทศกาลส่วนนี้ก็สามารถอนุโลมได้แต่ถ้าเป็นสถานที่ราชการโดยตรงห้ามเด็ดขาดมีบทลงโทษและกฎหมายเขียนไว้ชัดเจนเพราะส่วนนี้จะมีทั้งเยาวชนบุคคลทั่วไปและข้าราชการเข้าไปใช้บริการหรือมีส่วนได้ส่วนเสียจากส่วนนี้ ถ้าพูดถึงกฎระเบียบของชุมชนก็จะมีแค่ในช่วงเทศกาลงานบุญประเพณีส่วนเรื่องข้อบังคับนั้นก็ควรจะทำป้ายในการเตือนห้ามดื่มสุราหรือบอกโทษของสุราให้กับคนในชุมชนถ้าเป็นในกรณีที่ว่าในชุมชนปฏิบัติกรอย่างใดตรงนั้นก็คงจะมีความคิดเห็นว่าเป็นการพูดคุยกันในเชิงครอบครัวการบอกกล่าว

เพราะคงจะเป็นการอบรมสั่งสอนกันภายในครอบครัว สุดท้ายก็ขึ้นอยู่กับเยาวชนเองว่าจะปฏิบัติและปฏิบัติได้มากน้อยแค่ไหน

กล่าวโดยสรุป ชุมชนจะมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ในงานประเพณี บางที่ขึ้นป้ายห้ามดื่มสุราหรือห้ามจำหน่ายสุราให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือขึ้นป้ายห้ามมีการดื่มสุราแล้วก่อเหตุทะเลาะวิวาทมีโทษปรับและติดคุก ส่วนที่ 2 บางพื้นที่ในหนองคายอย่างชุมชนนอกเมืองบางพื้นที่ถือเรื่องผีสิง เทวดา จะตั้งกฎระเบียบหมู่บ้าน เช่น ห้ามดื่มสุราวันพระ หรือห้ามเยาวชนอายุไม่ถึง 18 ปีดื่มสุรา เป็นต้น

4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากการให้ข้อมูลจากผู้ปกครองต้องมีการตักเตือนกลุ่มเยาวชนที่ดื่มสุราพูด ต้องชี้คุณ ชี โทษ เช่น พูดถึงอนาคตหากดื่มสุราทำให้เสียสติ อาจเสียอนาคตด้วย หรือปัญหาตามมาหลายอย่างการดื่มแล้วขับเพราะการดื่มแล้วขับจะทำให้เกิดคดีติดตัวจะทำให้อนาคตหรืออาชีพการงานติดตัว หรืออย่าทำสิ่งที่ผิดกฎหมายเพราะผลที่ตามมาส่งผลเสียต่อตนเองและครอบครัว

กล่าวโดยสรุป การชี้คุณชีโทษมีส่วนสำคัญมาก การอบรมกลุ่มเยาวชนถือเป็นส่วนสำคัญ เพราะเยาวชนอยู่ในวัยอยากรู้ อยากลอง จึงทำให้ไม่รู้จะเดินไปในทิศทางไหน หากคบเพื่อนได้เพื่อดีก็ดีไป แต่หากคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมดื่มสุรา จะนำพาเยาวชนไปในทางที่ไม่ดีด้วย ฉะนั้นผู้ปกครองต้องอบรมบ่มนิสัยและทำเป็นตัวอย่างให้ลูกดูด้วย

4.2.1.7 ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง เกี่ยวกับการดื่มสุราของเยาวชน

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง เกี่ยวกับการดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ประเด็นหลัก คือ 1) ปัญหาในการดื่มสุราของเยาวชน 2) อุปสรรคในการดื่มสุราของเยาวชน 3) จุดอ่อนในการดื่มสุราของเยาวชน 4) จุดแข็งในการดื่มสุราของเยาวชน 5) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง ในการดื่มสุราของเยาวชน ดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) ปัญหาในการดื่มสุราของเยาวชน

หากกล่าวถึงปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน คงไม่แตกต่างจากวัยอื่น คงจะมีการจับกลุ่มดื่มสุราหรือมีเหตุทะเลาะวิวาท ซึ่งสาเหตุมาจากการดื่มสุรา แต่ว่าการดื่มสุรานี้ก็คงจะเป็นการสร้างกระแสหรือการอยากลองของเด็กวัยรุ่นน่าจะเกิดการชักจูงจากผู้ที่มีอายุเยอะกว่าหรือการคบเพื่อนด้วยแต่วัยรุ่นกลุ่มนี้จะดื่มในพื้นที่ที่ถูกจำกัด เพราะต้องแอบดื่มไม่สามารถที่จะไปนั่งดื่มตามร้านได้ แต่ถ้าตามชนบทเป็นร้านค้าทั่วไปหรือร้านขายของชำจะมีการแอบจำหน่ายสุราให้กับเยาวชนที่อายุไม่ถึง 18 ปี แต่ถ้าเป็นในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหรือเขตพื้นที่เทศบาลก็จะมีมาตรการที่เข้มงวดในการจำหน่ายสุราให้กับเด็กอายุไม่ถึง 18 ปี ลักษณะการดื่มสุราส่วนใหญ่จะดื่มในช่วงงานบุญประเพณีหรือเทศกาล เพราะถึงแม้ว่าเด็กเยาวชนจะออกไปเล่นกีฬาในช่วงเย็นแต่ก็มีการจับกุมดื่มสุรากันบ้าง แต่ไม่มากพอเท่ากับช่วงเทศกาลหรืองานบุญ เพราะว่าเป็นช่วงที่ทำให้เด็กจับกุมดื่มสุรามากที่สุด เพราะประเพณีชอบอ้างอิงถึงความสนุกสนาน เพราะเด็กเกิดจากการชักจูงจากรุ่นพี่เพื่อนและสภาวะแวดล้อมใน

ปัจจุบันใช้ได้ทั่วไป จากการพบเห็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีไปนั่งดื่มตามร้านค้าหรือสถานบันเทิงเพราะมีกฎหมายและข้อระเบียบเคร่งครัด

แต่ปัญหาอยู่ที่การขาดจิตสำนึกของคนขาย อีกทั้งปัญหาทางด้านสังคมครอบครัวทำให้ความอบอุ่นกับครอบครัวน่าจะมีส่วนพื้นฐานในด้านการเติบโตขึ้นมาจากรอบครอบครัวก็จะเป็นในเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่เกิดกับเยาวชนว่าไปสัมผัสสิ่งแวดล้อม สิ่งไหนที่เป็นสิ่งดึงดูดให้เด็กต่อเด็กการหักห้ามใจของเด็กได้มากน้อยแค่ไหนในส่วนของภาคเอกชนเองก็อาจจะมีผลกระทบในเรื่องของสื่อเอกชนเองก็ต้องการยอดขาย ก็จะมีสื่อเข้ามาจูงใจตอนนี้เยาวชนเองก็เข้าไปพบเจอกับสิ่งเหล่านั้นก็จะเกิดการศึกษาค้นคว้าหรืออยากรู้ อยากลองเพราะเด็กสมัยนี้อ่อนไหวง่ายต่อสื่อต่างๆในเรื่องของภาครัฐเองก็อาจจะใช้กฎระเบียบที่เคร่งครัดกว่านี้เพราะกฎหมายแต่ละตัวเอื้อต่อลูกท่านหลานเธอ เพราะเด็กสมัยนี้อยากรู้ อยากลอง ทำหายก็อยากให้ทางรัฐบาลใช้กฎระเบียบตัวนี้ในการควบคุมทุกระดับชั้นให้เท่าเทียมกันเพราะถ้าปล่อยปละละเลยก็จะไม่สามารถควบคุมได้

กล่าวโดยสรุป ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนอาจจะไม่แตกต่างจากวัยอื่นๆ เมื่อดื่มสุราเข้าไปพฤติกรรมคงไม่แตกต่างกัน สำคัญอยู่ที่การตระหนักในปัญหาทางสังคมของร้านค้าโดยเฉพาะร้านที่อยู่บ้านนอกไม่ค่อยให้ความสำคัญถึงแม้กฎหมายจะห้ามแต่มีการแอบจำหน่าย ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลให้แก่ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนยาก

2) อุปสรรคในการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน

อุปสรรคในการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน มาตรการถึงเข้มงวดอาจจะยังไม่ทั่วถึง ต้องจัดการแต่ต้นเหตุ ต้องทำให้ได้ว่าสุราเป็นสินค้าควบคุมถ้าสามารถทำตัวนี้ได้จะสามารถควบคุมวัยรุ่นไม่ให้ดื่มสุราได้เพราะรู้ว่าภาษีสุรามีจำนวนที่เยอะหรือราคาค่อนข้างสูง ภาษีสุรามันสูงและรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาษีสุราเป็นสโลแกนที่ว่าสุราทำให้การขับเคลื่อนแต่ทำไม่มีสโลแกนอย่างอื่นว่าสุราทำให้ครอบครัวแตกแยกหรือการเรียนลดลง เพราะปัญหาของสุรามันมีมากกว่านี้ผมเลยคิดว่าจะต้องทำเป็นสินค้าควบคุมหรือให้ สสส. เข้ามาควบคุมหรือใช้มาตรการเด็ดขาดให้แก่การควบคุมแต่ก็มีช่วงหนึ่งที่ สสส. เข้ามาควบคุมแต่ไม่สามารถจะควบคุมได้เลยเพราะบริบทของคนไทยอยู่กันแบบพี่น้องพบปะสังสรรค์ชอบความสนุกเฮฮา ทางที่ดีจะต้องทำทะเบียนการขายของร้านค้าว่าแต่ละวันจะต้องขายในปริมาณที่เท่านี้แต่ถ้ามองอีกมุมหนึ่งก็คงจะมีแอบขายหรือจำหน่ายให้กับบุคคลที่ถูกจ้างวานจากเด็กที่อายุไม่ถึงมาซื้อสุราเหมือนเดิม ถ้าสามารถทำแบบนี้ได้จะสามารถควบคุมได้ในปริมาณที่ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป อุปสรรคในการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน คือไม่มีการควบคุมอย่างจริงจัง ทางภาครัฐควรออกกฎหมายจำกัดปริมาณการขายว่าร้านแต่ละร้านต่อวันขายแต่ละประเภทได้ประมาณกี่ขวด หากฝ่าฝืนดำเนินคดีตามกฎหมาย

3) จุดอ่อนในการปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน

หากมองจุดอ่อนในการปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนภาพรวม เรื่องการจำหน่ายสุรายังมีการบังคับใช้ไม่ว่าจะเป็นฉลาก ระยะเวลาขาย คนที่อายุไม่ถึงหรือต่ำกว่าการซื้อและขายสุรา ไม่ว่าจะ เป็น สวส. ก็ยังรณรงค์เรื่องการจำหน่ายสุราเพราะบางหมู่บ้านก็ยังมีการดื่มเหล้าหรือสุรากลั่นขายให้กับคนในชุมชน มันก็เชื่อมกับความเชื่อทางวัฒนธรรมประเพณีของคนในชุมชนเช่นถ้ามีการทำเครื่องเซ่นไหว้อย่างนี้การนำสุรามาเป็นส่วนหนึ่งในเรื่องเซ่นไหว้ก็เป็นความเชื่อของคนสมัยก่อนที่มีต่อ

ต่อกันมาจนถึงปัจจุบันก็เลยจะต้องให้มีสุราเกี่ยวกับงานบุญประเพณี อีกทั้งเป็นค่านิยมเพราะเด็กสมัยนี้ คงไม่ใช่เหตุผลว่าปวดหัวจะต้องดื่มสุราหรือเครียดแล้วจะต้องดื่มสุรา เพราะเด็กจะชอบจับกลุ่มพบปะสังสรรค์กันบางกลุ่มอาจจะสังสรรค์ด้วยน้ำโค้กน้ำอัดลมแต่บางกลุ่มอาจจะมีแอลกอฮอล์เข้ามาแจมด้วยคงไม่ถึงกับหนักเหมือนวัยรุ่นที่อายุมากกว่า 20 ปีซึ่งอย่างเช่นวันเกิดเพื่อนวันเกิดแฟนหรือปิดคอร์สจากการเรียนและอีกมากมายจึงเรียกว่าค่านิยมนี้เป็นลักษณะที่ว่ามีงานกิจกรรมต่างๆจึงจะมีงานสังสรรค์หรือพบปะกันในกลุ่มเพื่อนเพราะเด็กจะมีเครือข่ายกันเยอะ เพราะเด็กคิดว่าวันเกิดคือวันที่สำคัญและขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัวก็ให้ความสำคัญด้วยจึงกลายเป็นจุดอ่อนของเยาวชนให้มีการจับกลุ่มดื่ม

กล่าวโดยสรุป จุดอ่อนในการปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน อาจเกิดจากหลายสาเหตุ ทั้งเรื่องของประเพณีที่มีงานต้องเลี้ยงผี เลี้ยงเจ้าด้วยเหล้าขาว หรือค่านิยมวัยรุ่น เรื่องงานวันเกิดที่ต้องมีการดื่มสังสรรค์กับเพื่อน แต่หากเป็นไปได้เราต้องปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยรุ่น เช่น วันเกิดไปทำความดี วันเกิดไปทำบุญบ้านพักคนชรา ฯลฯ และพยายามออกสื่อบ่อยๆ ดีกว่าออกสื่อเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4) จุดแข็งในการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน

จุดแข็งในการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน ประการที่ 1 ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองและครอบครัว ประการที่ 2 จะต้องพูดคุยกับผู้ที่จำหน่ายสุรา ประการที่ 3 สถานที่จำหน่ายสุราและแหล่งมั่วสุมของเยาวชนจะต้องจัดตั้งข้อกฎหมายหรือข้อระเบียบในการจำหน่ายการดื่มของเยาวชน ทั้งสถานบันเทิงหรือแหล่งมั่วสุมต่างๆ จะต้องกำหนดขึ้นมาเลยว่าแต่ละวันหรือบุคคลนี้เมื่อซื้อไปแล้วไม่สามารถที่จะกลับมาซื้อได้ใหม่ในวันนั้นหรือดื่มอยู่ในปริมาณที่พอเหมาะไม่ให้ออกไปก่อให้เกิดความเสียหายต่อไปข้างหน้า จุดแข็งจึงน่าจะโฟกัสไปที่การจำหน่ายสุราเพราะทางเรายังไม่ดำเนินการไปทางร้านค้าเป็นขั้นเป็นอันก็เลยทำให้ร้านค้าร้านค้ายังฝ่าฝืนกฎหมายข้อนี้อยู่ กฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมายจะสามารถทำให้สิ่งเหล่านี้ขับเคลื่อนได้และการมีส่วนร่วมจิตสำนึกหรือการรับรู้เองนี้ขยับน้อยโดยปกติแล้วนั้นในยุคสมัยนี้แทบจะไม่ต้องเอาความรู้จะไปให้เยาวชนหรือวัยรุ่นได้เลย เพราะเขาสามารถสืบค้นหรือหาได้ แต่จะทำอย่างไรให้เขารู้หรือจะทำอย่างไรที่จะจุดประกายให้เขาได้รู้ว่าสิ่งนี้มันไม่ถูกหรือมันไม่ดีหรือมันไม่เหมาะสมมันต้องให้ความร่วมมือกันทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นส่วนไหนก็ตาม

ทั้งนี้ จุดแข็งที่นำไปขับเคลื่อนได้นั้นต้องเกิดจากการปฏิบัติจริง คือ 1) ความตระหนักภายในครอบครัวในการสั่งสอนลูก 2) กฎหมายต้องเอาจริงเอาจังในเรื่องนี้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ขายต้องมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบและผู้ซื้อจะต้องตระหนักว่าผู้ที่ซื้ออายุไม่ถึง 18 ปีหรือต่ำกว่ากฎหมายบังคับไม่ควรที่จะใช้บุตรหลานใช้ลูกไปซื้อสิ่งที่มีผิดกฎหมายเพราะเมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้เพราะจะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป เพราะเด็กไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้ที่จะไปซื้อของให้ ทางโรงเรียนก็ต้องสอนให้เด็กรู้จักปฏิเสธผู้ใหญ่ในเรื่องการทำสิ่งผิดกฎหมายโรงเรียนต้องสอนกฎหมายทางสังคมกฎหมายที่เด็กจะต้องรู้เกี่ยวกับการซื้อขายจำหน่ายสุราหรือสิ่งที่มีผิดกฎหมายเพื่อให้เด็กได้รู้ถูกผิด และทุกคนจะต้องเป็นหูเป็นตามมีส่วนร่วมสามารถขับเคลื่อนไปได้พร้อมๆกัน ที่ผ่านมาเรามีการจัดค่ายอบรมนักเรียนโดยคัดเลือกผู้นำนักเรียนมาเป็นตัวโครงการใหญ่คือโครงการทูปีนัมเบอร์วันมีทุกโรงเรียนคัดเลือกผู้นำนักเรียน 10-20 โรงเรียนตามประชากรนักเรียนสมัครเข้ารับการอบรมเพื่อนำข้อมูลข่าวสารหรือสิ่งที่ได้รับการอบรมนั้นไปแพร่กระจายภายใน

โรงเรียนโดยประเด็นหลักๆ ที่ต้องการอบรมนั้นเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายหลักสูตรซึ่งกฎหมายหลักสูตรนี้จะ
เป็นทางฝ่ายปกครองของจังหวัดมาเข้าเป็นวิทยากรการอบรมให้

ในส่วน of สถานพินิจชัดเจนตรงที่ว่าอยู่กับเยาวชนซึ่งเกี่ยวกับอาชญากรรมสถานพินิจ
เป็นคนรับผิดชอบอยู่แล้วหน่วยงานอื่นก็ให้ความช่วยเหลือส่วนของสถานพินิจเป็นส่วนแก้ไขและฟื้นฟู
สืบเสาะข้อมูลหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดทางสถานพินิจของจะมีนักจิตวิทยาเพื่อจะได้คุย
กับเด็กว่าเด็กมีปัญหาอะไรทดสอบสติปัญญา มีนักสังคมสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือ ถ้าช่วยเหลือ
ไม่ได้ก็ส่งต่อไปยังบ้านพักเด็ก ซึ่งในส่วนงานสถานพินิจของจะเป็นพื้นที่หรือที่ครอบรอบด้านในเรื่องของ
การดูแลและป้องกัน มีการติดตามหลังปล่อยอีกด้วยคิดว่าจุดนี้เป็นจุดเด่น สถานพินิจจะมีการติดตาม
เป็นเครื่องมือโดยการสัมภาษณ์และติดตามโดยการสังเกตเพราะทางมีโครงการเตรียมพร้อมก่อน
ปล่อยออกจากสถานพินิจเมื่อปล่อยแล้วก็ติดตามว่าเด็กเข้าศึกษาในสถานศึกษาจริงหรือไม่และนำ
ข้อมูลติดตามนั้นส่งรายงานขึ้นไปยังหน่วยงานใหญ่ซึ่งเรียกว่าติดตามหลังปล่อยตัวและเตรียมพร้อม
ก่อนปล่อย และมีเตรียมพร้อมก่อนพิจารณาว่าจะต้องเจออะไรเพื่อเด็กจะได้มีความเตรียมพร้อมว่า
จะต้องเจออะไรจัดสภาพแวดล้อมให้แก่เด็ก

กล่าวโดยสรุป จุดแข็งในการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน คือ การต้องปฏิบัติตาม
กฎหมายอย่างจริงจังทั้งผู้จำหน่ายและผู้บริโภค รวมถึงผู้ใหญ่ต้องชี้แนะเด็กให้เห็นความถูกต้องตาม
กฎหมาย

5) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง ในการดื่มสุรา ของเยาวชน

โดยภาพรวมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกกฎหมายและมาตรการควรกำหนดแค่ไว้ในเขต
โซนนิ่งก็คือนั่นมีโรงเรียนมีปั้มน้ำมันคือพวกที่ทำเกี่ยวกับสุราอยู่ใกล้พวกนี้ไม่ได้ปั้มน้ำมันหรือ
โรงเรียน เพราะจะต้องตรวจเช็คระยะความใกล้และไกลโรงเรียน เพราะเขาประกาศออกมาแล้วว่า
ต้องทำโซนนิ่งที่ให้เยาวชนไม่สามารถเข้าถึงได้เพื่อไม่ให้เด็กแอบซื้อหรือนำไปใช้ในทางที่เสียหายเขาก็
เลยไม่ให้วัยรุ่นหรือนักเรียนเข้าถึงสุราได้ง่ายเพราะการที่จะเปิดแต่ละครั้งก็จะมี การเชิญ ผอ.เชิญ
ผู้ใหญ่ต่างๆ เข้ามารักษาหรือกันว่าสามารถจัดตั้งไปเปิดได้หรือไม่ เพราะจะกำหนดระยะเวลา 100
เมตร 200 เมตร 300 เมตรถ้าทำการตกลงว่าเปิดได้ในระยะ 300 เมตรก็สามารถเปิดได้แต่ถ้ามีมิติ
ไม่ได้อยู่ในเงื่อนไขนี้ก็สามารถเปิดได้เพราะทางสาธารณสุขเขาก็จะมาตรวจสอบ เพราะถ้าเปิดก็จะ
ผิดกฎหมายไปในอีกข้อหนึ่งแต่ถ้าเป็นโรงงานสุราก็จะเป็นเงื่อนไขอีกแบบหนึ่งต้องมีพื้นที่เท่าไรอยากได้
น้อยต้องมีพื้นที่ที่ตารางเมตรก็ไร่ถ้าพื้นที่เล็กก็ไม่สามารถทำได้เพื่อความเหมาะสมของการจัดตั้ง
โรงงานต้องมีแรงงานเท่าไรผลิตเท่าไรโรงงานเล็กๆทำตามกฎหมายกำหนดไม่สามารถไปโรงงาน
ใหญ่ได้มีแรงงานเยอะก็ไม่ได้ผลิตเกินแรงมาก็ไม่ได้เพราะจะถือว่าไม่เป็นโรงงานชุมชนก็จะถือว่าเป็น
โรงใหญ่ไปตัวนี้ก็จะติดอยู่ที่ว่ากฎหมายกำหนดเพราะมีกฎหมายควบคุมอยู่แล้ว ถ้ายกตัวอย่างเช่นสตรี
เพ็ญภาคแล้วก็ยาดราพยานาคส่วนนี้จะป็นในรูปแบบยาแผนโบราณที่จะอยู่ในส่วนประกอบตามที่
กฎหมายกำหนดเพราะถ้าโรงงานผลิตแอลกอฮอล์หรือในส่วนที่เป็นตัวที่สามารถช่วยให้ผู้ดื่มนั้นเกิด
อาการมึนเมาหรือเกิดอาการที่เปลี่ยนแปลงไปจากปกตินั้นทางโรงงานก็จะถูกตรวจสอบและถูก
ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปเพราะพวกนี้จะมีกฎหมายคุ้มครองหรือควบคุมโรงงานอยู่แล้วตามฉลาก
ของขวดจะมีติดไว้ว่าเป็นยาแผนโบราณซึ่งยาแผนโบราณนี้จะต้องอยู่ในการควบคุมของสาธารณสุข

เพราะถ้าถูกตรวจสอบว่ามีปริมาณที่เยอะหรือผิดเพี้ยนไปตามที่เขียนไว้ในส่วนประกอบจะจัดถูกดำเนินคดีต่อไป เขาจึงสามารถขายตามเซเว่นหรือตามร้านค้าทั่วไปได้ไม่ใช่สรรพสามิตเป็นผู้ดูแล เพราะถ้าเกินกว่า 5 เปอร์เซ็นต์นี้ก็สามารถเอาผิดกับทางโรงงานได้

กล่าวโดยสรุป แนวทางเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง ในการดื่มสุราของเยาวชน โดยภาพรวมต้องดูความเหมาะสมของพื้นที่ในการตั้งร้านค้าร้านขายสิ่งของประเภทแอลกอฮอล์ อย่างกรณีถ้าเป็นสถานศึกษา ร้านขายแอลกอฮอล์ที่จะเปิดต้องยื่นขออนุญาตและต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้ให้อนุญาตจึงจะสามารถขายได้

4.2.1.8 หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงหลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ประเด็นหลัก คือ 1) หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน 2) การเข้าถึงหลักพุทธธรรมของเยาวชนในชุมชน 3) การสร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมเสริมสร้างหลักคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเยาวชน 4) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา 5) การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนา การป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการดำเนินการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 6) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน ดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน

หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน เพราะหลักธรรมะสามารถช่วยดึงดูดเด็กเยาวชนให้ห่างไกลจากยาเสพติดหรือห่างไกลจากสิ่งของมีนเมาได้ การที่จะสั่งสอนจะต้องปลูกฝังตั้งแต่อายุ 7 ขวบขึ้นไปจุดเริ่มต้นอาจจะเกิดจากครอบครัวผู้ปกครองที่จะดึงบุตรหลานเข้ามาสู่ทางพุทธศาสนาหรือทางธรรมแต่ต้องไปมองจากต้นเหตุว่าจะทำอย่างไรที่จะดึงวัยรุ่นหรือเด็กกลุ่มนี้ให้เข้ามาศึกษาทางพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมให้ได้มากที่สุด และจะมีวิธีการอย่างไรที่จะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและหลักคำสอนต่างๆของพระพุทธเจ้าเข้ามาสอนเด็กในกลุ่มหัวสมัยใหม่ให้เกิดความเชื่อเหมือนเด็กสมัยก่อนได้ ตัวนี้ต้องไปศึกษาในอีกหัวข้อนึง เพราะทุกวันนี้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงเด็กและเยาวชนใช้โทรศัพท์ใช้โซเชียล จะต้องนำตัวนี้เข้ามาเชื่อมกับทางพระพุทธศาสนาให้ได้คงจะเป็นแนวคิดที่จะสามารถทำให้เด็กเกิดความคิดได้ แต่จะต้องไปศึกษาในอีกส่วนหนึ่งเหมือนกัน เพราะเด็กที่ดื่มสุราส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้ชายที่เกิดการลอกเลียนแบบจากกลุ่มเพื่อนฉะนั้นการที่จะทำให้เด็กปรับตัวให้เข้ากับหลักพระพุทธศาสนานั้นจะต้องนำเด็กเข้ามาบวชบรรพชาฤดูร้อนหรือตามกิจกรรมโครงการต่างๆ เพื่อจะได้ศึกษาหลักคุณธรรมทางพระพุทธศาสนาเพราะเด็กทุกวันนี้มีความคิดเป็นของตัวเองอยากรู้อยากลอง แต่ต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมากกว่า เมื่อผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ให้คำแนะนำหรือสั่งสอนเด็กอาจจะไม่รับฟังแต่เด็กจะไปเรียนรู้ด้วยตัวเองจากโซเชียลจากการ search หาในอินเทอร์เน็ตหรือจากการไปถามในกลุ่มเพื่อนซึ่งมีความคิดที่ผิดผิดหรืออาจจะเป็นความคิดที่เขาเรียกว่าความคิดเห็นส่วนตัวจึงทำให้เกิดแรงจูงใจไปในทางที่ไม่ถูกต้อง แต่ต้องมีการปรับรูปแบบและเยาวชนในปัจจุบันนี้ไม่มีความอดทน

จะต้องมาคิดหรือรวบรวมความคิดว่าทำอะไรให้เยาวชนจะได้รับการกล่อมเกลาจากการจัดกิจกรรม เพราะพระพุทธศาสนาชั้นสูงจะต้องเป็นการนั่งสมาธิหรือทำกิจกรรมที่พระพุทธศาสนาหรือกิจกรรมที่เคยสืบทอดกันมาแต่ถ้าเด็กในปัจจุบันนั้นมีความอดทนน้อย

ประเด็นต่อมาจะเป็นเรื่องการจำหน่ายสุราให้กับเยาวชนในชุมชนหรือไม่ว่าจะเป็นวันพระหรือวันต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาควรจะให้ร้านค้าร้านขายงดการจำหน่ายสุราในวันสำคัญต่างๆ ทางพระพุทธศาสนา เขาจะได้คิดถึงว่าทำไมต้องงดขายวันนี้ เขาจะไปค้นหาคำตอบ อีกทั้งเป็นการทำนุบำรุงศาสนาและไม่ให้สิ่งมั่วอบายมุขเหล่านี้เข้ามาติด เป็นการชี้แนะให้กับเยาวชนไม่ให้เข้าไปมั่วสุมกับยาเสพติดคงจะเป็นเหล่าบุหรีเห็นผีเป็นคน จะใช้ทั้งความเชื่อการชี้โทษอย่างเช่นการดื่มสุราเหมือนการเทน้ำกรดลงไปในร่างกายเมื่อดื่มลงไปพิษของสุราจะไหลเข้าไปสู่จุดนั้นจุดนี้ทำให้ผลกระทบที่ตามมาส่งผลเสียทั้งร่างกายสติปัญญาครอบครัวหน้าที่การงานและสังคม

อย่างไรก็ตาม พระครูสิริสมาจารย์ รองเจ้าคณะอำเภอโพธาราม เจ้าอาวาสวัดยอดแก้ว ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการดื่มสุรา รวมถึงการพนันมาโดยตลอด หลักการที่หลวงพ่อใช้รักษานั้นจะเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดและติดสุราซึ่งการบำบัดรักษาก็จะใช้การอบรมสั่งสอนเน้นเรื่องคุณและโทษและพูดถึงการประกอบอาชีพเพื่อให้เขามองเห็นโทษของการดื่มสุราหรือยาเสพติด ให้เขาอยู่ในกฎหมายและศีลธรรมรู้จักไม่ประมาทในการใช้ชีวิตไม่ว่าจะเป็นการดื่มสุราและยาเสพติดเพราะจะทำให้เกิดผลเสียตามมาไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสุขภาพด้านการทำงานและชีวิต บุคคลที่เข้ามาบำบัดก็จะมียาสมุนไพรใช้สั่งจะวาจาและให้ถือศีล 5 ให้รักษาโดยจะมีการกำหนดในระยะ 1 ปี และระยะเวลา 3 ปีไปจนถึง 5 ปีและถ้า 10 ปีก็จะเลื่อนไปจนถึงตลอดชีวิต การอบรมศีลธรรมนี้ก็จะให้ละเว้นจากอบายมุขทุกสิ่งอย่างเช่นนักเลงสุราการพนันเที่ยวกลางคืน ลดละเลิกการคบคนชั่วโดยใช้หลักธรรมของพระพุทธเจ้าถือศีลและธรรมสั่งจะ วาจาและการปฏิบัติตนขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ผู้ถือศีลนั้นเลือกขอและให้ละเว้นจากของมีนเมาโดยถือศีล 5 ให้ผู้นั้นถือปฏิบัติให้ได้ครบ 1 ปี 3 ปี 5 ปี 10 ปีและตลอดชีวิตส่วนใหญ่จะเป็น 1 3 5 7 ถ้า 0 ปีหรือตลอดชีวิตจะมีน้อยมากถ้าใครที่ไม่ปฏิบัติตามหรือล่วงเกินก็จะมีผลตามมาแต่ใครที่สามารถถือปฏิบัติได้นั้นเมื่อครบระยะเวลาที่กำหนดแล้วสามารถเข้ามาตรวจประเมินค่าปฏิญาณได้แต่จะให้ถือศีลและถือข้อปฏิบัติเหมือนเดิมถ้าใครไม่สามารถปฏิบัติได้ก็จะเกิดความซบหายต่อตนเองและครอบครัวไม่สามารถที่จะอยู่คงชีพได้บางคนไม่สามารถเลือกได้ก็มีถ้าใครที่ไม่สามารถเลือกได้ก็อาจจะเป็นกรรมวิบากตั้งแต่ชาติก่อนแต่ก็ถือว่าเป็นส่วนน้อยถ้าคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ก็จะอยู่ที่ 20% ใครที่ไม่อยู่ในคำสั่งจะหรือไม่ถือคำสั่งจะก็จะเกิดโทษแก่ตนเองจะมีโรคภัยตามมาหรืออาจจะเป็นโรค ตัวส่วนนี้ก็เป็นการเยียวยาของนักดื่มสุราเพื่อให้ลดเลิกการดื่มสุราเพราะใครที่ต้องการเข้ามาบำบัดก็สามารถช่วยได้โดยใช้ศีลธรรมคำสั่งสอนช่วยแม้แต่ท่อนะโมตัสสะบางคนไม่สามารถท่องได้แต่ก็ถือว่าเป็นส่วนน้อยเพราะถ้าใครสามารถถือข้อปฏิบัติคำสั่งสอนและศีล 5 นี้ได้ก็จะสามารถเลิกจากการดื่มสุราได้จริง ถ้าพูดถึงคนที่สามารถเลือกได้นั้นถือว่าเป็น 80% แต่ก็ยังมีวัยรุ่นหรือนักเรียนนักศึกษาเกิดขึ้นมาเรื่อยๆ จึงทำให้การดื่มสุราของวัยรุ่นนั้นไม่สามารถที่จะควบคุมได้โดยตรงและจะมีบางกลุ่มที่นำยาเสพติดเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องด้วยก็ได้รับการในเรืองของการเสพยาเสพติดด้วย บุคคลส่วนใหญ่ที่เข้ามาบำบัดจะเป็นกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนนักศึกษาและอีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มที่มีครอบครัวแล้วอาจจะเกิดจากปัญหาครอบครัวเรื่องเงินทองหรือสภาพแวดล้อมทั่วไปที่เกิดการชักจูงจากกลุ่มเพื่อนที่ทำงานด้วยกัน

หากกล่าวถึงแนวทางดังกล่าวถือว่าเป็นเรื่องที่ดีแต่ต้องเริ่มต้นจากจิตใจ ครอบครัว เพราะครอบครัวเป็นตัวหลักหรือเป็นตัวกระตุ้นและตัวชักจูงให้เยาวชนได้เข้าไปฟังธรรมหรือนำหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปใช้กับครอบครัวหลักธรรมที่มาใช้กับครอบครัวและเยาวชนได้นั้นก็คือศีล 5 ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อที่ 1 ห้ามลักทรัพย์ ข้อที่ 2 ห้ามขโมยของผู้อื่น ข้อที่ 3 ห้ามผิดลูกเมียผู้อื่น ข้อที่ 4 ห้ามโกหก และข้อที่ 5 ห้ามยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ที่จะมาใช้กับเยาวชนในการตั้งสุรานั้น ต้องชี้โทษให้เด็กเห็นและผู้ใหญ่จะต้องไม่กระทำตนให้เป็นแบบอย่าง เพราะเด็กเกิดจากการลอกเลียนแบบอยากให้เด็กประพฤติตามผู้ใหญ่จะต้องทำแต่ความดีแต่เด็กในชุมชนในช่วงเทศกาลประเพณีหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเด็กส่วนใหญ่จะมีการชักจูงเพื่อนเข้าวัดหรือผู้ปกครองชักจูงลูกและบุตรหลานเข้าไปฟังธรรมเทศนาทำบุญตักบาตรก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีก็เป็นกรกล่อมเกลาคำให้เด็กได้รู้ว่าเราชาวพุทธต้องปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา รู้กฎรู้ผิดมีสติสัมปชัญญะสามารถแยกแยะในสิ่งที่ถูกที่ควรได้ หากกล่อมเกลาคำตั้งแต่เด็กชักจูงเด็กเข้าวัดและฟังธรรมตั้งแต่อายุน้อยก็จะเกิดแรงจูงใจหรือแรงผลักดันให้แก่เด็กได้มีความคิดหาสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิดสามารถแยกแยะได้ไม่กระทำตาม แต่ถ้าครอบครัวหรือผู้ปกครองไม่ชักจูงหรือนำบุตรหลานเข้าไปในสถานที่สามารถกล่อมเกลาคำจิตใจได้นั้นเด็กก็จะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวหรืออาจจะไม่สามารถบอกกล่าวตักเตือนได้เลย เพราะถ้าเมื่อนำเยาวชนเข้าไปในวัดหรือที่ทำให้เขารู้สึกสงบจิตใจได้นั้นเขาก็จะรู้กฎรู้ผิดว่าสถานที่นี้เป็นที่ที่ไม่ควรดื่มสุราหรือการดื่มสุราเป็นสิ่งที่น่าอับอายแก่คนในชุมชน คงจะสอนเรื่องโทษของสุราซะมากกว่าเพราะสุราเมื่อดื่มเยอะทำให้ขาดสติหรือทำให้คนจากเป็นคนกลายเป็นสิ่งอื่นด้วยความที่ดื่มมากเกินไปจนทำให้สับสนเนื้อสับสนตัวขาดสติสัมปชัญญะ แต่ทว่า ในสถานการณ์ปัจจุบันเด็กสมัยนี้ไม่ค่อยจะมีความเชื่อในเรื่องทางพระพุทธศาสนาหรืออยากเข้าวัดฟังธรรมเหมือนคนสมัยก่อนสักเท่าไร คงจะเน้นการชดเชยจากครอบครัวหรือสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดก็จะทำให้กลุ่มบุคคลเหล่านั้นเกิดความอยากรู้อยากลองในสิ่งที่ไม่ถูกต้องน้อยลง

กล่าวโดยสรุป การนำหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปสอนให้เยาวชนห่างไกลจากอบายมุขและแอลกอฮอล์นั้นถือว่าเป็นเรื่องที่ดีซึ่งในสังคมปัจจุบันมีการนำหลักศีล 5 เข้ามายึดถือปฏิบัติแต่ขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจและสภาพแวดล้อมของเด็กเพราะเด็กแต่ละคนเกิดในครอบครัวและสภาพครอบครัวที่ไม่เหมือนกันบางคนอยู่กับปู่ย่าตายายบางคนอยู่กับแม่บางคนอยู่กับพ่อซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเกิดมาในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์หรือขาดความอบอุ่นการที่จะชดเชยหรือการทำให้จิตใจเด็กนั้นห่างไกลจากอบายมุขได้ จะต้องถูกปลูกฝังจากครอบครัวก่อนเป็นอันดับแรกเพราะครอบครัวจะต้องสอนในเรื่องของโทษของสุราหรือยกตัวอย่างการดื่มสุราเข้าไปแล้วจะทำให้เป็นอะไรและมองผลเสียมากกว่าทำให้เห็นเพราะพฤติกรรมบางอย่างเกิดจากการลอกเลียนแบบจากผู้ใหญ่นั้นเองซึ่งในหลักศีล 5 นี้ก็มีข้อที่ 5 ก็คือสุราการที่มนุษย์หรือเยาวชนถือศีล 5 ได้หรือถือศีลได้ 1 ข้อจะสามารถปฏิบัติข้อ อื่นๆ ได้เหมือนกัน

2) การเข้าถึงหลักพุทธธรรมของเยาวชนในชุมชน

การเข้าถึงหลักพุทธธรรมของเยาวชนในชุมชน จริงๆ แล้วเรื่องการดื่มสุราของเด็กเยาวชนนี่ก็เป็นพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่น ถ้าใช้หลักพุทธธรรมไปใช้ในการแก้ไขปัญหาได้หรือเปล่านั้นมันไม่เหมือนกับในสมัยก่อนซึ่งสมัยก่อนวัดกับโรงเรียนอยู่ด้วยกัน หลังจากนั้นผ่านมามีวัดกับโรงเรียนถูกแยกออกจากกัน ช่วงแรกๆ กิจกรรมของคณะสงฆ์ที่เข้าไปในโรงเรียนนั้นมันน้อยความผูกพันวัดกับ

โรงเรียนมีน้อยพื้นฐานโดยเฉพาะแล้วนั้นขึ้นอยู่กับเยาวชนว่าจะดีหรือไม่ดีเพราะขึ้นอยู่กับสังคมของเด็กที่อยู่ เช่น หมู่บ้านนั้นชอบกินชอบดื่มมันก็จะไปทางนั้นเพราะครอบครัวอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นแบบนี้อยู่แล้วแต่ก็มีเด็กส่วนน้อยที่ไม่ดื่มไม่ใช้เพราะว่านำหลักพุทธธรรมไปใช้ในครอบครัวแต่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของครอบครัวซึ่งถ้าหลักพุทธธรรมศีล 5 เข้าไปใช้เพราะจะทำให้เด็กและเยาวชนนั้นมีโอกาสที่จะเติบโตเป็นคนดีเพราะพื้นฐานปัจจัยหลักก็ขึ้นอยู่กับครอบครัว ครอบครัวมีความอบอุ่นครอบครัวให้การสั่งสอนในสิ่งที่ดี ก็จะทำให้ผลตอบรับที่ออกมาเป็นไปในทางที่ถูกต้องและสมควร ถ้าเป็นเด็กในชุมชนมีโอกาสที่จะดื่มสุราได้น้อยลงถ้าอยู่ในหลักตัวนี้ซึ่งถ้าเป็นการนำหลักพุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาเยาวชนในการดื่มสุรานั้น ผู้ที่จะนำหลักไปสอนจะต้องเป็นแบบอย่างด้วยเพราะพุทธศาสนาที่นำไปสอนต้องเป็นทั้งครูและพระซึ่งสอดแทรกไปในวิชาสังคมศึกษาเพราะในสังคมศึกษามีการสอนพระพุทธศาสนาด้วยซึ่งคนที่ดื่มแล้วไปสอนก็สอนแค่ไปตามหนังสือเท่านั้นถ้าจะให้ได้ผลจริงๆจะต้องพูดซ้ำว่าประโยชน์มีอะไรบ้างผลเสียมีอะไรบ้างต้องกล่อมเกลียดตั้งแต่เด็ก ถ้ามาสอนตอนโตก็จะเป็นการสอนที่ยากเพราะถ้าพูดถึงเด็กในวัย 15-20 ปีนั้นเป็นเด็กที่ออกบ้านไปอยู่หอพักหรือเข้าเรียนในสถานศึกษาที่ใหญ่ขึ้นหลังโรงเรียนหลังหอพักหรือแหล่งมั่วสุมต่างๆเด็กก็จะได้เข้าใกล้หรืออยากที่จะสัมผัสเพราะเกิดการชักจูงจากกลุ่มเพื่อนหรือมีสิ่งล่อแหลมที่ทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากลอง ถึงแม้ว่าเด็กสมัยมัธยมจะไม่ดื่ม พอไปเข้าระดับมหาวิทยาลัยสังคมก็จะพาไปเด็กส่วนใหญ่ก็นิยมเป็นหมดตั้งแต่อายุ 13 ปีขึ้นไปซึ่งจะมีแค่บางคนที่ยังไม่ดื่มแต่ก็เกิดความเข็ดก็ไม่ได้กลับไปดื่มเอง แต่ก็ยังถูกชักจูงไปกับเพื่อนเหมือนเดิมอย่าง ยกตัวอย่างที่ว่าคนที่เรียนเก่งไปเรียนที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ก็ดื่มเก่งกินเก่งเหมือนกันก็อยู่กับสังคมและสภาพแวดล้อมเหมือนเดิมถ้านำหลักพุทธธรรมเลยหลักคำสอนไปใช้มันก็เหมือนกันแต่มันเป็นหลักธรรมเพราะมันอยู่ในศีล 5 ข้อที่ 5 เพราะถ้าสามารถทำข้อที่ 5 ได้ข้อที่ 1 2 3 และ 4 จะต้องสามารถปฏิบัติได้จะต้องนำหลักคำสอนต่างๆไปพูดซ้ำซ้ำให้กับผู้ที่ดื่มทำเป็นผลเสียให้กับคนที่ดื่มได้รู้และทำเป็นรายรับรายจ่ายกับการดื่มสุราว่าบางครอบครัวหรือบางคนใช้เงินเกี่ยวกับการดื่มสุราหรือซื้อสุรามากน้อยแค่ไหนเพื่อให้เห็นผลของค่าใช้จ่ายของครอบครัวเพราะบางครอบครัวถ้าทำเป็นรายรับรายจ่ายแบบนี้เขาจะมองเห็นรายจ่ายกับการใช้จ่ายซื้อสุรามากกว่าการซื้อสิ่งของหรือสิ่งอื่น ก็จะทำให้บางครอบครัวนั้นไม่ดื่มหรือห่างหายจากการดื่มสุราไปเลยการดื่มสุรานั้นจะเกิดขึ้นอยู่กับเด็กกลุ่มที่มีความก้าวร้าวหรือเกรเพราะเด็กบางกลุ่มก็จะมีอาการจับกลุ่มกันดื่มธรรมดาที่ไม่ได้เกิดผลเสียกับสังคมมากแค่ไหนเกิดขึ้นแค่ผลเสียกับตนเองแค่นั้น เพราะกลุ่มเด็กที่ก้าวร้าวและเกรเมื่อดื่มเข้าไปแล้วจะทำให้เกิดผลเสียต่างๆมากมายไม่ว่าจะเป็นเรื่องอารมณ์พุทธภาวะหรือเมาแล้วซบถก่อให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทและเป็นภัยต่อสังคมที่จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา ส่วนมากที่อยู่ในวงการศึกษานั้นก็มีส่วนน้อย 0% ที่ออกไปทะเลาะเบาะแว้งกับใครส่วนกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระหว่างการศึกษาส่วนมากจะดื่มแล้วหาเรื่องถ้าจะนำหลักพุทธธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาจริงๆแล้วมันได้อยู่แต่จะต้องใช้ความซ้ำเข้าไปในสมองเพราะเขาดื่มแบบไม่มีสติแล้วเกิดผลอะไรบ้าง

ในส่วนของการดำเนินการในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาสภาพในปัจจุบันการที่นำพระพุทธศาสนาเข้ามาช่วยโรงเรียนจะมีโครงการครูพระสอนศีลธรรม โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ กิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตรซึ่งส่วนนี้คือก็ยังไม่เพียงพอจะช่วยแก้ปัญหาในจุดนี้ได้เพราะเข้าค่ายแต่ละวันเด็กเข้าค่าย 3 วันเด็กไม่มีสิทธิ์ที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดแต่ถ้าอยากจะทำให้ดีก็คือก็ต้อง

ร่วมมือกันทั้งบ้านวัดโรงเรียนเข้ามาดูแลช่วยกันในจุดนี้แต่ยังไม่รู้ว่าเอาไปในรูปแบบหรือแนวทางไหนดีเพราะจะต้องนำความคิดแต่ละคนเข้ามาคิดโครงการเกิดการร่วมมือกันอย่างจริงจัง ก็จะมีเด็กส่วนหนึ่งชอบเข้าไปเล่นที่วัด ไปเล่นอินเทอร์เน็ตที่วัดหรือไปรับใช้พระที่วัด เด็กพวกนี้ก็จะมีการชักชวนเด็กที่ติดสุร่าอย่างน้อยๆก็ไปทำอะไรที่วัดไปให้พระใช้ทำอะไรให้เกิดสาธารณะประโยชน์แก่วัดและตนเองก็สามารถถึงเพื่อนเข้าวัดได้ ส่วนหลักธรรมที่นำมาใช้ยังไม่รู้เลยว่าจะนำหลักธรรมจากไหนเข้ามาใช้แต่อย่างน้อยก็ทำให้เกิดเพื่อนชวนเพื่อนเข้าวัดก็ได้ ไปล้างห้องน้ำกวาดลานวัดไปทำสาธารณะประโยชน์ให้กับทางวัดอย่างน้อยถ้าเด็กได้อยู่กับพระก็จะทำให้เด็กเกิดความคิดที่ดีขึ้น

ในส่วนของวัดเป็นวัดที่รณรงค์เกี่ยวกับการดื่มสุร่าเพราะชุมชนของเราเป็นชุมชนคุณธรรมกรณีวัดวัดห้วยไศก อำเภอสังคม คือ วัดห้วยไศกและวัดโนนเกษม แนะนำคนในชุมชนเหล่านี้เข้ามาทำกิจกรรมเพราะวัดได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในเรื่องของการพัฒนาต่างๆไม่ว่าจะเป็นขยะรีไซเคิลหรืออบรมคุณธรรมในด้านต่างๆเพราะวัดของเราเป็นวัดเปิดสาธารณะแต่ก่อนก็มีวัยรุ่นมาจับกุมดื่มสุร่าในพื้นที่ของวัดหลังจากนั้นทางวัดก็ได้ประชุมปรึกษาหารือกันแล้วได้ทำโครงการครูสอนศีลธรรมจับเด็กกลุ่มนั้นเข้ามาอบรมในเรื่องของการดื่มสุร่าและปัญหาของการดื่มสุร่าแก่วัยรุ่นให้เข้ากับทางธรรมเพราะทางชุมชนเหล่านี้ก็เป็นพื้นที่ของทางกำนันซึ่งทางกำนันหรือผู้นำหมู่บ้านก็ได้เอาจริงเอาจังกับการดื่มสุร่าของวัยรุ่นจึงทำให้เด็กวัยรุ่น มีการดื่มสุร่าน้อยลงจับกุมทำกิจกรรมสิ่งที่ไม่ถูกกฎหมายหรืออบายมุขน้อยลงเริ่มมีการเห็นได้ชัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมานอกจากจะมีช่วงเทศกาลก็จะเห็นวัยรุ่นจับกุมดื่มสุร่าเหมือนเดิมแต่ก็จะมีทางหน่วยงานเข้ามาดูแลไม่ว่าจะเป็นตำรวจทหารแต่ก็จะไม่มีการทะเลาะวิวาทกันเกิดขึ้น เพราะหน่วยงานทางราชการเห็นความสำคัญของพื้นที่วัดของเราเพราะพื้นที่วัดมีการทำโครงการต่างๆและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างที่เราเห็นได้ในปัจจุบันจึงได้มีหน่วยงานเข้ามาดูแลและให้ความสำคัญกับทางวัด แต่ว่าอำเภอสังคม บุคลากรที่จะเข้ามาจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมไม่เพียงพอและปัญหาหลักๆก็คือเมื่อไปขอเวลากับทางโรงเรียนทางโรงเรียนไม่ให้เวลาในส่วนนี้เพราะทางโรงเรียนบอกว่าตารางเวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนของเด็กนักเรียนจึงไม่สามารถที่จะแบ่งเวลาดังนั้นเข้ามาให้กับทางคณะเราได้ อีกทั้ง ทางคณะครูบาอาจารย์มีความต้องการที่จะเข้าไปให้การอบรมแก่เด็กนักเรียนวัยรุ่นเพียงแต่ถ้าเกิดปัญหาในส่วนนี้ที่ไม่สามารถจะเข้าไปแทรกหรือแก้ไขได้

แต่ในส่วนของบางพื้นที่ในจังหวัด โรงเรียนได้จัดโครงการอบรมศีลธรรมเข้ามาทางวัด วัดได้มีการจัดเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับกลุ่มวัยรุ่นก็จะเน้นเรื่องสุร่าและยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่ในแต่ละปีก็จะมีไม่เยอะมีแค่ 2-3 โรงเรียนแต่ก็เป็นสิ่งที่ดีที่ครูจัดโครงการนี้ขึ้น เพราะจะได้ให้คำแนะนำคำสั่งสอนแก่ลูกหลาน ถ้ามีบางกลุ่มที่จัดโครงการมาซึ่งไม่ได้อยู่ในความเกี่ยวข้องของโรงเรียนนั้นทางวัดก็ให้การอบรมหรือจัดการบรรยายให้ แต่หากบรรยายถึงนรก สวรรค์นั้นไม่สามารถใช้ได้กับเด็กในปัจจุบันเพราะถ้าพูดถึงความเชื่อของคนสมัยก่อนกับปัจจุบันนั้นมันแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ทั้งนี้ ในส่วนของการเผยแพร่หลักธรรมในการแก้ปัญหาการดื่มสุร่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ดำเนินการโครงการพระสอนศีลธรรม ซึ่งมีบทบาทและอย่างน้อยทำให้ได้ช่วยเยาวชนได้สอบธรรมศึกษาอย่างน้อยก็ยังคงเป็นการทำนุบำรุงศาสนาให้เด็กได้รู้ถึงหลักศีลธรรมของทางพระพุทธศาสนา มีบทบาทช่วยสังคมได้เยอะเพราะพระสงฆ์ไม่ดื่มสุร่า อีกทั้งเชิญ

ชวนเยาวชนเข้าไปร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาไม่ว่าจะเป็นงานประเพณีหรือช่วงเทศกาล กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเวียนเทียนเฉพาะในช่วงกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา มีการสอนหรือจัด เกลาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมลดละเลิกการดื่มสุราพูดถึงเรื่องโทษของการดื่มสุราและสารเสพติด

นอกจากนี้ วิธีการในการชวนเด็กเข้าวัด อาจจะทำสถานที่ให้เด็กออกกำลังกายในวัด เช่น เล่นฟุตบอลหรือตะกร้อ ก็จะเป็นกิจกรรมที่เล่นในช่วงเย็นเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หลังจากนั้นเด็กจะค่อยซึมซับแนวทางการปฏิบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม เพราะวัดมีสถานที่เรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเยอะแยะมากมาย

กล่าวโดยสรุป การเข้าถึงหลักพุทธธรรมของเยาวชนในชุมชน ปัจจุบันถือว่าน้อยมาก แต่ พระสงฆ์ผู้เป็นตัวแทนทางศาสนา ได้หาวิธีการปรับเปลี่ยนวิธีเชิญชวนเยาวชนเข้าวัดฟังธรรมที่ หลากหลาย อาจจะเป็น สร้างสนามกีฬาในวัด เมื่อเด็กเข้าวัด ภายในวัดมีแหล่งเรียนรู้มากมาย อีกทั้ง จัดกิจกรรมมอบทุนการศึกษา และเป็นแหล่งปรับเปลี่ยนทัศนคติในการดื่มสุรา ชี้คุณชี้โทษแห่งการเม สุราให้เห็น และการดำเนินการนั้นที่คณะสงฆ์ได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐถือว่าได้ผลเด็ก สนใจที่จะเข้าร่วมฟังธรรมและถือศีลปฏิบัติเพื่อห่างไกลอบายมุข

3) การสร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมเสริมสร้างหลักคุณธรรม จริยธรรมสำหรับ เยาวชน

การสร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมเสริมสร้างหลักคุณธรรม จริยธรรม หน่วยงาน ดำเนินการโดยส่วนมากจะเป็นสถานศึกษา ส่วนมากจะจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรม ก่อนเปิดภาค เรียน นอกจากนี้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและคุ้มครองเยาวชน เช่น สถานพินิจ สถาน สงเคราะห์ บ้านพักเด็ก ฯลฯ ได้จัดเข้าค่ายอบรม แต่ในส่วนของเยาวชนทั่วไปที่ไม่ได้เรียนหนังสือ จะ ไม่ค่อยสนใจในเรื่องการอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยส่วนมากจะเป็นเยาวชนที่สังกัดหน่วยงาน ภาครัฐ การเข้าถึงพุทธธรรมในการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนจึงไม่ทั่วถึง ฉะนั้น อยากให้ภาครัฐ ได้จัดกิจกรรมให้ความรู้ทางด้านธรรมะที่ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพสำหรับเยาวชน ไม่เน้นเฉพาะใน สถานศึกษา อยากรู้สนใจในเยาวชนที่อยู่นอกสถานศึกษาให้เขาได้มีโอกาสได้เข้าร่วมหลักการ ดำเนินชีวิตโดยอาศัยหลักพุทธธรรม แต่โดยทั่วไปสำหรับเยาวชนส่วนมากเด็กผู้หญิงจะมาร่วมกิจกรรม เด็กผู้ชายไม่ค่อยมา ทางวัดก็ทำกิจกรรมเบาๆ หากเป็นโรงเรียนใกล้วัดไม่ค่อยเกิดปัญหาอะไรขึ้น เพราะเด็กที่เข้ามาส่วนใหญ่จะเป็นเด็กประถม ประการสำคัญขึ้นอยู่กับผู้นำ ทั้งนี้ เด็กที่ดื่มส่วนใหญ่ นั้นจะเป็นเด็กมัธยมขึ้นไป ถ้าถามว่านำวัฒนธรรมไปใช้เพราะวัฒนธรรมก็คือวิถีชีวิตวิถีชีวิตก็คือสังคม ก็ขึ้นอยู่กับสังคมของเด็กสังเกตดูว่าที่เขานำหลักธรรมหรือวัฒนธรรมไปใช้นั้นเลือกการดื่มสุรา เช่น การ แก้ปัญหาเรื่องงานศพไม่มีสุรามีหลายพื้นที่ทำให้ได้ผลไม่มีสุราบ้างหมู่บ้านทำได้เพราะขึ้นอยู่กับผู้นำ ชุมชนทำเป็นแบบอย่างบ้านที่ 1 วันที่ 2 วันที่ 3 ต่อไปก็จะเกิดเป็นวัฒนธรรมบ้านใครที่มีสุราก็จะเกิด ความละอายต่อตนเองสิ่งนี้จะค่อยๆหายไปแต่ก็ยังมียังมีที่สังเกตดูโดยเฉพาะพวกช่างเพราะไม่ต้องนำ วัฒนธรรมไปใช้กับเด็กวัยรุ่นสิ่งแรกที่จะต้องเริ่มคือต้องเริ่มจากผู้ใหญ่ทำให้เขาบางลงและไม่ทำให้เด็ก เกิดการลอกเลียนแบบจากผู้ใหญ่เพราะเด็กที่มันไม่ดื่มเลยก็คือไม่ดื่มจริงๆอาจจะเป็นเพราะไม่ชอบ หรือเคยดื่มแล้วไม่เห็นว่ามีความสุขหรือเกิดความทรมานต่อตนเองแต่ก็ยังสามารไปกับเพื่อนได้แต่ บางคนที่ดื่มแล้วทำให้เกิดความสนุกสนานก็จะดื่มไปเรื่อยๆจนกลายเป็นแอลกอฮอล์ลิ้มในตนเอง หรือเป็นพิษสุราเรื้อรังอาจจะเป็นอีกเหตุหนึ่งก็คือสถานศึกษาร้านเหล้าอยู่ใกล้สถานศึกษาเกินไป

และการเปลี่ยนสถานที่เรียนของเด็กด้วยอย่างเช่นบางสถานศึกษาครูสอนเด็กนักเรียนเสร็จก็มีการตีมี เหล้าหลังจากการเลิกเรียนเมื่อเด็กเข้ามาเล่นกีฬาหรือเข้ามาเล่นที่โรงเรียนเด็กก็จะเห็นพฤติกรรมนั้น เด็กเลยเอารอกไปลอกเลียนแบบและไม่เกิดความเกรงกลัวต่อคำสอนของครูนี่คือแบบอย่างที่ไม่ดีอย่าง ยิ่ง

คงจะเป็นการดีหากเราได้ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐนำธรรมชาติเข้าไปสู่เด็กตั้งแต่อนุบาล ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ได้ฝึกสมาธิเพราะเด็กสมัยนี้ไม่มีสมาธิถูกชักจูงได้ง่ายขาดสติสัมปชัญญะถ้าเป็นเรื่อง ของคุณธรรมหรือภาวนาสมาธิ สามารถนำมาสอนเรื่องทำดีได้ดีหรือบาปบุญคุณโทษและสำคัญที่สุด คือสติของเด็กเพราะเหตุที่เกิดขึ้นคือเหตุที่เกิดจากการถูกระตุ้นขาดสติสัมปชัญญะขาดความ รอบคอบในตัวเหตุเกิดจากสุราหรือยาเสพติด ร่วมกับทางจังหวัดซึ่งทางจังหวัดก็จะมีเครือข่ายอยู่แล้ว ซึ่งการจัดโครงการจะไปคู่กับโครงการของจังหวัดแต่ละจังหวัดจะเน้นไปทางเครือข่ายชุมชนหรือผู้ใหญ่ หรือผู้นำชุมชนหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าโครงการยุติธรรมอุปลักษณ์ลงไปในเขตโรงเรียนหรือลงไปในเขต ชุมชน

กล่าวโดยสรุป การสร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมเสริมสร้างหลักคุณธรรม จริยธรรม สำหรับเยาวชน ต้องผสานความร่วมมือกับหลายภาคส่วนที่ดูแลและเยาวชน ไม่ให้ความสำคัญกับเฉพาะ เยาวชนที่เรียนหนังสือ ต้องให้ความสำคัญกับเยาวชนที่อยู่นอกสถานศึกษาด้วย เพราะเด็กกลุ่มนั้นเป็น เยาวชนที่สมควรจะได้รับการดูแลเป็นอย่างดี เพราะเขามีชีวิตที่อิสระ ปราศจากการกำกับดูแล จึงต้อง หาวิธีการในการดึงเยาวชนกลุ่มนั้นเข้ารับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้นไป อาจทำในลักษณะของ กิจกรรมร่วมกันภายในตำบล อำเภอ จังหวัด และมีการยกย่อง เชิดชู เยาวชน ให้เป็นแบบอย่างในการ ดำเนินชีวิตให้กับบุคคลอื่นด้วย

4) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา

การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา สามารถนำความเชื่อ วิถีปฏิบัติของชาวพุทธและสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เช่น พุรุษนี้เป็นวันพระหรือวัน สำคัญทางพระพุทธศาสนาจะบอกไปทางชุมชนว่าห้ามดื่มสุรา จะต้องจัดทำเงื่อนไขขึ้นมาว่าถ้าเป็นวัน พระหรือวันสำคัญของเรานั้นจะต้องให้อยู่ในศีล 5 ห้ามดื่มสุราและแต่งชุดขาวสามารถช่วยได้เยอะแต่ ก็ยังไม่สามารถที่จะช่วยทางการแพทย์ได้เท่าไร แต่ก็ถือว่าเป็นการช่วยได้ในเบื้องต้น

นอกเหนือจากการใช้หลักธรรม การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมยังอาศัยหน่วยงาน ภาครัฐในการขับเคลื่อน ตัวอย่างที่ดำเนินการอยู่ คือ โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งกิจกรรมก็จะเป็นของ สถานพินิจและผู้ควบคุมความประพฤติแต่ถ้าเรือนจำจะเป็นควบคุมความประพฤติของผู้ใหญ่ส่วน สถานพินิจนั้นจะเป็นของวัยรุ่นและเด็กซึ่งเครือข่ายยุติธรรมจะมีทุกตำบลจะตั้งอยู่ในเขต อบต. หรือ เทศบาลส่วนนี้จะรับเรื่องต่อและส่งมาให้ทางสถานพินิจของเรา

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา นอกเหนือจากการดำเนินการด้านพระพุทธศาสนาโดยนำหลักธรรมไปสู่เยาวชนแล้ว หน่วยงานภาครัฐ ถือว่ามีส่วนสำคัญมากที่จะผลักดันแนวทางการปฏิบัติให้เกิดความหลากหลายในการใช้ชีวิต

5) การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนา การป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการดำเนินการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นนี้แต่ละอำเภอมีการขับเคลื่อน บ้าน วัด โรงเรียน (บ ว ร) อยู่แล้ว ไม่ได้โฟกัสไปที่เรื่องสุราอย่างเดียวเราก็จะมองในภาพกว้างและเสาหลักจะมีครู วัด เพราะเป็นนโยบายของกระทรวงมหาดไทยอยู่แล้ว จะทำอย่างไรอย่างน้อยให้เด็กเชื่อฟังคุณครูเชื่อฟังผู้ใหญ่ให้มีจิตสำนึกว่าครูเป็นผู้สั่งสอนหรือศาสตร์ความรู้จะต้องเข้าไปสู่ครอบครัวให้ได้ลึกที่สุดเพื่อให้ผู้ปกครองได้ดูแลบุตรหลานและจะทำอย่างไรให้มีเวลาให้กับลูกมากกว่านำเวลาไปทำอย่างอื่น จะต้องมีการประชุมปรึกษาหารือและถกกันเองในตอนนี้ ในส่วนของการปกครองก็จะมีการทำงานเข้ามามีส่วนร่วมกับครอบครัวของเด็กและเยาวชน ไปคุยกับทางโรงเรียนและจัดการตัวนี้อย่างไร จะมีการสอดส่องดูแลว่ากล่าวตักเตือน แนะนำกับผู้ปกครองกับเด็กที่ดื่มสุราว่าจะให้ทำอย่างไรและแก้ปัญหาอย่างไรจึงจะเป็นการแก้ไข ปัญหาที่ถูกที่สุดและเป็นไปตามที่ผู้ปกครองกำหนด และต้องคอยติดตามตัวสำคัญที่สุดก็คือผู้ปกครอง ทางวัดก็คงจะมีการให้โรงเรียนทำโครงการอบรมคุณธรรมให้ความรู้เพื่อให้ทางโรงเรียนได้พานักเรียนเข้าวัดร่วมกิจกรรมทางชุมชนอย่างน้อยก็เพื่อให้เด็กได้รู้ว่าเป็นชาวพุทธจะต้องทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดการกลมเกลียวพื้นฐานทางด้านจิตใจและการดำเนินชีวิตเพื่อให้รู้จักหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและการทำบุญต่างๆ รวมถึงการจัดกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จะสามารถชักชวนเด็กวัยรุ่นเข้าไปได้โดยส่วนใหญ่แล้วถ้าผู้ใหญ่เข้าไปวัดในช่วงงานประเพณีผู้ใหญ่ก็ไปดื่มสุราให้เด็กเห็นจะทำให้เป็นปัญหา เพราะวัดเป็นศูนย์รวมของคนในหมู่บ้านและวัดแต่ละวัดจะมีโครงการของตัวเองแล้วก็จะมีการนำเด็กนักเรียนเข้าวัดกับผู้ปกครองหรือทางโรงเรียนนำเด็กเข้ามาอบรมคุณธรรมจริยธรรมหรือถ้าเป็นวันหยุดในช่วงเทศกาลทางพระพุทธศาสนาผู้ปกครองจะมีการนำเด็กนักเรียนหรือวัยรุ่นเข้าไปทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาด้วย

ส่วนการสอนในเรื่องของสุราในวันพระก็จะมีชาวบ้านเข้ามาทำบุญตักบาตรทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาจึงจะไม่เห็นกลุ่มวัยรุ่นเข้ามา ส่วนทางวัดก็จะทำการเทศนาในเรื่องของศีล 5 แพลออกมาในเรื่องของนิทานมองให้เห็นคุณและโทษของการทำอะไรต่างๆส่วนใหญ่จะสู่มหรือให้ความสำคัญกับกลุ่มวัยรุ่นเพราะทางวัดมีครูสอนศีลธรรมเข้าไปให้การจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเป็นประจำ ผู้ใดที่เข้าการอบรมกับทางวัดหรือโครงการจะมีการมอบเกียรติบัตรให้กับผู้ผ่านการอบรมเป็นประจำแต่เน้นและปลูกฝังในเรื่องคุณและโทษและมีการรณรงค์ในเรื่องของการลดละเลิก

กล่าวโดยสรุป การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนา การป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการดำเนินการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ปกติหน่วยงานภาครัฐร่วมมือคณะสงฆ์ขับเคลื่อนโครงการอยู่แล้ว แต่ละพื้นที่มีการดำเนินการโดยเฉพาะพื้นที่ ที่มีพระสงฆ์เป็นนักพัฒนาจะเป็นแกนนำในการประสานความร่วมมือกับทางหน่วยงานราชการ ในการให้ความสำคัญกับเยาวชนในการพัฒนาสังคมต่อไป

6) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน

อยากให้เยาวชนมาปฏิบัติธรรมมากกว่าเพราะถ้าทำแล้วจะมีความรู้สึกละอายใจเหมือน การนั่งฟังอาจจะ 70 เปอร์เซ็นต์นั้นจะเป็นการปฏิบัติซะมากกว่ามากกว่าการรับรู้เพราะส่วนมาก

เดี๋ยวนี้โครงการหรือการอบรมจริยธรรมจะเป็นการปฏิบัติ 70% ส่วนเรื่องการเลิกเหล้าทางพุทธศาสนาจะเป็นเรื่องกล่าวคำปฏิญาณแก่ตนเองและถือปฏิบัติต่อให้ได้เพราะรู้อยู่แล้วว่าถ้าไม่สามารถถือคำสัตย์ของตนเองได้นั้นจะมีผลเสียตามมาแก่ตนเองและครอบครัวอยู่แล้ว การถือจะอยู่ที่ 1 ปี 5 วัน 3 ปี 5 วัน 5 ปี 5 วัน 7 ปี 5 วันเกินที่เราเผื่อไว้ 5 วันนั้นถือว่าเป็นการเพิ่มวันเพื่อเป็นจุดของการเริ่มชีวิตใหม่และการต่อชีวิตออกไปอีกเพราะคนที่ละคำสาบานตัวเองได้นั้นจะต้องถือให้ครบสามารถถือเลยวันได้แต่ถ้าไม่ครบไม่สามารถถอนคำสัตย์ได้ ถ้าไปหลงลืมของมีนเมาก็จะต้อนำยาต้มหรือยาที่มีมีให้ไปแวะกินและดื่มและจะต้องนำคนนั้นเข้ามาอบรมเพื่อที่สามารถถือปฏิบัติได้ครบกำหนดแล้วก็จะมาลาสาส์นจะที่กำลังปฏิบัตินั้นแต่เมื่อกลับไปแล้วก็ให้ถือศีล 5 ไว้ทั้ง 5 ข้อเหมือนเดิมเพื่อการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวก็ทำให้ทั้งครอบครัวและตนเองอยู่ในทางศีลธรรมอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข บางคนมีหลักคำมั่นทางหลักธรรมพระพุทธานั้นสามารถถือต่อไปได้เลยเพราะเป็นผลดีต่อตนเองครอบครัวการงาน ทำให้เกิดผลดีตามมาหลายอย่าง

กล่าวโดยสรุป การปฏิบัติธรรมถือเป็นแนวทางที่ดีสำหรับเยาวชน เพราะการฟังธรรมก็เพียงบรรยายแต่หากมีการปฏิบัติเข้าไปด้วยจะทำให้การซึมซับดียิ่งขึ้น อีกทั้งทางพุทธศาสนาได้นำกุศโลบายเรื่องของการสาบานออกเหล้ามาใช้กับประชาชนที่สนใจออกเหล้าแต่ไม่สามารถหักห้ามใจตนเองได้ การทำลักษณะอย่างนี้ถือได้ว่าได้รับการตอบรับในเรื่องของการแก้ปัญหาการดื่มสุราได้มากพอสมควร

4.2.1.9 ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการบริโภคสุราของเยาวชน

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการบริโภคสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการบริโภคสุราของเยาวชน 2) ประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ และที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการดื่มสุราของเยาวชน 3) วิธีการแก้ไขปัญหการดื่มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการดื่มสุราของเยาวชน ดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการบริโภคสุราของเยาวชน

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไขปัญหการติดสุราของเยาวชน นั้นจะมีการให้กล่าวคำสัญญาหรือการดื่มยาต้มสมุนไพรซึ่งในสมัยก่อนก็มีการทำมาตั้งแต่อดีตแล้วแต่เพิ่งมีการกระจายข่าวหรือเห็นได้ในปัจจุบันแต่ในสมัยก่อนนั้นไม่ค่อยจะมีการดื่มสุราหรือเกิดพิษสุราที่เป็นพิษสุราเรื้อรังเหมือนคนในปัจจุบันเพราะมนุษย์ในปัจจุบันขาดการยั้งรู้ยั้งคิดลืมนจนขาดสติจึงเป็นผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่นซึ่งถ้านำภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมประเพณีที่เคยมีสืบต่อกันมาแล้วนั้นก็ถือว่าเป็นแอลกอฮอล์ก็เป็นส่วนที่สำคัญในการจัดงานประเพณีหรือทำกิจกรรมทางศาสนาซึ่งเป็นมาแต่ก่อนอยู่แล้วแต่คนในปัจจุบันนั้นขาดสติสัมปชัญญะดื่มแอลกอฮอล์จนเป็นพิษสุราเรื้อรังจึงต้องมีการบำบัดหรือต้องเข้าไปรับการรักษาเพื่อออกสุราหรือบางคนก็ถึงแก่ชีวิตเพราะพิษของสุราแต่การที่จะบำบัดหรือเข้าไปกล่าวคำสัญญา กล่าวคำสัญญาเพื่อเลิกดื่มแอลกอฮอล์นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจของบุคคลนั้นด้วยถ้าบุคคลนั้นไม่ยอมรับหรือไม่มีความอยากจะทำไปบำบัดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือการบำบัดโดยทางแพทย์แผนไทยหรือยาหลวงนั้นก็ไม่มีทางเป็นไปได้หรือไม่สามารถรักษาได้เหมือนกันถ้าเขามีจิตใจ

หรือมีความต้องการอยากจะทำบัพหรือออกจากสุราก็จะเห็นผลได้โดยเร็วโดยไม่ต้องไปกล่าวคำสาบานหรือใช้ยารักษาเลยถ้าเขาสามารถควบคุมจิตใจของตนเองได้โดยยึดศีล 5 หรือหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเข้ามาใช้ เพื่อเป็นการรักษาสภาพจิตใจเด็กและการตั้งกฎระเบียบภายในชุมชนหรือการไปกล่าวคำสาบานกับทางพระหรือสถานที่ที่เปรี๊ยะรับการบัพซึ่งการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆมาใช้ในการแก้ไขปัญหาคิดตีสุรานั้นก็มีตั้งแต่อดีตอยู่แล้วแต่ซึ่งในอดีตนั้นสุราก็ได้เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคมหรือต่อผู้ที่ดื่มมากนักเพราะสุราผู้ที่ดื่มแล้วก็จะสามารถควบคุมสติตนเองได้เพราะอยู่ในเชิงครอบครัวใหญ่มีการว่ากล่าวตักเตือนกันได้แต่ในปัจจุบันวัยรุ่นไม่สามารถว่ากล่าวตักเตือนได้เลยอาจเป็นเหตุมาจากการดื่มสุราหรือขาดความอบอุ่นและการบอกล่าวตักเตือนจากครอบครัวหรือบุคคลนั้นขาดวุฒิภาวะทางจิตใจ ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นคงจะเป็นการสั่งสอนตั้งแต่ภายในครอบครัวและการกล่อมเกลาคิดตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยรุ่นใหญ่ก็ถือว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นจากครอบครัวเหมือนกัน

ถ้าพูดถึงสมุนไพรในการแก้ไขปัญหาคิดตีสุรานั้น มีแนวคิดตัวอย่างเช่น การถอนโรคพิษสุรานั้น ไม่มีตัวยาที่จะไปสามารถถอนการดื่มสุราได้เพราะมันขึ้นอยู่กับจิตใจ ถ้าสามารถควบคุมจิตใจได้มันก็จะสามารถทำได้เพราะมันไม่มีตัวยาตัวไหนที่สามารถแก้ไขปัญหาคิดตีสุรา ที่เห็นจริงๆไม่ถึงกับอาการมึนเมา เพราะทุกอย่างขึ้นอยู่กับจิตใจของเราเอง

นอกจากนี้ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยแก้ไขปัญหาคิดตีสุราในเรื่องของไม่ให้เยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสุราหรือเป็นตัวที่สามารถช่วยแก้การคิดตีสุราของเยาวชนได้นั้น คงจะเป็นการกล่อมเกลาคิดหรือการใช้ความเชื่อตั้งแต่สมัยก่อนเข้ามาสอดแทรกในเรื่องการสอนภายในครอบครัวหรือการสอนลูกหลานในลักษณะดีมากกว่าและวิธีที่ดีที่สุดคือผู้ใหญ่ต้องเป็นตัวช่วยให้เด็กดูเพราะการเป็นแบบอย่างที่ดีหรือเป็นตัวอย่างที่ดีเด็กก็จะประพฤติตามเพราะเด็กวัยรุ่นอยู่ในการลอกเลียนแบบและพฤติกรรมเลียนแบบจากผู้ใหญ่เพราะถ้าเด็กเกิดความอบอุ่นและเกิดการสั่งสอนจากครอบครัวที่ดีเด็กก็จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่ดีที่ผู้ปกครองบอว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีและทำให้เกิดโทษ เป็นการให้คำแนะนำเพราะทุกวันนี้ทุกหน่วยงานก็ให้คำแนะนำและให้ความสำคัญของการดื่มสุราในปัจจุบันเพราะสุราจะทำให้มีแต่ผลเสียเพราะข้อดีของการดื่มสุราจะมีแค่น้อยนิดมากคือการได้สังสรรค์พบปะกับเพื่อนทำให้เกิดความสนุกสนานแต่ผลเสียที่ตามมาไม่สามารถบรรยายออกมาเป็นคำพูดได้เลย แต่ที่เห็นได้ชัดคือเมาแล้วขับการทะเลาะวิวาททำให้ครอบครัวพังและอื่นๆที่ตามมาซึ่งเห็นได้ด้วยสภาพทั่วไปของปัจจุบันอยู่แล้วเพราะเด็กสมัยนี้จะดูทั้งทีวีทั้งโซเชียลปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการฆ่ากันการยิงกันในวงเหล้าและอื่นๆก็เกิดจากปัญหาพิษสุราทั้งนั้น จึงยกตัวอย่างข้อเสียของสุราให้เด็กเห็นหรือแนะนำแต่สิ่งที่ดีให้กับเด็กๆเพื่อให้เขาลดละเลิกจากการดื่มสุรา

แต่ในมุมมองของทางโรงพยาบาลภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเป็นสมุนไพรแต่ก็อยู่ในส่วนสำหรับการรักษาบุคคลที่ติดเหล้าเรื้อรังที่ทำให้เห็นผลได้ทำให้เขามีความรู้สึกไม่อยากดื่มหรือเกลียดเหล้า ก็มีวัดที่ให้การรักษาการดื่มสุราที่จังหวัดสุรินทร์ทางพระก็จะให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรมกล่อมเกลาคิดทางจิตใจเรื่องบาปบุญคุณโทษของการดื่มสุราโทษของสุราปัญหาที่ตามมาไม่ว่าจะครอบครัวตนเองสังคมการศึกษาต่างๆ ทำให้เขารู้สึกไม่อยากจะดื่มต่อไปถ้าพูดถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกประเด็นหนึ่งก็คือความอบอุ่นในครอบครัวการรักกลมเกลียวกันเพราะครอบครัวเป็นจุดหลักที่จะให้ความรู้ในเรื่องการดื่มหรือกระทำต่างๆ

อีกทั้ง ทำกิจกรรมส่งเสริมในเรื่องของการแข่งขันกีฬา สันทนาการ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรณรงค์โครงการต่างๆปลูกต้นไม้หรือรณรงค์การลดละเลิกเพราะทางชุมชนจะไม่ค่อยมีกิจกรรมในเรื่องของเรื่องการจัดงาน เพราะถ้าพูดถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนมากจะมีแต่ผู้ที่มีอายุเยอะเพราะเด็กวัยรุ่นจะเป็นกลุ่มที่จะเข้าร่วมกับทางโรงเรียนหรือทางหน่วยงานที่โฟกัสมาเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแค่นั้น ซึ่งตอนนี้ทางในอำเภอก็ได้เน้นย้ายมาทางชุมชน เรื่องบ้านวัดโรงเรียน ให้บูรณาการวัดกับโรงเรียนและที่บ้านให้คุยกันว่าจะทำอะไรไม่ให้เด็กติดสุรา จะจัดกิจกรรมอย่างไรเพื่อบูรณาการให้วัดกับโรงเรียนได้ชักจูงให้เด็กเข้าศึกษาในทางธรรมะมากกว่าการจับกลุ่มกับกลุ่มเพื่อนและจะอย่างไรให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด เช่น การทำเกษตรช่วยผู้ปกครองหรือทำอาชีพต่างๆตามครอบครัวแต่ในปัจจุบันไม่ค่อยเห็นเด็กวัยรุ่นทำกิจกรรมหรือช่วยงานผู้ปกครองเท่าไรนัก

หากจะกล่าวไปแล้ว การแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนถือว่ายังเป็นเรื่องยาก เพราะเด็กมีความอยากรู้อยากลองและสามารถที่จะพิสูจน์ได้ด้วยตนเองซะมากกว่า ซึ่งทางชุมชนของเราก็เคยใช้แต่ไม่มีการทำต่อเนื่องจึงได้ยกเลิกเกิดจากกิจกรรมนี้ไปเพราะกิจกรรมนี้เยาวชนจัดทำหรือสร้างอาชีพให้กับเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำบายศรี การทำไม้ประดิษฐ์ ก็จะเป็นการสร้างกิจกรรมให้กับเยาวชนในชุมชนเพราะกิจกรรมนี้สามารถเชื่อมโยงไปยังกิจกรรมอื่นได้ผมเลยเชื่อว่าจะต้องทำกิจกรรมแบบนี้ขึ้นชักระยะหนึ่งหรือในพื้นที่ 1 ให้เห็นผลเพราะถ้าเกิด 1 โครงการได้อย่างชัดเจนแล้วนั้นโครงการที่ 2 3 4 ก็จะมาและเราก็จะสามารถนำกิจกรรมที่ 1 ไปต่อยอดกิจกรรมต่างๆได้จะทำให้เยาวชนเกิดรายได้จะทำให้คนในชุมชนมีรายได้มีชีวิตที่ดีขึ้นถือว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์วัยรุ่นก็จะห่างไกลจากยาเสพติดห่างไกลจากสุราเพราะไม่มีเวลาที่จะไปจับกลุ่มมั่วสุมหรือทำกิจกรรมเลี้ยวปลาลูกผักทำความสะอาดในชุมชนแต่ละครอบครัวของครัวเรือนเพื่อเป็นการลดภาระให้กับผู้ปกครองเพื่อให้วัยรุ่นสร้างรายได้และลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและวัยรุ่นคนไหนที่สามารถทำกิจกรรมอะไรได้ก็สามารถเสนอแนวคิดในการทำกิจกรรมต่างๆให้แก่ทางเราและก็พาเด็กทำกิจกรรมนั้นๆ

กล่าวโดยสรุป ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน โดยหลักๆจะเป็นเรื่องของการอบรมกล่อมเกลากันภายในครอบครัว โดยวิถีชีวิตของคนอีสานอดีตโดยส่วนมากจะกินข้าวพร้อมหน้าพร้อมตาภายในครอบครัว ระหว่างที่กินข้าวพ่อแม่จะอบรมลูกไปด้วย ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น และไม่ค่อยมีปัญหา แต่ในปัจจุบันพ่อแม่ต้องไปงาน ไม่มีเวลาให้ลูก ทำให้ลูกขาดความอบอุ่น ติดเพื่อน หากได้เพื่อนดีก็ดีไป แต่หากเพื่อนไม่ดี ก็ชักชวนไปทำในสิ่งที่เสียหาย อีกทั้งการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์กับเยาวชนโดยการสร้างอาชีพให้เขา เช่น พัฒนาชุมชนอำเภอมีการลงพื้นที่ให้ความรู้การสร้างอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้ จะทำให้เด็กเอาเวลาว่างหันมาสนใจสร้างอาชีพดีกว่าไปตั้งวงกินเหล้า ในส่วนของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหลักๆ จะเป็นเรื่องการสาบานตนและการใช้สมุนไพรแก้ปัญหสำหรับผู้ที่อยากเลิกแต่ไม่สามารถห้ามใจตนเองได้

2) ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน

ในส่วนของประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน ประการสำคัญพ่อแม่ต้องสั่งสอนลูก ให้ประพฤติดีบอกสอนเรื่องโทษของสุรา

บอกถึงความเสียหายและผลกระทบที่ตามมาหลายๆ อย่าง ซึ่งใครที่ติดสุราหรือติดของมีนเมา ก็ถือว่าสัมปชัญญะไม่สามารถรู้ถูกรู้ผิดเพราะการดื่มสุราจะทำให้เกิดแต่ความสนุกสนานจึงทำให้คนที่กินไม่ได้มองถึงผลกระทบที่ตามมาไม่ว่าจะเป็นการดื่มแล้วขับหรือเกิดเรื่องทะเลาะวิวาทและอื่นๆ ตามมาอีกหลายอย่าง

นอกจากการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง เรื่องของประเพณีวัฒนธรรมเยาวชนก็เข้าร่วมกิจกรรมในทุกๆ กิจกรรมอยู่แล้ว เพราะว่าโรงเรียนมีแผนกิจกรรมเกี่ยวกับตัวนี้ให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือกิจกรรมแห่งบั้งไฟหรือบุญบั้งไฟก็ทำให้เด็กเห็นพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้ใหญ่ก็คือผู้ใหญ่จะดื่มสุราแล้วร่ำตามขบวนบั้งไฟเด็กก็จะเห็นพฤติกรรมที่ไม่ดีทำให้เด็กเกิดการลอกเลียนแบบว่าสิ่งที่ทำไม่ได้เกิดความน่าอายหรือสิ่งที่เสียหายเด็กก็นำไปลอกเลียนแบบและทำเพื่อที่เขาคิดว่าไม่ใช่ความน่าอายหรือความผิดแต่อย่างใด วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ดีแต่เราไม่ได้สอดแทรกตัวนี้เข้าไป เพราะการสอดแทรกที่ไม่ถูกเด็กก็จะทำตาม ที่จริงสังคมอีสานนั้นคู่กับเหล้ามานานแล้ว เพราะการสอดแทรกที่ไม่ถูกเด็กก็จะทำตามจริงๆ แล้วสังคมอีสานนั้นเป็นสังคมที่ดีเสียอย่างเดียวคือมีเหล้าเข้ามาด้วยเพราะในสมัยก่อนเมื่อมีงานบุญทุกบ้านก็ต้องทำเหล้าสาโทไว้เป็นโอบางบ้านก็จะทำเหล้ากันเพราะสมัยก่อนไม่มีโรงเหล้าต้องทำกินเอง อยากให้ทุกวัฒนธรรมและประเพณีปลอดภัยหรือทำให้ห่างหายไปเลยเพราะทางรัฐหรือหน่วยงานต่างๆ ก็ออกกฎหมายห้ามดื่มสุราในวัดหรือห้ามดื่มสุราในเขตสวนสาธารณะและอื่นๆ แต่ก็ยังมีบางกลุ่มที่แอบนำเข้าไปดื่มหรือทำผิดกฎหมายอยู่เหมือนเดิมนี่ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่เกิดจากการไม่ให้ความร่วมมือหรือการลอกเลียนแบบจากผู้ใหญ่เพราะผู้ใหญ่ทำให้เด็กดูเด็กก็ทำตาม อย่างที่เห็นกันในปัจจุบันที่รัฐบาลไม่ยอมให้ประชาชนดูบุหรี่ยุคใหม่ยอมให้ประชาชนดื่มแอลกอฮอล์แต่ก็ยังมีจำหน่ายแอลกอฮอล์จำหน่ายบุหรี่ยุคใหม่เหมือนเดิมเพราะรายได้รัฐบาลมาจากภาษีของสิ่งเหล่านี้ คือจะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหา ทุกอย่างจะต้องทำตัวอย่างให้เด็กดูจะต้องทำให้ทุกอย่างเป็นวัฒนธรรม ถ้าถามว่าทางคณะสงฆ์เข้าไปสอนก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาตัวนี้ได้เหมือนเดิมเพราะเด็กอยู่กับสังคมตลอดเวลาและ 24 ชั่วโมง ถ้าจะใช้วัฒนธรรมในการแก้ปัญหาคงจะใช้วัฒนธรรมของตัวเองหรือชุมชนหมู่บ้านหรือตำบลจะต้องทำเป็นแบบอย่างอย่างที่ยกตัวอย่างให้ฟังเบื้องต้นเช่นเวลางานศพไม่มีเหล้าอย่างนี้ก็คือใช้วัฒนธรรมเริ่มแก้จากสิ่งหนึ่งไปหาสิ่งที่ใหญ่เมื่อเริ่มทำแล้วก็จะเหลือส่วนน้อยหรือประเพณีที่ยิบย่อยเช่นงานแต่ง และอีกหลายๆ กิจกรรม และลองคิดไปถึงรายรับรายจ่ายในแต่ละวันดูสถาบันครอบครัวว่าถ้าครอบครัวไหนดื่มหรือไม่ดื่มนั้นมีผลกระทบหรือสิ่งที่ตามมาเป็นอย่างไรซึ่งมองเห็นได้ในทุกหมู่บ้านทุกชุมชนและมีเห็นบ่อยมากในข่าวตามโทรทัศน์ว่าผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้เกิดอะไรขึ้นมาแล้วขับทะเลาะวิวาทครอบครัวแตกแยกการศึกษาล้มแม้กระทั่งเรื่องการทำงานก็ทำให้เกิดผลเสียตามมาหลายๆ อย่าง

ส่วนยาสมุนไพรที่สามารถแก้ปัญหาติดสุราได้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการนำมาใช้อยู่ที่จังหวัดหนองคาย ได้นำมาจากอาจารย์มุกดา ได้ไปเรียนอยู่ที่อำเภอเชียงยืน ตำบลบ้านโพธิ์จังหวัดมหาสารคาม มีการอบรมในแต่ละพื้นที่และชุมชนเมื่อได้ยินข่าวประชาสัมพันธ์เลยไปเข้าการอบรมการทำสมุนไพรแก้ปัญหามสุรา สิ่งนี้อาจารย์ได้สอนสอนการผสมยารักษาเสพติดสุราโดยใช้รากไม้และสมุนไพรตามแผนโบราณ เพราะสืบทอดจากกลุ่มชนรุ่นหลังมาจึงเป็นยาแผนโบราณเรียกว่ารุ่นต่อรุ่นเป็นยาหมอโบราณซึ่งเป็นยาที่หาได้ยากในปัจจุบันหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่ายา 3 ราก มีลวดทงพญาราคเดี่ยว และพญาไฟ จะเรียกยาทั้ง 3 ตัวนี้เป็นยาเบอร์ 1 เบอร์ 2 และเบอร์ 3 ก็จะมียาอยู่แค่

3 ตัวเท่านั้นนำมาทำการฝนให้คนที่มากแล้วคำสัตย์จะขอลอกเหล่าไปตีมิให้เยี่ยวอกบางคนธาตุอ่อน ต้มลงไปจะทำให้อาเจียนแต่ก็สามารถทำให้ต้มต่อเนื่องไปได้เรื่อยๆ ถ้าพูดถึงทั้งสองอย่างไม่ว่าจะเป็น สัจจะหรือยารากไม้นั้นจะไม่ได้ใช้คู่กันคือสัจจะจะเป็นการกล่าวทวงที่วาจาเพื่อเป็นการถือปฏิบัติต่อตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นแก้พิษการต้มสุราของคนที่มาเข้ารับการรักษาหรือผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการรักษาที่สามารถที่จะนำยาสมุนไพรนี้ไปต้มได้เหมือนกัน เพราะยาตัวนี้จะเป็นการล้างพิษแอลกอฮอล์ในร่างกายขับออกมาเกี่ยวกับเยี่ยว เพราะใครที่ต้มสุราเข้าไปจะทำให้เกิดอาการไม่ไหวสุราหรือคนที่ลงแดงจากสุราก็สามารถเอาไปแก้ตัวนี้ได้เหมือนกันและยังช่วยแก้เส้นประสาทเกี่ยวกับพิษของการต้มสุราได้ด้วย รู้สึกว่าเห็นผลพอสมควรจากที่เคยรักษามา อาศัยยาเป็นตัวแก้อาศัยธรรมะเป็นอาหารใจต้องใช้ควบคู่กันไปแต่ไม่ได้อยู่ในส่วนเดียวกัน ธรรมะที่สอนส่วนใหญ่จะสอนชี้โทษของพิษสุราชี้โทษของยาเสพติด จะมีบางคนที่ดีสุราหนักแล้วทางครอบครัวจึงได้นำมาเข้ารับการรักษาแต่ในร่างกายยังมีพิษสุราพูดไม่รู้เรื่องไม่สามารถพูดคำเป็นประโยคได้ไม่มีสติในการใช้ชีวิตส่วนนี้ทางจะยังไม่รักษาจะให้นอนหรืออยู่นิ่งๆฟังธรรมะไปเรื่อยๆจนกว่าพิษสุรานี้จะหายจากร่างกายไปให้ตีมน้ำตีมยาที่เตรียมไว้จึงจะให้กล่าว คำปฏิญาณหรือคำสัจจะในการออกสุราจะให้พูดในขณะตอนนั้นเลยไม่ได้เพราะจะไม่ใช่สัจจะแก้ตนเองเพราะยังอยู่ในอาการมึนเมาหรือมีพิษสุราในร่างกายถ้าพูดไปแล้วนั้นจะมีแต่ผลเสียตามมาหรือถ้าถือไม่ได้ยังกลับไปตีมน้ำก็ยิ่งจะทำให้ร่างกายหรือคนในครอบครัวได้รับผลกระทบตามไปด้วย จึงจะต้องให้คนที่มาขอกล่าวคำสัตย์จะงดเหล้างดสุรานี้มีสติรู้คิดยังรู้สึกตัวอยู่จึงให้เข้ารับการรักษาต่อไป หรือให้นอนพักไปก่อนเพราะคนที่ดื่มของมึนเมาส่วนใหญ่จะคอแห้งเราก็นำยาฝนไปให้ตีมประมาณ 20 นาทีก็จะเห็นผล ถ้าพูดถึงปริมาณหรือยาที่นำมาใช้เมื่อหมดนั้น จะโทรสั่งจากอาจารย์ มุกดา การนำยามาใช้รักษานั้นเรียกว่าการบูชา การบูชานั้นอยู่ที่กิจจะลักษณะของเราว่าจะบูชาน้อยหรือมากไม่ได้กำหนดราคาการบูชาเลยเรียกว่าการบำรุงไม่ว่าจะเป็นน้ำมันค่าอาหารของการเดินทางค่าจัดส่ง

กล่าวโดยสรุป ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไข ปัญหาการต้มสุราของเยาวชน มีทั้งดีและไม่ดี อย่างกรณี ฮีต 12 ของอีสาน จะเป็นประเพณีที่ส่วนมากเป็นเรื่องสนุกสนาน รื่นเริง จึงทำให้มีแอลกอฮอล์มาเกี่ยวข้อง ส่วนด้านดี ทำให้ประชาชนรวมกันทำกิจกรรม ก่อเกิดความสามัคคี และกิจกรรมเงินเหล่าเข้าพรรษา ก็ถือเป็นการช่วยเหลือให้คนข่มจิตข่มใจออกสุรา

3) วิธีการแก้ไขปัญหาการต้มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิธีการแก้ไขปัญหาการต้มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกเหนือจากการสาบานออกเหล่า การอบรมกล่อมเกลานุตรหลาน การใช้สมุนไพรในการทำให้เบื่อสุรา คงไม่มีมากกว่านี้ แต่ในปัจจุบันมีการพยายามหาสิ่งทดแทนการต้มสุราที่ไม่ต้องส่งผลกระทบต่อร่างกาย

กล่าวโดยสรุป วิธีการแก้ไขปัญหาการต้มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีไม่หลากหลาย สิ่งที่มีดังได้กล่าวแล้วในเบื้องต้น แต่หลายส่วนพยายามหาสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อทดแทนความต้องการบริโภคสุรา ในอนาคตเครื่องตีมแอลกอฮอล์อาจจะจำหน่ายไม่ออกเลยก็ได้

4) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาค่าธรรมเนียมของเยาวชน

อยากให้ทางศาสนาทำโครงการระยะยาวๆ มาทำร่วมกับสถานพินิจหรือสถานศึกษา หรือหน่วยงานภาครัฐ อาจจะเป็นการอบรมคุณธรรมจริยธรรมหรืออะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับทศพรพุทธศาสนา เป็นการกล่อมเกลாதงด้านจิตใจสติของเด็กๆ ให้เห็นโทษของสิ่งที่เขาทำเพื่อเขาได้ระลึกสิ่งที่ทำแล้วไม่กระทำสิ่งนั้นต่อไปและเป็นการขยายผลต่อไปเพราะเยาวชนทุกวันนี้ แทบจะทุกคนไม่ค่อยศึกษาในเรื่องของพระธรรมทางศาสนาสิ่งที่สำคัญคือสภาพจิตใจของเด็กจะต้องกล่อมเกลามาให้เขาได้เปิดใจรับหลักธรรมพระพุทธศาสนาเข้าไปสั่งสอนของเด็ก เพราะเด็กบางทีก็มองว่าเขาไม่ดีแต่ถ้าครอบครัวเขาอาจจะเกิดมาจากครอบครัวที่พื้นฐานต่างกันความอบอุ่น อาชีพ การอยู่ร่วมกันในสังคม จะทำอย่างไรให้เขารู้จักคิดจะทำให้เขาเชื่อในคำพูดของเรา เพราะเด็กวัยรุ่นกำลังเชื่อเพื่อนติดเพื่อนต้องการได้รับการยอมรับจากสังคมเพื่อนหรือเรียกว่าเป็นค่านิยมเขาจะยังไม่ยอมรับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่ส่วนผู้ใหญ่ จะทำอย่างไรให้เขาฟัง มีความคิดที่ดีทำดีไม่ออกไปในทางประพฤติที่ผิดหรือไม่ควร เราจะต้องมีกิจกรรมที่ทำให้เขาได้ออกมาแสดงพฤติกรรมของเขาทั้งภายในและภายนอกซึ่งทางภาครัฐก็มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เยาวชนวัยรุ่นได้ออกมาแสดงความสามารถของตนเอง เช่น ถนนคนเดินก็อยากให้เด็กออกมาแสดงความสามารถของตนเองทำกิจกรรมอะไรที่ตนเองชื่นชอบไม่ว่าจะเป็นการเต้นหรือการแสดงดนตรีหรืออาจจะเป็นการแสดงมายากลและอื่นๆ เพื่อได้รับการยกย่องชมเชยจากผู้ที่มาชมเมื่อเขาได้รับคำชมเขาก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตนเองเขาก็มีแรงกระตุ้นที่จะสามารถไปต่อยอดหรือทำเวลาให้เกิดประโยชน์มากกว่าที่จะมาจับกลุ่มดื่มสุราเพราะเด็กแต่ละคนมีความสามารถไม่เหมือนกัน เราควรให้เขาได้แสดงความสามารถของตนเองออกมาซะมากกว่าการบังคับให้ไปเรียน เรียน เรียนอย่างเดียวเพราะเขาอาจจะต้องการเวลาที่จะทำให้เขาได้แสดงออกทางความสามารถมากกว่าการบังคับให้เขาไปในทางที่ตนเองต้องการเพราะหลักพื้นฐานขึ้นอยู่กับผู้ปกครองอยู่แล้วที่จะให้การยอมรับกับเด็กเยาวชน

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาค่าธรรมเนียมของเยาวชน สมควรให้มีกิจกรรมการปลูกฝังทางพระพุทธศาสนาโดยการนำหลักธรรมะไปใช้ในวิถีประจำวันที่ถูกที่ควร อย่างเช่นหลักกัลยาณมิตร หลักอิทธิบาท 4 หลักสัปปุริสธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมในการครองตนเพื่อให้ชีวิตดำรงคงมั่นในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยปราศจากสุรา

4.2.1.10 กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

จากการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชนทำให้ทราบถึงกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ประเด็นหลัก คือ 1) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา 2) การเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิต เพื่อความพร้อมร่างกายและจิตใจสำหรับเยาวชน 3) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน 4) กิจกรรมวิธีการนำบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน 5) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับ

กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน ดังจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา

ภาพรวมการทำกิจกรรมกับเด็กและเยาวชนนั้นคือหนึ่งจะทำอย่างไรให้เด็กไม่ให้มีเวลาว่างคือจะต้องไม่กระทบต่อเด็กเพราะเด็กในกลุ่มนี้ต้องการเรียนรู้ต้องการความเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ ในจุดนี้เด็กจะต้องบริการเขาเพื่อให้เขาได้รับบทบาทหน้าที่ของตนเองถ้าเขาไม่รับบทบาทของตนเองเขาก็เกิดการอยากรู้อื่นหรือเบี่ยงเบนเป้าหมายของตนเองและไม่มีเป้าหมาย ต้องทำให้เขาว่าเขาจะต้องใช้เวลาของเขาให้เกิดประโยชน์อย่างไรจึงต้องมีผู้ที่แนะนำจะทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างไรที่จะทำเวลาว่างของเขาให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่ว่าจะเป็นการเล่นกีฬาเล่นดนตรี อ่านหนังสือเข้าศึกษาธรรมะ บทบาทของหน่วยงานภาครัฐหรือทุกหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียนสังคมชุมชนและทุกๆคนที่จะต้องเข้ามาให้การแก้ไขในจุดนี้เพื่อที่จะให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาวิกฤตทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเรื่องจิตวิทยาการอบรมสั่งสอนเพื่อให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตั้งแต่ภายในออกมาสู่ภายนอก หรือเป็นการเล่นกีฬาการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์การเล่นดนตรี แต่หลังการเล่นเขาก็จับกลุ่มเหมาะสมแต่ที่นี้จะทำอย่างไรกับการเล่นกีฬานั้นไม่ให้เกิดการมั่วสุมหลังการเล่นกีฬา ทักซะในเรื่องของการเสริมอาชีพเข้าไปด้วยรวมกลุ่มกันทำสิ่งทอหรือการสร้างอาชีพก็เป็นเรื่องการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์จะได้ไม่คิดถึงเรื่องการดื่มสุราเข้าไปในตัวเพราะการเล่นกีฬานั้นมันทำให้ร่างกายเกิดอาการเหนื่อยอ่อนเพลียเด็กจึงต้องจับกุมสิ่งที่ทำให้เขาหายจากอาการเหนื่อยนั้นก็คือสุราเข้ามาเกี่ยวข้องหรือบางกรณีอาจจะมีแอลกอฮอล์เข้ามาด้วยแต่ถ้าเป็นเรื่องของสิ่งทอหรือการสร้างรายได้ตัวนี้ก็เป็นสิ่งที่ดีกว่าถ้าเป็นกิจกรรมที่สร้างอาชีพและที่เหมาะสมนั้นมันก็ขึ้นอยู่กับพื้นที่ภายในเขตพื้นที่ ก็จะเป็นการทำดอกไม้เพื่อไปจำหน่ายในช่วงวันพระหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะมีตลาดขายอยู่แล้วอยู่ที่ว่าคนที่จะมาฝึกหัดนั้นทำได้หรือไม่และผลที่เมื่อทำแล้วนั้นเกิดอะไรขึ้น ถ้าเขารู้จักทำในสิ่งที่สร้างรายได้หรือสิ่งที่ดีก็เกิดประโยชน์หมดก็ขึ้นอยู่กับจิตใจของเขา ผู้ใหญ่ต้องมาคิดว่าจะเป็นพี่หรือกลุ่มเกลาคิดใจของเขาให้คิดในเรื่องแบบนี้ได้อย่างไรถ้าเป็นกิจกรรมจิตอาสานั้นก็จะเป็นกิจกรรมจิตอาสาที่เหมือนเห็นในปัจจุบันก็คือเป็นการสมัครเข้าไปเฉยๆ แต่ถ้าเป็นจิตอาสาจริงๆในกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นนั้นน้อยมากที่วัยรุ่นจะเข้าไปร่วม ผู้ใหญ่จะต้องมองว่าที่เขาทำนั้นเขาหวังว่าเขาจะได้อะไรตอบแทนแต่เมื่อไม่มีอะไรตอบแทนเขาก็ไม่มีแรงจูงใจที่อยากจะทำถ้าทำเหมือนพระราชดำริสของในหลวงรัชกาลที่ 9 นั้นคงจะเป็นจิตอาสาในเชิงผู้ปิดทองหลังพระไม่ได้ทำแล้วถ่ายรูป เพื่อให้คนอื่นรู้แต่เราก็ต้องมองใน 2 ด้านเหมือนเดิมเพราะทุกอย่างที่ทำด้วยใจถือว่าเป็นการทำจิตอาสาหรือใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อย่าไปมองว่าทำเพื่อถ่ายรูปหรือทำเพื่อเรียกร้องความสนใจจากคนอื่น ไม่ว่าจะทำ 10 20 หรือ 30 นาทีก็ถือว่าเป็นจิตอาสาเพราะทุกอย่างถ้าทำขึ้นด้วยใจก็ถือว่าเป็นการทำความดี เพราะเด็กสมัยนี้หรือเด็กวัยรุ่นชอบการชมเชยเพราะวัยรุ่นเกิดการอ่อนไหวต่อสภาพแวดล้อมได้ง่ายผู้นำชุมชนจะต้องมีการตั้งกิจกรรมหรือโครงการเล็กๆขึ้นมาเพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาว่างหรือใช้เวลาจากการตั้งกลุ่มกินเหล้ามาทำในกิจกรรมที่ทางชุมชนจัดขึ้น และโดยธรรมชาติเด็กวัยรุ่นชอบการแข่งขันก็จะมีกิจกรรมแข่งขันกีฬาแข่งขันเล่นเกม วงดนตรีหรือกิจกรรม

ที่เขาชอบและกิจกรรมทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นจะต้องเน้นย้ำเลยว่าไม่ให้มีการนำสุราหรือดื่มสุราหลังหรือก่อนการแข่งขัน หรือเชิญผู้ที่มีความเกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีความรู้ไม่ว่าจะเป็นสาธารณสุขตำรวจและอื่นๆเข้ามาร่วมการจัดกิจกรรมได้ หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “เครือข่ายชุมชน”

นอกจากนี้ หากกล่าวถึงกิจกรรมตรงนี้ก็มีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นในชุมชนเองหรือในสถานศึกษาที่สามารถที่จะนำมาใช้ถ้ามองในเรื่องสถานศึกษาก็คือมีเวลาเรียนเช้าถึงเย็นถ้าพูดถึงการจัดกิจกรรมก็อาจจะจัดกิจกรรมในเวลาเรียนไม่ได้ก็จะจัดในช่วงวันหยุดหรือนอกเวลาเรียนตอนเย็นเป็นส่วนใหญ่ เพราะส่วนใหญ่ที่เห็นโรงเรียนก็จะมีการจัดในเชิงของการไปทัศนศึกษาออกสถานที่ การไปเข้าค่ายซึ่งแต่ละกิจกรรมที่เห็นในปัจจุบันที่ทัศนศึกษาหรือเข้าค่ายนั้นก็จะมีคุณครูอาจจะพาไปทุกเวลาที่ก็จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับของมีเงินมาเพราะครูอาจารย์ควบคุมเข้มงวดจนกว่าเด็กจะเข้านอนแต่ถ้าออกสถานศึกษา ในชุมชนเองสามารถทำได้แต่ชุมชนนั้นควรจะมีความเข้มแข็งต้องมีความใกล้ชิดกับเยาวชน สถานศึกษาถ้าผู้นำชุมชนเข้มแข็งจึงสามารถนำความรู้ที่เคยผ่านมาหรือประสบการณ์มาปรับใช้กับเยาวชนก็ควรจะสามารถใช้ได้จริง ตรงนี้ก็จะทำให้มีเวลาทำสาธารณประโยชน์มากกว่าเด็กมีเวลาว่างแล้วไปทำสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ ควรดึงกิจกรรมพวกนี้มาทำให้เด็กไม่มีเวลาว่างแต่ถ้ามองในอีกมุมมองหนึ่งก็ไม่สามารถที่จะไปดึงเด็กเข้ามาได้ตลอดเวลาเพราะเด็กจะต้องมีเวลาส่วนตัวของเขาอันนี้ก็ขึ้นอยู่กับว่าครอบครัวสังคมและทุกหน่วยงานจะให้ความสำคัญและตัวเด็กด้วยจะให้ความสำคัญกับตนเองหรือทำอย่างไรให้ตนเองรู้สึกมีค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

ทั้งนี้ ต้องมีเวทีให้วัยรุ่นได้แสดงออกทางความสามารถ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมดนตรี สันทนาการส่งเสริมกิจกรรมที่เขารักให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนเองและเป็นการกล่อมเกลாதงจิตใจใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ถ้าเป็นกิจกรรมจิตอาสานั้นก็ต้องเกิดจากการรวมกลุ่มเพื่อเป็นการทำกิจกรรมที่ดีให้แก่สังคมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมจิตอาสาต่างๆภายในวัดหรือทุกๆเทศกาลที่เกิดขึ้นก็สามารถจัดตั้งกลุ่มทำจิตอาสาได้เพราะทุกๆกิจกรรมหรือทุกอย่างที่ทำนั้นขึ้นอยู่กับจิตใจเด็กถ้าเป็นกิจกรรมด้านส่งเสริมด้านอาชีพนั้นก็จะเป็นชายของออนไลน์การฝึกอาชีพให้เด็กทำให้เด็กเกิดรายได้

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา มีความหลากหลายกิจกรรม แต่ประการสำคัญคือการได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม ผลักดันจากผู้ใหญ่ จึงจะเกิดผลเป็นรูปธรรม

2) การเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิต เพื่อความพร้อมร่างกายและจิตใจสำหรับเยาวชน

การเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิต เพื่อความพร้อมร่างกายและจิตใจสำหรับเยาวชนทุกกิจกรรมสามารถทำได้หมดถ้าเกิดการส่งเสริมให้กับเยาวชนแต่ขึ้นอยู่กับว่างบประมาณของแต่ละพื้นที่ท้องถิ่นนั้นจะตั้งงบประมาณเท่าไหร่และสามารถจัดกิจกรรมได้บ้างเพราะทุกกิจกรรมสามารถสร้างประโยชน์ให้กับเยาวชนได้ พยายามดึงเขาออกมาเพื่อที่จะทำให้เขามีบทบาทได้มากขึ้นแค่นั้นเอง แต่ถ้ายังไม่ยอมรับในการที่จะดึงเด็กออกมาทำกิจกรรมอะไรสักอย่างนั้นทำให้สังคมยอมรับนั้นเด็กก็จะไม่กล้าออกมาในขณะที่เด็กส่วนมากก็จะเน้นในเรื่องของการเล่นกีฬาดนตรีเด็กต้องการตรงนี้แม้แต่เด็กผู้หญิงก็ยังสามารถออกมาเย็บปักถักร้อยเพียงแต่ที่ผู้ใหญ่ต้องให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องบูรณาการทุกอย่างให้สามารถใช้ได้กับทุกคน ที่สำคัญจะต้องสร้างทักษะ Skill ให้กับเขาเพื่อสามารถ

สร้างประโยชน์ให้กับสังคมได้และทำให้เขาเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจเกิดการได้รับการยกย่องจากภาครัฐ ชุมชน จะทำให้เขารู้สึกว่าเขาพร้อมที่จะหันเข้ามาทำในส่วนนี้เพราะจะได้รับการเชิดชูก็จะเป็นแรงจูงใจอีกตัวหนึ่ง

ในส่วนของการเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิต เพื่อความพร้อมร่างกายและจิตใจ สำหรับเยาวชน หลังเลิกเรียนเยาวชนจะเล่นกีฬา อยากจะส่งเสริมการเล่นกีฬา อยากให้มีการจัดกิจกรรมเล่นกีฬาหลายสันทนาการต่างๆ มาทำถ้าเป็นท้องถิ่นก็คงจะเป็นการจ้างครูสอนให้ความรู้ ส่งเสริมการสร้างอาชีพเสาร์อาทิตย์ให้กับกลุ่มวัยรุ่น แต่ถ้าถามว่าทุกวันนี้เด็กแทบจะไม่อยากทำอะไร เพราะมีโทรศัพท์หรือเล่นเกมส์ ทางเราก็เคยจัดกิจกรรมแต่เป็นการจัดในเชิงที่จับกลุ่มเสี่ยงเข้ามารับการอบรมจัดเป็นระยะเวลา 7 วัน ใช้เงินท้องถิ่นซึ่งในส่วนของอาหารกลางวันหรือค่ากับข้าวเราจะใช้เงินในส่วนของทางตำบลของเราเองซึ่งผลตอบรับก็ค่อนข้างดีแต่เมื่อเด็กออกจากโครงการหรือออกไปสู่สังคมแล้วนั้นพฤติกรรมก็กลับไปเป็นเหมือนเดิม การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งเราต้องดูบริบทหรือดูสภาพแวดล้อมจิตใจของเขาด้วยว่าเขาอยากที่จะเข้ารับการอบรมหรือบำบัดในส่วนนี้หรือไม่เพราะถ้าเด็กไม่ต้องการรับการบำบัดเมื่อเด็กออกจากการบำบัดพฤติกรรมนั้นก็就会被เปลี่ยนไปแต่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่กว่าเดิมคือมีพฤติกรรมที่อยากที่จะเอากลับมาบำบัดหรือแก้ไข เพราะเราเปลี่ยนคนแต่จิตใจของเขาเราไม่สามารถเปลี่ยนได้ แต่ก็มีส่วนน้อยที่สามารถกล่อมเกล้าหรือเป็นไปในทางที่ดีขึ้นเพราะกิจกรรมที่จัดจะเน้นการให้คำแนะนำการปรึกษาการให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกันเด็กจะสามารถเข้ามาปรึกษาหารือกับเราได้ อีกทั้งให้กำลังใจเยาวชนได้มีพลังในการทำสิ่งดีๆ เพื่อสังคม

กล่าวโดยสรุป การเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิต เพื่อความพร้อมร่างกายและจิตใจ สำหรับเยาวชน ควรปลูกฝังค่านิยมที่ดี ยกย่องเชิดชูเยาวชนที่ทำความดี นำเสนอข่าวบ่อยๆ จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นฮีโร่ อยากทำความดีบ้าง เมื่อจะได้เป็นฮีโร่ อันนี้เป็นส่วนการให้กำลังใจ อีกทั้งส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจด้วย

3) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน

กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสม สำหรับเยาวชน กิจกรรมที่ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดนี้จะต้องมีกิจกรรมที่เป็นความชอบหรือกิจกรรมที่เขาสนใจซะมากกว่ามีเยอะมาก แต่ซึ่งในปัจจุบันเป็นการที่ยากมากจะดึงเด็กเข้ามาร่วมกิจกรรมกับทางหน่วยงานต่างๆ เพราะเด็กในปัจจุบันเริ่มมีความคิดเป็นของตนเอง จะเอาเรื่องความเชื่อคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาก็ทำให้เด็กไม่ชอบที่จะต้องไปนั่งฟังหรือเรียนรู้อะไรที่ Search หาได้บนอินเทอร์เน็ต เพราะถ้าจะจัดกิจกรรมสันทนาการหรือกีฬาเมื่อจบการแข่งขันหรือเมื่อจบกิจกรรมเด็กก็ต้องจับกลุ่มสังสรรค์กันเหมือนเดิมหนึ่งนั้นต้องมีสุราเข้ามาเกี่ยวข้องเหมือนเดิม แต่ก็จะมีเด็กกลุ่มบางคนที่ไม่ชอบกีฬาหรือเรื่องสันทนาการ ก็ไม่สามารถที่จะดึงเด็กกลุ่มนั้นเข้ามาร่วมกิจกรรมได้ แต่หากกล่าวไปแล้วการเล่นกีฬาน้อยเป็นการออกกำลังกายเสียเหงื่อ สุขภาพก็แข็งแรง อย่างน้อยกิจกรรมสันทนาการก็จะเป็นการออกกำลังกายเล่นกีฬาไม่ว่าจะเป็นฟุตบอลวอลเลย์บอลหากิจกรรมเบี่ยงเบนที่ไม่ให้เด็กเหล่านั้นไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ เพราะในระดับท้องถิ่น ตั้งแต่ อบต. เทศบาล สนับสนุนให้เด็กได้ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเพราะสนามกีฬาากลางก็ให้เด็กและเยาวชนไปเล่นกีฬา

ออกกำลังกายที่สนามกีฬา จะต้องสร้างกิจกรรมที่เบี่ยงเบนเด็กเริ่มตั้งแต่เด็กอายุ 12 ปีคือกลุ่มวัยรุ่นที่เริ่มจะมีการอยากรู้ อยากลองเพื่อให้ทำในสิ่งที่ติดต่อกันเองและติดต่อกันเองถ้าจะให้เด็กเข้าไปอบรมจริยธรรมหรือเข้าไปร่วมโครงการต่างๆที่เกี่ยวกับการลดละเลิกเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ก็คงจะยากเพราะในสภาพปัจจุบันอะไรอะไรก็เปลี่ยนแปลงไม่สามารถที่จะกลับไปแก้ไขได้จะต้องแก้ไขตั้งแต่สภาพครอบครัวมาก่อนที่จะนำออกมาสู่สังคมภายนอก หรือบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมทำความสะอาดตามชุมชน ให้ผู้นำชุมชนแต่ละชุมชนรวบรวมวัยรุ่นมาทำคุณประโยชน์แก่สังคมถ้าพูดถึงเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอบรมวัยรุ่นก็จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ที่จัดโครงการเพื่อให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ต้องมีวิทยากรที่สามารถโน้มน้าวจิตใจของเขาได้คือจะดีมากเพราะอย่าลืมว่าทางกระทรวงมหาดไทยมีเรื่องบรรณาธิการเข้ามาจัดคือบรรณานี้ได้จัดเข้ามาตั้งแต่สมัยอดีตอยู่แล้วซึ่งเรื่องเหล่านี้ต้องบูรณาการเข้ามารวมกันกับทางพระพุทธศาสนา แต่เมื่อเด็กเข้ามาเราต้องมีการจัดกิจกรรมเปียบตั้งแต่เข้าไปแล้วว่าการนั่ง การนำอุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์และการปฏิบัติตนจะต้องทำอย่างไรแต่ถ้าเด็กคนไหนที่ต่อต้านหรือไม่ต้องการที่จะเข้าไปตามความสมัครใจนั้นก็เป็นการเข้าไปแล้วไม่เกิดผล ต้องเอาความสมัครใจเข้าไปเหมือนเดิม ฉะนั้นต้องมองทั้งสองอย่างเหมือนเดิม ถ้าตามแนวคิดการแก้ไขการติ่มสุราคืออย่าไปเร็วๆเพราะทุกอย่าง 1) ในปัจจุบันนี้จะต้องมีพระ 2) ผู้นำชุมชน เพราะถ้าทำทุกอย่างให้เป็นกิจวัตรประจำวัน ก็จะเป็นภาพติดตามของเราและทุกคนก็จะทำให้เห็นว่าทุกคนให้ความสำคัญและความสนใจ ต้องดึงทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องหรือไม่มีความเกี่ยวข้องเข้ามาเพื่อชี้ให้คนที่เข้าร่วมนั้นมองเห็นความสำคัญกับสิ่งที่เขากำลังทำ

ทั้งนี้ แต่เด็กในชนบทจะไปโฟกัสในเรื่องของครอบครัวเรื่องปากท้องของพ่อแม่เยอะมากกว่าพื้นฐานของครอบครัวจะปลูกฝังลูกในเรื่องของการหาเงินเลี้ยงครอบครัวและการอยู่รอดของเยาวชนเอง ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการรายได้เสริมให้กับคนในชุมชนหรือกลุ่มวัยรุ่นที่จบการศึกษา หรือจัดหางานมาให้วัยรุ่นในชุมชนได้ทำเพื่อเป็นการสละเวลาว่างส่วนนั้นมาทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัวและเลี้ยงชีพของเขา ทำให้เขารู้สึกปลอดภัยและมั่นคงในชีวิตแต่จะต้องคัดกรองเด็กมาและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเพราะกิจกรรมเหล่านี้สามารถขับเคลื่อนได้ จัดหาผู้ที่สามารถพูดโน้มน้าวจิตใจเด็กมากล่อมเกล่าจิตใจอบรมแก่เด็กอาจจัดซัก 1 วันเพื่อให้เด็กได้เห็นกระบวนการเรียนรู้ส่วนเรื่องของอาชีพเสริม น่าจะนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนโดยไม่ต้องลงทุนมาก เช่น การจัดสานสิ่งทอ เป็นต้น หรือจะเป็นจะเป็นกิจกรรมจิตอาสาถ้าจะเป็นกิจกรรมกีฬานั้นก็คงจะเป็นการรวมกลุ่มให้เยาวชนจากกลุ่มการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ซึ่งจิตอาสา นั้นจะต้องเกิดขึ้นจากจิตใจของเด็กเองการที่จะชักจูงเด็กให้มาทำจิตอาสานั้นเป็นเรื่องที่ดีเพราะเด็กในปัจจุบันชอบการได้รับการยกย่องจากผู้ใหญ่หรือจากคนอื่น

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน นอกเหนือจากเป็นกิจกรรมสันตนาการ ควรส่งเสริมในเรื่องของอาชีพ ปั้นเยาวชนตัวอย่างให้เป็นผู้ประสบความสำเร็จ เช่น อายุน้อยก็รวยได้ จะได้สร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนคนอื่นๆ จะได้เอาเวลาว่างมาสนใจสร้างรายได้ดีกว่าเอาเวลาไปยุ่งเกี่ยวกับแอลกอฮอล์

4) วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนไปใช้

ควรกำหนดนโยบายให้ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการแข่งกีฬาต้านยาเสพติดที่ต้านยาเสพติดจริงๆ โดยการคัดกรองเยาวชนที่เข้าร่วมและให้มีการกวาดล้างเรื่องแอลกอฮอล์ ให้ทางเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปตรวจสอบ หากพบการกระทำที่ผิดก็ให้ดำเนินคดีกับท้องถิ่นนั้น

ถ้าเป็นกิจกรรมในโรงเรียนคงจะเป็นกิจกรรมแข่งขันสารภัญญะ สามารถดำเนินการหรือเป็นกิจกรรมต่อเนื่องมาได้จนถึงปัจจุบัน ส่วนกิจกรรมอื่นมีคฤศกน้อยประจำท้องถิ่น ให้เยาวชนหารายได้ให้กับครอบครัว อีกทั้งผลักดันโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมหรือพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนนั้นเป็นการแก้ไขปัญหาหรือเป็นการช่วยชกุงเด็กเยาวชนให้ไปในทางที่ดีขึ้น เพราะการที่เรานำพระพุทศศาสนาหรือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเข้าไปสั่งสอนให้การอบรมแก่นักเรียนชี้โทษให้เห็นโทษของการดื่มสุราแต่เด็กแล้วเด็กก็จะเกิดการชดเกลาและนำความรู้ไปคิดว่าถ้าเราทำแบบนั้นหรือดื่มแล้วโทษที่ตามมาจะทำให้เสียทั้งการเรียนเสียสุขภาพจิตเสียเพื่อนเสียครอบครัว แต่ถ้าพูดถึงคำว่าวัยรุ่นนั้นก็ยังคงจะเป็นการอยากรู้อยากลองค่านิยมในหมู่คณะเหมือนเดิมเพราะการอยากรู้อยากลองการลอกเลียนแบบของเยาวชนเกิดจากผู้ใหญ่ฉะนั้นเราจะต้องแก้ปัญหาจากครอบครัวให้ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นในการชกุงในการบอกกล่าวกับลูกหรือหลานของตนเองเริ่มจากครอบครัวต่อมาก็โรงเรียนโรงเรียนก็ชดเกลา ต่อไปก็คงจะเป็นสังคมแต่สังคมจะชดเกลาได้น้อยกว่าครอบครัว จึงไฟกัสไปที่ครอบครัว แต่ก็มีอีกอย่างหนึ่งคือโรงพักหรือตำรวจก็เข้าไปให้ความรู้ผลของการดื่มน้ำเมาเช่นกัน เมมาแล้วขับหรือการดื่มแอลกอฮอล์แล้วทำให้ถูกจับถูกปรับแต่ก็ช่วยแก้ไขได้ในระดับหนึ่ง ทำให้เห็นอย่างชัดเจนทำได้อย่างต่อเนื่องก็จะทำให้เยาวชนลดละเลิกจากสุราได้ในระดับถึง 60 ถึง 70 เปอร์เซ็นต์ แต่ก่อนก็มีการรณรงค์ในเรื่องของการดื่มสุรา ในปัจจุบันเป็นการแก้ปัญหาโดยการสร้างกิจกรรมสร้างนิสัยสร้างโครงการจุดหลักๆ คือต้องสร้างเครือข่ายภาคีเพื่อให้ช่วยกันดูแลสร้างความเข้มแข็งให้กับเยาวชนและชุมชนแต่ละหมู่บ้าน และจะต้องมีผู้ที่ทำเป็นจุดหลักประสานงานไปหาแต่ละหน่วยงานเพื่อสร้างความชัดเจนและความเข้มแข็งของโครงการเพื่อจะทำให้เกิดผลที่ดีที่สุด

กล่าวโดยสรุป วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนไปใช้ จะต้องทำการสำรวจความต้องการของเยาวชนที่สนใจกิจกรรมต่าง เช่น ด้านกิจสันทนากการ ด้านกีฬา ด้านการสร้างอาชีพ ด้านจิตอาสา ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ว่าเยาวชนต้องการที่จะให้กิจกรรมมีแบบไหนบ้าง และผู้ใหญ่หรือผู้นำที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญในการผลักดันสิ่งที่เยาวชนเสนอมาสู่การนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเชิงประจักษ์อย่างแท้จริง

5) ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

แนวทางทางด้านธรรมะอยากให้ให้นายสมุนไพรเข้าไปช่วยอีกทางเหมือนกัน ก็อยากให้มีการอบรมธรรมะ อบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนให้มากขึ้น เพราะสาเหตุของการติดสุรานั้นเกิดขึ้นมาจากหลายอย่างการติดเพื่อนการอยากรู้อยากลองการอยากลอกเลียนแบบ ทั้งความเครียดปัญหาชีวิตเศรษฐกิจ ธรรมพันธุ์ของครอบครัวและปัญหาอื่นๆ ตามมาเพราะสาเหตุเหล่านี้จึงทำให้เกิดการดื่มสุราและยาเสพติด เพราะเชื่อว่าแต่ละคนมีกรรมเป็นของตนเอง เพราะหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าเน้นเรื่องการถือศีล 5 คือหลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งของมีนเมาเพราะสิ่งของมีนเมานั้นทำให้

เกิดปัญหาที่ตามมาหลายอย่างที่เราเห็นในปัจจุบันท่านจึงได้เน้นย้ำในเรื่องนี้ ถ้าสามารถถือข้อที่ 5 ได้ก็จะสามารถปฏิบัติข้อที่ 1 ข้อที่ 2 ข้อที่ 3 และข้อที่ 4 ได้จะสามารถทำให้การดำเนินชีวิตของคนอยู่ในแบบที่สงบมีสติสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข อีกทั้งการทำกิจกรรมจิตอาสาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น การบริการสังคมทางสังคม มีการแจกหน้ากากอนามัยแก่คนในชุมชนและนำหน้ากากอนามัยเจลล้างมือขนมอาหารเครื่องดื่มต่างๆไปแจก เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้เยาวชนปฏิบัติตามกฎระเบียบกฎหมายบ้านเมือง ให้ทางหน่วยงานภาครัฐเข้ามาบังคับใช้กฎหมายและให้ความรู้กับทางร้านค้าหรือเยาวชนให้มากกว่านี้ ถึงแม้ว่าชุมชนจะเป็นชุมชนที่ไม่ได้อยู่ในชุมชนเมืองแต่ก็ถือว่าเป็นชุมชนที่กำลังพัฒนาถ้ามีหน่วยงานภาครัฐหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาให้ความรู้เข้ามาสอดส่องดูแลเยาวชนและบุคคลในชุมชนจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเยาวชนให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับแอลกอฮอล์และยาเสพติดนั้นจะเป็นสิ่งที่ดีและจะทำให้ชุมชนและคนในชุมชนมีวิถีชีวิตที่ปลอดแอลกอฮอล์และห่างไกลจากยาเสพติดและอบายมุขทั้งปวง

ประการสำคัญหากเป็นไปได้ให้เลิกผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถึงแม้จะมีการลักลอบผลิตแต่รัฐก็ยังคงควบคุมได้เหมือนกับยาเสพติดที่ห้ามผลิต หากมีการผลิตก็ให้หน่วยงานภาครัฐตรวจสอบและดำเนินคดีตามกฎหมาย

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน ดังพระบาลีที่ได้ยกขึ้นเป็นเบื้องต้นในบทที่ 4 ว่า เหตุเกิดที่ไหนให้ดับที่นั่น เหตุเกิดที่รัฐอนุญาตให้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็ไปดับที่การยกเลิกใบอนุญาตการผลิต แต่ความเป็นจริงคงเป็นแค่อุดมคติ เพราะภาษีจากพวกนี้เข้ารัฐมหาศาล แต่เมื่อยกเลิกผลิตไม่ได้จึงอยากให้ภาครัฐสร้างมาตรการดูแล ควบคุม อย่างจริงจัง อย่าปล่อยปะละเลย ให้เกิดปัญหา ส่งผลกระทบต่อเด็กเยาวชนซึ่งเป็นกำลังหลักของชาติ

4.2.2 ผลการสร้างตัวแบบเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยต้องการนำเสนอผลสร้างตัวแบบเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย อันเกิดจากผลการวิจัยที่ผ่านมา โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการระดมสมอง (Brainstorming) จากหลายกลุ่มในการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชน หลากหลายมิติ เพื่อลดแนวโน้มความลำเอียง (Bias) ของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะที่ศึกษาได้ และสามารถที่จะสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเป็นไปได้ของตัวแบบเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ

กิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2.1 ตัวแบบพุทธธรรม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2.2 ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2.3 ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2.4 แนวทางการขับเคลื่อนพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2.5 ผลจากการสร้างรูปแบบ/โมเดลพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ดังจะได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

4.2.2.1 ตัวแบบพุทธธรรม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

พุทธธรรมเป็นข้อค้นพบโดยพุทธะแห่งพุทธศาสนา ก่อกำเนิดเกิดขึ้นโดยสภาวะทางธรรมชาติที่มีอยู่ในโลกและจักรวาล หลักพุทธธรรมถือเป็นมิติหนึ่งในการเป็นแนวทางพัฒนาสิ่งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม อบรม บ่มนิสัย สั่งสอน มาหลายชั่วอายุคนกว่า 2,600 ปี ถึงแม้วันเวลาจะผ่านล่วงเลยมานาน แต่หลักธรรมคำสอนของพุทธองค์ยังคงดำรงอยู่เพื่อการพัฒนาร่างกายและจิตใจของมวลมนุษยชาติมาโดยตลอด ในประเด็นเรื่องของการแก้ปัญหาการดื่มสุราของเยาวชน ก็มีหลักธรรมหรือกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง แต่ทั้งนี้ได้คัดเลือกเฉพาะประเด็นที่สำคัญ เนื่องด้วยข้อธรรมะมีหลากหลาย การคัดสรรจึงต้องได้รับการยอมรับในวงกว้าง

แต่ก่อนที่จะเข้าประเด็น อาจารย์ธนูฤทธิ์ ดวงดี ได้กล่าวถึงสุราว่าไม่ใช่เฉพาะคำว่าสุราหรือ degree ด้วยปกติธรรมชาติและนั่นสุราตัวนี้ถึงแม้ว่าไม่มีโรงกลั่นคนที่ทำขึ้นมานั้นหรือก่อตั้งขึ้นมาตั้งแต่เริ่มแรกถ้าย้อนกลับไปตั้งแต่ชมพูทวีปนั้นมีน้ำผลไม้ที่มีน้ำขังอยู่ในนั้นไปดื่มก็เมาแต่ที่นี้พระพุทเจ้ามองเห็นในจุดนั้นแล้วว่าเลยได้บัญญัติขึ้นมาว่าสุราเมระยะมีชชะประมาทัญฐานาเวรมณี ลึกษาปะทังสะมาทียามี เกิดมาก็เลยรู้แล้วว่าสุราเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยก่อนตั้งแต่ผู้เฒ่าผู้แก่ เกิดขึ้นกับทุกงานเทศกาล เพราะขาดสุราไม่ได้แต่สุรานั้นมีทั้งที่ถูกกฎหมายและสุราที่ไม่ถูกกฎหมายไม่ว่าจะเป็น 40 ดีกรี 80 ดีกรีถ้า หากมองแบบภาพรวมก็คือมันจะต้องมีส่วนนี้เข้าไปด้วย การขายสุราหรือการผลิตสุรานั้นมีส่วนธุรกิจเข้าไปด้วยซึ่งในทางพระพุทธศาสนา ได้จัดทำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ก็อยากให้คนที่ดื่มสุราเยอะๆเข้ามาร่วมโครงการแล้วอยากให้นำพุดความรู้สึกรู้สึกของการดื่มสุราเพราะคนที่ดื่มแล้วจะต้องมีอาการเมาและการดื่มสุรานั้นจะต้องไปถามต้นสายปลายเหตุว่าเกิดจากมาอะไรอยากรู้อยากลอง การชักจูงจากเพื่อนการเห็นผู้ใหญ่ดื่มแล้วเกิดการลอกเลียนแบบหรือเพราะความคึกคะนองหรือเพราะอะไรในส่วนนี้จะต้องออกมาแยกประเด็นและสอบถามกลุ่มวัยรุ่นหรือทุกคนในชุมชนว่าคนที่เข้ามาอยู่ในหมู่บ้านรักษาศีล 5 หรือถือศีล 5 นั้นถือปฏิบัติข้อนี้ได้หรือไม่เพราะเป็นต้นมาจากผู้

แต่ผู้แก่หรือสมัยก่อนที่มีการสร้างสุราขึ้นมาหรือสร้างน้ำเมานี้ขึ้นมาซึ่งในสมัยก่อนนั้นการดื่มสุราเป็นตัวแก้หรือเป็นส่วนช่วยในการทำกิจกรรมอะไรบางอย่างของคนในสมัยก่อนซึ่งเราต้องเข้าไปศึกษาหรือเจาะลึกกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่ว่าการที่มีน้ำเมาในงานบุญประเพณีหรือทุกเทศกาลที่มีมาตั้งแต่โบราณแล้วนั้นเกิดขึ้นได้เพราะอะไร เพราะในปัจจุบันนี้ทางรัฐบาลก็มีการตั้งกฎระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายสุราและการดื่มสุรา หากนำหลักกฎหมายและการจัดอบรมหรือนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องให้มากขึ้นจะส่งผลดีให้กับเยาวชนในปัจจุบันและสังคมดีขึ้น แต่แต่ละฝ่ายแต่ละสายจะต้องนำหลักพุทธธรรมนำความคิดดีๆ แนวทางดีๆ เข้าไปอบรมหรือปฏิบัติจะต้องหาวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ สรุปใจความประเด็นได้ 2 ประเด็น คือ 1) ความเดือดร้อนของเยาวชน 2) เกี่ยวกับสังคมว่าเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมทุกหมู่บ้านก็มีสุราจำหน่ายในทุกชุมชนสามารถเข้าถึงง่ายถ้านำมาตรการของชุมชนเช่นในวันพระหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาห้ามจำหน่ายสุราตั้งเป็นกฎของหมู่บ้านเช่นมีงานกิจกรรมประเพณีต่างๆ นั้น ลองงดเว้นการมีสุราเข้าไปเกี่ยวข้องตั้งกฎระเบียบขึ้นไปแต่ ถ้าถามว่าสุรานั้นมันทำให้สิ่งอื่นเสื่อมเสียไหม มีแน่นอน ทั้งเสียสติขาดความรู้สึก ควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ เมาแล้วขับ เกิดการทะเลาะวิวาท และสิ่งอื่นตามมามากมายก็เกิดจากพิษของสุราทั้งนั้นเพราะใครที่ดื่มเข้าไปแล้วนั้นจะไม่สามารถควบคุมสติอารมณ์ตนเองได้

ซึ่งเหตุผลดังกล่าว จากข้อสรุปการยืนยัน รวมถึงการหาลักษณะร่วม จากผู้ทรงคุณวุฒิ เกิดเป็นต้นแบบพุทธธรรม ในการแก้ไขปัญหาคำถามต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชน สามารถสร้างเป็นตัวแบบได้ ดังนี้

1) โทษของสุราเป็นเหตุแห่งความประมาท

- เสียทรัพย์สินตาเห็น การดื่มสุราเป็นการลงทุนที่ไม่เกิดผลประโยชน์ทั้งต่อตนเองครอบครัว มีแต่ความสูญเสีย หากนำเงินที่มีไปซื้ออย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ น่าจะสร้างสรรค์มากสมควร

- ก่อการทะเลาะวิวาท โทษของการดื่มสุรา เป็นน้ำที่เปลี่ยนนิสัยคน จากคนปกติกลายเป็นเหมือนคนวิกลจริต บางครั้งทำให้ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ดังที่สามารถพบเห็นในข่าวที่ออกอยู่เป็นประจำ

- เป็นบ่อเกิดแห่งโรค โรคยอดฮิตจากการดื่มสุรา คือ โรคพิษสุราเรื้อรัง ที่ป่วยหนักถึงต้องมัดมือมัดเท้าติดกับเตียงที่โรงพยาบาล และโรคตับแข็ง ฯลฯ

- เป็นเหตุให้เสียชื่อเสียง พฤติกรรมการแสดงออก บุคลิกภาพถือเป็นเรื่องสำคัญ หากมีการดื่มสุราทำให้เสียบุคลิกภาพ ขาดความน่าเชื่อถือ

- เป็นเหตุให้ไม่รู้จักอาย เรียกภาษาชาวบ้านว่าน้ำเปลี่ยนนิสัย จากคนไม่ค่อยพูด ดื่มสุราเข้าไปกลายเป็นคนละคน จากที่นิสัยดี กลายเป็นคนก้าวร้าว

- เป็นเหตุทอนกำลังปัญญา การดื่มสุราเข้าไปทำลายประสาทและสมอง ทำให้เกิดอาการหลงลืมง่ายก่อนวัยอันควร

จากแนวทางดังกล่าวเบื้องต้นทำให้เห็นว่า พิษร้ายแห่งสุราเป็นบ่อเหตุแห่งความสูญเสียทั้งร่างกายและสติปัญญานำมาซึ่งความสูญเสียทั้งกำลังทรัพย์ ดื่มแล้วไม่เกิดประโยชน์อะไรแม้แต่โทษ

2) พุทธธรรมที่เป็นแนวทางปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน

2.1) พรหมวิหาร 4 แปลว่า ธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ พรหมวิหารเป็นหลักธรรมสำหรับทุกคน เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หลักธรรมนี้ ได้แก่

- เมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข
- กรุณา ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์
- มุทิตา ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี
- อุเบกขา การรู้จักวางเฉย

2.2) อิทธิบาท 4 แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น 4 คือ

- ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
- วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น
- จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น
- วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น

2.3) สันโดษ 3 มาจากภาษาบาลีว่า สันโตสะ สัน แปลว่า ตน โตสะ แปลว่า ยินดี สันโดษ จึงแปลว่า ยินดี พอใจ อิ่มใจ สุขใจ กับของของตน กล่าวโดยย่อคือ ให้รู้จักพอ ให้รู้จักประมาณตน ลักษณะของสันโดษ 3 ประการ คือ

- ยถาลภสันโดษ ยินดีตามมี
- ยถาพลสันโดษ ยินดีตามได้
- ยถาสารูปสันโดษ ยินดีตามควร

2.4) มิตรแท้ 4 แปลว่า ความรักใคร่ห่วงใยปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข เพราะฉะนั้นคำว่า มิตรจึงหมายถึง ผู้ที่รักใคร่ชอบพอกัน ปรารถนาดีต่อกัน กล่าวคือมีความเมตตาทั้ง ทางกาย วาจา ใจ ต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง มี 4 ประการ คือ

- มิตรมีอุปการะ ได้แก่ เพื่อนที่มีบุญคุณ มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่คอยคุ้มครองป้องกันเพื่อนของตน ทั้งเป็นที่พึ่งของเพื่อนได้

- มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ ได้แก่ เพื่อนสนิทเหมือนญาติ ไว้วางใจกัน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- มิตรแนะนำประโยชน์ ได้แก่ เพื่อนที่คอยแนะนำแต่ในทางที่ดี มีลักษณะเหมือนครู
- มิตรมีความรักใคร่ ได้แก่ เพื่อนประเภทสหาย

3) การแก้ไขปัญหาการตีมีสุราเชิงพุทธบูรณาการ

3.1) ค่ายพุทธบุตร หรือ ค่ายพุทธธรรม เป็นกิจกรรมที่โดยส่วนมากจะเป็นสถานศึกษา ดำเนินการ แต่สถานศึกษาดำเนินการจะเน้นเฉพาะนักเรียนหรือนักศึกษาปีที่ 1 ช่วงก่อนเปิดภาคเรียน ของทุกปี ทำให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการพัฒนาเยาวชน ไม่ครอบคลุมเยาวชนทุกกลุ่มในพื้นที่ นอกเหนือจากสถานศึกษาดำเนินการ ระดับตำบล หรือระดับอำเภอควรดำเนินการแบบสถานศึกษา ด้วย อาจจะจัดหลักสูตร 2 วัน 1 คืน สร้างตารางที่บูรณาการทั้งพระพุทธานุศาสน์ หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เป็นวิทยากร

3.2) หลักไตรสิกขา เป็นหลักอันพึงปฏิบัติ 3 ประการ เพื่อเป็นแนวทางในการอบรมกลุ่มเถลยหาญให้ห่างไกลสุรา ประกอบด้วย

- ศีลสิกขา เป็นการฝึกอบรมในด้านความประพฤติ ระเบียบวินัย ให้นักศึกษามีสุจริตทางกาย วาจา และอาชีวะ

- จิตตสิกขา เป็นการฝึกอบรมทางจิตใจ เป็นการปลูกฝังคุณธรรมให้นักศึกษา สร้างเสริมคุณภาพจิต และรู้จักใช้ความสามารถในกระบวนการสมาธิ

- ปัญญาสิกขา เป็นการฝึกอบรมทางปัญญาอย่างสูงแก่นักศึกษา ทำให้เกิดความรู้แจ้งที่สามารถชำระจิตให้บริสุทธิ์ หลุดพ้นเป็นอิสระจากสุราโดยสมบูรณ์

3.3) เบญจศีล-เบญจธรรม เป็นธรรมคู่กัน คนที่มีเบญจธรรมจึงจะเป็นผู้มีเบญจศีล ซึ่งหากคนมีศีลและธรรมดังกล่าวแล้ว จะเว้นจากการทำความชั่ว รู้จักควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความดี ไม่เบียดเบียนตนและคนอื่น และประพฤติชอบทางกาย วาจา และใจ จะทำให้อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

เบญจศีล เป็นเครื่องรักษาเจตนาที่จะควบคุมกาย และวาจาให้เป็นปกติ คือ ไม่ทำบาป โดยการละเว้น 5 ประการ คือ

1. ปาณาติบาต คือ ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ และการเบียดเบียนสัตว์
2. อทินนาทาน คือ ละเว้นจากการลักขโมย ปล้นจี้ ฉกชิง วิ่งราว เป็นต้น
3. กาเมสุมิฉฉาจาร คือ ละเว้นจากการประพฤติดูผิด ล่วงละเมิดลูกเมียผู้อื่น
4. มุสาวาท คือ ละเว้นจากการพูดปด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ พูดส่อเสียด
5. สุราเมรัยยะ คือ ละเว้นจากการเสพสุรา เพราะเป็นสาเหตุให้ทำผิดศีลข้อ

เบญจธรรม เป็นหลักธรรมที่ควรปฏิบัติ มี 5 ประการ ได้แก่

1. เมตตากรุณา คือ บุคคลใดที่มีเมตตาอย่าฆ่า ไม่ฆ่า หรือเบียดเบียนสัตว์ ด้วยรู้ดีว่าทุกชีวิตย่อมมี ความรักตัวกลัวตายเช่นเดียวกับเรา ทำให้ไม่ผิดศีลในข้อที่ 1

2. สัมมาอาชีวะ คือ ประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้ รู้จักใช้จ่าย และที่สำคัญรู้จักคำว่าพอดี และมีหิริโอตตปปะ คือ ความละอาย และเกรงกลัวต่อผลของบาป จึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 2

3. ความสำรวมอินทรีย์ คือ ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ทำให้ ความใคร่ในกามคุณ คือ การติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ลดน้อยลง เมื่อความสำรวมเกิดขึ้น จึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 3

4. ความซื่อสัตย์ คือ การพูดความจริง เป็นสิ่งที่ทำให้ไม่เกิดการมุสาวาท ทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 4

5. สติ คือ การรู้สึกตัว ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายกุศล ทำให้ชีวิตไม่ประมาท เพราะรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว ทำให้ไม่เผลอกลัวกับสิ่งที่จะทำให้ชีวิตตกต่ำ เช่น สุราเมื่อคนดื่มกินก็ทำให้มึนเมาและขาดสติ การมีสติจึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 5

3.4) อบายมุข 6 เป็นหลักคำสอนที่จัดอยู่ในสมุทัย (ธรรมที่ควรละ) หมายถึง หนทางหรือช่องทางแห่งความเสื่อมและความพินาศของทรัพย์สมบัติและตนเอง พระพุทธศาสนาได้แสดงหนทางแห่งความเสื่อม และความพินาศไว้ 6 ประการ เรียกว่า อบายมุข 6 ได้แก่

1. การติ่มน้ำเมา การติ่มน้ำเมา แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การติ่มน้ำเมาที่หมักโดยยังไม่กลั่น ได้แก่ เบียร์ ไวน์ เป็นต้น และการติ่มน้ำเมาที่กลั่นแล้ว ได้แก่ สุรา และยังหมายรวมถึงการเสพสารเสพติดอื่นๆ เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน เป็นต้น

โทษการติ่มน้ำเมา

1. ติ่มน้ำเมา ติดสารเสพติด เพราะสารที่มีอยู่ในสิ่งเหล่านี้ออกฤทธิ์ให้ร่างกายเกิดการเสพติด หรืออยากที่จะติ่มหรือเสพอีกครั้ง
2. ขาดปัญญา ขาดสติ ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ นำไปสู่การทะเลาะวิวาท เพราะฤทธิ์ของสารเหล่านี้ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทหลายด้าน อาทิ กัดประสาท กระตุ้นประสาท หลอนประสาท เป็นต้น
3. เสียทรัพย์สินในการซื้อขาย เพราะต้องแลกมาด้วยเงินทองในการซื้อ
3. เกิดโรคต่างๆ โดยเฉพาะโรคตับ โรคประสาทหลอน เพราะสารในสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการทำงานของร่างกาย
4. ผู้อื่นรังเกียจ และนินทา เพราะเมื่อเมาเป็นนิจมักแสดงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจทำให้คนอื่นติฉินนินทาในภายหลัง
5. เสียการงาน เพราะเมื่อเมาแล้วจะไม่มีสติหรือไม่มีสมาธิในการทำงานได้เหมือนคนทั่วไป ฯลฯ

2. การเที่ยวกลางคืน การเที่ยวกลางคืน แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การออกนอกบ้านในยามวิกาลในแหล่งบันเทิง เพื่อสนองต่อความสุขทางกาย และทางใจ อาทิ ร้านอาหารไอเกะ ร้านเหล้า ร้านเบียร์ เป็นต้น

โทษการเที่ยวกลางคืน

1. หลงใหลการเที่ยวเล่นยามราตรี เพราะการบันเทิงต่างๆ ในยามราตรีมักยั่ววนจิตใจให้ลุ่มหลงเป็นนิจ
2. เสียทรัพย์สิน เสียค่าใช้จ่าย เพราะการออกเที่ยวกลางคืนมักต้องจ่ายค่าเดินทาง ค่าบริการ และจ่ายทรัพย์สินไปเพื่อให้ได้มาต่อการเล่นชกในสิ่งนั้นๆ
3. มักพบคนพาล และมักถูกหลอกหลวง เพราะแหล่งเที่ยวกลางคืนมักมีคนพาล คนไม่ดี ร้ายล้อม จึงมีโอกาสต้องพบปะ และสนทนาให้คุ้นเคย ส่วนสิ่งที่จะตามมา คือ โอกาสการถูกหลอกเพื่อหวังค้นหาในเรือนร่าง ในทรัพย์สิน เป็นต้น
4. มักเกิดการทะเลาะวิวาท เกิดศัตรูได้ง่าย เพราะการเที่ยวกลางคืนมักไปเป็นกลุ่ม มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก เสพสิ่งมีนเมา และพร้อมที่จะขัดแย้งกับคนอื่นหรือกลุ่มอื่นได้ง่าย
5. มักประพฤตินอกกาม ล่วงนิกามได้ง่าย เพราะการเที่ยวกลางคืนย่อมอยู่ห่างไกลจากครอบครัว สามีหรือภรรยา หากถูกยั่วด้วยค้นหาทางกามารมณ์แล้วมักนำพาไปสู่การล่วงนิกามได้ง่าย

3. การเที่ยวดูการละเล่น การเที่ยวดูการละเล่น แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การเที่ยวออกดูการแสดง การบันเทิงต่างๆ ทั้งในเวลากลางวัน และยามวิกาล อบายมุขในข้อนี้ มิได้ห้ามมิให้เที่ยวดูเลย แต่พึงให้เที่ยวดูตามกิจที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนบนพื้นฐานแห่งศีลธรรมเป็นหลัก ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันตนมิให้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับอบายมุขในข้ออื่นๆ

โทษการเที่ยวดูการละเล่น

1. หลงใหลในการละเล่น เพราะการละเล่นเป็นสิ่งยั่วชวนใจให้ลุ่มหลงได้ง่าย
2. เสียทรัพย์ เสียค่าใช้จ่าย เพราะการชมการละเล่นมักต้องเสียทรัพย์แลงมาก่อน หรือต้องเสียทรัพย์เพื่อการอื่น เพราะตนเดินทาง เพราะตนเข้าชม เพราะตนเกิดความหิว เป็นต้น
3. มักเจอคนพาล มักมีผู้อื่นมาหลอกลวง เพราะผู้ที่เข้าชมการละเล่นบางคนที่หวังในทรัพย์ หรือประโยชน์อื่นจากผู้ชมมักแฝงตัวเข้ามาชมด้วย
4. ผู้คนนินทา เพราะคนที่ชอบไปโน่นไปนี่เพื่อชมการละเล่น โดยไม่ทำกิจอันสำคัญของตนมักทำให้กิจของตนเสื่อม หรือมีความเสียหายจนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และกล่าวติเตียน กล่าวนินทาในภายหลัง ฯลฯ

4. การเป็นนักแสดงการพนัน หมายถึง การชอบเล่นการพนันขั้นต่อมิได้เสีย เช่น เล่นไพ่ เล่นหวย จนถึงขั้นที่เรียกว่า ฝิพนันเข้าสิง การเป็นนักแสดงการพนัน

มีโทษนักแสดงการพนัน

- 4.1 เป็นหนทางของการก่อเวรซึ่งกันและกัน
- 4.2 ทำให้เสียทรัพย์สิน
- 4.3 ไม่มีใครไว้วางใจ
- 4.4 ไม่มีใครอยากคบค้าสมาคมด้วย
- 4.5 ไม่มีใครอยากแต่งงานด้วย
- 4.6 ทำให้เป็นคนลุ่มหลง เล่นแล้วไม่หยุด

5. การเกียจคร้านทำงาน หมายถึง การไม่ขยันทำงานตามเวลาและหน้าที่รับผิดชอบ ปล่อยางงานให้คั่งค้าง เหมือน ดินพอกหางหมู คนเกียจคร้านทำงาน ได้ชื่อว่าเป็น คนไม่เอาไหน จะได้รับโทษดังนี้

โทษการเกียจคร้านทำงาน

- 5.1 หาความเจริญรุ่งเรืองไม่ได้
- 5.2 ย่อมเสียประโยชน์ของตนไปอย่างน่าเสียดาย
- 5.3 ทรัพย์สินเงินทองใหม่ก็ไม่เกิด ที่มีอยู่ก็มีแต่จะหมดไป
- 5.4 เป็นคนที่หมดค่าของความเป็นคน ทั้งนี้เพราะ ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน

6. การคบคนชั่วเป็นมิตร หมายถึง การคบคนชั่วหรือคนพาลเป็นมิตร แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การยอมรับในความเป็นมิตรจากบุคคลอื่นที่ตนอาจแยกแยะได้หรือแยกแยะไม่ได้ว่าเขาเป็นคนเช่นไร คนชั่วหรือคนพาลในที่นี้ ได้แก่ คนพาลการพนัน คนพาลนักแสดงตลก คนพาลฉ้อโกง หลอกลวง คนพาลเจ้าชู้ และคนพาลขี้เมา เป็นต้น

โทษการคบคนชั่วเป็นมิตร

1. ปลูกฝังความชั่วในตน เป็นนักแสดงในทุกด้าน เพราะเมื่อยอมรับเป็นมิตรในคนพาลแล้ว ย่อมที่จะได้รับการเรียนรู้ การฝึกฝนในวิถีแห่งคนพาล จนนำมาประพฤติเป็นกิจของตนได้ง่าย
2. วงศ์ตระกูลเสื่อมเสีย เพราะเมื่อเป็นเช่นคนพาลแล้วย่อมกระทำเช่นคนพาลจนนำมาสู่ความเสื่อมเสียในวงศ์ตระกูล

3. ครอบครัวแตกแยก เพราะคนพาลมักไม่เป็นที่ชื่นชมของคนอื่นในครอบครัว หรือหากนำวิถีแห่งคนพาลมาใช้ในครอบครัว ก็ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งต่อผู้อื่นได้ง่าย

4. ถูกหลอกลวงได้ง่าย เมื่อยอมรับในมิตรของคนพาลแล้ว ย่อมต้องพบปะให้เกิดความคุ้นเคย คนพาลเหล่านั้นอาจหวังหลอกลวงในทรัพย์สิน หรือประโยชน์จากเราเฉกเช่นคนพาลทั่วไป

5. ผู้คนนินทา ไม่มีผู้คบหา เพราะเมื่อคบคนพาลหรือนำวิถีแห่งคนพาลมาประพฤติแล้ว มักทำให้ผู้อื่นรังเกียจ ไม่กล้าคบหา

3.5 หิริ-โอตตัปปะ นั้น เรียกรวมกันว่า ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาป ถือว่าเป็นธรรมะสำคัญ ต่อการใช้ชีวิต อยู่ร่วมกันของคนในสังคมนี้มาก เพราะบุคคลที่ไม่ละอายแก่ใจต่อการกระทำผิด ไม่เกรงกลัวต่อผล ของการกระผิดแล้วนั้น บุคคลนั้น สามารถทำอะไรเลวร้ายได้ทุกชนิด สามารถสร้างความเดือดร้อน ความเสียหายให้แก่ตนเอง และผู้คนในสังคมได้ไม่หยุดหย่อน เพราะเหตุนี้ โลกนี้ สังคมนี้ ต้องการธรรมะสองข้อนี้ปกป้องคุ้มครอง เรียกได้ว่า เป็นธรรมโลกบาล หรือ ธรรมะที่คุ้มครองโลก เลยทีเดียว

จากแนวทางดังกล่าวเบื้องต้นทำให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาคาถิมี่สุราเชิงพุทธบูรณาการ เป็นวิธีการในการนำเอาหลักการทางพุทธศาสนามาผนวกหลอมรวมสร้างเป็นองค์ความรู้ในการชี้โทษภัยแห่งการละเมิดหลักการทางพุทธศาสนารวมถึงสร้างเป็นแนวทางปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้ห่างไกลจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวแบบพุทธธรรม ในการแก้ไขปัญหาคาถิมี่สุราความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 4.1 ตัวแบบพุทธธรรม ในการแก้ไขปัญหาคาถิมี่สุราความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2.2 ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชน เป็นสิ่งที่อยู่ภายในชุมชน ก่อกำเนิดขึ้นตามวิถีชีวิตและลักษณะการดำรงชีพของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการปรับตัวและเป็นการนำทรัพยากรทางธรรมชาติหรือแนวคิดที่เป็นแนวทางในการนำมาใช้หรือมาปฏิบัติให้สร้างสรรค์ เกิดการพึ่งพากันเองในชุมชนโดยปราศจาก การบริโภคหรือการขอคำแนะนำจากส่วนทางราชการ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำวัสดุธรรมชาติมาสร้างเป็นการจักสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นการอบรมเลี้ยงดู ภูมิปัญญาท้องถิ่นการนำต้นไม้มาทำเป็นยาสมุนไพร ฯลฯ ประการต่างๆ เหล่านี้จะเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงนำมาเป็นตัวแสดงในการรักษาหรือชี้แนะทางออกให้กับผู้ติดสุรา หรือการสร้างการเบี่ยงเบนความสนใจจากสุราให้ไปสนใจทำกิจกรรมอื่นเพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นอยู่กับสุรา ดังจะนำเสนอต่อไปนี้

1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน

1.1) ประเพณี เป็นแนวปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ เช่น อีสานจะมีประเพณี ฮีต 12 เป็นประเพณีหรือเป็นปฏิทินในการดำเนินชีวิตตามวิถีคนอีสาน หรือแม้แต่กระทั่งทางภาคอีสาน เรื่องของการแก้ปัญหาการดื่มสุรา อาจจะมีประเพณี งดเหล้าทุกวันพระ เพราะบางพื้นที่ถือเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่มองว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่ชอบ หรือกฎของหมู่บ้านห้ามดื่มสุรา หรือส่งเสียงดังนช่วงเวลากลางคืน

1.2) วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่เจริญงอกงาม วัฒนธรรมสามารถเพิ่ม เสริม เติมแต่งสิ่งที่ดีงาม เข้าไปได้ เช่น วัฒนธรรมการอยู่ วัฒนธรรมการกิน วัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดู กลุ่มมเกลาลูก ให้ห่างไกลจากสุรา

1.3) ความเชื่อ ถือเป็นการเชื่อส่วนบุคคล แต่โดยวิถีชีวิตคนหนองคายส่วนมากจะนิยม งดเหล้าทุกวันพระ หรือเชื่อการดื่มสุราทำให้ผีสงเทวดาโกรธ

2) วิธีการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ใช้หลักสาบานตน เป็นการเชื่อมโยงพระพุทธรูปศาสนา และความเชื่อในสิ่งศักดิ์ มากำหนดกฎในการยึดถือให้ผู้ที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราได้เปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งเมื่อสาบานแล้วบุคคลผู้นั้นจะเกิดความรู้สึกกลัว ไม่กล้าทำในสิ่งนั้นกลัวมีอันเป็นไป

- สมุนไพรพื้นบ้าน มีหลากหลายสายพันธุ์ เช่น สายพันธุ์ที่ค้นพบมาใช้ในการแก้ไข้ปัญหาการดื่มสุรา เมื่อดื่มจะทำให้มีอาการเบื่อเหล้า ไม่มีความต้องการอยากดื่ม

- ปลูกจิตสำนึก ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนักในหน้าที่ ตระหนักในปัญหาสังคมอันเกิดขึ้นจากการดื่มสุรา

- สร้างสิ่งทดแทน การจะให้เยาวชนใช้เวลาคุ้มค่าแห่งเวลา กรณีที่เยาวชนในวัยเรียน ถึงเวลาเลิกเรียนปลูกผัก ทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน รวมกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ หรือหากิจกรรมที่เบี่ยงเบนความสนใจให้ห่างออกจากสุรา

จากแนวทางดังกล่าวเบื้องต้นทำให้ทราบว่า โทษที่เกิดจากการดื่มสุรามีหลายระดับตั้งแต่เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน ประการต่างๆ ต่างเหล่านี้ต้องทำเป็นเชิงบูรณาการทั้งด้าน

ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อในพื้นที่ที่มากล่อมเกลาและสร้างเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักการที่หนีห่างอบายมุข

ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาคำความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 4.2 ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาคำความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2.3 ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาคำความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ในประเด็นนี้ พระครูพิศาลสารบัณฑิต, รศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย อยากให้โครงการทูปีนัมเบอร์วันของพุทธระหม่อมหญิงอุบลรัตนมาชัษเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง เพราะโครงการนี้จะเป็นทั้งเชิงรุกและเชิงรับเพราะในส่วนแผนงานของท่านจะมีโมเดลที่จะช่วยเข้าไปบำบัดและส่วนเชิงรุกก็คือการป้องกันไม่ให้วัยรุ่นเข้าไปติดสุรา หรือน่าจะเป็นคำขวัญ เช่น “รอยโดยไม่พึ่งสุรา” ก็อีกทั้งการปลูกจิตสำนึกสร้างจิตอาสาเราทำด้วยหัวใจจากที่ในหลวงรัชกาลที่ 10 หรือจิตอาสาทำดีด้วยหัวใจ ให้มีการติดตามและทำต่อเนื่องให้คล้ายกันกับรูปแบบโครงการทูปีนัมเบอร์วัน

ทั้งนี้ ในส่วนการแก้ไขปัญหาคำความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้น มี 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

1) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน

- เล่นกีฬา แต่การเล่นกีฬาต้องกำกับทางด้านกฎหมายเข้าไปควบคุม เพราะโดยส่วนมาการเล่นกีฬา เมื่อเลิกเล่นจะเป็นการตั้งวงดื่มสุรา หากทางผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ตั้งกฎหมายบังคับ จะเกิดปัญหาแก้ไขไม่ได้

- เล่นดนตรี ก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่ได้สร้างสรรค์อารมณ์ในการคลายเครียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรี และจัดหาพื้นที่ให้เยาวชนได้แสดงออก เด็กจะ
ได้มีกำลังใจในการพัฒนาการเล่นดนตรี

- รวมกลุ่มจัดตั้งจิตอาสาพัฒนาสังคม อาจจะจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาประจำ
จังหวัด โดยในจังหวัดให้ทำเป็นเหมือนกรมการปกครอง ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน สร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงประสานร่วมกันทำกิจกรรมในการพัฒนาสังคม

- สร้างศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับเยาวชน เช่น การใช้วัสดุพื้นบ้าน การรีไซเคิล ฝึกไถ่ถอน
เที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญา ฯลฯ

- ตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือสำหรับเยาวชน

- ตั้งศูนย์ OTOP สำหรับเยาวชน

จากแนวทางดังกล่าวเบื้องต้นทำให้ทราบว่า กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์
และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน มีหลากหลายกิจกรรมขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่จะ
ให้ความสนใจหรือให้ความสำคัญกับกลุ่มเยาวชนหรือไม่ การที่จะให้เยาวชนเสนออยากดำเนิน
กิจกรรมอะไรสักอย่างด้วยตนเองเป็นเรื่องที่ยาก แต่หากผู้ใหญ่ให้ความสนใจ ให้คำแนะนำ ให้
คำปรึกษาแก่เยาวชน จะทำให้เขามีกำลังใจในการทำสิ่งที่ดีเพื่อสังคม

2) วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
สำหรับเยาวชน

- การสนับสนุนจากท้องถิ่น ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- จัดตั้งชมรมเยาวชนคนกล้าอาสาทำดี ประจำอำเภอ/จังหวัด

- จัดกิจกรรมจิตอาสาประจำเดือน

จากแนวทางดังกล่าวเบื้องต้นทำให้ทราบว่า วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการ
สร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากทุก
หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนพัฒนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์สู่การพัฒนาเยาวชนให้ห่างไกล
ได้จริง

ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่ม
เยาวชนในจังหวัดหนองคาย สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 4.3 ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.2.4 แนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

- 1) กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการกำกับ ควบคุม ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนสำหรับเยาวชน โดยใช้ฐานข้อมูลจากอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
- 2) กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน
- 3) สร้างความชัดเจนในบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลเยาวชน
- 4) จัดตั้งกลไก คณะทำงานร่วมที่มาจากผู้เกี่ยวข้อง โดยมีสัดส่วนที่เหมาะสม
- 5) จัดกิจกรรมสม่ำเสมอ เช่น เวทีพูดคุยเสวนาสมาเสมอ
- 6) ออกแบบกิจกรรมการเชื่อมโยง ข้อมูล และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ในการสร้างสำนึกและความตระหนัก
- 7) สนับสนุนหน่วยเชื่อมโยงให้สามารถทำงานได้ซึ่งต้องเป็นหน่วยงานที่ชัดเจนในการเชื่อมงาน
- 8) จัดระบบการกำกับ ควบคุม ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรม
- 9) เข้าไปมีส่วนร่วมกับภาครัฐ ในการตัดสินใจขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเยาวชน

การขับเคลื่อนพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหา
การดื่มสุราของเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม
ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ - ความต้องการซื้อ ความต้องการขาย -เศรษฐศาสตร์ภาครัฐ	-ไม่ต้องผลิต -ทำให้สินค้าขาดตลาด	1.หลักการ -เห็นโทษ -ลดความต้องการ -เบี่ยงเบนความสนใจ -หาสิ่งทดแทน 2.ทำให้เห็นคุณค่า -เงิน -ทรัพย์สิน -ตนเอง -ครอบครัว -สังคม
ทฤษฎีจิตวิทยา -ความพึงพอใจในการบริโภค -ค่านิยม -ความผูกพัน -พฤติกรรมกรรมการบริโภค	-ลดความต้องการ -เบี่ยงเบนความสนใจ -ทำให้เกิดความเพลินกับสิ่งใหม่ -พบกันครึ่งทาง -ฝึกสติ -กายภาวนา -ศีลภาวนา -จิตภาวนา -ปัญญาภาวนา	1.เบี่ยงเบนความสนใจ -ไม่เห็นเป็นสิ่งที่ดี -เห็นไม่ยุ่ง -ยุ่งต้องระมัดระวัง -การสาบานตน
ทฤษฎีสังคมวิทยา -วัฒนธรรมการกิน/การดำเนินชีวิต -วัฒนธรรมการอยู่หู่ -การคบเพื่อน -การจัดสภาพแวดล้อม ค่านิยมสังคม	-สร้างความเห็นที่ถูกต้อง -สร้างแหล่งการเรียนรู้ -การบริโภคอย่างมีสติ -การวางตัวในสังคม	-โทษในการดื่ม -หลักการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม -การแก้ไขแบบบูรณาการ
ทฤษฎีการบริหารจัดการภาครัฐ -สินค้าสร้างรายได้ภาครัฐ -ธรรมาภิบาล	-รัฐไม่เลิกผลิตแน่นอน -จำกัดบริเวณ/เวลา/สถานที่ในการจำหน่าย -ธรรมาภิบาลทางเลือกใหม่	-บริการทางสังคม -จิตอาสา -สร้างอาชีพ
สรุป	องค์ความรู้ (Knowledge)	

<ol style="list-style-type: none"> 1. การรณรงค์ค่านิยม 2. การ PR Idea ต้นแบบ 3. การปรีวรตว์ฒนธรรมการกิน 4. การหาสิ่งทดแทน -กีฬา -ดนตรี -อาชีพเสริม 5. ความต่อเนื่องของกิจกรรม 6. จัดตั้งศูนย์อบรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความกลัวทำให้เห็นโทษ -ต่อตนเอง -ต่อครอบครัว -ต่อชุมชน/สังคม 2. ความหวัง (ป่นกระแสะค่านิยมเชิงบวก) -การประกอบอาชีพอย่างมีสติ -เกิดความมั่งคั่งด้านทรัพย์สิน -มีภักยาณมิตรที่ดี -เกิดความพออยู่พอกิน 	
---	--	--

4.2.2.5 ผลจากการสร้างรูปแบบ/โมเดลพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ภาพที่ 4.4 ผลจากการสร้างรูปแบบ/โมเดลพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

4.2.3 ผลการนำเสนอตัวแบบพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

จากการดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” ดำเนินการ 3 หน่วยอบรม ดังนี้

หน่วยอบรมที่ 1 ดำเนินการระหว่างวันที่ 16-17 มิถุนายน 2563 ณ วัดจอมมณี ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมอบรมฯ ทั้งหมด จำนวน 98 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 64 คน

หน่วยอบรมที่ 2 ดำเนินการระหว่างวันที่ 18-19 มิถุนายน 2563 ณ วัดจันทรังษีวราราม ตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมอบรมฯ ทั้งหมด จำนวน 101 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 83 คน

หน่วยอบรมที่ 3 ดำเนินการระหว่างวันที่ 20-21 มิถุนายน 2563 ณ วัดหายโศก ตำบลสังคม อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมอบรมฯ ทั้งหมด จำนวน 104 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 62 คน

รวมผู้ตอบแบบประเมินทั้งสิ้น จำนวน 209 คน สรุปผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.43 ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	101	48.3
หญิง	108	51.7
2. อายุ		
13 ปี	76	36.4
14 ปี	8	3.8
15 ปี	19	9.1
16 ปี	26	12.4
17 ปี	-	-
18 ปี	15	7.2
19 ปี	4	1.9
20 ปี	61	29.2

3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน		
ประถมศึกษา	61	29.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	102	48.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	39	18.7
อนุปริญญา/ปวส.	7	3.3
4. อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	3.3
นักเรียน	137	65.6
รับจ้าง	25	12.0
เกษตรกร	40	19.1
รวม	234	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาคือเพศหญิง มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 โดยมีอายุ 13 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมา มีอายุ 20 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 มีอายุ 16 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 มีอายุ 15 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 มีอายุ 18 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 มีอายุ 14 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 มีอายุ 19 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ระดับการศึกษา โดยส่วนมากมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมา ประถมศึกษา จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นนักเรียน จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 รองลงมา ทำเกษตรกร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 รับจ้าง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 4.44 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้

รายการ	ความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/ การนำความรู้ไปใช้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ด้านวิทยากร	4.62	.64	2	มากที่สุด
2. ด้านสถานที่ ระยะเวลา และอาหาร	4.62	.73	1	มากที่สุด
3. ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมอบรม	4.47	.83	3	มาก
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.44	.98	4	มาก
เฉลี่ย	4.54	.71		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ด้านสถานที่ ระยะเวลา และอาหาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.62 ด้านวิทยากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.62 ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.47 และด้านการนำความรู้ไปใช้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.44

ตารางที่ 4.45 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านวิทยากร

รายการ	ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความ เข้าใจ/ การนำความรู้ไปใช้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ด้านวิทยากร				
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.64	.64	5	มากที่สุด
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	4.61	.86	3	มากที่สุด
3. การเชื่อมโยงเนื้อหาในการอบรม	4.58	.85	6	มากที่สุด
4. ความครบถ้วนของเนื้อหาในการอบรม	4.65	.68	2	มากที่สุด
5. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	4.61	.76	4	มากที่สุด
6. การตอบข้อซักถามในการอบรม	4.67	.73	1	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.60	.71		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านวิทยากร โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีการตอบข้อซักถามในการอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.65 ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.61 การใช้เวลา

ตามที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.61 การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64 และการเชื่อมโยงเนื้อหาในการอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านสถานที่ ระยะเวลา และอาหาร

รายการ	ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/ การนำความรู้ไปใช้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ด้านสถานที่ ระยะเวลา และอาหาร				
1. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	4.69	.74	1	มากที่สุด
2. ความพร้อมของอุปกรณ์วัสดุที่ศูปรกรณ์	4.60	.83	3	มากที่สุด
3. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.61	.81	2	มากที่สุด
4. อาหาร มีความเหมาะสม	4.56	.88	4	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.62	.73		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านสถานที่ ระยะเวลา และอาหาร โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.69 ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.61 ความพร้อมของอุปกรณ์วัสดุที่ศูปรกรณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 และ อาหาร มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.56

ตารางที่ 4.47 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมอบรม

รายการ	ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/ การนำความรู้ไปใช้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมอบรม				
1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ก่อน การเข้าอบรม	4.35	1.12	2	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลัง การเข้าอบรม	4.60	.76	1	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.47	.83		มาก

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมอบรม โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ก่อน การเข้าอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.35 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลัง การเข้าอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ ของระดับระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านการนำความรู้ไปใช้

รายการ	ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/ การนำความรู้ไปใช้			
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ด้านการนำความรู้ไปใช้				
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.48	.99	2	มาก
2. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	4.50	1.02	1	มากที่สุด
3. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	4.35	1.09	3	มาก
เฉลี่ย	4.44	.98		มาก

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้ ด้านการนำความรู้ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 รองลงมา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.48 และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.35

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และ วิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

กระบวนการวิจัย ใช้เครื่องมือทางสังคมที่หลากหลาย ทั้งการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มเฉพาะ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีคณะวิจัยที่เป็นทีมสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับชุมชนและเยาวชน วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนแบบสอบถามด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ส่งนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique) และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (inductive Analysis) บรรยายและอธิบายปรากฏการณ์ เพื่อควบคุมคุณภาพและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลโดยใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation Techniques) ผลการวิจัยนำมาแสดงตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามระยะของการวิจัย 2 ระยะ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชนจังหวัดหนองคาย

สภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน ถือเป็นเรื่องน่าห่วงและเป็นเรื่องที่น่ากังวลทุกภาคส่วนต้องให้ความสนใจในการดูแล เอาใจใส่เป็นพิเศษ เนื่องด้วยเยาวชนถือได้ว่าเป็นผู้ใหญ่และจะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต แต่ทั้งนี้จากการศึกษาและการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจะพบว่าเยาวชนจังหวัดหนองคายมีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ทั้งด้านพื้นที่และบริบทวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดได้ล่วงหน้า ได้จำนวน 234 คน ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยเลือกพื้นที่ในการศึกษาโดยใช้อำเภอเมืองหนองคายเป็นศูนย์กลางและเว้นระยะห่าง 1 หน่วย คือ อำเภอเว้งอำเภอ โดยเริ่มนับจากจุดเริ่มต้น และได้เยาวชนที่มีพฤติกรรมบริโภคสุรา อายุระหว่าง 13-20 ปี ที่มีพฤติกรรมบริโภคสุรา

1.1 สภาพทั่วไปของเยาวชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของเยาวชน พบว่า

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาคือเพศหญิง มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6

มีอายุ 20 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา มีอายุ 15 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 มีอายุ 19 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 มีอายุ 17 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 มีอายุ 16 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 มีอายุ 18 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 มีอายุ 14 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 และมีอายุ 13 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 99.6 รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

การศึกษาของเยาวชนส่วนใหญ่เรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมาเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 ไม่ได้เรียน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 เรียนระดับอนุปริญา/ปวส. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และเรียนระดับปริญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

สถานภาพสมรสของเยาวชน ส่วนใหญ่โสด จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1 รองลงมาใช้ชีวิตคู่ มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 เป็นหม้าย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และหย่าร้าง / แยก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

อาชีพของเยาวชน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และประกอบอาชีพเกษตรจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5

รายได้ของเยาวชน ส่วนใหญ่มีรายได้จากพ่อและแม่ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมาทำงานหารายได้เอง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 มีรายได้จากแม่ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 มีรายได้จากพ่อ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และมีรายได้ที่มีมาจากอื่นๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

ความเพียงพอรายได้ของเยาวชนส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 และมีรายได้ไม่เพียงพอ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7

ชุมชนที่พักอาศัยของเยาวชน ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 86.3 รองลงมาพักอาศัยอยู่บ้านจัดสรร จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 พักอาศัยอยู่อาคารพาณิชย์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 1 พักอาศัยอยู่ในหอพัก/ห้องเช่า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และ 1 พักอาศัยอยู่ในที่อื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

การพักอยู่อาศัยของเยาวชนส่วนใหญ่พักอยู่กับพ่อและแม่ จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 รองลงมาญาติพี่น้อง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 พักอยู่กับแม่ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 พักอยู่กับพ่อ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 พักอยู่ในที่อื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 และพักอยู่คนเดียว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

พี่น้องของเยาวชนส่วนใหญ่มีพี่น้อง 2 คน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา มีพี่น้อง 1 คน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 มีพี่น้อง 4 คน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 มีพี่น้อง 3 คน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และมีพี่น้อง 4 คน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

กิจกรรมยามว่างของเยาวชนส่วนใหญ่ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาเล่นคอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 เล่นกีฬา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 เที๋ยว จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 คน อื่นๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และ อ่านหนังสือ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

1.2 สภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

การศึกษาสูงสุดของพ่อ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.จำนวน 37 คิดเป็นร้อยละ 15.8 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 33 คิดเป็นร้อยละ 14.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 20 คิดเป็นร้อยละ 8.5 ปริญญาตรี จำนวน 9 คิดเป็นร้อยละ 3.8 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 4 คิดเป็นร้อยละ 1.7 และ อื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

การศึกษาสูงสุดของแม่ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 20 คิดเป็นร้อยละ 8.5 ปริญญาตรี

จำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 2.6 อนุปรัชญา/ปวส. จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และ อื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

อาชีพหลักของพ่อ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำเกษตร จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 รับจ้างทั่วไป จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 และ อื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

อาชีพหลักของแม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำเกษตร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รับจ้างทั่วไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และ อื่นๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

รายได้ของพ่อ ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 67 คน 28.6 ไม่ทราบ/ไม่คงที่ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และ อื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

รายได้ของแม่ ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 71 คน 30.3 ไม่ทราบ/ไม่คงที่ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 อื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และ มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

รายได้ของครอบครัว ส่วนใหญ่รายได้ของครอบครัว เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 เพียงพอและเหลือเก็บ จำนวน 82 คิดเป็นร้อยละ 35.0 และไม่เพียงพอ จำนวน 45 คิดเป็นร้อยละ 19.2

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ส่วนใหญ่ความสัมพันธ์ในครอบครัวดี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 พอใช้ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และ ไม่ดี จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 5.1

การดื่มสุราของพ่อเยาวชน ส่วนใหญ่พ่อดื่มสุรา บางครั้ง จำนวน 95 คิดเป็นร้อยละ 40.6 เฉพาะโอกาสพิเศษ/เทศกาล จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 ไม่ดื่มสุรา จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ เป็นประจำ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2

การดื่มสุราของแม่เยาวชน ส่วนใหญ่ไม่ดื่มสุรา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 เฉพาะโอกาสพิเศษ/เทศกาล จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 บางครั้ง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และเป็นประจำ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8

1.3 แรงจูงใจในการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์แรงจูงใจในการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ภาพรวมการดื่มสุราของเยาวชน ดื่ม จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และ ไม่ดื่ม จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6

ความถี่การดื่มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่ 2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 1 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 ไม่ดื่ม จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5

3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 5 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ตี๋มทุกวัน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 และ 6 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

การชวนเพื่อนตี๋มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่เคย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 และ ไม่เคย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9

ผลของการชวนเพื่อนตี๋มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่เพื่อนตี๋ม จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 และ ไม่ตี๋ม จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8

สาเหตุหลักที่ตี๋มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่คล้ายเครียด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 ตี๋มตามเทศกาล จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 อื่นๆ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 เพื่อการสังสรรค์/เข้าสังคม จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 อยากรทดลองตี๋ม/เพื่อนชวนตี๋ม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 เห็นรุ่นพี่ทำ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 ตี๋มแล้วทำให้ดูเป็นผู้ใหญ่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และ ตี๋มแล้วทำให้ดูเท่ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

การได้ยินสื่อโฆษณาสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่ได้ยินสื่อโฆษณาสุราจากโทรทัศน์ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 หนังสือพิมพ์ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 วิทยุ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 นิตยสาร จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และ อื่นๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

เพื่อนชอบตี๋มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่เพื่อนชอบตี๋มสุรา นานๆครั้ง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 ชอบตี๋ม 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 ชอบตี๋ม 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ชอบตี๋ม เป็นประจำทุกวัน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ชอบตี๋ม 1-2 ครั้งต่อเดือน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5

การตั้งใจจะคบเพื่อนตี๋มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจ จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 และตั้งใจ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3

1.4 ลักษณะพฤติกรรมการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์แรงจูงใจในการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ส่วนใหญ่เป็นเปียร์ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 สุรา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 อื่นๆ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และ ไวน์ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ความถี่ในการตี๋มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่ตี๋ม 1 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 ไม่เคย 48 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 5 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ตี๋มทุกวัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และ 6 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ปริมาณที่ตี๋มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่ตี๋มมากกว่า 1 ขวด/กระป๋อง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 1 ขวด/กระป๋อง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และไม่เคย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1

ช่วงอายุเริ่มดื่มสุราเมื่อของเยาวชน ส่วนใหญ่ ช่วงอายุ 16-20 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 ช่วงอายุ 11-15 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 ไม่เคย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และช่วงอายุ 5-10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ลักษณะการดื่มสุราของเยาวชน ส่วนใหญ่ดื่มกับเพื่อน จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 ดื่มคนเดียว จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 อื่นๆ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ดื่มในงานสังคม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และดื่มกับคนในครอบครัว/ญาติ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

สถานที่ดื่มสุร่าบ่อยที่สุดของเยาวชน ส่วนใหญ่บ้านเพื่อน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 บ้านตนเอง จำนวน 80 คิดเป็นร้อยละ 34.2 สถานบันเทิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 อื่นๆ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 สวนสาธารณะ/แหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และร้านอาหาร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

1.5 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม

การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีการรับรู้ผลกระทบด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 มีการรับรู้ผลกระทบต่อครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 มีการรับรู้ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.09 มีการรับรู้มีการรับรู้ผลกระทบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 และ มีการรับรู้ผลกระทบต่อคำสอนทางศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04

การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนด้านสุขภาพ โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การดื่มสุราทำให้เกิดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 การดื่มสุราส่งผลเสียต่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.39 การดื่มสุราทำให้ความจำเสื่อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.11 การดื่มสุราทำให้สรรพภาพทางเพศเสื่อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88 และการดื่มสุราทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84

การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อครอบครัว โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การดื่มสุราทำให้สิ้นเปลืองทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.30 การดื่มสุราเกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16 การดื่มสุราทำให้เกิดการทำร้ายกันในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 การดื่มสุราทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 และการดื่มสุราทำให้ตนและครอบครัวเดือดร้อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.98

การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อเศรษฐกิจ โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ หากลด ละ เลิกสุรา จะทำให้ครอบครัวมีรายได้คงเหลือเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.26 การดื่มสุราทำให้เสียค่าใช้จ่ายโดยใช่เหตุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16 การดื่มสุราทำให้ค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 การดื่มสุราทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาร่างกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.05 และการดื่มสุราทำให้รายได้จากการประกอบอาชีพลดลง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89

การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อสังคม การดื่มสุราของเยาวชนต่อสังคม โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้

การดื่มสุราทำให้ขาดสติ สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.36 การดื่มสุราทำให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.22 การดื่มสุราทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายกันในสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 การดื่มสุราเป็นปัญหาสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.00 และการดื่มสุราทำให้เกิดการข่มขืนกระทำชำเรา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97

การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนต่อคำสอนทางศาสนา โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การดื่มสุราทำให้เกิดศีลธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.20 การดื่มสุราทำให้เกิดการพูดปด พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดเพื่อเจ้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.11 การดื่มสุราเป็นสาเหตุติดประเภททำให้ขาดสติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.09 การดื่มสุราประพฤติดินในกาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.02 การดื่มสุราทำให้เกิดการเบียดเบียนชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 และการดื่มสุราทำให้เกิดการลักขโมย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89

2. ผลการวิจัยระยะที่ 2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

2.1 การวิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

2.1.1 สภาพทั่วไปของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) สภาพทั่วไปของเยาวชน 2) ลักษณะวิถีการดำเนินชีวิตของเยาวชนในชุมชน 3) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการดื่มสุราของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมของเยาวชนในจังหวัดหนองคายถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีโดยที่เยาวชนยังรู้จักภัยของตน ทั้งนี้ เยาวชนจะมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกที่อยู่ในสถานศึกษายังมีคุณครูที่คอยกำกับดูแลให้คำแนะนำในเรื่องโทษและพิษภัยของการดื่มสุรา กลุ่มที่สอง คือกลุ่มที่อยู่นอกสถานศึกษา และกลุ่มที่สาม คือกลุ่มใช้แรงงาน แต่กลุ่มนี้จะหนักที่สุดในเรื่องการดื่มสุรา

2.1.2 พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) พฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน 2) ช่วงเวลาที่เยาวชนส่วนมากชอบดื่มสุรา 3) พฤติกรรมหลังการดื่มสุราของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อดื่มแล้วส่วนมากจะเป็นเรื่องอุบัติเหตุและการทะเลาะวิวาท นอกนั้นก็จะเป็นอาชญากรรม หากเปรียบเทียบชุมชนเมืองและตามเขตนอกเมือง ปัญหาของชุมชนเมืองจะมากกว่า ส่วนชุมชนตามเขตนอกเมืองนั้นก็จะมีก้านัน ผู้ใหญ่บ้านผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ที่คอยกำกับ ดูแล

2.1.3 สถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) สถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน 2) สถานการณ์การเพิ่มจำนวนนักดื่มหน้าใหม่ของเยาวชน 3) สถานการณ์การดื่มสุราทำให้เกิดผลในเชิงลบ เชิงบวก ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนจะมีการสังสรรค์กันในช่วงเวลาหัวค่ำหรือตามเทศกาลที่เจอบ่อย จะช่วงวัยประมาณมัธยมต้นและมัธยมปลาย ในลักษณะเป็นกลุ่มเล็กไม่เห็นเป็นสังคมใหญ่ แต่ถ้ามองในกรณีที่ไม่ใช่เทศกาลส่วนใหญ่จะพบเจอตามหมู่บ้านตามงานประเพณีไม่ว่าจะเป็นงานรื่นเริงตามหมู่บ้านหรืองานที่เป็นงานฉาบฉวย ประเพณีแต่ละหมู่บ้านจะพบเห็นในลักษณะแบบนี้บ่อย

2.1.4 ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ

1) ยุทธศาสตร์ ในการควบคุม ดูแลการตี๋มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต 2) นโยบายในการดูแลการตี๋มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต 3) แผนงานในการดูแลการตี๋มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต 4) โครงการในการดูแลการตี๋มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า จะเน้นส่งเสริมให้เยาวชนได้ตระหนักรู้ได้ว่าโทษของสุราเกิดผลอะไรบ้าง ตั้งแต่อนุบาล ประถม มัธยม จึงต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผสานความร่วมมือเข้าไปดูแลและให้คำแนะนำตั้งแต่อนุบาลมาเรื่อยๆ โดยทำการรวมกลุ่มหน่วยงาน เยาวชนจะได้เห็นความหลากหลายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.5 ผลการดำเนินการควบคุมการตี๋มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ผลการดำเนินการควบคุมการตี๋มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา 2) ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ในการควบคุมการตี๋มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา 3) ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการตี๋มสุราของเยาวชนก่อให้เกิดผลในลักษณะ ผลการวิจัยพบว่า มีการรณรงค์ มีด่านตรวจแอลกอฮอล์ มีการควบคุมอย่างจริงจัง ทั้งฝ่ายปกครอง สาธารณสุข สรรพสามิต แต่ก็ยังมีการลักลอบจำหน่ายสุราให้กับเด็กและเยาวชน

2.1.6 กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการตี๋มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตี๋มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการตี๋มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ชุมชนมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการตี๋มสุราของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า มีการออกไปให้คำแนะนำกับเยาวชนเป็นประจำไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทางสาธารณสุขดูแลเรื่องของพระราชบัญญัติการตี๋มแอลกอฮอล์ อีกทั้งตำรวจลงไปสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสอนเรื่องวินัยจราจรการปฏิบัติตนและรณรงค์ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ อีกส่วนหนึ่งก็คือฝ่ายปกครองซึ่งฝ่ายปกครองจะมีโครงการอย่างเช่นนำเยาวชนเข้าไปร่วมเครือข่ายของแกนนำเยาวชน ฝึกอบรมเพื่อที่จะส่งเขากลับเข้าไปในสถานศึกษาหรือเข้าไปในกลุ่มเยาวชนที่เขาอยู่เพื่อที่จะไปกระจายแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีแบบนี้ต่อไป

2.1.7 ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง เกี่ยวกับการตี๋มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) ปัญหาในการตี๋มสุราของเยาวชน 2) อุปสรรคในการตี๋มสุราของเยาวชน 3) จุดอ่อนในการตี๋มสุราของเยาวชน 4) จุดแข็งในการตี๋มสุราของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า มีหลายหน่วยงานดำเนินการแต่ไม่ได้บูรณาการร่วมกัน

2.1.8 หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ประเด็นหลัก คือ 1) หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน 2) การเข้าถึงหลักพุทธธรรมของเยาวชนในชุมชน 3) การสร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมเสริมสร้างหลักคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเยาวชน 4) การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา 5) การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนา การป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการดำเนินการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ประเพณีวัฒนธรรมอีสานมีอยู่ 12 อย่างหรือฮีต 12 เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมในทุกๆ

กิจกรรมอยู่แล้วถือเป็นแนวทางการสอนเชิงพุทธที่ผสมผสานกับวิถีชีวิตของผู้คนในการใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท อีกทั้งเรื่องพื้นฐานคงจะเป็นศีล 5 เพราะศีล 5 สามารถช่วยแก้ไขได้ไม่ว่าจะเป็นวัยรุ่นหรือบุคคลที่ดื่มสุราชนิดต่างๆ อีกทั้งการเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม ถือว่าได้ผลดีมาก แต่ต้องให้ดำเนินการต่อเนื่อง อาจจะทำเดือนละ 1 ครั้ง หรือ ทุกไตรมาส เพื่อให้เยาวชนได้เข้าถึงคุณธรรมที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.1.9 ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน จะนำบุคคลที่ติดสุราหรือติดสารเสพติดก็จะเข้าไปให้การช่วยเหลือที่กับพระสงฆ์ที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน 2) ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาค่าดื่มสุราของเยาวชน 3) วิธีการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชนมีหลากหลาย เพียงแต่สถานการณ์ทางสังคมเปลี่ยน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเปลี่ยน จึงทำให้การดำเนินชีวิตของคนเปลี่ยนไปด้วย เช่น การกินข้าวร่วมกันภายในครอบครัวพร้อมหน้าพร้อมตาและมีการพูดคุย อบรม ระหว่างกินข้าวแบบนี้เริ่มจะหายาก อีกทั้งสมุนไพรเบื่อสุรา สาบานออกสุรา ฯลฯ ประการเหล่านี้หากมีการฟื้นฟูและให้ความสำคัญจะกลับมามีบทบาทในวิถีชีวิตของคนอีก

2.1.10 กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน มีหลากหลายกิจกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา 2) การเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิต เพื่อความพร้อมร่างกายและจิตใจสำหรับเยาวชน 3) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน 4) กิจกรรมวิธีการนำบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การออกกำลังกาย การทำกิจกรรมจิตอาสา การหาอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ สร้างสิ่งทดแทน ฯลฯ แต่บางกิจกรรมหากขาดการกำกับดูแลจากผู้ใหญ่ เช่น เล่นกีฬา แทนที่จะสร้างสรรค์กลับกลายเป็นว่าเล่นกีฬาเสร็จดื่มสุราต่อ ซึ่งไม่เกิดผลดี หากเป็นไปได้ทุกกิจกรรมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ สร้างขวัญและกำลังใจ อาจจะทำค่ายเชิงจิตวิญญาณเยาวชนต้นแบบประจำจังหวัด เพื่อให้เป็นฮีโร่เยาวชนคนดีต้นแบบ มีการรวมกลุ่มเยาวชนทำกิจกรรมเยาวชนจิตอาสาทุกเดือน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน

2.2 การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

2.2.1 ตัวแบบพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วเบื้องต้นนั้น มี 3 ประเด็นหลักประกอบด้วย

1) โทษของสุราเป็นเหตุแห่งความประมาท

- เสียทรัพย์สินทันตาเห็น การดื่มสุราเป็นการลงทุนที่ไม่เกิดผลประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว มีแต่ความสูญเสีย หากนำเงินที่มีไปซื้ออย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ น่าจะสร้างสรรค์มากสมควร

- ก่อการทะเลาะวิวาท โทษของการดื่มสุรา เป็นน้ำที่เปลี่ยนนิสัยคน จากคนปกติ กลายเป็นเหมือนคนวิกลจริต บางครั้งทำให้ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ดังที่สามารถพบเห็นในข่าวที่ออกอยู่เป็นประจำ

- เป็นบ่อเกิดแห่งโรค โรคยอดฮิตจากการดื่มสุรา คือ โรคพิษสุราเรื้อรัง ที่ป่วยหนักถึงต้องมัดมือมัดเท้าติดกับเตียงที่โรงพยาบาล และโรคตับแข็ง ฯลฯ

- เป็นเหตุให้เสียชื่อเสียง พฤติกรรมการแสดงออก บุคลิกภาพถือเป็นเรื่องสำคัญ หากมีการดื่มสุราทำให้เสียบุคลิกภาพ ขาดความน่าเชื่อถือ

- เป็นเหตุให้ไม่รู้จักอาย เรียกภาษาชาวบ้านว่าน้ำเปลี่ยนนิสัย จากคนไม่ค่อยพูด ดื่มสุราเข้าไปกลายเป็นคนละคน จากที่นิสัยดี กลายเป็นคนก้าวร้าว

- เป็นเหตุทอนกำลังปัญญา การดื่มสุราเข้าไปทำลายประสาทและสมอง ทำให้เกิดอาการหลงลืมง่ายก่อนวัยอันควร

2) พุทธธรรมที่เป็นแนวทางปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมบริโภคสุราของเยาวชน

2.1) พรหมวิหาร 4 แปลว่า ธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ พรหมวิหารเป็นหลักธรรมสำหรับทุกคน เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หลักธรรมนี้ได้แก่

- เมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข

- กรุณา ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

- มุทิตา ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

- อุเบกขา การรู้จักวางเฉย

2.2) อิทธิบาท 4 แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่าอิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น 4 คือ

- ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น

- วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น

- จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น

- วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น

2.3) สันโดษ 3 มาจากภาษาบาลีว่า สันโตสะ สัน แปลว่า ตน โตสะ แปลว่า ยินดี สันโดษ จึงแปลว่า ยินดี พอใจ อิ่มใจ สุขใจ กับของของตน กล่าวโดยย่อคือ ให้รู้จักพอ ให้รู้จักประมาณตน ลักษณะของสันโดษ 3 ประการ คือ

- ยถาลาภสันโดษ ยินดีตามมี
- ยถาพลาสันโดษ ยินดีตามได้
- ยถาสารูปสันโดษ ยินดีตามควร

2.4) มิตรแท้ 4 แปลว่า ความรักใคร่ห่วงใยปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข เพราะฉะนั้นคำว่า มิตรจึงหมายถึง ผู้ที่รักใคร่ชอบพอกัน ปรารถนาดีต่อกัน กล่าวคือมีความเมตตาทั้ง ทางกาย วาจา ใจ ต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง มี 4 ประการ คือ

- มิตรมีอุปการะ ได้แก่ เพื่อนที่มีบุญคุณ มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่คอยคุ้มครองป้องกันเพื่อนของตน ทั้งเป็นที่พึ่งของเพื่อนได้
- มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ ได้แก่ เพื่อนสนิทเหมือนญาติ ไว้วางใจกัน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- มิตรแนะนำประโยชน์ ได้แก่ เพื่อนที่คอยแนะนำแต่ในทางที่ดี มีลักษณะเหมือนครู
- มิตรมีความรักใคร่ ได้แก่ เพื่อนประเภทสหหาย

3) การแก้ไขปัญหาการตีมีสุราเชิงพุทธบูรณาการ

3.1) ค่ายพุทธบุตร หรือ ค่ายพุทธธรรม เป็นกิจกรรมที่โดยส่วนมากจะเป็นสถานศึกษา ดำเนินการ แต่สถานศึกษาดำเนินการจะเน้นเฉพาะนักเรียนหรือนักศึกษาปีที่ 1 ช่วงก่อนเปิดภาคเรียน ของทุกปี ทำให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการพัฒนาเยาวชน ไม่ครอบคลุมเยาวชนทุกกลุ่มในพื้นที่ นอกเหนือจากสถานศึกษาดำเนินการ ระดับตำบล หรือระดับอำเภอควรดำเนินการแบบสถานศึกษา ด้วย อาจจะทำหลักสูตร 2 วัน 1 คืน สร้างตารางที่บูรณาการทั้งพระพุทธานุศาสน์ หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เป็นวิทยากร

3.2) หลักไตรสิกขา เป็นหลักอันพึงปฏิบัติ 3 ประการ เพื่อเป็นแนวทางในการอบรมกลุ่ม เกลาเยาวชนให้ห่างไกลสุรา ประกอบด้วย

- ศิลสิกขา เป็นการฝึกอบรมในด้านความประพฤติ ระเบียบวินัย ให้นักศึกษามีสุจริตทาง กาย วาจา และอาชีวะ
- จิตสิกขา เป็นการฝึกอบรมทางจิตใจ เป็นการปลูกฝังคุณธรรมให้นักศึกษา สร้างเสริม คุณภาพจิต และรู้จักใช้ความสามารถในกระบวนการสมาธิ
- ปัญญาสิกขา เป็นการฝึกอบรมทางปัญญาอย่างสูงแก่นักศึกษา ทำให้เกิดความรู้แจ้งที่ สามารถชำระจิตให้บริสุทธิ์ หลุดพ้นเป็นอิสระจากสุราโดยสมบูรณ์

3.3) เบญจศีล-เบญจธรรม เป็นธรรมคู่กัน คนที่มีเบญจธรรมจึงจะเป็นผู้มีเบญจศีล ซึ่งหาก คนมีศีลและธรรมดังกล่าวแล้ว จะเว้นจากการทำความชั่ว รู้จักควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความดี ไม่ เบียดเบียนตนและคนอื่น และประพฤติชอบทางกาย วาจา และใจ จะทำให้อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ได้อย่างมีความสุข

เบญจศีล เป็นเครื่องรักษาเจตนาที่จะควบคุมกาย และวาจาให้เป็นปกติ คือ ไม่ทำบาป โดยการละเว้น 5 ประการ คือ

1. ปาณาติบาต คือ ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ และการเบียดเบียนสัตว์

2. อทินนาทาน คือ ละเว้นจากการลักขโมย ปล้นจี้ ฉกชิง วิ่งราว เป็นต้น
3. กาเมสุมิฉฉาจาร คือ ละเว้นจากการประพฤติดิต ล่วงละเมิดลูกเมียผู้อื่น
4. มุสาวาท คือ ละเว้นจากการพูดปด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ พูดส่อเสียด
5. สุราเมระยะ คือ ละเว้นจากการเสพสุรา เพราะเป็นสาเหตุให้ทำผิดศีลข้อ

เบญจธรรม เป็นหลักธรรมที่ควรปฏิบัติ มี 5 ประการ ได้แก่

1. เมตตากรุณา คือ บุคคลใดที่มีเมตตาต่อผู้อื่นไม่ฆ่า หรือเบียดเบียนสัตว์ ด้วยรู้ว่าทุกชีวิตย่อมมี ความรักตัวกลัวตายเช่นเดียวกับเรา ทำให้ไม่ผิดศีลในข้อที่ 1
2. สัมมาอาชีวะ คือ ประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้ รู้จักใช้จ่าย และที่สำคัญรู้จักคำว่าพอดี และมีหิริโอตตปปะ คือ ความละอาย และเกรงกลัวต่อผลของบาป จึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 2
3. ความสำรวมอินทรี คือ ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ทำให้ ความใคร่ในกามคุณ คือ การติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ลดน้อยลง เมื่อความสำรวมเกิดขึ้น จึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 3
4. ความซื่อสัตย์ คือ การพูดความจริง เป็นสิ่งที่ทำให้ไม่เกิดการมุสาวาท ทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 4
5. สติ คือ การรู้สึกตัว ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายกุศล ทำให้ชีวิตไม่ประมาท เพราะรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว ทำให้ไม่เผลอกลัวกับสิ่งที่จะทำให้ชีวิตตกต่ำ เช่น สุราเมื่อคนดื่มกินก็ทำให้มีเมมาและขาดสติ การมีสติจึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 5

3.4) อบายมุข 6 เป็นหลักคำสอนที่จัดอยู่ในสมุทัย (ธรรมที่ควรละ) หมายถึง หนทางหรือช่องทางแห่งความเสื่อมและความพินาศของทรัพย์สมบัติและตนเอง พระพุทธศาสนาได้แสดงหนทางแห่งความเสื่อม และความพินาศไว้ 6 ประการ เรียกว่า อบายมุข 6 ได้แก่

1. การดื่มน้ำเมา การดื่มน้ำเมา แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การดื่มน้ำเมาที่หมักโดยยังไม่กลั่น ได้แก่ เบียร์ ไวน์ เป็นต้น และการดื่มน้ำเมาที่กลั่นแล้ว ได้แก่ สุรา และยังหมายรวมถึงการเสพสารเสพติดอื่นๆ เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน เป็นต้น

โทษการดื่มน้ำเมา

1. ดื่มน้ำเมา ติดสารเสพติด เพราะสารที่มีอยู่ในสิ่งเหล่านี้ออกฤทธิ์ให้ร่างกายเกิดการเสพติด หรืออยากที่จะดื่มหรือเสพอีกครั้ง
2. ขาดปัญญา ขาดสติ ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ นำไปสู่การทะเลาะวิวาท เพราะฤทธิ์ของสารเหล่านี้ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทหลายด้าน อาทิ กดประสาท กระตุ้นประสาท หลอนประสาท เป็นต้น
3. เสียทรัพย์ในการซื้อจ่าย เพราะต้องแลกมาด้วยเงินทองในการซื้อ
3. เกิดโรคต่างๆ โดยเฉพาะโรคตับ โรคประสาทหลอน เพราะสารในสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการทำงานของร่างกาย
4. ผู้อื่นรังเกียจ และนินทา เพราะเมื่อเมาเป็นนิจมักแสดงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจทำให้คนอื่นติฉินนินทาในภายหลัง
5. เสียการทำงาน เพราะเมื่อเมาแล้วจะไม่มีสติหรือไม่มีสมาธิในการทำงานได้เหมือนคนทั่วไป ฯลฯ

2. การเที่ยวกลางคืน การเที่ยวกลางคืน แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การออกนอกบ้านในยามวิกาลในแหล่งบันเทิง เพื่อสนองต่อความสุขทางกาย และทางใจ อาทิ ร้านอาหารไอเกะ ร้านเหล้า ร้านเบียร์ เป็นต้น

โทษการเที่ยวกลางคืน

1. หลงใหลการเที่ยวเล่นยามราตรี เพราะการบันเทิงต่างๆในยามราตรียักยั่ววนจิตใจให้ลุ่มหลงเป็นนิจ
2. เสียทรัพย์ เสียค่าใช้จ่าย เพราะการออกเที่ยวกลางคืนมักต้องจ่ายค่าเดินทาง ค่าบริการ และจ่ายทรัพย์ตนไปเพื่อให้ได้มาต่อการเที่ยวชมในสิ่งนั้นๆ
3. มักพบคนพาล และมักถูกลอกหลวง เพราะแหล่งเที่ยวกลางคืนมักมีคนพาล คนไม่ดี รวยล้อม จึงมีโอกาสต้องพบปะ และสนทนาให้คุ้นเคย ส่วนสิ่งที่จะตามมา คือ โอกาสการถูกลอก เพื่อหวังค้นหาในเรือนร่าง ในทรัพย์สิน เป็นต้น
4. มักเกิดการทะเลาะวิวาท เกิดศัตรูได้ง่าย เพราะการเที่ยวกลางคืนมักไปเป็นกลุ่ม มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก เสพสิ่งมีนเมา และพร้อมที่จะขัดแย้งกับคนอื่นหรือกลุ่มอื่นได้ง่าย
5. มักประพฤตินอกงาม ล่วงนิกามได้ง่าย เพราะการเที่ยวกลางคืนย่อมอยู่ห่างไกลจากครอบครัว สามีหรือภรรยา หากถูกยั่วด้วยค้นหาทางกามารมณ์แล้วมักนำพาไปสู่การล่วงนิกามได้ง่าย

3. การเที่ยวดูการละเล่น การเที่ยวดูการละเล่น แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การเที่ยวออกดูการแสดง การบันเทิงต่างๆ ทั้งในเวลากลางวัน และยามวิกาล อบายมุขในข้อนี้ มิได้ห้ามมิให้เที่ยวดูเลย แต่พึงให้เที่ยวดูตามกิจที่เหมาะสม เพื่อยังให้เกิดประโยชน์แก่ตนบนพื้นฐานแห่งศีลธรรมเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อป้องกันตนมิให้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับอบายมุขในข้ออื่นๆ

โทษการเที่ยวดูการละเล่น

1. หลงใหลในการละเล่น เพราะการละเล่นเป็นสิ่งยั่ววนใจให้ลุ่มหลงได้ง่าย
2. เสียทรัพย์ เสียค่าใช้จ่าย เพราะการชมการละเล่นมักต้องเสียทรัพย์แลกมาก่อน หรือต้องเสียทรัพย์เพื่อการอื่น เพราะตนเดินทาง เพราะตนเข้าชม เพราะตนเกิดความหิว เป็นต้น
3. มักเจอคนพาล มักมีผู้อื่นมาหลอกหลวง เพราะผู้ที่เข้าชมการละเล่นบางคนที่หวังในทรัพย์ หรือประโยชน์อื่นจากผู้ชมมักแฝงตัวเข้ามาชมด้วย
4. ผู้คนนินทา เพราะคนที่ชอบไปโน่นไปนี่เพื่อชมการละเล่น โดยไม่ทำกิจอันสำคัญของตนมักทำให้กิจของตนเสื่อม หรือมีความเสียหายจนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และกล่าวติเตียน กล่าวนินทาในภายหลัง ฯลฯ

4. การเป็นนักเลงการพนัน หมายถึง การชอบเล่นการพนันจนต่อมิได้เสีย เช่น เล่นไพ่ เล่นหวย จนถึงขั้นที่เรียกว่า ฝืนพนันเข้าสิง การเป็นนักเลงการพนัน

มีโทษนักเลงการพนัน

- 4.1 เป็นหนทางของการก่อเวรซึ่งกันและกัน
- 4.2 ทำให้เสียทรัพย์สิน
- 4.3 ไม่มีใครไว้วางใจ
- 4.4 ไม่มีใครอยากคบค้าสมาคมด้วย

4.5 ไม่มีใครอยากแต่งงานด้วย

4.6 ทำให้เป็นคนลุ่มหลง เล่นแล้วไม่หยุด

5. การเกียจคร้านทำงาน หมายถึง การไม่ขยันทำงานตามเวลาและหน้าที่รับผิดชอบ ปล่อยางงานให้คั่งค้าง เหมือน ดินพอกหางหมู คนเกียจคร้านทำงาน ได้ชื่อว่าเป็น คนไม่เอาไหน จะได้รับโทษดังนี้

โทษการเกียจคร้านทำงาน

5.1 หาความเจริญรุ่งเรืองไม่ได้

5.2 ย่อมเสียประโยชน์ของตนไปอย่างน่าเสียดาย

5.3 ทรัพย์สินเงินทองใหม่ก็ไม่เกิด ที่มีอยู่ก็มีแต่จะหมดไป

5.4 เป็นคนที่หมดค่าของความเป็นคน ทั้งนี้เพราะ ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน

6. การคบคนชั่วเป็นมิตร หมายถึง การคบคนชั่วหรือคนพาลเป็นมิตร แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การยอมรับในความเป็นมิตรจากบุคคลอื่นที่ตนอาจแยกแยะได้หรือแยกแยะไม่ได้ว่าเขาเป็นคนเช่นไร คนชั่วหรือคนพาลในที่นี้ ได้แก่ คนพาลการพนัน คนพาลนักเลงต้อยดี คนพาลฉ้อโกง หลอกหลวง คนพาลเจ้าชู้ และคนพาลขี้เมา เป็นต้น

โทษการคบคนชั่วเป็นมิตร

1. ปลูกฝังความชั่วในตน เป็นนักเลงในทุกด้าน เพราะเมื่อยอมรับเป็นมิตรในคนพาลแล้ว ย่อมที่จะได้รับการเรียนรู้ การฝึกฝนในวิถีแห่งคนพาล จนนำมาประพฤติกิจของตนได้ง่าย

2. วงศ์ตระกูลเสื่อมเสีย เพราะเมื่อเป็นเช่นคนพาลแล้วย่อมกระทำเช่นคนพาลจนนำมาสู่ความเสื่อมเสียในวงศ์ตระกูล

3. ครอบครัวแตกแยก เพราะคนพาลมักไม่เป็นที่ชื่นชมของคนอื่นในครอบครัว หรือหากนำวิถีแห่งคนพาลมาใช้ในครอบครัว ก็ย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งต่อผู้อื่นได้ง่าย

4. ถูกหลอกหลวงได้ง่าย เมื่อยอมรับในมิตรของคนพาลแล้ว ย่อมต้องพบปะให้เกิดความคุ้นเคย คนพาลเหล่านั้นอาจหวังหลอกหลวงในทรัพย์สิน หรือประโยชน์จากเราเฉกเช่นคนพาลทั่วไป

5. ผู้คนนิทา ไม่มีผู้คบหา เพราะเมื่อคบคนพาลหรือนำวิถีแห่งคนพาลมาประพฤติกแล้ว มักทำให้ผู้อื่นรังเกียจ ไม่กล้าคบหา

3.5 หิริ-โอตฺตปปะ นั้น เรียกรวมกันว่า ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาป ถือว่าเป็น ธรรมะสำคัญ ต่อการใช้ชีวิต อยู่ร่วมกันของคนในสังคมนี้มาก เพราะบุคคลที่ไม่ละอายแก่ใจต่อการกระทำผิด ไม่เกรงกลัวต่อผล ของการกระทำความผิดแล้วนั้น บุคคลนั้น สามารถทำอะไรก็ได้ทุกชนิด สามารถสร้างความเดือดร้อน ความเสียหายให้แก่ตนเอง และผู้คนในสังคมได้ไม่หยุดหย่อน เพราะเหตุนี้ โลกนี้ สังคมนี้ ต้องการธรรมะสองข้อนี้ปกป้องคุ้มครอง เรียกได้ว่า เป็นธรรมะโลกบาล หรือ ธรรมะที่คุ้มครองโลก เลยทีเดียว

2.2.2 ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้น มี 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน

1.1) ประเพณี เป็นแนวปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ เช่น อีสานจะมีประเพณี ฮีต 12 เป็นประเพณีหรือเป็นปฏิทินในการดำเนินชีวิตตามวิถีคนอีสาน หรือแม้แต่กระทั่งทางภาคอีสาน

เรื่องของการแก้ปัญหาการดื่มสุรา อาจจะมีประเพณี งดเหล้าทุกวันพระ เพราะบางพื้นที่ถือเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่มองว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่ชอบ หรือกฎของหมู่บ้านห้ามดื่มสุรา หรือส่งเสียงดังในช่วงเวลากลางคือ

1.2) วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่เจริญงอกงาม วัฒนธรรมสามารถเพิ่ม เสริม เติมแต่งสิ่งที่ดีงามเข้าไปได้ เช่น วัฒนธรรมการอยู่ วัฒนธรรมการกิน วัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดู กลุ่มเกลา ลูก ให้ห่างไกลจากสุรา

1.3) ความเชื่อ ถือเป็นความเชื่อส่วนบุคคล แต่โดยวิถีชีวิตคนหนองคายส่วนมากจะนิยมงดเหล้าทุกวันพระ หรือเชื่อการดื่มสุราทำให้ผีสงเทวดาโกรธ

2) วิธีการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ใช้หลักสาบานตน เป็นการเชื่อมโยงพระพุทธศาสนา และความเชื่อในสิ่งศักดิ์ มากำหนดกฎในการยึดถือให้ผู้ที่มีพฤติกรรมดื่มสุราได้เปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งเมื่อสาบานแล้วบุคคลผู้นั้นจะเกิดความรู้สึกกลัว ไม่กล้าทำในสิ่งนั้นแล้วมีอันเป็นไป

- สมุนไพรพื้นบ้าน มีหลากหลายสายพันธุ์ เช่น สายพันธุ์ที่ค้นพบมาใช้ในการแก้ไข้ปัญหาการดื่มสุรา เมื่อดื่มจะทำให้มีอาการเบื่อเหล้า ไม่มีความต้องการอยากดื่ม

- ปลุกจิตสำนึก ส่งเสริมการเรียนรู้ ตระหนักในหน้าที่ ตระหนักในปัญหาสังคมอันเกิดขึ้นจากการดื่มสุรา

- สร้างสิ่งทดแทน การจะให้เยาวชนใช้เวลาคุ้มค่าแห่งเวลา กรณีที่เยาวชนในวัยเรียน ถึงเวลาเลิกเรียนปลูกผัก ทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน รวมกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ หรือหากิจกรรมที่เบี่ยงเบนความสนใจให้ห่างออกจากสุรา

2.2.3 ตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไข้ปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้น มี 2 ประเด็นหลักประกอบด้วย

1) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน

- เล่นกีฬา แต่การเล่นกีฬาต้องกำกับทางด้านกฎหมายเข้าไปควบคุม เพราะโดยส่วนมาการเล่นกีฬา เมื่อเลิกเล่นจะเป็นการตั้งวงดื่มสุรา หากทางผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ตั้งกฎหมายบังคับ จะเกิดปัญหาแก้ไขไม่ได้

- เล่นดนตรี ก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่ได้สร้างสรรคอารมณ์ในการคลายเครียดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรี และจัดหาพื้นที่ให้เยาวชนได้แสดงออก เด็กจะได้มีกำลังใจในการพัฒนาการเล่นดนตรี

- รวมกลุ่มจัดตั้งจิตอาสาพัฒนาสังคม อาจจะจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาประจำจังหวัด โดยในจังหวัดให้ทำเป็นเหมือนกรมการปกครอง ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนันผู้ใหญ่บ้าน สร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงประสานร่วมกันทำกิจกรรมในการพัฒนาสังคม

- สร้างศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับเยาวชน เช่น การใช้วัสดุพื้นบ้าน การรีไซเคิล ฝึกใกล้่น้อยนำเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญา ฯลฯ

- ตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือสำหรับเยาวชน

- ตั้งศูนย์ OTOP สำหรับเยาวชน

2) วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

- การสนับสนุนจากท้องถิ่น ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จัดตั้งชมรมเยาวชนคนกล้าอาสาทำดี ประจำอำเภอ/จังหวัด
- จัดกิจกรรมจิตอาสาประจำเดือน

2.2.4 แนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

- 1) กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการกำกับ ควบคุม ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนสำหรับเยาวชน โดยใช้ฐานข้อมูลจากอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
- 2) กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน
- 3) สร้างความชัดเจนในบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลเยาวชน
- 4) จัดตั้งกลไก คณะทำงานร่วมที่มาจากผู้เกี่ยวข้อง โดยมีสัดส่วนที่เหมาะสม
- 5) จัดกิจกรรมสม่ำเสมอ เช่น เวทีพูดคุยเสวนาสมาเสมอ
- 6) ออกแบบกิจกรรมการเชื่อมโยง ข้อมูล และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ในการสร้างสำนึกและความตระหนัก
- 7) สนับสนุนหน่วยเชื่อมโยงให้สามารถทำงานได้ซึ่งต้องเป็นหน่วยงานที่ชัดเจนในการเชื่อมงาน
- 8) จัดระบบการกำกับ ควบคุม ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรม
- 9) เข้าไปมีส่วนร่วมกับภาครัฐ ในการตัดสินใจขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเยาวชน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอประเด็นการอภิปรายผลที่สำคัญตามข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุราของเยาวชนภาพรวม พิจารณาเป็นรายด้านและในภาพรวม โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ มีการรับรู้ผลกระทบด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 มีการรับรู้ผลกระทบต่อครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 มีการรับรู้ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.09 มีการรับรู้ผลกระทบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 และ มีการรับรู้ผลกระทบต่อคำสอนทางศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.04 ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิรักษ์ ไชยรักษ์ และคณะ (2553) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่าในอนาคตนักศึกษาส่วนใหญ่จะยังดื่มสุราเหมือนเดิม (ร้อยละ 44.0) และคาดหวังว่าการดื่มสุราจะไม่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียน (ร้อยละ 71.4) รับรู้คือการสัมผัสที่มีความหมาย การรู้เป็นการแปลหรือตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายหรือที่รู้จักเข้าใจ ซึ่งในการแปลหรือตีความนี้จำเป็นที่อินทรีย์จะต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมหรือความชัดเจนที่เคยมีมาแต่หนหลัง ถ้าไม่มีความรู้เดิมก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งเร้านั้น ๆ จะมีแต่เพียงการสัมผัสสิ่งเร้าแทน

2. การวิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหา การดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย โดยสภาพทั่วไปของเยาวชนในจังหวัดหนองคายถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีโดยที่เยาวชนยังรู้จักภัยของตน ทั้งนี้ เยาวชนจะมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกที่อยู่ในสถานศึกษายังมีคุณครูที่คอยกำกับดูแลให้คำแนะนำในเรื่องโทษและพิษภัยของการดื่มสุรา กลุ่มที่สองคือกลุ่มที่อยู่นอกสถานศึกษา และกลุ่มที่สาม คือกลุ่มใช้แรงงาน แต่กลุ่มนี้จะหนักที่สุดในเรื่องการดื่มสุรา ส่วนพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ เมื่อดื่มแล้วส่วนมากจะเป็นเรื่องอุบัติเหตุและการทะเลาะวิวาท นอกนั้นก็จะเป็นอาชญากรรม หากเปรียบเทียบชุมชนเมืองและตามเขตนอกเมือง ปัญหาของชุมชนเมืองจะมากกว่า ส่วนชุมชนตามเขตนอกเมืองนั้นก็จะมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ที่คอยกำกับ ดูแล ซึ่งสถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน เยาวชนจะมีการสังสรรค์กันในช่วงเวลาหัวค่ำหรือตามเทศกาลที่เจอบ่อย จะช่วงวัยประมาณมัธยมต้นและมัธยมปลาย ในลักษณะเป็นกลุ่มเล็กไม่เห็นเป็นสังคมใหญ่ แต่ถ้ามองในกรณีที่ไม่ใช่เทศกาลส่วนใหญ่จะพบเจอตามหมู่บ้านตามงานประเพณีไม่ว่าจะเป็นงานรื่นเริงตามหมู่บ้านหรืองานที่เป็นงานฌาปนกิจ ประเพณีแต่ละหมู่บ้านจะพบเห็นในลักษณะแบบนี้บ่อย ทั้งนี้ยุทธศาสตร์นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต จะเน้นส่งเสริมให้เยาวชนได้ตระหนักรู้ได้ว่าโทษของสุราเกิดผลอะไรบ้าง ตั้งแต่อนุบาล ประถม มัธยม จึงต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผสานความร่วมมือเข้าไปดูแลและให้คำแนะนำตั้งแต่อนุบาลมาเรื่อยๆ โดยทำเป็นการรวมกลุ่มหน่วยงาน เยาวชนจะได้เห็นความหลากหลายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา มีการรณรงค์ มีด่านตรวจแอลกอฮอล์ มีการควบคุมอย่างจริงจัง ทั้งฝ่ายปกครอง สาธารณสุข สรรพสามิต แต่ก็ยังมีการลักลอบจำหน่ายสุราให้กับเด็กและเยาวชน อีกทั้งกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน มีการออกไปให้คำแนะนำกับเยาวชนเป็นประจำไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทางสาธารณสุขดูแลเรื่องของพระราชบัญญัติการดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งตำรวจลงไปสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสอนเรื่องวินัยจรรยาบรรณการปฏิบัติตนและรณรงค์ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกส่วนหนึ่งก็คือฝ่ายปกครองซึ่งฝ่ายปกครองจะมีโครงการอย่างเช่นนำเยาวชนเข้าไปร่วมเครือข่ายของแกนนำเยาวชน ฝึกอบรมเพื่อที่จะส่งเขากลับเข้าไปในสถานศึกษาหรือเข้าไปในกลุ่มเยาวชนที่เขาอยู่เพื่อที่จะไปกระจายแนวความคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีแบบนี้ต่อไป อย่างไรก็ตาม ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง เกี่ยวกับการดื่มสุราของเยาวชน มีหลายหน่วยงานดำเนินการแต่ไม่ได้บูรณาการร่วมกัน แนวทางการแก้ไขโดยอาศัยหลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน ซึ่งประเพณีวัฒนธรรมอีสานมีอยู่ 12 อย่างหรือฮีต 12 เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมในทุกๆกิจกรรมอยู่แล้วถือเป็นแนวทางการสอนเชิงพุทธที่ผสมผสานกับวิถีชีวิตของผู้คนในการใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท อีกทั้งเรื่องพื้นฐานคงจะเป็นศีล 5 เพราะศีล 5 สามารถช่วยแก้ไขได้ไม่ว่าจะเป็นวัยรุ่นหรือบุคคลที่ดื่มสุราชนิดต่างๆ อีกทั้งการเข้าค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม ถือว่าได้ผลดีมาก แต่ต้องให้ดำเนินการต่อเนื่อง อาจจะทำเดือนละ 1 ครั้ง หรือ ทุกไตรมาส เพื่อให้เยาวชนได้เข้าถึงคุณธรรมที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้ง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาคาการบริโภคสุราของเยาวชน จะนำบุคคลที่ติดสุราหรือติดสารเสพติดก็จะเข้าไปให้การช่วยเหลือที่กับพระสงฆ์ที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหา

การบริโภคสุราของเยาวชนมีหลากหลาย เพียงแต่สถานการณ์ ทางสังคมเปลี่ยน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนที่เปลี่ยน จึงทำให้การดำเนินชีวิตของคนเปลี่ยนไปด้วย เช่น การกินข้าวร่วมกันภายในครอบครัวพร้อมหน้าพร้อมตาและมีการพูดคุย อบรม ระหว่างกินข้าว แบบนี้เริ่มจะหายาก อีกทั้งสมุนไพรเพื่อสุรา สาบานออกสุรา ฯลฯ ประการเหล่านี้หากมีการฟื้นฟูและให้ความสำคัญจะกลับมามีบทบาทในวิถีชีวิตของคนอีก และกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน มีหลากหลายกิจกรรม เพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การออกกำลังกาย การทำกิจกรรมจิตอาสา การหาอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ สร้างสิ่งทดแทน ฯลฯ แต่บางกิจกรรมหากขาดการกำกับดูแลจากผู้ใหญ่ เช่น เล่นกีฬา แทนที่จะสร้างสรรคกลับกลายเป็นว่าเล่นกีฬาเสร็จดื่มสุราต่อ ซึ่งไม่เกิดผลดี หากเป็นไปได้ทุกกิจกรรมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำกับ ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ สร้างขวัญและกำลังใจ อาจจะทำค่ายเชิงจิตวิญญาณเยาวชนต้นแบบประจำจังหวัด เพื่อให้เป็นฮีโร่เยาวชนคนดีต้นแบบ มีการรวมกลุ่มเยาวชนทำกิจกรรมเยาวชนจิตอาสาทุกเดือน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้

3. 3. ตัวแบบการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากการประมวลผลข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยที่ได้ศึกษา สรุป รวบรวม เรียบเรียง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตกผลึกเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย ดังที่ นิดา ตั้งวินิต (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรมกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นรูปธรรม การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุให้สมบูรณ์ทั้ง 4 มิตินั้น สามารถนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กล่าวคือ มิติทางกายต้องมีความเข้าใจหลักอริยสัจ 4 หลักไตรลักษณ์ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนผู้สูงอายุด้านจิตวิญญาณ และต้องรักษาศีลมิให้ต่างพร้อย มิติทางใจและปัญญาต้องเติมเต็มให้สมบูรณ์ให้ได้มากที่สุดด้วยหลักโพธิปักขิยธรรม 37 ส่วนมิติทางสังคมต้องเอื้อหนุนสภาวะแวดล้อมด้วยหลักพรหมวิหาร 4 และสังคหัตถ์ 4 ซึ่งหลักธรรมดังกล่าวนี้หากมองโดยรวมแล้วสามารถย่อเป็นหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา ซึ่งก็คือการดูแลสุขภาพทางกายและใจ และเมื่อทุกมิติทางกาย ทางใจ และปัญญาดีแล้วย่อมจะส่งผลต่อมิติทางสังคมที่ดีตามมา ทั้งนี้ “พุทธธรรม” หรือ “พระธรรม” คือ ธรรมะของพระพุทธเจ้า นั้น มีมากมายถึง 84,000 พระธรรมชั้นตรี เกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ที่มีทั้งความทุกข์ และวิธีการดับทุกข์ คำว่า “หลักพุทธธรรม” ในที่นี้หมายถึงหลักธรรมคำสอน ที่เชื่อกันว่า เป็นผลแห่งการค้นคว้า เป็นภูมิรู้ ภูมิปัญญา ของพระพุทธองค์ ที่ถูกถ่ายทอดสืบต่อมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2550 ปี แล้ว และได้ชื่อว่า เป็นภูมิปัญญาโลก เป็นภูมิปัญญาของมนุษยชาติ เป็นมรดกโลก ที่หาค่ามิได้ “พุทธธรรม หรือ พระธรรม” หมายถึง ธรรม ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงค้นพบและนำออกเผยแผ่ หรือคำสอนของพระพุทธเจ้า เกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติของทุกข์และวิธีการดับทุกข์ พุทธธรรม ของพระพุทธเจ้าตั้งแต่เริ่มสืบทอดกันด้วยวิธีท่องจำแบบปากต่อปาก สมัยต่อมาจึงได้มีการบันทึกไว้เป็นตัวอักษร คัมภีร์ที่บันทึกพุทธธรรมนั้น เรียกว่า

พระไตรปิฎก และมีคำอธิบายจัดไว้เป็นหมวดคัมภีร์ เรียกชื่อต่าง ๆ อาทิ อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา เป็นต้น (พระสงฆ์สามารถ อานนโท, 2548 : 2)

5.3 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้จริง จึงได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

1) ด้านการพัฒนาหลักการ โดยอาศัยผู้นำทางศาสนาเป็นหัวเรือใหญ่ในการกระตุ้นขับเคลื่อน วางแผนปฏิบัติและกำกับ ติดตาม ประเมินผล ร่วมกับทุกองค์กรภาคีเครือข่ายภาครัฐและเอกชน ให้เกิดประโยชน์แก่เยาวชน

2) ด้านการพัฒนาสิ่งที่เป็นอยู่ สร้างวิถีชีวิตของเยาวชนให้อยู่ดี กินดี มีสุข โดยไม่เบียดเบียนตน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น โดยพัฒนาจากลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อดั้งเดิม

3) ด้านการพัฒนาสิ่งที่จะควรจะเป็น ให้เกิดผลในเชิงบวกจากการดำเนินโครงการการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุรา

4) ด้านการพัฒนาแนวทางปฏิบัติ โดยอาศัยผู้นำของทุกฝ่าย สร้างความต่อเนื่องของกิจกรรม ศิลปะการโน้มน้าวจิตใจ ตลอดถึงภาคราชการ ซึ่งถือเป็นกลจักรสำคัญในการผลักดัน เช่น การส่งเสริมงบประมาณสนับสนุน การอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน และมาประสานงานช่วยดำเนินโครงการไปสู่ผลสำเร็จก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างชัดเจน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงและสามารถแก้ปัญหาในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

2) ควรเป็นงานวิจัยที่ร่วมมือกันหลายฝ่ายทั้งสถาบันการศึกษา ชุมชน และครอบครัว ในการร่วมกันแก้ปัญหาการดื่มสุรา

3) ควรเป็นการวิจัยที่ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์การลด ละ เลิกการดื่มสุราเกิดความตระหนักในพิษภัยของสุรา สร้างพลัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และต่อต้านการดื่มสุรา โดยเยาวชนเอง

4) การดำเนินโครงการวิจัยควรดำเนินการหลายกลุ่มทางสังคม เพื่อให้เกิดการศึกษาเปรียบเทียบเห็นความเหมือนความต่างเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในภาพรวมของประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลลา วัฒนพร และคณะ. (ม.ป.ป.). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์: รายงานจังหวัด พ.ศ. 2550. นนทบุรี: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- สมบัติ ตรีประเสริฐสุข. (2550). ศาสตร์และศิลป์ของการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจากการดื่มสุราในเวชปฏิบัติทั่วไป. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ณัฐธินิชา เลอพิไลแบร์ต. (2557). ผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- ดิลก ภियोทัย. (2550). การทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับ Psychosocial factors กับโรคหัวใจและหลอดเลือด. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).
- กาญจนา เลิศถาวรธรรม และคณะ. (2549). องค์ประกอบในการทำหน้าที่ของครอบครัวและการปฏิบัติตนเพื่อเลิกดื่มสุราของผู้ติดสุราในโรงพยาบาลราชบุรี. รายงานผลการวิจัย. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี.
- อรัญญา บุญธรรม, และคณะ. (2549). ความซึมเศร้าและความคิดอัตโนมัติด้านลบในผู้เสพติดสุราเรื้อรัง. รายงานผลการวิจัย. วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี.
- พงษ์พงษ์เดช สารการ, และคณะ. (2552). พฤติกรรมการดื่มและผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา. สืบค้น วันที่ 18 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.cas.or.th/wp-content/uploads/2015/11/r52-k-024.pdf>.
- อรทัย วลีวงศ์ และคณะ. (2553). บทบาทและพฤติกรรมของพ่อแม่ที่มีต่อผลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทย. สืบค้น วันที่ 18 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.ihppthaigov.net/DB/publication/attachresearch/116/chapter1.pdf>
- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2558). พันธุกรรมมีส่วนในการทำให้ป่วยเป็นโรคติดสุราแต่ยังไม่ทราบยีนส์ที่ชัดเจน. สืบค้น วันที่ 18 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.cas.or.th/knowledge/> พันธุกรรมมีส่วนในการทำ.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองคาย. (2558). รายงานสถานการณ์ทางสังคมของท้องถิ่น ปี 2558 (อปท.) สรุปรวมจังหวัดหนองคาย. สืบค้น วันที่ 18 ธันวาคม 2562, จาก <http://bie.m-society.go.th>
- จิราภรณ์ เวฬุวนารักษ์. (2556). ภูมิปัญญาท้องถิ่นคืออะไร มีกี่ประเภท อะไรบ้าง. สืบค้น วันที่ 12 ธันวาคม 2562, จาก http://jirapornaon616.blogspot.com/2013/03/blog-post_12.html.
- กฤษณา วงษาสันต์ และคณะ. (2542). วิธีไทย. กรุงเทพฯ: เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- เกษนภา กิ่งก้าน. (2554). ประสิทธิภาพการบำบัดดูแลเชิงรุกในชุมชนสำหรับผู้ที่เป็นโรคติดสุรา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านวังตระคร้อ อำเภอเมืองจังหวัดสุโขทัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

- เจริญ นุชนิยม. (2557). การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชลทิตย์ เอี่ยมสาอังกค์ และวิศนี ศิลาตระกูล. (2534). *ภูมิปัญญาชาวบ้าน เทคโนโลยีพื้นบ้าน และแหล่งวิทยาการในชุมชน*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชลธิชา โรจนแสง. (2550). เยาวชนไทย : กรณีศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2550. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวน เพชรแก้ว. (2547). การยกระดับและการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานการณ์ ปัจจุบัน. *วารสารภาษาไทย*, 2 (3).
- เชษฐ รัชดาพรรณธากุล. (2552). *การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายตาม พรบ. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ธิดารัตน์ วรพิมพ์รัตน์. (2551). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. *การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น*. วิทยาลัยการปกครอง : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงคราญ กาญจนประเสริฐ. (2545). *ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสิ่งของเครื่องใช้โดยใช้เทคโนโลยีชาวบ้าน ของประชากรในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดสุโขทัย*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- นพดล กรรณิกา. (2552). *ประเมินผลการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาปี 2554*. กรณีศึกษาประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปใน 24 จังหวัด ทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- นภาพรณ เต่งแก้ว. (2543). พฤติกรรมการบริโภคสุรา เบียร์ และบุหรี่ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *รายงานการวิจัย*. คณะเศรษฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทวรรณ แดงน้อย. (2552). ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการบริโภคมาใช้ในการสังคมไทยปัจจุบัน. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นิดา ตั้งวินิต. (2559). การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในผู้สูงอายุ. *วารสารสวนปรุง*, 32 (2), 47-65.
- บุญชัย งามวิทย์โรจน์. (2552). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ : กรณีศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำชี*. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยพัฒนาและอุทกวิทยา กรมทรัพยากรน้ำ.
- ประจักษ์ น้ำประสานไทย. (2558). การจัดการบริการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารสังคมศาสตร์*, 11 (1).
- ประเวศ วะสี. (2536). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชุมชน (เล่ม1)*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- ประเวศวะสี. (2541). *บนเส้นทางใหม่การส่งเสริมสุขภาพ อภิวัฒน์ชีวิตแลสังคม*. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ประเวศ วะสี. (2545). *ภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์.

- ประเวศ วะสี. (2538). *ยุทธศาสตร์ปัญญาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปรีชา จันศรีแก้ว และคณะ. (2549). *แนวทางการฟื้นฟูการทำนาโดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านท่าช้าง และบ้านทะเลน้อย ตำบลพนาตุง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง*. กรุงเทพฯ: กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรทัศน.
- พระครูใบฎีกาโสภณ กิจจสารโ (จันทร์เพ็ญ). (2553). การประยุกต์หลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา มาใช้ในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตตำบลบ้านหว้า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2542). *พุทธธรรม : ฉบับขยายความ*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมมิก.
- พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: เอส. อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. (2493, 21 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 67ตอนที่ 16.
- พระสามารถ อานนโ. (2548). *ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม*. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พัทยา สายหู. (2534). *การพัฒนาวัฒนธรรมบนพื้นฐานภูมิปัญญาชาวบ้านและศักยภาพของชุมชน ในการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ภูมิปัญญาพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- พิสิฐ นาครำไพ. (2537). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : การพัฒนาส่วนย่อยเพื่อแก้ปัญหาส่วนใหญ่*. กรุงเทพฯ : สารพัฒนาหลักสูตร.
- พุทธทาสภิกขุ. (2497). *ชุมนุมปาฐกถาชุดพุทธธรรม*. (ม.ป.ท.).
- เพ็ญญา พิลึก. (2556). การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารสถานศึกษา: กรณีศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษ*. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มันเกียรติ โกศลนริตติวงษ์. (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาพุทธธรรม*. เพชรบุรี : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- สำนักมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2549). *มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมและพัฒนา ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.
- ระพีพรรณ คำหอมและคณะ. (2549). *ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทพเพ็ญวานิชย์.

- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง. *ปริญญาานิพนธ์ดุสิตบัณฑิตวิทยาลัย* : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในภาคกลางตอนบน. *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตน์ะ ปัญญาภา. (2553). *หลักพุทธธรรมเอกสารประกอบการสอนรายวิชาพุทธธรรม*. อุบลราชธานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). *พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ลักขณา รอดสน. (2540). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง“เรือ...สายน้ำ... และชีวิตชาวปทุมธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดปทุมธานี. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรานิษฐ์ โชนิธินันต์. (2560). ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. *สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์*. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- ศรีทัฬหิม (รัตนโกศล) พาณิชพันธ์ และคณะ. (2534). *ความรู้พื้นฐานทางสังคมสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: คณะสังคม สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ม.ป.ท.
- สมพร พุทธาพิทักษ์ผล และคณะ. (2553). *การจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนันทบุรีศึกษาเพื่อส่งเสริมบริการห้องสมุดสู่ชุมชน*. นนทบุรี: สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ . (2543). *ภูมิปัญญาไทย*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สามารถ จันทรสूरย์. (2543). *ภูมิปัญญาชาวบ้าน คืออะไร อย่างไร ใน การสัมมนาทางวิชาการเรื่องภูมิปัญญาพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุจริต บัวพิมพ์. (2545). ปัจจัยพื้นฐาน: บทบาทต่อศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นถิ่นในภาค ตะวันออก. *วารสารวัฒนธรรมไทย*, 39(2), 27-32.
- สุทธิรักษ์ ไชยรักษ์ และคณะ. (2553). *ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สุพัฒน์ ธีรเวชเจริญชัย. (2541). *ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาคย์ อินทองคง. (2550). *การใช้หลักพุทธธรรมนำการวิจัยและพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สุขภาพองค์กรรวม*. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนภาคใต้ (ศรช.).
- สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์. (2542). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย*. กาญจนบุรี : สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.

- สุภาวิตา นิมอร่าม. (2553). ทศนคติและพฤติกรรมกาารเปิดรับสารเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อของวัยรุ่นหญิงในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรัตน์ มุ่งอิงกลาง. (2544). การศึกษาคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏ นครราชสีมา.
- สุตรไพศาล ฝ่ายวิชาการ. (2546). *พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493*. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.].
- เสรี พงศ์พิศ. (2533). *วัฒนธรรมกับการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- อเนก นาคะบุตร. (2536). *ข่าวสารข้อมูลกับความยั่งยืนของการพัฒนา: ในคนกับดินน้ำป่า จุดเปลี่ยนแห่งความคิด*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- อรรพรพ โยนิจ. (2549). การใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรรวรรณ หุ่นดี. (2536). *ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- อ้อยทิพย์ ถานันตะ. (2550). ทศนคติต่อการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อังกูล สมคะเนย์. (2542). *สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า*. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏ นครราชสีมา.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2544). *มติชุมชน: วิถีคิดท้องถิ่นว่าด้วย สิทธิ อำนาจ และการจัดการทรัพยากร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อารีกุล พวงสุวรรณ. (2553). *ผลกระทบของความตกลงการค้านานาชาติต่อนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- อำนวย พิรุณสาร. (2537). การดื่มและการให้คุณค่าของเหล้าของเยาวชนในกรุงเทพมหานครศึกษาเฉพาะกรณีผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง. *วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขามนุษยวิทยาประยุกต์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เอกวิทย์ ณ ถกลาง .(2540). *ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ภูมิภาค : วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย. โครงการกิตติเมธี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*. นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- M.B. Miles, & A.M. Huberman. (1994). *Qualitative data analysis: An expand source book*. 2nd ed., Thousand Oaks.
- Hall, M. Penelope. (1955). *The Social Services of Modern England*. Rout ledge & Kegan Pual Ltd.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

**พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา :
กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมการบริโภคสุราของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 5 : แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุราของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

3. เมื่อท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบแบบสอบถามตามความเห็นของท่านอย่างแท้จริงให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อท่าน เนื่องจากผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

ตอนที่ 1 : แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ปัจจุบันอายุ.....ปี

3. ศาสนา

พุทธ คริสต์
 อิสลาม ไม่มีศาสนา
 อื่นๆ โปรดระบุ

4. ระดับการศึกษา

ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

5. สถานภาพสมรส

โสด
 คู่
 หม้าย
 หย่าร้าง / แยก

6. อาชีพ

ไม่ได้ประกอบอาชีพ นักเรียน
 รับจ้าง เกษตร

7. รายได้ที่มีมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พ่อ แม่
 พ่อและแม่ ทำงานหารรายได้เอง
 อื่นๆ โปรดระบุ

8. รายได้ที่ได้รับต่อเดือน.....บาท

รายได้ดังกล่าวเพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่ เพียงพอ ไม่เพียงพอ

9. ลักษณะชุมชนที่พักอาศัย

หมู่บ้าน/ชุมชน บ้านจัดสรร
 อาคารพาณิชย์ ชุมชนแออัด
 หอพัก/ห้องเช่า อื่นๆ โปรดระบุ

10. ปัจจุบันท่านพักอยู่กับใคร

- พ่อและแม่ พ่อ
 แม่ ญาติพี่น้อง
 พักอยู่กับเพื่อน พักอยู่คนเดียว อื่นๆ โปรดระบุ

10. ท่านมีพี่น้องกี่คน (ไม่รวมตัวท่าน)

- 1 คน 2 คน 3 คน 4 คน มากกว่า 4 คน

11. กิจกรรมยามว่างที่ท่านทำเป็นประจำ

- ดูหนัง/ฟังเพลง/เล่นดนตรี เล่นกีฬา
 เล่นคอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก อ่านหนังสือ
 เทียว อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 : แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. การศึกษาสูงสุดของพ่อแม่

พ่อ	ระดับการศึกษา	แม่
☐	1.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐
☐	1.2 ประถมศึกษา	☐
☐	1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	☐
☐	1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	☐
☐	1.5 อนุปริญญา/ปวส.	☐
☐	1.6ปริญญาตรี	☐
☐	1.7 อื่นๆ โปรดระบุ	☐

2. อาชีพหลักของพ่อและแม่

พ่อ	อาชีพหลัก	แม่
☐	2.1 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	☐
☐	2.2 ทำเกษตร	☐
☐	2.3 พ่อบ้าน/แม่บ้าน	☐
☐	2.4 รับจ้างทั่วไป	☐
☐	2.5 ลูกจ้างเอกชน/งานบริษัท	☐
☐	2.6 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐
☐	2.7 อื่นๆ โปรดระบุ	☐

3. รายได้ของพ่อและแม่ต่อเดือน

พ่อ	รายได้	แม่
☐	2.1 น้อยกว่า 5,000 บาท	☐
☐	2.2 5,000 – 10,000 บาท	☐
☐	2.3 10,001 – 20,000 บาท	☐
☐	2.4 20,001 – 30,000 บาท	☐
☐	2.5 มากกว่า 30,000 บาท	☐
☐	2.6 ไม่ทราบ/ไม่คงที่	☐
☐	2.7 อื่นๆ โปรดระบุ	☐

4. รายได้ของครอบครัวท่าน

เพียงพอและเหลือเก็บ เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ ไม่เพียงพอ

5. ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับครอบครัว

ดี พอใช้ ไม่ดี

6. ปกติพ่อของท่านดื่มสุร่าบ่อยเพียงใด

เป็นประจำ บางครั้ง เฉพาะโอกาสพิเศษ/เทศกาล ไม่ดื่มสุร่า

7. ปกติแม่ของท่านดื่มสุร่าบ่อยเพียงใด

เป็นประจำ บางครั้ง เฉพาะโอกาสพิเศษ/เทศกาล ไม่ดื่มสุร่า

ตอนที่ 3 : แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบริโภคสุร่าของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. ท่านดื่มสุร่าหรือไม่

ไม่ดื่ม ดื่ม

ในกรณีที่ท่านดื่ม

ดื่มน้อยเพียงใด...../ครั้ง ต่อ สัปดาห์

ท่านเคยชวนเพื่อนดื่มหรือไม่ ไม่เคย เคย

ในกรณีที่เคยชวนเพื่อนดื่ม ส่วนมากเพื่อของท่าน ดื่ม ไม่ดื่ม

2. สาเหตุหลักที่ท่านดื่มสุร่า

คลายเครียด อยากทดลองดื่ม/เพื่อนชวนดื่ม

ดื่มตามเทศกาล เพื่อการสังสรรค์/เข้าสังคม

ดื่มแล้วทำให้ดูเท่ ดื่มแล้วทำให้ดูเป็นผู้ใหญ่

เห็นรุ่นพี่ทำ ตามแบบดารา

อื่นๆ โปรดระบุ

3. ท่านเคยเห็นหรือได้ยินโฆษณาสุร่าทางสื่อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

วิทยู โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

อื่นๆ โปรดระบุ

4. ท่านมีเพื่อนชอบดื่มสุราหรือไม่

ในกรณีที่เพื่อนชอบดื่ม เพื่อนของท่านที่ชอบดื่มสุรา ดื่มสุร่าบ่อยเพียงใด

- 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์
 1-2 ครั้งต่อเดือน เป็นประจำทุกวัน
 นานๆครั้ง

5. ท่านตั้งใจจะคบเพื่อนดื่มสุราหรือไม่

ในกรณีที่เพื่อนชอบดื่ม เพื่อนของท่านที่ชอบดื่มสุรา ดื่มสุร่าบ่อยเพียงใด

- ตั้งใจ ไม่ตั้งใจ

ตอนที่ 4 : แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมการบริโภคสุราของผู้ตอบแบบสอบถาม
 คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. ท่านนิยมดื่มสุราประเภทใดมากที่สุด

- สุรา (เช่น แม็โขง แสงโสม เป็นต้น) เบียร์
 ไวน์ อื่นๆ โปรดระบุ

2. ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ท่านดื่มสุราโดยประมาณ.....ครั้ง

3. ปริมาณที่ท่านดื่มสุราโดยประมาณในแต่ละครั้ง.....ขวด/กระป๋อง

4. ท่านเริ่มดื่มสุราเมื่อท่านอายุ.....ปี

5. โดยส่วนมากท่านมักจะดื่มกับใคร

- ดื่มคนเดียว ดื่มกับเพื่อน
 ดื่มกับคนในครอบครัว/ญาติ ดื่มในงานสังคม
 อื่นๆ โปรดระบุ

6. สถานที่ดื่มสุร่าบ่อยที่สุด

- บ้านตนเอง สถาบันบันเทิง
 บ้านเพื่อน งานเลี้ยงสังสรรค์
 ร้านอาหาร สวนสาธารณะ/แหล่งท่องเที่ยว
 อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 5 : แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุราของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุรา

ที่ท่านคิดว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับการรับรู้	อยู่ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการรับรู้	อยู่ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	ระดับการรับรู้	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการรับรู้	อยู่ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	ระดับการรับรู้	อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ข้อที่	การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุรา	ระดับการรับรู้				
		5	4	3	2	1
1. ผลกระทบด้านสุขภาพ		5	4	3	2	1
1	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุรามีผลเสียต่อสุขภาพ					
2	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดอุบัติเหตุ					
3	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้ความจำเสื่อม					
4	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้สรรพภาพทางเพศเสื่อม					
5	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร					
2. ผลกระทบต่อครอบครัว		5	4	3	2	1
1	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราเกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว					
2	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยก					
3	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้สิ้นเปลืองทรัพย์สิน					
4	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดการทำร้ายกันในครอบครัว					
5	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้ตนและครอบครัวเดือดร้อน					
3. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ		5	4	3	2	1
1	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เสียค่าใช้จ่ายโดยใช่เหตุ					
2	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาร่างกาย					
3	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้รายได้จากการประกอบอาชีพลดลง					
4	ท่านรู้หรือไม่หากลด ละ เลิกสุรา จะทำให้ครอบครัวมีรายได้คงเหลือเพิ่มขึ้น					
5	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้ค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น					
4. ผลกระทบต่อสังคม		5	4	3	2	1
1	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก					
2	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดการข่มขืนกระทำชำเรา					
3	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดการทำร้ายร่างกายกันในสังคม					

ข้อที่	การรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มสุรา	ระดับการรับรู้				
4	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราเป็นปัญหาสังคม					
5	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้ขาดสติ สร้างความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สิน					
	5. ผลกระทบต่อคำสอนทางศาสนา	5	4	3	2	1
1	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดการเบียดเบียนชีวิต					
2	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดการลัก ขโมย					
3	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราประพฤติดีในกาม					
4	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้เกิดการพุดปลด พุดเท็จ พุดส่อเสียด พุดเพื่อเจ้า					
5	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราเป็นสารเสพติดประเภททำให้ขาดสติ					
6	ท่านรู้หรือไม่การดื่มสุราทำให้ผิดศีลธรรม					

ตอนที่ 6 : แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขออนุโมทนาขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้

พระครูปลัดเกษญา ผาทอง และคณะ

ภาพประกอบการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง

พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา :
กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ด้วย พระครูปลัด เกษภา ฆาทอง และคณะ ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากศูนย์วิจัย
ปัญหาสุรา (ศวส.) ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
ประจำปีงบประมาณ 2562 ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการ
ทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย”

ในที่นี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้
เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
(Semi-Structured Interview) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนจังหวัด
หนองคาย
 - 2) เพื่อวิเคราะห์พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการ
ดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย
 - 3) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทาง
สังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย
 - 4) เพื่อนำเสนอตัวแบบพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับ
ปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์นี้ มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหา
การดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ..... นามสกุล..... อายุ.....ปี

ที่อยู่.....

อาชีพหลัก..... อาชีพเสริม

วุฒิทางการศึกษา.....

ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา.....ถึง.....น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย).....

ผู้บันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) (จดบันทึก, บันทึกเสียง, บันทึกภาพ).....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย แบ่งออกเป็น 9 กลุ่มคำถาม ดังนี้

- 1) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชน
- 2) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชน
- 3) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน
- 4) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
- 5) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา
- 6) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน
- 7) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง ในการดื่มสุราของเยาวชน
- 8) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน
- 9) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการบริโภคสุราของเยาวชน
- 10) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

1) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชน

1.1 สภาพทั่วไปของเยาวชน เป็นอย่างไร

.....

.....

1.2 ลักษณะวิถีการดำเนินชีวิตของเยาวชนในชุมชน เป็นอย่างไร

.....

.....

1.3 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการติ่มสุราของเยาวชน เป็นอย่างไร

.....

.....

1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเยาวชน มีอะไรบ้าง

.....

.....

2) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการติ่มสุราของเยาวชน

2.1 พฤติกรรมการติ่มสุราของเยาวชนเป็นอย่างไร

.....

.....

2.2 เยาวชนชอบติ่มสุราในช่วงเวลาใด

.....

.....

2.3 เยาวชนติ่มสุราแล้วมีพฤติกรรม เป็นอย่างไร

.....

.....

2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการติ่มสุราของเยาวชนมีอะไรบ้าง

.....

.....

3) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ ผลกระทบการติ่มสุราของเยาวชน

3.1 สถานการณ์ ผลกระทบการติ่มสุราของเยาวชน จากอดีตถึงปัจจุบัน เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

3.2 สถานการณ์การเพิ่มจำนวนนักติ่มหน้าใหม่ของเยาวชน เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

3.3 สถานการณ์การดื่มสุราทำให้เกิดผลในเชิงลบ เชิงบวก อย่างไรบ้าง

.....

.....

3.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ ผลกระทบการดื่มสุราของเยาวชน มีอะไรบ้าง

.....

.....

4) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

4.1 ยุทธศาสตร์ ในการควบคุม ดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

4.2 นโยบายในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

4.3 แผนงานในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

4.4 โครงการในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

4.5 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการดูแลการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต มีอะไรบ้าง

.....

.....

5) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา

5.1 ผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา เป็นอย่างไรบ้าง

.....

5.2 ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา เป็นอย่างไรบ้าง

.....

5.3 ความเข้มแข็งของชุมชนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนก่อให้เกิดผลในลักษณะ ใดบ้าง

.....

5.4 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับผลการดำเนินการควบคุมการดื่มสุราของเยาวชนที่ผ่านมา มีอะไรบ้าง

.....

6) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน

6.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นอย่างไรบ้าง

.....

6.2 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นอย่างไรบ้าง

.....

6.3 ชุมชนมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการดื่มสุราของเยาวชนหรือไม่ ถ้ามี เป็นอย่างไรบ้าง

.....

6.4 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชนของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีอะไรบ้าง

.....

.....

7) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง ในการตีมูลค่าของเยาวชน

7.1 ปัญหาในการตีมูลค่าของเยาวชน เป็นอย่างไรบ้าง

.....

7.2 อุปสรรคในการตีมูลค่าของเยาวชน เป็นอย่างไรบ้าง

.....

7.3 จุดอ่อนในการตีมูลค่าของเยาวชน เป็นอย่างไรบ้าง

.....

7.4 จุดแข็งในการตีมูลค่าของเยาวชน เป็นอย่างไรบ้าง

.....

7.5 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง ในการตีมูลค่าของเยาวชน มีอะไรบ้าง

.....

8) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน

8.1 หลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน มีอะไรบ้าง

.....

8.2 การเข้าถึงหลักพุทธธรรมของเยาวชนในชุมชน เป็นอย่างไรบ้าง

.....

8.3 ภาครัฐหรือฝ่ายการมีส่วนร่วมเสริมสร้างหลักคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเยาวชน ควรดำเนินการอย่างไร

.....

8.4 การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา ควรทำอย่างไร

.....

8.5 การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนา การป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการดำเนินการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรทำอย่างไร

8.6 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน มีอะไรบ้าง

9) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการบริโภคสุราของเยาวชน

9.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการบริโภคสุราของเยาวชน มีอะไรบ้าง และควรทำอย่างไร

9.2 ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการดื่มสุราของเยาวชน มีอะไรบ้าง

9.3 วิธีการแก้ไขปัญหการดื่มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีอะไรบ้าง

9.6 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหการดื่มสุราของเยาวชน มีอะไรบ้าง

10) กลุ่มคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

10.1 กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนเพื่อห่างไกลสุรา มีอะไรบ้าง

10.2 การเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิต เพื่อความพร้อมร่างกายและจิตใจสำหรับเยาวชน ควรทำอย่างไร

10.3 กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน มีอะไรบ้าง

.....

10.4 กิจกรรมวิธีการนำบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน ควรอะไรบ้าง

.....

10.5 ข้อเสนอแนะและแนวทางเกี่ยวกับกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนมีอะไรบ้าง

.....

ขออนุโมทนาขอบคุณ
ที่ท่านได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ภาพประกอบการลงพื้นที่สัมภาษณ์

ประเด็นการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เพื่อสร้างตัวแบบการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
กิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชน
ในจังหวัดหนองคาย

หลักการและเหตุผล

ด้วย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ประจำปีงบประมาณ 2562 ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” โดยมี พระครูปลัดเกษภา ผาทอง เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย พระครูปริยัติสุวรรณ์วัฒน์, ดร.สมพงษ์ เกษานุช, ดร.สุกัญต์ แสงโชติ, ดร.ทองคำ ดวงชั้นเพชร, พระครูปลัดณัฐพงศ์ คำมาก, ผศ.ผการัตน์ พินิจวัฒน์, อาจารย์ กุลขนิษฐ อดิรุจโชติศิริ และอาจารย์ ศรีเสด็จ กองแกน เป็นผู้ร่วมวิจัย พระราชรัตนาลงกรณ์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำโครงการ และมี รศ.,ดร.สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งในการเก็บข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวแบบการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

วัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มเฉพาะ

- 1) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันวิเคราะห์ พิจารณาหาแนวทางและเพื่อสร้างตัวแบบการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย
- 2) เพื่อนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญไปพัฒนา แก้ไขปรับปรุงวิจัยเรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” ดังกล่าวนี้ให้สมบูรณ์ต่อไป

สถานที่จัดสนทนากลุ่มเฉพาะ

ณ ห้องประชุมผู้บริหาร ชั้น 2 อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

วันเวลาที่จัดสนทนากลุ่มเฉพาะ

วันจันทร์ ที่ 8 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ

จัดการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ระดมสมอง (Brainstorming) ในครั้งนี้ โดยการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 28 รูป/คน โดยแบ่งเป็น 11 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 6 รูป
- 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข จำนวน 3 คน
- 3) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านความมั่นคงภายในจังหวัด จำนวน 1 คน
- 4) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครอง จำนวน 1 คน
- 5) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้ประกอบการสุรา จำนวน 1 คน
- 6) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน
- 7) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านพัฒนาการชุมชน จำนวน 1 คน
- 8) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถานศึกษา จำนวน 4 คน
- 9) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ จำนวน 4 คน
- 10) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 2 คน
- 11) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านองค์กรงดเหล้า จำนวน 4 คน

ผู้ดำเนินรายการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ดร.ทองคำ ดวงชั้นเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตหนองคาย/ผู้ร่วมวิจัย

ประเด็นในการสนทนากลุ่มเฉพาะ

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ระดมสมอง (Brainstorming) ผู้วิจัยสร้างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่มดังกล่าวนี้ เป็นการ 1) เพื่อขอรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย 2) เพื่อเติมเต็มข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 3) เพื่อวิเคราะห์ พิจารณาหาแนวทางและสร้างตัวแบบการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย 4) เพื่อทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ระดมสมอง (Brainstorming) และ 5) สามารถหาลักษณะร่วม (common Character) ข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ จากการสังเคราะห์ร่างแบบจำลองของงานวิจัยเรื่อง “พุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุรา : กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย” เพื่อนำเสนอได้ต่อไป โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ระดมสมอง (Brainstorming) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งกรอบคำถามเบื้องต้นไว้ 3 ประเด็นคำถาม ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เพื่อสร้าง ตัวแบบพุทธธรรม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุรา
ของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วเบื้องต้นนั้น มี 3 ประเด็นหลัก
ประกอบด้วย

1) โทษของสุราเป็นเหตุแห่งความประมาท

- เสียทรัพย์สินตาเห็น
- ก่อการทะเลาะวิวาท
- เป็นบ่อเกิดแห่งโรค
- เป็นเหตุให้เสียชื่อเสียง
- เป็นเหตุให้ไม่รู้จักกาย
- เป็นเหตุทอนกำลังปัญญา

ข้อค้นพบดังกล่าวเบื้องต้น ท่านคิดว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่และสมควรจะ
แก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นไหนบ้าง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อสร้างตัวแบบโทษของสุราเป็นเหตุแห่งความประมาท

2) พุทธธรรมที่เป็นแนวทางปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน
2.1) พรหมวิหาร 4 แปลว่า ธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ พรหมวิหารเป็น
หลักธรรมสำหรับทุกคน เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและ
บริสุทธิ์ หลักธรรมนี้ ได้แก่

- เมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข
- กรุณา ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์
- มุทิตา ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี
- อุเบกขา การรู้จักวางเฉย

2.2) อิทธิบาท 4 แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้
ถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า
อิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น 4 คือ

- ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
- วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น
- จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น
- วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น

2.3) สันโดษ 3 มาจากภาษาบาลีว่า สันโตสะ สัน แปลว่า ตน โตสะ แปลว่า ยินดี สันโดษ
จึงแปลว่า ยินดี พอใจ อิ่มใจ สุขใจ กับของของตน กล่าวโดยย่อคือ ให้รู้จักพอ ให้รู้จักประมาณตน
ลักษณะของสันโดษ 3 ประการ คือ

- ยถาลภสันโดษ ยินดีตามมี

- ยถาพลสันโดษ ยินดีตามได้
- ยถาสารูปสันโดษ ยินดีตามควร

2.4) มิตรแท้ 4 แปลว่า ความรักใคร่ห่วงใยปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข เพราะฉะนั้นคำว่า มิตรจึงหมายถึง ผู้ที่รักใคร่ชอบพอกัน ปรารถนาดีต่อกัน กล่าวคือมีความเมตตาทั้ง ทางกาย วาจา ใจ ต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง มี 4 ประการ คือ

- มิตรมีอุปการะ ได้แก่ เพื่อนที่มีบุญคุณ มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่คอยคุ้มครองป้องกันเพื่อนของตน ทั้งเป็นที่พึ่งของเพื่อนได้
- มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ ได้แก่ เพื่อนสนิทเหมือนญาติ ไว้วางใจกัน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- มิตรแนะนำประโยชน์ ได้แก่ เพื่อนที่คอยแนะนำแต่ในทางที่ดี มีลักษณะเหมือนครู
- มิตรมีความรักใคร่ ได้แก่ เพื่อนประเภทสหหาย

ข้อค้นพบดังกล่าวเบื้องต้น ท่านคิดว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่และสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นไหนบ้าง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อสร้างตัวแบบพุทธธรรมที่เป็นแนวทางปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชน

.....

.....

.....

3) การแก้ไขปัญหาการดื่มสุราเชิงพุทธบูรณาการ

- 3.1) ค่ายพุทธบุตร หรือ ค่ายพุทธธรรม
- 3.2) หลักสูตรศึกษา

- ศิลศึกษา เป็นการฝึกอบรมในด้านความประพฤติ ระเบียบวินัย ให้นักศึกษามีสุจริตทางกาย วาจา และอาชีพ

- จิตศึกษา เป็นการฝึกอบรมทางจิตใจ เป็นการปลูกฝังคุณธรรมให้นักศึกษา สร้างเสริมคุณภาพจิต และรู้จักใช้ความสามารถในกระบวนการสมาธิ

- ปัญญาศึกษา เป็นการฝึกอบรมทางปัญญาอย่างสูงแก่นักศึกษา ทำให้เกิดความรู้แจ้งที่สามารถชำระจิตให้บริสุทธิ์ หลุดพ้นเป็นอิสระจากสุราโดยสมบูรณ์

ข้อค้นพบดังกล่าวเบื้องต้น ท่านคิดว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่และสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นไหนบ้าง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อสร้างตัวแบบการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราเชิงพุทธบูรณาการ

.....

.....

.....

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ท่านมีความเห็นว่ามีผลสอดคล้องหรือยังมีประเด็นอื่นที่สามารถสร้างตัวแบบการเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ประเด็นที่ 2 เพื่อสร้าง ตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วเบื้องต้นนั้น มี 2

ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

- 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ปัญหาคาการบริโภคสุราของเยาวชน
 - 1.1) ประเพณี
 - 1.2) วัฒนธรรม
 - 1.3) ความเชื่อ

ข้อค้นพบดังกล่าวเบื้องต้น ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่ และสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นไหนบ้าง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อสร้างตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ปัญหาคาการบริโภคสุราของเยาวชน

- 2) วิธีการแก้ปัญหาคาการดื่มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ใช้หลักสาบานตน
 - สมุนไพรพื้นบ้าน
 - ปลุกจิตสำนึก

ข้อค้นพบดังกล่าวเบื้องต้น ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่ และสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นไหนบ้าง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อสร้างตัวแบบวิธีการแก้ปัญหาคาการดื่มสุราของเยาวชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ท่านมีความเห็นว่ามีผลสอดคล้องหรือยังมีประเด็นอื่นที่สามารถสร้างตัวแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 เพื่อสร้างตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วเบื้องต้น นั้นมี 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

1) กิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน

- เล่นกีฬา
- เล่นดนตรี
- รวมกลุ่มจัดตั้งจิตอาสาพัฒนาสังคม
- สร้างศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับเยาวชน เช่น การใช้วัสดุพื้นบ้าน การรีไซเคิล ฝึกโกล์น้อยนำ

เที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญา

- ตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือสำหรับเยาวชน
- ตั้งศูนย์ OTOP สำหรับเยาวชน

ข้อค้นพบดังกล่าวเบื้องต้น ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่ และสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นไหนบ้าง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อสร้างตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน

.....

.....

.....

.....

2) วิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการสร้างสรรคและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

- การสนับสนุนจากท้องถิ่น ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จัดตั้งชมรมเยาวชนคนกล้าอาสาทำดี ประจำอำเภอ/จังหวัด
- จัดกิจกรรมจิตอาสาประจำเดือน

ข้อค้นพบดังกล่าวเบื้องต้น ท่านคิดว่าจะมีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่ และสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นไหนบ้าง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อสร้างตัวแบบวิธีการนำกิจกรรมบริการทางสังคมเพื่อการ
สร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชน

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ท่านมีความเห็นว่ามีผลสอดคล้องหรือยังมีประเด็นอื่น
ที่สามารถสร้างตัวแบบกิจกรรมบริการทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของ
กลุ่มเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

**ประเด็นที่ 4 เพื่อสร้างตัวแบบการขับเคลื่อนพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรม
บริการทางสังคมกับปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนในจังหวัดหนองคาย** จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้ว
เบื้องต้น นั้น มีแนวทางดำเนินการ อยู่ 9 ประการ ประกอบด้วย

- 1) กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน โครงการ ในการกำกับ ควบคุม ดูแล
ส่งเสริม สนับสนุนสำหรับเยาวชน โดยใช้ฐานข้อมูลจากอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
- 2) กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของเยาวชน
- 3) สร้างความชัดเจนในบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลเยาวชน
- 4) จัดตั้งกลไก คณะทำงานร่วมที่มาจากผู้เกี่ยวข้อง โดยมีสัดส่วนที่เหมาะสม
- 5) จัดกิจกรรมสม่ำเสมอ เช่น เวทีพูดคุยเสวนาสมาเสมอ
- 6) ออกแบบกิจกรรมการเชื่อมโยง ข้อมูล และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ในการสร้าง
สำนึกและความตระหนัก
- 7) สนับสนุนหน่วยเชื่อมโยงให้สามารถทำงานได้ซึ่งต้องเป็นหน่วยงานที่ชัดเจนในการ
เชื่อมงาน
- 8) จัดระบบการกำกับ ควบคุม ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรม
- 9) เข้าไปมีส่วนร่วมกับภาครัฐ ในการตัดสินใจขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเยาวชน

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ท่านมีความเห็นว่ามีผลสอดคล้องหรือยังมีประเด็นอื่น
ที่สามารถสร้างตัวแบบการขับเคลื่อนพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมบริการทางสังคม
กับปัญหาการดื่มสุราของเยาวชนในจังหวัดหนองคาย

ภาพประกอบการสนทนากลุ่มเฉพาะ

แบบประเมินผลโครงการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
หลักสูตร “การเสริมสร้างการเรียนรู้หลักพุทธธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรม
บริการทางสังคมในการแก้ไขปัญหาความต้องการบริโภคสุราของกลุ่มเยาวชนใน
จังหวัดหนองคาย”

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบประเมินตอบให้ครบทั้ง 3 ตอน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ปัจจุบันอายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

ไม่ได้ประกอบอาชีพ นักเรียน
 รับจ้าง เกษตร

ตอนที่ 2 : ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ที่ท่านคิดว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับ **มากที่สุด**
 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับ **มาก**
 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับ **ปานกลาง**
 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับ **น้อย**
 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

ข้อที่		ระดับความพึงพอใจ/ ความรู้ความเข้าใจ/ การนำความรู้ไปใช้				
		5	4	3	2	1
	1. ด้านวิทยากร	5	4	3	2	1
1	การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน					
2	ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา					
3	การเชื่อมโยงเนื้อหาในการอบรม					
4	ความครบถ้วนของเนื้อหาในการอบรม					
5	การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้					
6	การตอบข้อซักถามในการอบรม					
	2. ด้านสถานที่ ระยะเวลา และอาหาร	5	4	3	2	1
1	สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม					
2	ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์					
3	ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
4	อาหาร มีความเหมาะสม					
	3. ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมอบรม	5	4	3	2	1
1	ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>ก่อน</u> การเข้าอบรม					
2	ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ <u>หลัง</u> การเข้าอบรม					
	4. ด้านการนำความรู้ไปใช้	5	4	3	2	1
1	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
2	มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้					
3	สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้					

ตอนที่ 3 : ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม

.....

ข้อเสนอแนะ ดี ชม ในการอบรมครั้งนี้

.....

หัวข้อที่ผู้เข้าร่วมอบรมอยากให้อบรมครั้งต่อไป

.....

ภาพประกอบโครงการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ภาพประกอบการทำงานเสวนาทางวิชาการงานวิจัย

